GHID COMPLET ALL

Cunoașterea, recunoașterea și căutarea celor mai cunoscute specii de ciuperci

CIUPERCI

CIUPERCI

GHID COMPLET ALL

Cunoaşterea, recunoaşterea şi căutarea celor mai cunoscute specii de ciuperci

Sub îngrijirea lui
Ettore Bielli

Traducere: Radu Gâdei

1999
ALL

CIUPERCI
Conoscere, riconoscere e ricercare tutte
le specie di funghi piu diffuse
Ediție îngrijită de Ettore Bielli
Copyright © 1997 Istituto Geografico De Agostini S.p.A., Novară

CIUPERCI
Cunoașterea, recunoașterea și căutarea
celor mai cunoscute specii de ciuperci
Copyright © 1999, Editura **ALL EDUCAȚIONAL**

Toate drepturile rezervate Editurii **ALL EDUCAȚIONAL.**
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea
scrisă a Editurii **ALL EDUCAȚIONAL.**

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.
Copyright © 1999, by **ALL EDUCAȚIONAL**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
Ciuperci: ghid complet ALL/ trad. Radu Gâdei - București:
ALL EDUCAȚIONAL 1999
320 p.; 24 cm. (Ghiduri)
Tit. orig. (ita) : Funghi
Index.

ISBN: 973-684-137-5

I. Gâdei, Radu (trad.)

635.8

Editura **ALL EDUCAȚIONAL** București
Bd. Timișoara nr. 58, sector 6
Tel: 402 26 00; 402 26 01
Fax: 402 26 10

Departamentul distribuție Tel: 402 26 20
Fax: 402 26 30

Comenzi la: comenzi@all.ro
URL http://www.all.ro

Redactor: Aurora Mihail

Cuprins

7 *Prezentare*
8 INTRODUCERE
11 Morfologia ciupercilor
13 Cum trăiesc ciupercile
15 Otrăvirea cu ciuperci
19 Cum se culeg ciupercile
22 Cultivarea ciupercilor
28 Familiile de ciuperci

41 SPECIILE DE CIUPERCI
42 Îndrumări pentru consultarea fișelor

285 ANEXE
286 Ciupercile în bucătărie
286 Note dietetice
28 Pregătirea pentru consum
288 Valoarea gastronomică a ciupercilor comestibile
290 Rețete culinare
295 Conservarea ciupercilor
297 Istoric, curiozități și credințe populare
302 Glosar
312 *Indice*

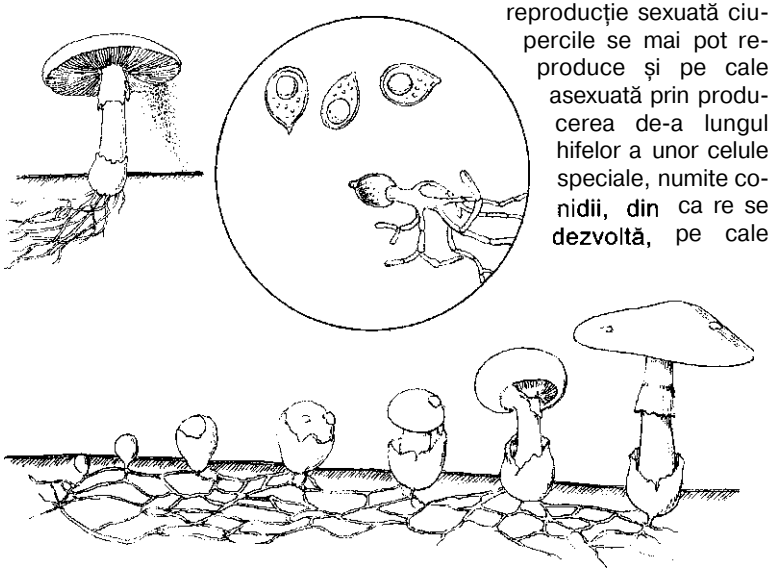
Prezentare

Culegerea ciupercilor este o ocupație favorită a multor grupuri de căutători, care, mai ales vara târziu și în lunile de toamnă, colindă prin păduri, fânețe și pășuni, rămânând de multe nedumeriți în fața unei specii cu aspect atrăgător, dar total necunoscută. S-o culeagă și să facă o încercare gastronomică, sau s-o lase acolo unde au găsit-o pentru a nu risca o eventuală otrăvire? Acest ghid își propune să reducă la minimum dubiile și să-i permită căutătorului pasionat să-și umple coșul numai cu ciuperci comestibile, chiar dacă la primele ieșiri este bine să fie însoțit de un cunoscător.

Prima parte a volumului este destinată cunoașterii lumii ciupercilor: anatomia, biologia, ecologia și sistematica lor. Un capitol amplu este dedicat otrăvirilor, mortale uneori, care pot fi provocate de ciuperci; acesta este un subiect asupra căruia trebuie insistat întotdeauna, pentru că, în fiecare an, în timpul „sezonului ciupercilor", cazurile de otrăvire sunt numeroase. Partea cea mai consistentă a cărții este un veritabil ghid în vederea recunoașterii; sunt descrise practic toate speciile de ciuperci care pot fi întâlnite în zone ale globului ca aceea în care trăim. Desenele și fotografiile care apar în cadrul fișelor sunt și ele un instrument eficace pentru descrierea completă și punctuală a morfologiei și a variabilității în cadrul oricărei specii, descriere care merge până la indicarea mediului de creștere (stațiunea) și a perioadei de apariție. Un alt ajutor este oferit de paragrafele referitoare la specii asemănătoare și la sinonimii. Deoarece scopul principal al căutătorului de ciuperci este de a le consuma, după ce le-a cules cu mâna lui, fiecare fișă se încheie cu sfaturile gastronomice. În cazul ciupercilor otrăvitoare, împărțite în două categorii: toxice și mortale, sunt descrise consecințele pe care le poate avea consumarea lor. Anexele (rețetele culinare, curiozitățile, glosarul și indicele alfabetic pentru denumirile populare și științifice) contribuie la cunoașterea completă a unei lumi care se poate dovedi bogată în surprize plăcute.

Introducere

Ceea ce se numeşte în mod comun ciupercă este porţiunea reproductivă externă a întregului organism, un corp fructifer care are rolul de a produce spori. Cealaltă parte a acestui organism rămâne în pământ, sub frunzişul uscat din păduri, în lemnul intrat în putrefacţie sau printre materii organice aflate în fază de descompunere, şi se extinde pe lemnul şi pe scoarţa copacilor vii sub forma unei reţele, mai mult sau mai puţin dese, formată din firişoare foarte subţiri, numite *hife,* care constituie, în întregul lor, miceliul. Câteodată acesta este foarte dens având aspectul unor cordoane sau aglomerări pâsloase perfect vizibile cu ochiul liber; în alte cazuri este extrem de fin şi poate fi observat doar la microscop. Pentru ca un corp fructifer să ia naştere este necesar ca miceliile primare ale aceleiaşi specii să vină în contact. Comportându-se, unul ca miceliu masculin şi celălalt ca miceliu feminin, se contopesc în aşa-numitul miceliu secundar, care este capabil să producă, desigur în condiţii ideale de temperatură, umiditate şi existenţă a substanţelor hrănitoare, un corp fructifer (denumit de micologi şi corp sporifer) destinat perpetuării speciei prin producerea din abundenţă a sporilor.

Dezvoltarea ciupercilor: sporii cad pe sol dând naştere miceliului primar, masculin sau feminin. Miceliile de cele două sexe, întâlnindu-se, produc miceliul secundar, adică planta-ciupercă veritabilă pe care creşte corpul (aparatul fructifer sau sporifer), adică tocmai ceea ce este considerat în general, ciuperca.

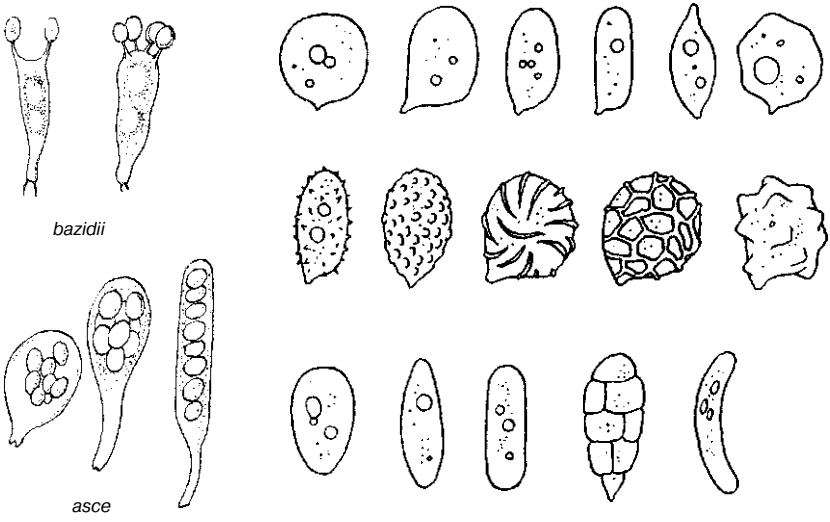
În afară de acest mecanism de reproducţie sexuată ciupercile se mai pot reproduce şi pe cale asexuată prin producerea de-a lungul hifelor a unor celule speciale, numite conidii, din ca re se dezvoltă, pe cale directă, noi micelii secundare, apte să producă spori. În alte cazuri, înmulţirea ciupercilor se face prin simpla fragmentare în mai multe porţiuni a miceliului originar. Împrăştierea sporilor are loc de cele mai multe ori datorită vântului; deoarece sunt extrem de uşori, pot fi transportaţi în scurt timp la o distanţă de sute de kilometri.

Perpetuarea diferitelor specii de ciuperci se poate face şi datorită transportului pasiv al sporilor de către numeroasele insecte, fie că acestea sunt parazite ale ciupercilor, fie simpli „musafiri ocazionali" în căutarea unui adăpost temporar. Câteodată sporii pot fi răspândiţi şi de către unele mamifere, ca iepurii sălbatici şi mistreţii, care uneori se hrănesc cu

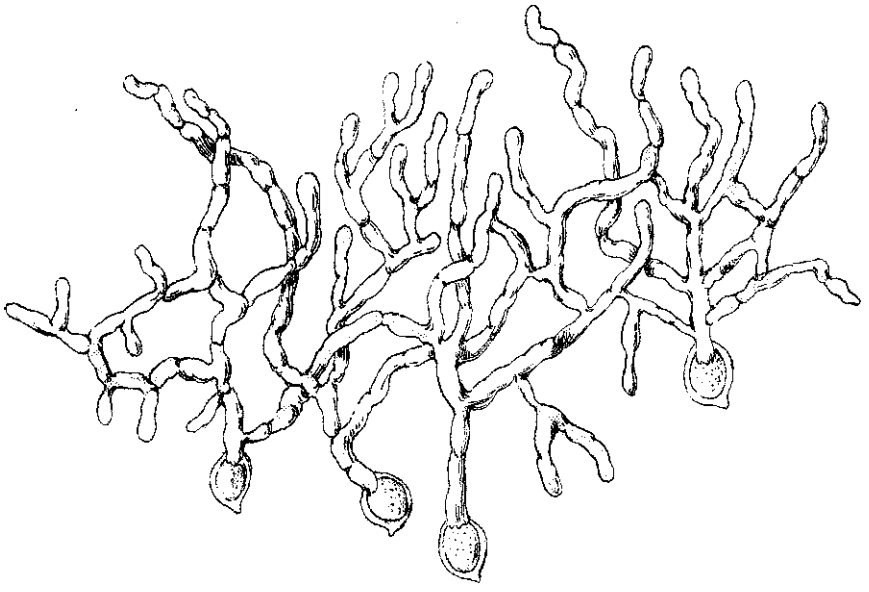
Răspândirea sporilor, așa cum se vede în desenul alăturat, în cea mai mare parte din cazuri se face de către vânt. Jos (alături de organele care conțin sporii) este exemplificată pe larg diversitatea de forme ale sporilor.

ciuperci și răspândesc sporii nedigerați odată cu excrementele. Fiecare ciupercă produce de obicei milioane de spori, dar destul de puțini dintre aceștia au șansa de a cădea pe un teren corespunzător caracteristicilor lor biologice și ecologice, care să le permită o germinație corectă.
Ciupercile cuprind o varietate extrem de largă (peste 100 000 de specii răspândite în toate ecosistemele), fiind incluse în mod tradițional printre vegetale. În prezent sunt considerate ca un grup de sine-stătător, la jumătatea drumului între lumea vegetală și cea animală. Într-adevăr,

bazidii

asce

Formarea miceliului din spori germinativi.

datorită caracteristicilor anatomice şi fiziologice, ele prezintă trăsături atât ale uneia cât şi ale celeilalte. Se deosebesc de plantele dotate cu clorofilă, prin absenţa totală a pigmenţilor fotosintetizatori, deci prin incapacitatea de a produce zaharuri şi amidon, pornind de la anhidrida carbonică prezentă în atmosferă. La fel ca animalele, sunt obligate, pentru a supravieţui, să consume substanţe simple produse de alţii, ca proteine şi zaharuri existente, de exemplu, în substanţele vegetale intrate în putrefacţie. În plus, pereţii lor celulari sunt formaţi din celuloză, dar şi din chitină, component tipic pentru insecte. Numeroase mixomicete, considerate înrudite cu mucegaiurile (la rândul lor considerate ciuperci imperfecte), posedă celule amoeboide capabile să asimileze substanţele nutritive, la fel ca amoebele, care însă sunt protozoare, adică animale. Ciupercile superioare sau macromicete, sunt divizate în două clase: Bazidomicete şi Ascomicete.

Această separare se bazează pe structurile lor anatomice însărcinate cu formarea sporilor. Miceliul fertil al Bazidomicetelor, format în majoritatea cazurilor din lame sau tuburi care se deschid spre exterior prin mici pori, aşa cum se întâmplă la mânătărci, produce formaţiuni caracteristice, cilindrice sau în formă de măciucă, numite bazidii. La extremitatea lor superioară se formează sporii, în număr de patru sau multiplu de patru, conectaţi la miceliu prin filamente subţiri.

Sporii Ascomicetelor sunt însă produşi şi într-o manieră dezordonată în interiorul structurilor cilindrice şi în formă de sac, denumite asce, acestea deschizându-se la maturitate în partea superioară pentru a permite împrăştierea sporilor. Există asce neastupate cu un opercul şi ele în momentul propice crapă în partea de sus şi asce cu opercul, care au în partea superioară un fel de mic căpăcei care la maturitate se deschide precum capacul unei casete.

Formele şi culoarea sporilor sunt extrem de variate şi reprezintă, pentru cercetător, un element important în vederea studierii lor.

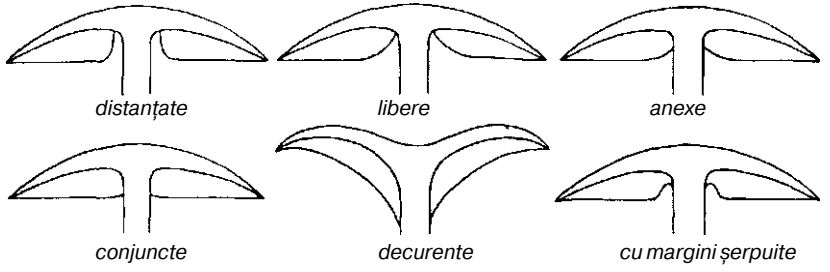
Morfologia ciupercilor

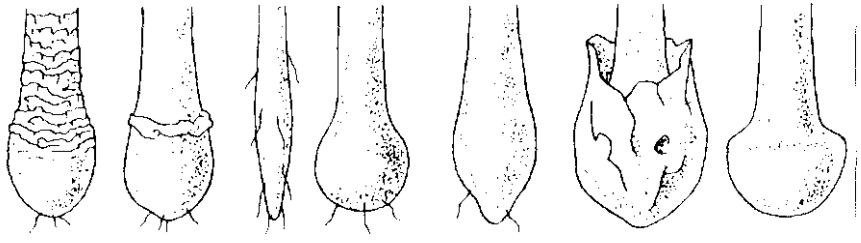
Bazidomicetele, cu forma lor tipică de umbrelă care amintește de copilărie prin poveștile cu spiriduși și duhuri bune, sunt ciupercile clasice din păduri. Au un picior mai mult sau mai puțin dezvoltat, când doar cilindric, când îngroșat sau subțiat la bază, câteodată chiar ondulat sau șerpuit și uneori turtit, sau prelungit în sol cu un miceliu de lungime variabilă. Suprafața poate fi netedă, zbârcită, flocoasă, cu vinișoare, striată etc. În interior sunt de obicei pline, dar pot fi scobite sau goale pe dinăuntru. În unele cazuri porțiunea de la bază este înfășurată într-o volvă membranoasă cu consistență variabilă; este vorba despre o rămășiță din învelișul care acoperă ciuperca în fazele inițiale ale dezvoltării sale. Acest înveliș își poate lăsa urmele și pe porțiunea medie-superioară a piciorului, sub formă de inel mai mult sau mai puțin vizibil, dar, de cele mai multe ori el dispare în scurt timp.

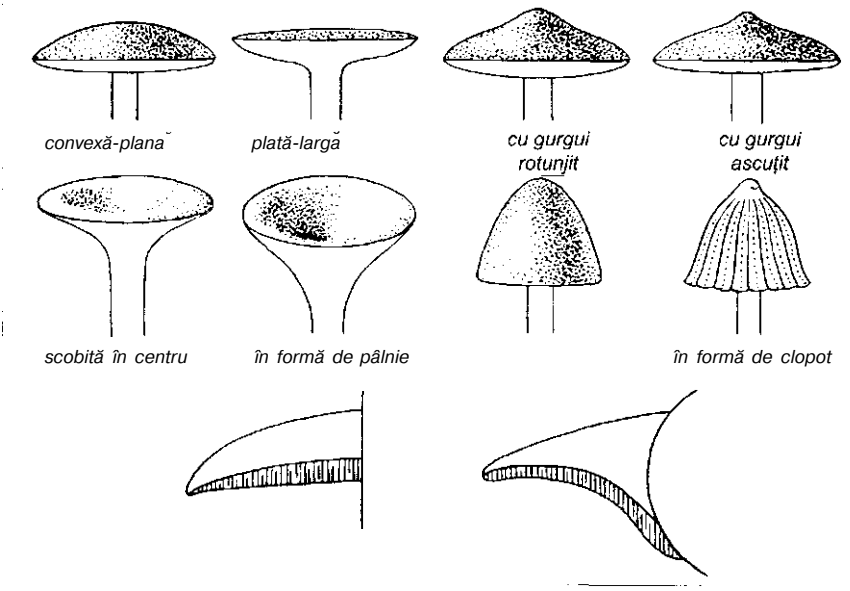
Este important să se observe și modul de inserție a piciorului în pălăria de deasupra lui: aceasta poate fi complet centrală, mai mult sau mai puțin excentrică, și rareori complet laterală.

Pe parcursul creșterii, forma pălăriei variază foarte mult; la început ea este de formă globuloasă, iar la maturizarea deplină poate fi concavă sau chiar în formă de pâlnie. În fazele ultime ale creșterii se poate observa că partea centrală a pălăriei, numită disc, este plată, ușor scobită sau cu o protuberantă (gurgui) în mijloc, ori ascuțită sau rotunjită. Suprafața poate fi netedă, crăpată, cu aspect lucios, vâscos, uscat sau granulat. Marginea este de regulă întreagă, dar de multe ori și sinuoasă sau lobată, câteodată cu franjuri dantelate care atârnă.

In desene sunt ilustrate diferite moduri de „prindere" a lamelor și, jos, cele mai frecvente forme ale piciorului.

Exemple de forme ale pălăriei. Desenele din rândul de jos reproduc secțiunea prin două pălării de burete de iască.

Pe partea inferioară a pălăriei se dezvoltă miceliul fertil, care poate fi format din lame sau tuburi. Examinarea lamelor este foarte importantă pentru clasificarea ciupercilor. Trebuie luate în considerare culoarea, înălțimea, grosimea, profilul, desimea, existența unor eventuale despicături sau a unor aderențe, precum și prezența unor lamele intercalate. Un alt indiciu este oferit de modul de inserție între lame și picior. Lamele pot să fie efectiv lipite sau prinse în moduri diferite, cu un fel de cârlig mic sau chiar prelingându-se, câteodată chiar în mare măsură, pe suprafața piciorului.

Tuburile, caracteristice pentru genurile *Boletus* (hribii) și *Polyporus* (bureții), dau naștere unei formațiuni asemănătoare cu un burete și se deschid în exterior prin pori. Și în acest caz ne va fi util să observăm modul în care se face prinderea tuburilor de picior; la fel de importante sunt lungimea și diametrul tuburilor, ca și forma porilor: rotundă, ovală sau chiar poliedrică (cu mai multe laturi).

Printre Bazidomicete o excepție o constituie familiile *Phallaceae, Lycoperdaceae* și *Sclerodermataceae.*

La prima, himeniul acoperă pur și simplu suprafața externă, în timp ce la ultimele (inclusiv buretele-cerbilor) el se află în interiorul unui corp globulos și acoperit de un tegument tare, denumit exoperidiu. La maturizarea completă, corpul fructifer se deschide în partea sa superioară lăsând să iasă o cantitate enormă de spori care se răspândesc în aer ca niște norișori de fum.

La familia Ascomicete se întâlnește rareori o diferență între picior și pălărie, neavând niciodată forma tipică de umbrelă a Bazidiomicetelor „clasice". La *Morchellaceae* și la *Helvellaceae* se pot distinge un picior și o pălărie false, aceasta din urmă fiind, la primele, globuloasă și puțin alveolară, în timp ce, la celelalte, are o formă destul de neregulată, sinuoasă sau în formă de șa. Alte specii au aspectul unei mici cupe, de consistență uneori gelatinoasă, pe suprafața căreia se formează himeniul. Mult-căutatele trufe sunt Ascomicete care trăiesc sub pământ, în formă de tubercul, iar sporii lor iau naștere în interiorul corpului fructifer.

Cum trăiesc ciupercile

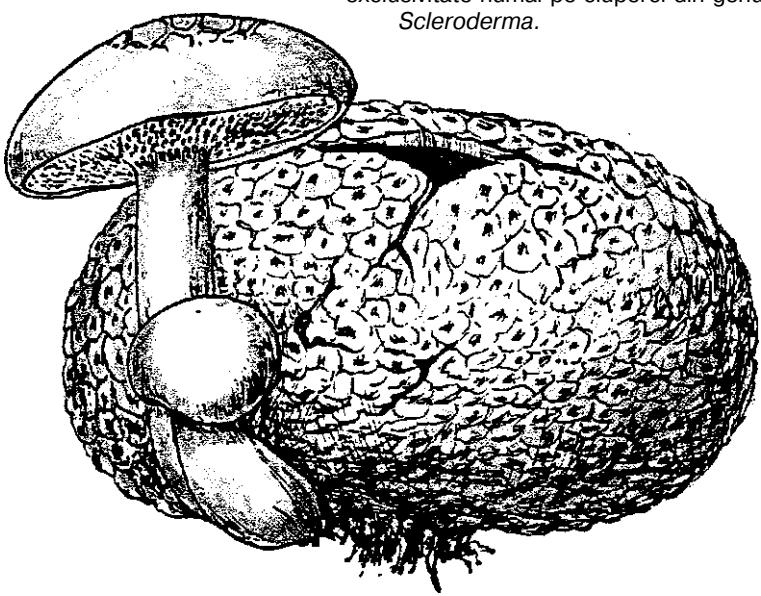
Neavând clorofilă sau orice alt fel de pigment fotosintetizator, ciupercile trebuie să depindă în mod necesar de o sursă de alimentare organică deja existentă, gata pentru a fi utilizată. Posibilitățile lor de dezvoltare sunt, direct sau indirect, legate de plantele verzi sau de cadavrele de animale și de resturile lăsate de acestea.

CIUPERCI SAPROFITE

Cea mai mare majoritate a ciupercilor duce o viață saprofită, adică se dezvoltă pe resturile moarte sau în descompunere ale organismelor vegetale ca: bușteni putreziți, frunziș din pădure, ramuri sau scoarță de copac căzute pe pământ, bălegar de la erbivore; mai rar pe corpul unor insecte moarte, ca în cazul micilor și coloratelor *Cordyceps* care sunt ca niște măciulii. Acest fenomen permanent de degradare și mineralizare a substanței organice este deosebit de util pentru viața pădurilor, deoarece duce la distrugerea rapidă a frunzelor, ramurilor și a copacilor morți care altfel, în scurt timp, ar provoca sufocarea unor păduri întregi.

CIUPERCI PARAZITE

Aceste ciuperci trăiesc pe seama unor organisme vegetale vii, în special arborii mari, pe care se instalează profitând de răniri accidentale ale acestora, sau sunt transportate prin spori de către insectele consumatoare de lemn care își sapă galerii pe sub scoarța lor. Principalii răspunzători pentru răspândirea acestor ciuperci sunt coleopterele Scolitide; prin studierea la microscop se observă o prezență constantă a unor fragmente de hife printre asperitățile scheletului extern și pe învelișul ouălor acestor insecte. Miceliul ciupercilor parazite se strecoară în țesuturile plantei, formând frecvent aglomerări pâsloase și alburii de hife care sug neîncetat seva plantei, provocându-i o degradare rapidă și, în final, moartea. Există și ciuperci parazite ale altor ciuperci, și în multe cazuri acest raport este obligatoriu pentru cele dintâi. Este cunoscut cazul speciei *Boletus parasiticus* care se poate dezvolta în exclusivitate numai pe ciuperci din genul *Scleroderma.*

Cazul cel mai cunoscut de ciupercă-parazit al altei ciuperci este Boletus parasiticus, care crește exclusiv pe specii de Scleroderma.

Între aceste două moduri de dezvoltare nu există o distincție precisă. Într-adevăr, multe ciuperci parazite sunt capabile, dacă împrejurările o cer, să se transforme în adevărate saprofite. Un exemplu îl constituie numeroase specii din familia Poliporaceae, din genul *Pleurotus* sau *Armillaria mellea,* care exploatează rapid resursele oferite de gazda lor, provocându-i în scurt timp moartea, și apoi continuă să-i utilizeze resturile moarte până la consumarea lor totală.

CIUPERCI SIMBIOTICE

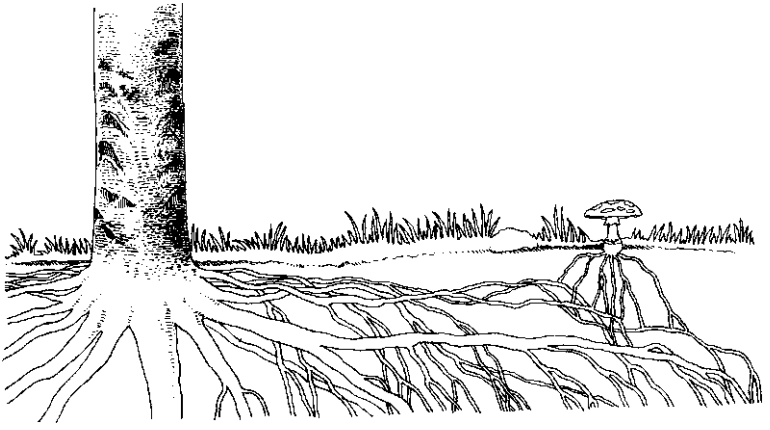
Numeroase ciuperci, mai ales amanitele și hribii, pentru a se putea dezvolta trebuie să facă în așa fel ca hifele lor să se alăture rădăcinilor plantelor. Acest fenomen este fundamental pentru a înțelege ecologia ciupercilor.

Când miceliul, extinzându-se prin pământ, întâlnește o rădăcină, o înfășoară complet într-un fel de manșon alb, vizibil cu ochiul liber, sau pătrunde în interiorul său prin filamente miceliare extrem de fine. În acest fel poate extrage din planta-gazdă zaharurile și celelalte substanțe nutritive care îi sunt necesare pentru propria creștere. Arborele-partener nu pare să sufere din această cauză, ba chiar, mai mult, se consideră că raportul simbiotic cu ciuperca favorizează absorbirea de către acesta a azotaților, a sărurilor de sodiu, de potasiu și de fosfor, absolut necesare dezvoltării sale corespunzătoare.

Este cunoscut faptul că, pe solurile sărace în substanțe minerale, copacii trăiesc într-un asemenea raport cu ciupercile care cresc mai viguroși decât semenii lor care nu beneficiază de simbioză.

În desen apare schematic modul în care are loc simbioza dintre copac și ciupercă, prin intermediul rădăcinilor și miceliului.

În unele cazuri simbioza arbore-ciupercă este absolut indispensabilă pentru supraviețuirea ambilor parteneri. Embrionii tineri ai orhideelor, de exemplu, nu au nici o posibilitate de a folosi procesul de fotosinteză și, pentru a se putea dezvolta trebuie să se hrănească saprofitic cu substanță organică în descompunere. În acest scop, îndată după germinare, beneficiază de prezența miceliilor care pătrund în rădăcini și le dau posibilitatea să absoarbă substanțele minerale. O dată cu creșterea, orhideele își dezvoltă capacitatea de fotosinteză, ca toate plantele, astfel în cât raportul simbiotic nu mai este necesar. În acest moment ciuperca moare, dar nu înainte de a fi produs numeroși spori care, transportați de vânt sau de apă, vor ataca alți germeni ale plantei-gazdă.

Otrăvirea cu ciuperci

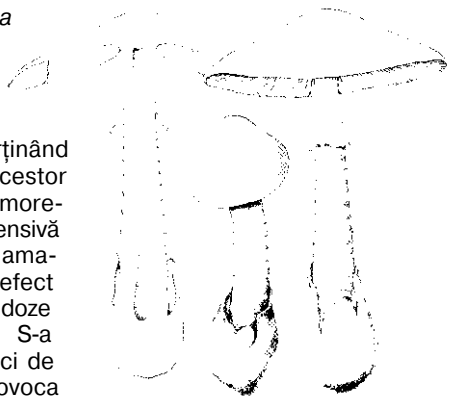
Printre ciuperci există diferite specii toxice sau uneori mortale, dar chiar şi cele mai bune pentru consum pot da simptome toxice. În acest sens, trebuie amintit că ingerarea unor cantităţi prea mari de ciuperci, inclusiv din cele preferate, poate provoca tulburări gastrointestinale uneori violente, care, din fericire, se rezolvă în scurt timp. Sunt cunoscute cazurile de intoleranţă individuală la ciuperci de câmp, hribi, bureţi etc, care se manifestă ca deranjamente stomacale însoţite de cele mai multe ori de erupţii cutanate pruriginoase, asemănătoare urticariei provocate de fragi, zmeură, smochine sau fructe de mare.

Sporii ciupercilor, existenţi uneori în cantităţi enorme (unele ciuperci îi eliberează în adevăraţi norişori), sunt alergeni, fiind consideraţi cauza unor fenomene de hipersensibilitate a căilor respiratorii.
Pot apărea şi clasica alergie la fân, dar şi simptome astmatice destul de grave care reclamă intervenţia medicului. Este de menţionat în plus că până şi speciile considerate printre cele mai bune pentru consum, ca hribii sau *Champignon,* dacă sunt culese prea târziu sau dacă sunt atacate de paraziţi, ori au degerat, pot conţine substanţe toxice asemănătoare celor care se formează în carnea în curs de putrezire. În asemenea cazuri pot apărea otrăviri grave.

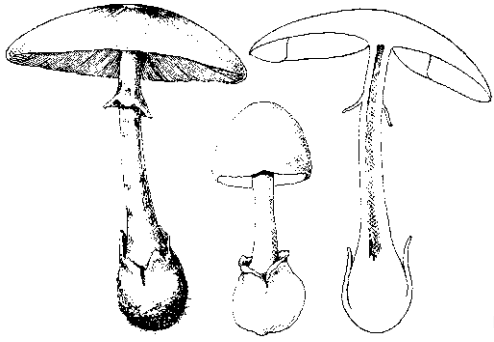
Există numeroase specii de ciuperci, care atunci când sunt crude, au un oarecare grad de toxicitate; după o fierbere mai mult sau mai puţin îndelungată, însă, devin total inofensive şi foarte bune de mâncat. Cauza acestui fenomen este prezenţa în ciupercile respective a unor substanţe toxice care sunt distruse prin fierbere, pentru că molecula lor se divide la asemenea temperaturi în molecule mai mici care îşi pierd proprietăţile toxice. Printre ciupercile care trebuie fierte amintim ghebele, cei mai buni zbârciogi, hribul-mistreţului, cenuşăreasa şi multe Amanitae. Ingerarea acestor ciuperci în stare crudă provoacă tulburări gastrointestinale însoţite de ameţeală, vomă, dureri de cap şi transpiraţie abundentă.
Numeroase ciuperci produc toxine rezistente la căldură, pe care nici măcar o fierbere foarte îndelungată nu reuşeşte să le distrugă, provocând astfel otrăviri foarte grave, uneori mortale.

SINDROMUL PHALLOIDINIC

Cea mai mare parte a cazurilor de otrăvire mortală cauzate de consumarea de ciuperci este datorată unor amanite foarte des întâlnite (*Amanita phalloides* - buretele-viperei, *Amanita verna* - buretele primăvăratic şi *Amanita virosa* - buretele tomnatic), al căror efect toxic este atribuit unor principii active aparţinând categoriei polipeptidelor. În carnea acestor ciuperci au fost depistate phallina, termorezistentă până la 75 °C, devenind inofensivă după fierbere, phalloidina, diverse amanitine, toate termorezistente şi cu efect hepatotoxic, cu consecinţe mortale în doze de câteva miligrame pe kilocorp. S-a calculat că ingerarea a numai douăzeci de grame din aceste ciuperci poate provoca moartea unei persoane adulte. În acest sens va trebui repetat mereu avertismentul de a nu

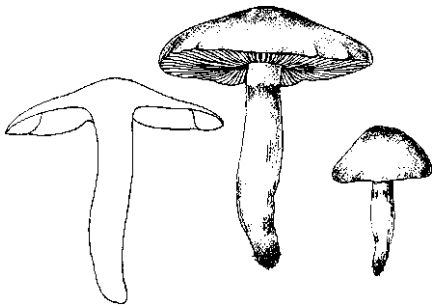
Buretele tomnatic - Amanita virosa

Amanita phalloides - buretele-viperei

culege niciodată specii care ar putea fi confundate cu aceste amanite. În cazul unor dubii este recomandabil să se apeleze la sfatul unor micologi cu mare experienţă. Sindromul phalloidinic are o evoluţie foarte lentă şi provoacă degradări ale celulelor hepatice. Simptomele apar târziu, uneori la două zile de la consumarea ciupercii, şi se manifestă la început cu dureri gastrice violente, vărsături continue, transpiraţie abundentă, anurie (oprirea patologică a urinării - n. trad.) şi hipotermie. Celulele ficatului se atrofiază, ulterior, apărând icterul urmat de slăbirea ritmului cardiac, coma şi moartea care poate surveni chiar şi după circa douăzeci de zile.

Nu se cunosc metode de tratament sigure împotriva acestui perfid tip de otrăvire. Rezultate bune se obţin doar în cazul unui tratament timpuriu, administrându-se seruri speciale antiphalloidinice, greu de procurat, sau printr-un tratament cu acid tiotic. Carnea acestor ciuperci nu are nici un efect toxic asupra insectelor care o mănâncă şi, de asemenea, nici asupra melcilor fără cochilie (limax) care se hrănesc cu ea din abundenţă. Aceasta este suficient pentru a combate credinţa că speciile de ciuperci din care au mâncat asemenea gasteropode ar fi toate comestibile.

Cortinarius orellanus - hreanul-pădurii

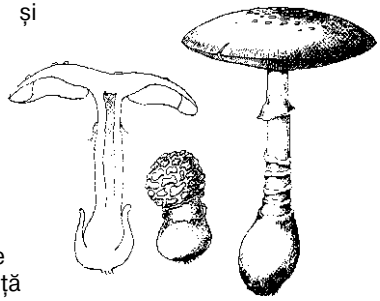
SINDROMUL PARAPHALLOIDINIC

Acest sindrom cuprinde otrăviri foarte grave, chiar cu consecinţe mortale, având o simptomatologie asemănătoare cu sindromul phalloidinic. Vinovate sunt speciile *Cortinarius orellanus* - hreanul-pădurii, *Lepiota helveola* - buretele şerpesc, ca şi alte ciuperci din genul *Lepiota.* Se crede că la originea acestor otrăviri stă o toxină termorezistentă, numită orellanina; primele simptome apar la câteva zile sau chiar săptămâni de la ingerare. Acţiunea toxică se manifestă la început printr-o puternică senzaţie de arsură care nu dispare nici dacă se consumă mari cantităţi de lichide, hemicranie (dureri de cap localizată la o jumătatea a craniului - n. trad.), dureri abdominale violente, senzaţie de frig la extremităţi şi dureri de rinichi. Moartea survine datorită afectării ireversibile a aparatului excretor (de eliminare a produşilor rezultaţi în urma ingerării ciupercii - n. trad.). Este un sindrom destul de rar, deoarece ciupercile care îl provoacă nu sunt prea des întâlnite şi nici nu au aspect foarte îmbietor.

SINDROMUL MUSCARINIC

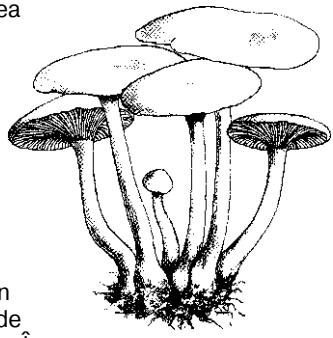
Vinovate de acest sindrom sunt *Amanita muscarina* - muscăriţa, bureţii pestriţi şi *Amanita pantherina* - buretele-panterei. Principiile toxice pe care le conţin aceste ciuperci sunt diferite, dar cele mai puternice sunt

muscarina, muscaridina (micoatropina) și bufotenina, aceasta din urmă având efecte halucinogene.

Amanita pantherina - buretele-panterei.

În funcție de raportul dintre aceste substanțe existente în carnea ciupercii, se pot înregistra diferite tipuri de otrăvire care uneori se pot suprapune parțial. Când predomină muscarina și bufotenina apare de obicei un sindrom nervos cu delir, halucinații, stări de amețeală puternică, crize euforice sau isterice și la sfârșit, o somnolență profundă. Când predomină muscaridina, se înregistrează un sindrom gastrointestinal cu dureri intestinale, vomă, diaree, transpirație și salivație abundentă, anurie și o puternică scădere a ritmului cardiac, deseori însoțite de delir. Simptomele se manifestă foarte repede, doar după câteva ore, astfel încât o spălătură gastrică energică și tratarea corespunzătoare a manifestărilor cardiace și nervoase duc rapid la o rezolvare favorabilă a acestei otrăviri. Cu titlu de exemplu amintim că, în trecut, în special în țările Europei centrale, *Amanita muscaria* era pisată fin și macerată cu substanțe zaharoase. Această mixtură era foarte eficace pentru atragerea și omorârea în număr mare a muștelor din locuințe și grajduri.

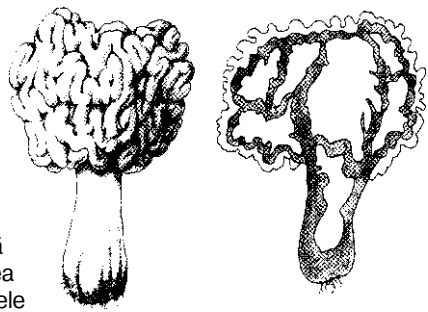
Clitocybe dealbata - cenușăreasa

SINDROMUL EXCLUSIV MUSCARINIC

Este datorat ingerării unor specii de *Inocybe* și *Clitocybe* care conțin, ca principiu toxic, numai muscarina. Efectele apar rapid, după o oră sau două de la ingerare, cu lăcrimare și transpirație foarte abundentă, apoi tahicardie, hipotensiune arterială, tulburări respiratorii, vomă și diaree. De obicei, este o otrăvire benignă care se rezolvă în cazurile cele mai grave prin administrarea de atropină însoțită de băuturi sărate sau glucoza. În orice caz este recomandabil să se apeleze la medic.

SINDROMUL HELVELLIC

Această intoxicare este cauzată în special în urma ingerării de *Gyromitra esculenta* - zbârciogul gras, ciuculete, dar și din cauza consumării unor alte specii de zbârciogi. Principiul activ pare să fie giromitrina, parțial rezistentă la căldură, cu puternice efecte hemolitice. Persoanele afectate de acest sindrom prezintă un nivel mare de hemoglobină în urină, însoțit de icter, vomă, diaree și somnolență profundă, deseori cu puternice crize tetanice musculare. În cazurile cele mai grave se poate ajunge la comă și la moarte, în special la copii și la persoanele debile fizic. Este vorba despre o substanță chimică care se acumulează în organismul uman chiar și într-o perioadă lungă de timp; din acest motiv, când ciuperca este consumată repetat pe parcursul câtorva zile pot apărea otrăviri chiar foarte periculoase pentru unele **Organe.**

Gyromitra esculenta - zbârciog gras, ciuculete

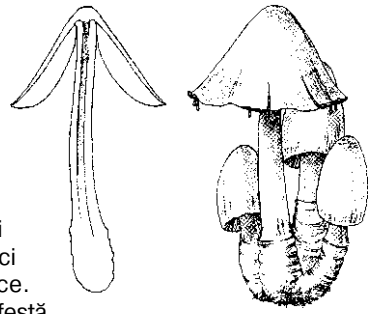
Psilocybe semilanceata

SINDROMUL HALUCINOGEN

Este cauzat de câteva ciuperci din speciile *Psilocybe* și *Conocybe,* folosite și astăzi de către populațiile primitive pentru ritualuri șamanice și pentru a invoca bunăvoința zeităților. Principiile toxice pe care le conțin aceste ciuperci mici și cu aspect nesemnificativ sunt psilocibina și psilocina, cu efect halucinogen, provocând imprudentului care le consumă o deformare rapidă a senzațiilor spațio-temporale. Simptomele sunt: scăderea rapidă a tensiunii arteriale, urmată de transpirație abundentă, dilatare a pupilelor, stări de confuzie, exaltare și depresie, cu halucinații de tot felul care pot duce chiar la sinucidere.

SINDROMUL COPRINIC

Este provocat de ingerarea ciupercii așa-numite „de cerneală" *(Coprinus atramentarius* - buretele de cerneală). Principiul activ, tetraetil-diuramic diosulfurat, este foarte solubil în alcool și, prin urmare, intoxicația are loc atunci când se consumă aceste ciuperci concomitent cu băuturi alcoolice. Sindromul, destul de neplăcut, se manifestă timp de aproximativ două zile, cu stări anxioase puternice, înroșirea feței, senzații de epuizare, încetinire a ritmului cardiac și colici intestinale moderate.

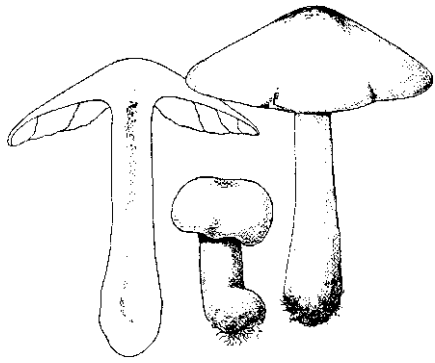
Coprinus atramentarius - buretele de cerneală

SINDROMUL ACRORESINIC

Este provocat de *Entoloma lividum* - ciuperca-pieptănușului, *Tricholoma pardinum* - buretele de mai, *Omphalotus olearius, Boletus satanas* - hribul țigănesc, hribul dracului și de diferiți bureți și vineției. Intoxicarea are loc în scurt timp de la consumarea ciupercilor și se manifestă prin vomă, arsuri, dureri intestinale și diaree, însoțite de crampe musculare și leșin. Aceste simptome dispar în mod normal în câteva zile, dar la copii sau la persoane debile fizic pot da complicații serioase.

Boeltus Satanas - hribul țigănesc, hribul-dracului

Entoloma lividum - ciuperca-pieptănușului

Cum se culeg ciupercile

Toți cei care sunt pasionați de natură, prin urmare și căutătorul de ciuperci, trebuie să respecte în cel mai înalt grad mediul înconjurător, ritmul biologic și bazele sale ecologice, cu scopul de a evita intervenții inoportune și dăunătoare. Călcarea în picioare, răscolirea solului din pădure, alcătuit la suprafață din frunze în curs de putrezire și din tot felul de fragmente vegetale căzute pe pământ, ruperea, accidentală sau nu, a arbuștilor și a micilor plante, ca și decuparea brazdelor de iarbă, provoacă distrugerea unor ecosisteme, unele chiar complexe. Deseori, chiar culegătorii distrug cu seninătate populații întregi de ciuperci considerate necomestibile, provocând daune serioase pădurii în întregul ei. Nu va fi niciodată inutil să amintim că natura este un patrimoniu splendid pentru uzul întregii omeniri și că nimeni nu are dreptul să-l devasteze. O atenție specială trebuie acordată alegerii recipientului în care vom aduna ciupercile. Cel mai bun este, fără îndoială, clasicul coș împletit din nuiele, căptușit cu frunze sau cu mușchi pentru a asigura în interiorul lui o umiditate potrivită și necesară ca și pentru a permite o răspândire corectă a sporilor. Sunt în totalitate de evitat pungile de plastic, care izolează complet ciupercile și care, menținând în *exces* umiditatea și căldura în interior, favorizează un proces rapid de depreciere și fermentare, cu consecințe grave asupra caracteristicilor organoleptice ale ciupercilor culese. Este important să nu punem niciodată în același coș ciuperci de care suntem siguri că sunt comestibile, împreună cu altele de care nu suntem siguri, deoarece fragmente din acestea sau chiar sporii pot provoca neplăceri dintre cele mai grave. Ciupercile vor fi retezate la bază cu un cuțitaș ascuțit și curățate sumar pentru a permite o mai bună răspândire a sporilor. Vă amintim că nu trebuie să culegeți exemplare prea mature, roase în bună parte de melcii fără cochilie (limacși) sau stricate prin apariția pe ele a paraziților, acestea putând duce la tulburări gastrointestinale.

Crăițele sau buretele domnesc sunt denumirile românești ale speciei Amanita caesarea, *care este una dintre ciupercile cele mai apreciate în gastronomie.*

Cultivarea ciupercilor

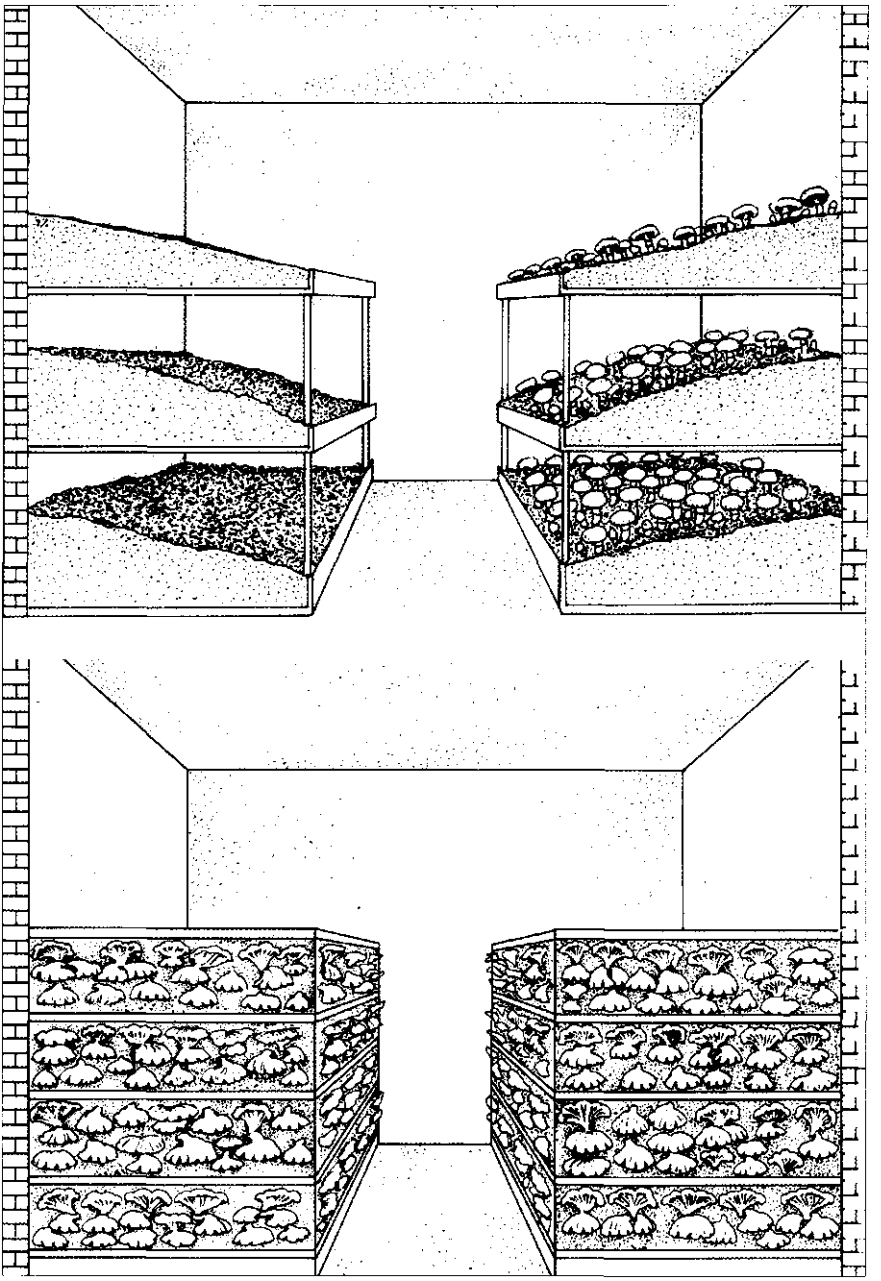
Încă din antichitate ciupercile au fost un aliment gustos și preferat pe masa oamenilor. Cele mai vechi informații despre cultivarea lor datează din secolul al II-lea i.C, când medicul și eruditul grec Nicandru îi învăța pe contemporanii săi cum să cultive ciuperci în găuri făcute în anumiți copaci, umplute cu bălegar, menținând condițiile necesare de umiditate. În secolul următor, medicul grec Dioscoride menționa că grecii și romanii cultivau cele mai bune ghebe *(Pholiota aegerita)* pregătind pentru ele paturi germinative din așa-numitul pământ de flori amestecat cu bălegar și cu scoarță de plop pisată fin. Va trece mult timp până când, spre sfârșitul secolului al XVI-lea, medicul și botanistul Andrea Cesalpino, care a descoperit circulația sangvină, să reia cu succes aceste metode străvechi. În perioade mai recente, pe lângă grădinile botanice ale unor universități italienești, s-a răspândit cultivarea unor ciuperci ca *Pleurotus ostreatus* (păstrăvii de fag, buretele negru) *Volvaria bombycina* și *Agaricus bisporus.*

Japonezii cultivau de foarte mult timp shiitake; sub acest nume exotic se ascunde de fapt binecunoscuta *Tricholomopsis edodes* (porumbițe), al cărei miceliu este însămânțat artificial sub scoarța de stejar, care apoi este parțial îngropată în pământ. În Italia se practică pe scară industrială cultivarea de *Agaricus bisporus* (Champignon).

Nu numai oamenii cultivă ciuperci. Furnicile din specia *Atta,* cunoscute și sub numele de „furnici tăietoare de frunze", frecvent întâlnite în regiunile tropicale americane, transportă în fiecare zi în cuiburile lor cantități enorme de frunze tăiate mărunt, le depozitează în spații subterane și le toacă mărunt pentru a face un pat germinativ, pe care apoi însămânțează mici fragmente de miceliu. Furnicile se ocupă neîncetat de udare și de îngrășarea cu substanțe organice reziduale din colonia lor. Curățând permanent miceliul, furnicile evită ca acesta să dea naștere unui corp

În fotografie, una dintre fazele cultivării ciupercii Agaricus bisporus. *În pagina alăturată, amenajarea unui spațiu pentru cultivarea de Agaricus bisporus (sus) și Pleurotus ostreatus (jos).*

fructifer și în același timp provoacă apariția unor excrescențe cărnoase și pline de sucuri, ușor de digerat și consistente din punct de vedere energetic, hrănind prin aceasta întregul furnicar. Specialiștii consideră că reginele înaripate ale furnicilor, în timpul roirii transportă cu corpurile lor porțiuni minuscule de miceliu, pe care îl vor hrăni apoi cu propriile excremente și chiar cu primele ouă pe care le produc, pentru a crea „grădina" inițială din care, după aceea, se va hrăni toată colonia.

Unde trăiesc ciupercile

Speciile de ciuperci sunt atât de numeroase încât pe unele le putem găsi capabile să se înmulțească și în întuneric, să trăiască în apă, iar altele să suporte niveluri de căldură sau de frig inimaginabile pentru multe dintre organismele vii. În apele și în nămolurile termale găsim ciuperci termofile care suportă temperaturi de până la 55 °C, iar în tundrele arctice există colonii de ciuperci care supraviețuiesc iernilor de - 60 °C. Lumina poate fi un factor care să stimuleze creșterea anumitor specii, în timp ce, pentru altele, ca de exemplu *Coprinus,* are o acțiune inhibitoare. Dar, pentru culegătorul pasionat, este important să știe pe ce terenuri și în asociere cu ce arbori se găsesc speciile ce prezintă cel mai mare interes, nu numai din punct de vedere al gastronomiei ci și al cunoașterii în sine.

PADURILE

Chiar dacă este superficial, unui observator nu-i va scăpa din vedere faptul că marea majoritate a varietăților de ciuperci se găsesc pe terenuri împădurite, în special spre sfârșitul verii și toamna; speciile diferă totuși în funcție de tipul de pădure. Pădurile pot fi în principiu de trei feluri: de foioase, de conifere și mixte. Fiecărui tip îi corespund specii caracteristice de ciuperci. Se întâmplă uneori ca o anumită specie să crească exclusiv sub un anumit copac; la multe ciuperci s-a dezvoltat un fel de predilecție specifică pentru anumite tipuri de esențe forestiere; altele au, împreună cu rădăcinile unor arbori, o formă de asociere cu avantaje reciproce, cunoscută sub numele de simbioza arbore-ciupercă.
Între ciupercile care trăiesc în păduri se pot distinge speciile existente în frunzișul de pe solul acestora și cele care trăiesc pe suportul lemnos

În dreapta, Coriolus versicolor, *specie de scoarță (care crește pe scoarța copacilor), frecvent întâlnită in pădurile de foioase. În pagina alăturată,* Mycena poligramma, *care crește pe lângă trunchiurile căzute la pământ.*

(ramuri, trunchiuri, rădăcini, buturugi). Cele mai cunoscute specii pot fi grupate după tipul de pădure care constiuie habitatul lor preferat; în continuare vom examina exemple de păduri, începând cu cele de la nivelul inferior.

PADURILE DE FOIOASE

Fiecare specie de arbore poartă pe lângă sine propriile ciuperci cu care trăiește în simbioză; prin urmare, ele sunt prezente în pădurea în care acești arbori sunt predominanți. În plus, în solul pădurii există o mulțime de ierburi, ferigi și mușchi care pot intra într-o competiție mai mult sau mai puțin dură cu ciupercile; culegătorul experimentat știe care specii trăiesc de obicei printre ierburile din luminișurile uscate și care prin mușchiul din locurile mai ascunse și mai umede.

În pădurile de plop plantate de om sau naturale se pot găsi *Amanita rubescens* (buretele roșu brobonat), *Lactarius subdulcis* (buretele-vacii), *Lactahus controversus* (lăptuca sângerie), *Lactarius torminosus* (bureții flocoși, râșcovii de mesteacăn), *Russula aeruginea* (vinețica-porcului), *Tricholoma populinum* (ciuperca-vulpii), *Boletus chrysenteron* (hribul de mușchi).

În pădurile de gorun și de salcâm de la șes, ca și în cele din zona colinară și submontană, pot fi găsite, printre altele și următoarele specii; *Amanita phalloides* (buretele-viperei), *Amanita muscaria* (bureții pestriți), *Amanita rubescens* (buretele roșu brobonat), *Russula aeruginea* (vinețica-porcului), *Lactarius torminosus* (bureții flocoși), *Lactarius carpini* (buretele de carpen) și *Boletus edulis* (hribi), *Boletus chrysenteron* (hribul de mușchi).

În pădurile de gorun, stejar și carpen, deseori asociați cu alun, se găsesc îndeosebi *Leccinum carpini* (buretele de carpen) și *Boletus edulis* (hribi), ca și *Lactarius subdulcis* (buretele-vacii).

În pădurile puțin degradate de gorun tânăr, mai uscate și calde, care acoperă zona inferioară a pantelor montane, se întâlnesc frecvent: *Amanita caesarea* (buretele domnesc, crăițele), *Amanita phalloides* (buretele-viperei), *Russula virescens* (vinețica pestriță), *Russula atropurpurea* (oițe), *Russula vesca* (vinețica), *Lactarius subdulcis* (buretele-vacii), *Boletus aereus* (hribul pucios).

Pădurile de castani, cu sol care deseori abundă în mușchi și zone întinse de iarbă și afini, sunt foarte bogate în ciuperci. Cele mai frecvent întâlnite sunt:

În dreapta, Pholiota mutabilis (gheba ciobanilor), o specie care trăiește pe stratul de frunze în curs de putrezire. Lepiota nuda (gheba de brad) preferă pădurile de conifere.

Amanita muscaha (bureții pestriți), *Amanita rubescens* (buretele roșu brobonat), *Amanita pantherina* (buretele-panterei), *Amanita spissa* (buretele brobonat), *Russula emetica* (scuipatul-dracului), *Russula lepida* (oițe), *Russula cyanoxantha* (vinețica-porumbeilor), *Lactarius piperatus* (iuțari), *Lactaris vellereus* (râșcovul pâslos), *Tricholoma sulphureum* (gălbenița). În afară de aceste specii, în pădurile de castani cresc numeroase Boletaceae, dintre cele mai cunoscute fiind: *Boletus edulis* (hribi), *Boletus pinicola* (pitarca), *Boletus subtomentosus* (buza-caprei), *Boletus luridus* (buretele-vrăjitoarei).

Pădurea de fag, în care deseori se întâlnește și bradul alb, are un sol destul de sărac pentru că este foarte umbroasă; cu toate acestea este favorabilă pentru unele specii de ciuperci; unele dintre ele prezintă un interes deosebit: *Amanita phalloides* (buretele-viperei), *Russula lepida* (oițe), *Russula cyanoxantha* (vinețica-porumbeilor); dintre bureți amintim: *Lactarius piperatus* (iuțarii) și *Lactarius scrobiculatus* (lăptuca); cea mai frecventă din genul Tricholoma este *Tricholoma pardinum* (nicorețele); genul *Boletus* este reprezentat prin *Boletus aereus* (hribul pucios), *Boletus regius* (hribul domnesc), *Boletus chrysenteron* (hribul de mușchi) și *Boletus satanas* (hribul țigănesc), acesta din urmă atunci când solul este calcaros.

În afară de speciile legate în mod special de anumite esențe de arbori, trebuie amintite și cele care, practic, trăiesc peste tot, cum sunt *Cantharellus cibarius* (gălbiorii) și specii care, nefiind legate de un anumit habitat, beneficiază doar de condițiile specifice pădurii de foioase în general, datorită stratului de frunze în descompunere; acestea sunt: *Coprinus, Armillaria, Lepiota, Pholiota* și *Volvaria.*

Pe trunchiurile copacilor din toate tipurile de păduri pe care le-am amintit se instalează și ciupercile de scoarță ca *Fistulina hepatica* (bureții de stejar, limba-boului) și diferite *Polyporaceae,* care sunt comestibile doar când sunt foarte tinere; genurile care îi interesează mai puțin pe culegători sunt de asemenea prezentate prin *Geastrum, Ramaria* și *Clavaria,* precum și de unele Ascomicete *(Helvella* - zbârciogii - și *Peziza* - urechiușele).

0 atenție deosebită trebuie acordată trufelor, ciuperci care cresc în special sub pământ; printre ele găsim faimoasa și foarte apreciata trufă albă *(Tuber magnatum),* care crește în simbioză cu stejarul.

PADURILE DE CONIFERE

Mai întâi le vom examina pe cele de pin, în care cresc multe specii de ciuperci fie legate prin simbioză de tipul de arbori, fie datorită condițiilor de temperatură, expunere la lumină, umiditate și calitatea solului. Dintre bureți se găsesc mai ales *Amanita rubescens* (buretele roșu brobonat), *Amanita panthehna* (buretele-panterei), *Amanita spissa* (buretele brobonat), *Amanita citrina* (buretele de lămâie) și *Amanita vaginata* (ciuperca fără inel); dintre vineței sunt răspândite *Russula vesca* (vinețica), *Russula achrolleuca* (vinețica galbenă), *Russula coerulea* (vinețica-ciobanului); dintre bureți, excelenta *Lactahus deliciosus* (râșcovi, opintici); dintre Tricolomataceae, sunt în mare număr *Tricholoma colossus* (roșcovanele), *Tricholoma equestre* (buretele-călărețului), *Tricholoma sulphureum* (gălbenița), *Lepiota nuda* (gheba de brad); dintre hribi amintim *Boletus chrysenteron* (hribul de mușchi) și *Suillus granulatus* (pitoașca), adică speciile cele mai legate biologic de pin.

Pădurile de brad roșu (rareori uniforme, cel mai adesea amestecate cu pin, zadă și câteodată și foioase) conțin și ele numeroase specii de ciuperci: *Amanita muscaria* (bureții pestriți), *Amanita rubescens* (buretele roșu brobonat), *Amanita pantherina* (buretele-panterei); *Russula emetica* (scuipatul-dracului), *Russula vesca* (vinețica), *Russula xerampelina* (scrumbia-pădurii) *Russula nigricans* (vinețica negricioasă), *Russula integra* (păinișoara-cucului) *Russula coerulea* (vinețica lăptoasă); *Lactarius deliciosus* (râșcovii), *Lactarius camphoratus* (buza-vacii), *Lactarius mitissimus* (lăptuca dulce), *Lactarius scrobiculatus* (râșcovul verzui); *Cortinarius varius*

(hreanul-pădurii), *Cortinarius collinitus* (buretele mâzgos); *Cantharellus cibarius* (gălbiorii).

În pădurile de zadă trăiesc în special hribi și bureți; dintre hribi mai frecvent întâlnit este *Lactarius porninsis;* dintre bureți pot fi întâlniți *Boletus flavus, Boletinus cavipes, Suillus aeruginascens* și *Suillus elegans* (untoasa cu inel).

Întâmplător, prin pădurile de conifere poate fi întâlnită *Albatrellus ovinus* (babița-oilor), ciupercă de scoarță aparținând familiei Poliporaceae.

ZONA DE TUFARIS A MARII MEDITERANE

O fitogenoză tipică pentru Italia, în special pentru zonele din vecinătatea mării, pe insule și în sud, este așa-numita zonă de tufăriș mediteranean (fitogenoză = asociație de plante care trăiesc într-un anumit mediu de viață, *biotop,* și sunt condiționate de anumiți factori fizico-geografici și biologici; n. trad.). Aici flora este destul de săracă în ciuperci. Sunt tipice, însă, pentru aceste ținuturi, numeroase specii de ciuperci: *Boletus luridus* (buretele-vrăjitoarei), *Boletus edulis* (hribi), *Boletus aereus* (hribul pucios) și altele. Dintre bureți, se găsesc frecvent *Lactarius delicosus* (râșcovii) și *Lactarius sanguifluus.* În regiunile mai deschise unde predomină ierburile, se poate găsi *Lepiota procera* (buretele șerpesc, pălăria-șarpelui). De obicei asociată cu măslinul sălbatic, dar trăind și în plantațiile de măslini este *Omphalotus olearius,* o ciupercă otrăvitoare.

PAJISTI SI PASUNI

Printre ciupercile cele mai răspândite în zonele acoperite de iarbă, în simbioză cu erbaceele, menționăm *Pleurotus eryngii* (păstrăvul-scailor), cu lamele, prezentă în special în regiunile calde ale Italiei meridionale. Mai răspândite și mai importante pentru valoarea lor gastronomică sunt însă ciupercile de câmp (genul *Agaricus).* Se observă că aceste ciuperci cresc de preferință pe terenurile ierboase necultivate o lungă perioadă de timp, totuși destul de multe se pot culege și de pe lanurile de cereale ca și de pe ogoarele semănate de puțin timp.

Pajiștile cu un drenaj bun și nisipoase sunt bogate în ciuperci, de diferite tipuri, printre care predomină Ascomicetele și Bazidiomycetele din genurile *Lepista, Lepiota* și, evident, *Agaricus.* Lepiotele sunt poate cele mai bune dovezi ale solului gras și se întâlnesc în special în zonele bogate în humus și pe locurile unde s-a depozitat bălegar. Pe asemenea terenuri se găsesc frecvent specii din genul *Coprinus,* printre care *Coprinus atramentarius* (buretele de cerneală) și *Coprinus comatus*

(căciula-șarpelui, buretele cu perucă). Specifică pentru solurile calcaroase este *Tricholoma gambosum* (ciuperca-prunului).
Pajiștile de la câmpie și pășunile de la deal au o floră alcătuită din specii de ciuperci de mici dimensiuni, printre care sunt demne de menționat *Hygrocybele: Hygrocybae laeta, Hygrocybae conica, Hygrocybae coccinea, Hygrocybae psittacina.*
Nu trebuie să uităm nici genurile *Psathyrella, Stropharia, Lacrymaria, Pluteus, Rhodopaxillus* și *Lycoperdon,* din care fac parte toate speciile saprofite; cu excepția genului *Lycoperdon,* cu aspect de gogoși, este vorba despre Basidiomicete cu lame. Pot fi observate pe pajiști și pășuni și câteva specii de *Nolanea.*

CERCUL VRAJITOARELOR

Mergând la plimbare prin păduri putem întâlni frecvent colonii de ciuperci ale căror corpuri fructifere apar într-un aranjament destul de omogen, în linii circulare de mărime și regularitate variabile. Este vorba despre faimoasele „cercuri ale vrăjitoarelor", asupra cărora, din timpuri străvechi, au apărut numeroase legende. În mitologia medievală a populațiilor din Europa Centrală erau considerate locurile peste care cădeau fulgerele trimise de către divinități, sau pe unde răzbăteau la suprafață exalații răumirositoare emise de monștri subterani. Dar tradiția cea mai înrădăcinată, provenită din mitologia germanică, le consideră ca locuri în care, în nopțile cu lună plină, vrăjitoarele își execută dansurile lor magice, aducătoare de nenorociri dintre cele mai grozave.
Astăzi, știința a explicat corect acest fenomen curios. Este cunoscut faptul că uneori ciupercile se pot dezvolta și prin „iradierea miceliului pe sub pământ. Totul începe de la un mic grup de ciuperci, foarte apropiate una de alta, al căror miceliu subteran, pe măsură ce îmbătrânește, are tendința de a se îndepărta de partea centrală, acum lipsită de substanțe hrănitoare, iradiind uniform și într-o manieră constantă de jur-împrejur. Pe parcursul mai multor ani, corpurile fructifere vor apărea la marginea coloniei, unde găsesc din abundență substanțele alimentare necesare creșterii; se formează astfel cercurile caracteristice cu un diametru din ce în ce mai mare. Este evident că acest mod neobișnuit de dezvoltare are loc numai dacă nu apar unele obstacole în calea extinderii miceliului, cum ar fi, de exemplu, o galerie săpată de o cârtiță sau chiar un simplu bolovan mai mărișor.

În pagina alăturată, Lepiota procera *(buretele-șerpesc), specie care preferă ținuturile ierboase din pădurile de foioase, dar prezentă și in zona de stufăriș a Mării Mediterane. Dedesubt, un cerc al vrăjitoarelor format din corpurile fructifere de* Marasmius oreades.

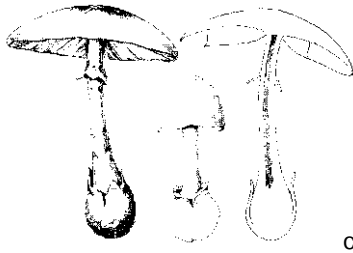

Familiile de ciuperci

Se cunosc mai mult de 100 000 de specii de ciuperci; foarte multe dintre ele au dimensiuni destul de reduse şi corpuri fructifere vizibile doar la microscop. Este vorba de mucegaiuri şi drojdii; multe dintre acestea sunt patogene pentru animale şi pentru vegetale, în schimb altele s-au dovedit a fi foarte utile. Este cazul obişnuitei Penicillium din care se extrage penicilina, esenţială în combaterea multor infecţii bacteriene, sau drojdiile, indispensabile pentru producerea pâinii şi a multor băuturi fermentate, în primul rând, vinul şi berea. Unele ciuperci intră, alături de o algă unicelulară, şi în alcătuirea lichenilor.

Ceea ce îl interesează pe micologul amator, pe naturalist sau pe simplul culegător de ciuperci sunt aşa-numitele macromicete, adică acelea din care iau naştere corpurile fructifere, în marea lor majoritate epigee (\a suprafaţa solului - n. trad.) *şi, mai rar, hipogee* (sub nivelul solului - n. trad.), *perfect vizibile datorită dimensiunilor enorme, deseori fiind şi viu colorate. Ciupercile pot fi împărţite în două clase: Basidiomycetes şi Ascomycetes, diferenţiate total prin structura organelor care sunt responsabile de producerea sporilor. La Basidiomycetes aceştia iau naştere în exteriorul unor celule speciale în formă de măciulii, numite bazidii, în timp ce la Ascomycetes iau naştere într-o manieră mai mult sau mai puţin dezordonată în interiorul unor organe în formă de sac, numite asce. Fiecare clasă este, la rândul său, împărţită în subclase, ordine, subordine, familii, genuri şi specii.*

Vom arunca acum o privire rapidă asupra familiilor din care fac parte ciupercile de cel mai mare interes, făcând abstracţie de licheni, mucegaiuri şi drojdii.

Amanita phaihides (buretele viperei)

BASIDIOMYCETES

Amanitacee *(Amanitaceae)*

Cuprinde numeroase specii, trăind în special în simbioză; au pălăria largă şi deseori împodobită cu resturi de volvă sub forma unor solzi albicioşi. Lamele, aproape întotdeauna albe, nu aderă la picior, care este cilindric şi subţire, cu baza uneori ca un bulb şi învelită într-o volvă mai mult sau mai puţin vizibilă având şi un inel care deseori cade. Aceste ciuperci produc spori albi, netezi şi ovali. Unele specii, ca *Amanita phalloides, Amanita verna* (buretele primăvăratic) şi *Amanita virosa* (buretele tomnatic), sunt foarte otrăvitoare, provocând moartea chiar dacă sunt consumate în cantităţi foarte mici.

Lepiotacee *(Lepiotaceae)*

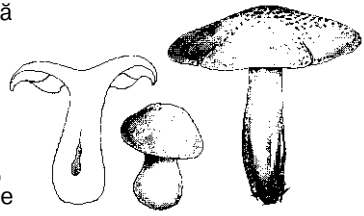
Fac parte din aceste familii specii foarte variate ca dimensiuni, unele enorme (ca *Lepiota procera* - buretele şerpesc - a cărei pălărie poate depăşi 30 de cm în diametru) şi altele foarte mici (ca *Lepiota helveola,* de câţiva centimetri în diametru). Au pălăria în general largă şi acoperită de un strat gros de solzi. Piciorul este cilindric şi înalt, uneori îngroşat la bază, fără volvă, foarte tare şi aproape lemnos, cu inel membranos. Lamele sunt de obicei albicioase la ciuperca tânără, dar au tendinţa de a se închide la culoare când aceasta se maturizează. Sporii sunt netezi şi albicioşi. Unele specii sunt chiar foarte bune

Lepiota acutesquam (buretele ţepos)

de mâncat, dar cele de dimensiuni mici sunt aproape toate otrăvitoare. Sunt în marea lor majoritate ciuperci saprofite.

Tricolomatacee *(Tricholomataceae)*
Cuprind numeroase genuri și specii cu structură și comportament oarecum diferite, multe dintre ele fiind toxice: *Clitocybele,* cu pălăria având marginile coborâte sau în formă de pâlnie, *Armillaria mellea* (ghebele), care formează pâlcuri mari, micii bureciori, foarte utile prin contribuția lor la descompunerea frunzelor și bureții de pajiște cu piciorul lemnos.

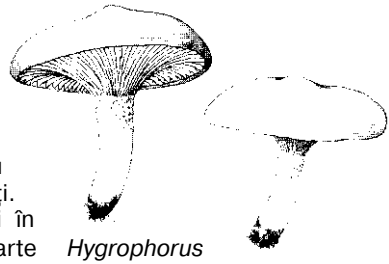
Tricholoma pardinum (burete de mai)

Lamele sunt aproape întotdeauna curbate în jos. Sporii, sferici sau ovali, au o culoare variind între alb și roz liliachiu. Sunt cunoscute ca specii de simbioză, saprofite sau parazite.

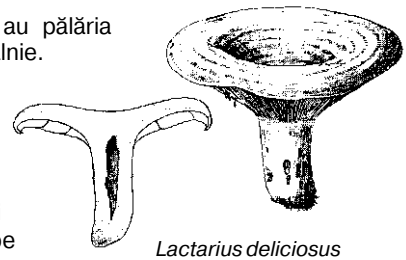
Armillaria mellea (ghebele)

Higroforacee *(Hygrophoraceae)*
Sunt ciuperci de dimensiuni medii, cu piciorul cilindric, fără volvă și inel. Suprafața pălăriei este netedă, deseori foarte vâscoasă și lipicioasă. Lamele nu sunt în general prea dese, cu aspect cerat, libere sau curbate în jos. Sporii sunt albi și alungiți. Trăiesc aproape exclusiv printre ierburi și în majoritatea lor sunt comestibile, chiar foarte gustoase. Această familie cuprinde genurile *Hygrophorus, Hygrocybae* și *Camarophyllus.*

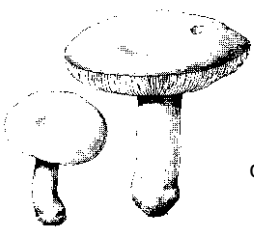

Hygrophorus agathosmus (bureteie-meicuiui)

Rusulacee *(Russulaceae)*
Sunt ciuperci care, la deplină maturitate, au pălăria adâncită în mijloc și, uneori, în formă de pâlnie. Carnea lor este foarte fragilă, sfărâmându-se la cea mai ușoară atingere.
Unele specii se remarcă prin coloritul roșu-violet strident.
Suprafața pălăriei este netedă și deseori vâscoasă. Lamele sunt aproape lipite și foarte curbate în jos. Carnea este aproape întotdeauna albă; cea a râșcovilor conține un suc lăptos destul de gros, albicios sau portocaliu, deseori cu un gust acru sau piperat. Sporii sunt alungiți, albi sau gălbui, deseori aranjați estetic. Această familie cuprinde numeroase specii saprofite sau în simbioză, aparținând genurilor *Russula* și *Lactarius;* unele sunt toxice, altele au doar un gust neplăcut; puține dintre ele sunt comestibile, unele chiar gustoase.

Lactarius deliciosus (râșcovi)

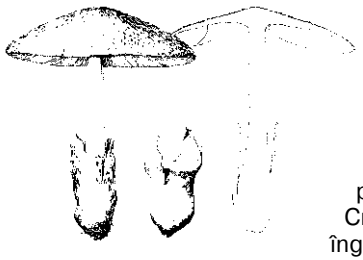
Russula integra (vinețica)

Pleurotacee *(Pleurotaceae)*

Pleurotus ostreatus (păstrăvii de fag)

Este un grup care se poate defini cu greutate; specialiștii consideră că ar trebui să fie revizuit. Doar genul *Pleurotus* are o structură relativ omogenă. Ciupercile care fac parte din acest gen trăiesc pe trunchiurile arborilor, uneori la mare înălțime de la sol, cu corpuri fructifere suspendate în consolă, aderând la suport prin piciorul scurt și gros, prins aproape întotdeauna de pălărie în poziție excentrică. Lamele sunt foarte cărnoase și destul de rare. La plantele tinere pălăria este catifelată, iar la cele mature este netedă și lucioasă. Carnea este relativ compactă și în unele cazuri chiar tare. În afara de speciile otrăvitoare există și altele care sunt perfect comestibile, ca *Pleurotus ostreatus,* care este cultivată pe scară largă.

Volvariella bombycina

Pluteacee *(Pluteaceae)*

Această familie cuprinde genurile *Pluteus* și *Volvariella;* este vorba despre ciuperci de dimensiuni medii și mici, cu picior înalt și pălărie largă, deseori puternic țuguiată. Lamele de culoare albă, la maturitate au tendința de a deveni rozalii. Baza piciorului poate fi acoperită de o volvă subțire și fragilă. Cresc pe lemn putred sau în soluri foarte bine îngrășate. Puține specii sunt comestibile, dar nici una nu este otrăvitoare.

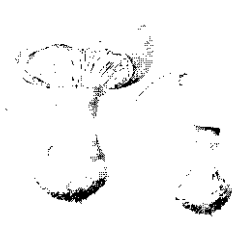
Entolomatacee *(Entolomataceae)*

Entoloma lividum (ciuperca-pieptănașului)

Sunt ciuperci de dimensiuni medii și mici, rar mai mari, în general de culoare închisă. Pălăria este de cele mai multe ori convexă sau în formă de clopot, netedă și cu dungi. Lamele sunt relativ dese, drepte sau încovoiate în jos. Sporii sunt poligonali și de culoare roz. Piciorul este cilindric sau puțin bulbos. Cele patru genuri care fac parte din această familie *(Eccilia, Entoloma, Leptonia* și *Nolanea)* întrunesc în jur de o sută de specii, în totalitate necomestibile sau toxice.

Cortinariacee *(Cortinariaceae)*

Cortinarius cumatilis

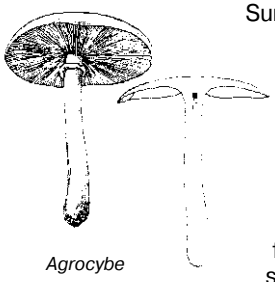
Este o familie foarte eterogenă care cuprinde ciuperci de forme și dimensiuni destul de diferite. Au aproape întotdeauna piciorul înalt și cilindric, cu excepția celor din genul *Crepidotus,* care nu-l au, și posedă doar o pălărie asemănătoare cu niște rinichi. Lamele sunt relativ dese, câteodată decurente sau libere. Genul *Cortinarius* este inconfundabil, cel puțin pentru exemplarele care nu au ajuns la maturitate, prin prezența, între marginea pălăriei și picior, a unei cortine vizibile, formată din filamente subțiri, care îi dau un aspect asemănător cu al unui mic păianjen. Pe măsura creșterii, această cortină se desprinde și formează pe picior un fel de pseudoinel lipicios.

Sporii au o formă foarte variată (sferici, ovali, ca niște amigdale sau ca boabele de fasole etc), de culoare brună spre ocru sau ruginiu. Din familia Cortinariacee fac parte specii care trăiesc aproape în simbioză; cele saprofite sau parazite sunt rare. Familia este subîmpărțită în 16 genuri: cel mai important gen este *Cortinarius,* cu peste 250 de specii, *Inocybe, Naucoria, Hebeloma* și *Pholiota,* ale căror reprezentante sunt în cea mai mare parte necomestibile, otrăvitoare, chiar mortale. Puține sunt comestibile și de bună calitate.

Inocybe maculata

Bolbitiacee *(Bolbitiaceae)*

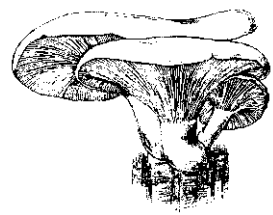

Agrocybe praecox

Sunt ciuperci de dimensiuni medii și mici, grupate în trei genuri: *(Bolbitius, Conocybe* și *Agrocybe)* care cuprind cam 80 de specii. Au o pălărie de formă convexă, ca un clopot, cu suprafața netedă, lucioasă și uscată, deseori dungată, de obicei de culoare deschisă. Piciorul este de regulă fragil, înalt și cilindric, câteodată cu un inel. Lamele sunt libere sau lipite, la început de culoare deschisă apoi, o dată cu maturizarea, foarte închise. Sporii sunt maronii, de formă ovală sau ca niște amigdale. Sunt saprofite și trăiesc în solul din păduri, pe frunzele putrede sau pe resturi de lemne. Unele specii sunt comestibile, chiar de bună calitate, altele însă, sunt toxice sau cu efecte halucinogene.

Paxillacee *(Paxillaceae)*

Această familie cuprinde specii puține care nu sunt comestibile. În unele cazuri au piciorul și pălăria cu conformație normală, în altele sunt prinse în consolă și nu au pălărie. Suprafața este catifelată sau cu puf. Sporii sunt ovali, de culoare brun-roșcat. În general sunt ciuperci care trăiesc în simbioză; aproape toate sunt toxice, chiar foarte periculoase.

Omphalotus olearius (bureții porcești)

Agaricacee *(Agaricaceae)*

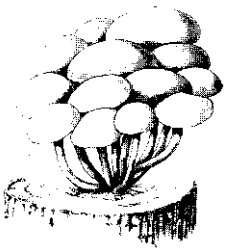

Agaricus bisporus (ciuperca de bălegar, Chapignon)

Cuprind doar genul *Asgaricus,* distingându-se de obicei prin dimensiunile destul de mari. Pălăria, în mod normal netedă sau solzoasă, este foarte cărnoasă și cu o bună consistență, la început globuloasă apoi, la maturitate, convexă. În prima fază de dezvoltare lamele sunt alb-rozalii, dar la maturitate devin maro-închis. Piciorul are un inel membranos, câteodată foarte lat, care atârnă parțial liber. Sporii, de culoare brună, au formă elipsoidală. În contact cu aerul carnea capătă în multe cazuri o nuanță gălbuie sau roșcată; deseori are un puternic parfum de anason sau de migdale. Cele mai multe specii sunt comestibile și încă de calitate bună, puține fiind cele toxice. *Agaricus bisporus,* cunoscută și sub numele de *Champignon,* este

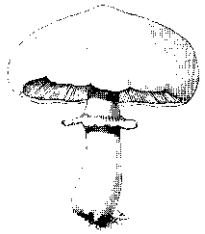
foarte apreciată în gastronomie, fiind una dintre cele mai obișnuite ciuperci de cultură.

Strofariacee *(Strophariaceae)*

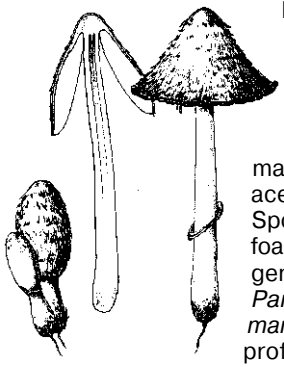
Hypholoma sublateritium (gheba cărămizie)

Sunt ciuperci saprofite de dimensiuni mici sau mijlocii și destul de înalte; unele au miros neplăcut. Pălăria, conică sau în formă de clopot, este netedă și deseori vâscoasă. Piciorul este de obicei neted și fibros. Lamele sunt dese, lipite sau decurente, de culoare deschisă când planta este tânără, apoi din ce în ce mai închise. Sporii sunt netezi, maro-închis și ovali. Familia cuprinde genurile *Hypholoma, Stropharia, Deconica* și *Psilocybae,* cu circa 40 de specii, dintre care puține comestibile, multe toxice și în unele cazuri chiar halucinogene.

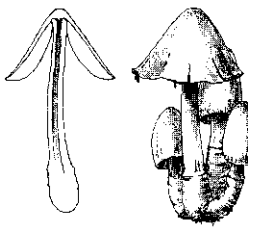
Stropharia ferrii

Coprinacee *(Coprinaceae)*

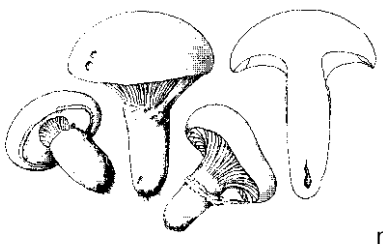

Coprinus comatus (buretele cu perucă, căciula-șarpelui)

Este vorba despre ciuperci de dimensiuni medii-mici, cu țesuturi delicate și fragile. Pălăria poate fi conică, în formă de clopot, convexă sau chiar plată, cu suprafața netedă, solzoasă sau cu negi. Piciorul este drept, fibros, aproape întotdeauna fără inel și, rar, bulbos. Lamele destul de dese, libere sau lipite, la maturitate absorb apa, în special la *Coprinus,* și deseori aceasta se transformă într-un lichid gros și negricios. Sporii sunt de culoare brun-închis sau negru, cu forme foarte variate. Această familie cuprinde genurile *Coprinus, Psathyrella, Paneolus, Paneolinus* și *Lacrymaria.* Toate sunt ciuperci saprofite, câteodată cu tendințe coprofile (tendința unor plante de a trăi pe excremente, folosindu-le ca sursă de alimentație - n. trad.). Puține dintre ele sunt comestibile, unele sunt otrăvitoare, iar celelalte nu prezintă interes pentru gastronomie datorită lipsei de consistență a cărnii și dimensiunilor mici.

Coprinus atramentarius

Gomphidius glutinosus

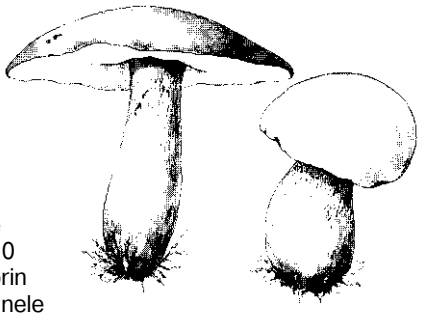
Gonfidiacee *(Gomphidiaceae)*

Cuprinde foarte puține specii, grupate în două genuri; trăiesc toate în simbioză cu coniferele. Pălăria accentuat convexă are o suprafață foarte lipicioasă. Piciorul este cilindric, câteodată subțiat în partea de jos. Lamele sunt deseori bifurcate și în culori variind între alb și oliv ajungând până la negru. Sporii sunt negri și fusiformi. Toate ciupercile sunt comestibile, dar de calitate scăzută.

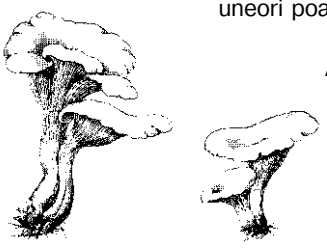
Boletacee *(Boletaceae)*

Sunt ciuperci de dimensiuni mijlocii și mari, foarte cărnoase, destul de masive și robuste, cu pălăria inițial globuloasă, apoi convexă și, la sfârșitul

maturizării, mai mult sau mai puțin plată. Suprafața himenială fertilă este compusă din tuburi foarte dese care se deschid în exterior prin pori circulari sau cu margini colțuroase. Piciorul este deseori destul de gros și pântecos. Sporii sunt ovali, drepți și de culoare mergând de la galben la brun-negricios. Familia cuprinde circa 70 de specii, între care se numără mânătărcile, grupate în 10 genuri, cele mai multe trăind în simbioză prin păduri. Aproape toate sunt comestibile, unele excelente, altele mai puțin apreciate; unele trebuie triate din cauza gustului care uneori poate fi amar.

Boletus luridus (buretele-vrăjitoarei)

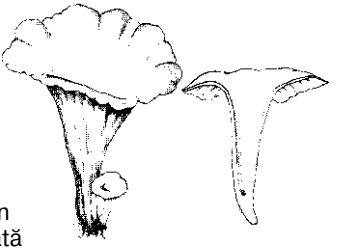
Lentinellus cochleatus (nicoreața)

Auriscalpiacee *(Auriscalpiaceae)*

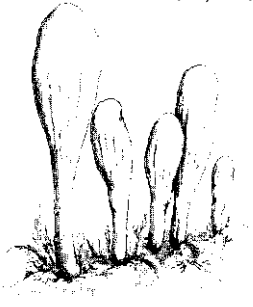
Puține specii din această familie au un corp fructifer compus din picior și pălărie. Suprafața himenială este formată din țepi sau cute care atârnă, asemănătoare cu lamele. Piciorul este prins de pălărie întotdeauna excentric, uneori chiar lateral. Sporii sunt albi, ovali sau emisferici. Unele specii sunt comestibile dar cu valoare scăzută, altele nu sunt comestibile deoarece carnea este foarte tare; nici una nu este otrăvitoare.

Cantarellacee *(Cantarellaceae)*

Cuprinde ciuperci saprofite sau în simbioză la care nu se poate face distincție între picior și pălărie. Aceasta, deseori viu colorată, are o formă caracteristică de pâlnie, a cărei cavitate se prelungește până la baza piciorului. Suprafața himenială este formată din pseudolame sau din pliuri himeniale răsucite și striate, câteodată prelungite de-a lungul piciorului. Carnea este compactă și are câteodată un miros plăcut de fructe. Sporii sunt albi și ovali. Unele specii sunt comestibile și chiar de calitate foarte bună, ca gălbiorii *(Cantharellus cibarius)* și gălbiorii de munte *(Cantharellus lutescens),* altele sunt mai puțin apreciate; nici una nu este otrăvitoare.

Cantharellus cornucopioides (trâmbița-piticilor)

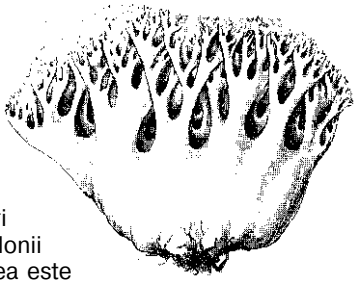

Clavaria pistillaris (pilugelele)

Clavariacee *(Clavariaceae)*

Acestei familii îi aparțin ciuperci de o formă neobișnuită, câteodată ca o măciulie sau ca un deget, altă dată diferit și complicat ramificată, astfel încât amintesc o formațiune coralieră. Himeniul, foarte simplu, este situat în vârful corpului fructifer. Carnea este destul de moale, uneori gelatinoasă. Sporii sunt albi, de forme diferite. Cresc de obicei ca saprofite. Unele specii sunt comestibile, dar de slabă calitate, altele sunt otrăvitoare; cea mai mare parte dintre ele nu prezintă nici o valoare gastronomică.

Gonfacee *(Gomphaceae)*
Sunt ciuperci de simbioză foarte asemănătoare cu cele din familia Clavariacee prin forma lor ramificată ca a coralilor, cu excepția genului *Gomphus,* ale cărui reprezentanți au o formă de pâlnie amintind de Cantarelacee. Sunt așa-numitele degețele sau mânuțe, foarte des întâlnite în păduri, în locuri umbrite și umede, unde pot forma colonii întregi pe suprafețe destul de mari. Carnea este moale și elastică, având uneori miros de fructe, iar alteori un miros neplăcut. Sporii sunt gălbui și ovali. Puține specii sunt toxice; unele sunt comestibile, dar de valoare destul de redusă.

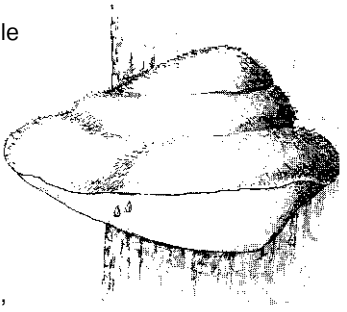
Ramaria botrytis (rămurelele)

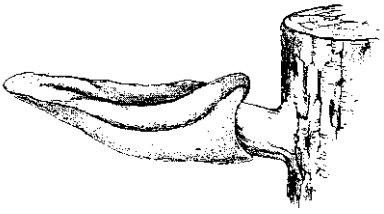
Hydnum repandum (flocoșelul, bureții țepoși)

Hidnacee *(Hydnaceae)*
Acestei familii îi aparțin ciuperci la care există o distincție clară între picior și pălărie. Suprafața himenială este formată din țepi granuloși, ușor de îndepărtat. Carnea este moale, puțin compactă și uneori cu un miros puternic și plăcut. Sporii sunt albi, ovali sau rotunzi. Unele specii devine aromate prin uscare și se dovedesc a fi foarte potrivite pentru prepararea pulberii de ciuperci, folosită la condimentarea mâncărurilor. Cele mai multe sunt necomestibile sau ușor toxice.

Himenochetacee *(Hymenochaetaceae)*
Sunt ciuperci cu carnea lemnoasă, unele saprofite pe lemnul uscat, altele parazite, foarte dăunătoare pentru că provoacă putregaiul alb, extrem de periculos pentru arbori. În general fără picior, se prind în consolă pe trunchiul arborilor. Suprafața himenială este formată din tuburi cilindrice și din pori rotunzi sau colțuroși. Carnea este foarte fibroasă sau lemnoasă. Creșterea este continuă și poate dura ani întregi. Nu sunt comestibile, dar nici otrăvitoare.

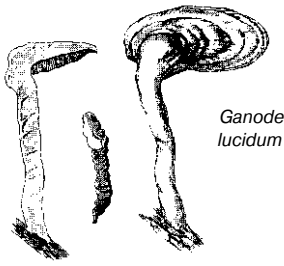
Inonotus hisipidus

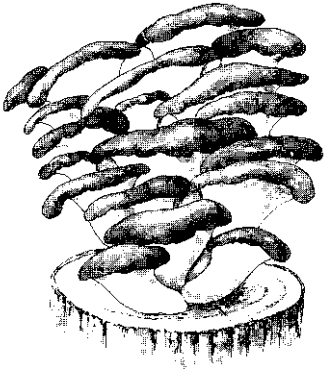
Fistulina haepatica (limba-boului, buretele de stejar)

Fistulinacee *(Fistulinacea)*
Sunt puține specii și au corpul fructifer prins în consolă, cu un picior foarte scurt și puternic. Suprafața himenială este formată din tuburi foarte înguste. Carnea este moale și fibroasă, uneori impregnată cu un lichid roșiatic. Sporii sunt albicioși sau de culoare brun-deschis, ovali sau sferici. Unele specii sunt comestibile și chiar de bună calitate, ca des-întâlnita limba-boului *(Fistulim haepatica);* nici una nu este otrăvitoare.

Ganodermatacee *(Ganodermataceae)*
Sunt ciuperci foarte asemănătoare cu cele din familia Himenochetacee, lemnoase și prinse în consolă, cu creștere plurienală; pot ajunge la dimensiuni considerabile. Suprafața himenială este formată din tuburi și pori minusculi, uneori așezați pe mai multe straturi suprapuse. Sporii sunt cafenii și ovali. Cresc exclusiv pe lemn, chiar dacă acesta este al unor plante vii, afectându-le iremediabil. Nu sunt comestibile și nici otrăvitoare.

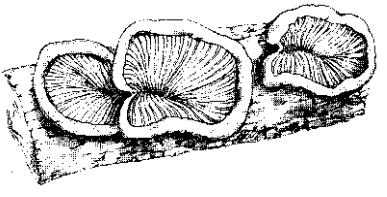
Ganoderma lucidum

Grifola frondosa

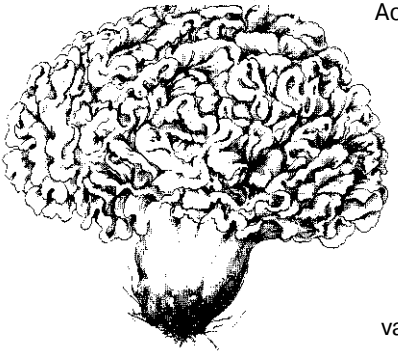
Poliporaceae *(Polyporaceae)*
Este o familie foarte eterogenă care cuprinde specii anuale și perene; unele au formă clasică, piciorul și pălăria sunt bine separate, în timp ce celelalte sunt prinse în consolă. Suprafața himenială este formată din tuburi și pori de dimensiuni foarte mici sau din cute și țepi. Carnea este moale sau lemnoasă. Sporii sunt albi sau ocru, ovali sau cilindrici. Sunt ciuperci care cresc ca saprofite pe lemnul mort sau ca parazite. Puține dintre ele sunt comestibile dar nici una nu este toxică.

Schizofilacee *(Schizophyllaceae)*
Este o familie compusă dintr-un număr destul de redus de ciuperci, cu prindere în consolă sau prevăzute cu un picior rudimentar; crește pe fragmente de lemn putred. Au carnea moale și elastică, ușor de tăiat și de păstrat în condiții de climă umedă. Nu sunt specii comestibile, dar nici otrăvitoare.

Schizophyllum commune

Sparasidacee *(Sparaşsidaceae)*

Sparassis crispa
(creţuşca, creasta-cocoşului)

Această familie cuprinde doar genul *Sparassis.* Corpul fructifer este compus dintr-o îngrămădire de cute membranoase și foarte ondulate, de culoare ocru, dispuse în formă de sferă. Himeniul este neted și produce spori gălbui și ovali. Sunt ciuperci parazite sau saprofite; acestea din urmă cresc pe resturi vegetale moarte. Carnea este moale și elastică, având un miros plăcut. Sunt specii comestibile, dar de valoare gastronomică redusă.

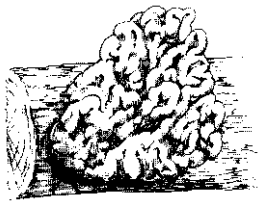
Stereacee *(Stereaceae)*
Cuprinde ciuperci cu un aspect de crustă şi sunt destul de rar prinse în consolă; suprafaţa himenială este netedă sau, cel mult, formată din mici cute răsucite şi fragile. Carnea este de culoare deschisă şi lemnoasă (dar la speciile mai mici poate fi chiar moale şi gelatinoasă). Sporii au o conformaţie şi o aşezare diferite; sunt de culoare gălbui-deschis. Nu se cunosc specii comestibile sau otrăvitoare.

Teleforacee *(Thelephoraceae)*
Familia cuprinde un număr destul de mare de specii saprofite şi în simbioză cu forme foarte diferite, uneori cu picior şi pălărie, alteori lamelare sau ramificate şi asemănătoare coralilor. Suprafaţa himenială este şi ea diversificată, fiind lamelară, tubulară, cu ţepi sau cute. Nu se cunosc specii comestibile sau otrăvitoare.

Dacrimicetacee *(Dacrymycetaceae)*
Această mică familie cuprinde ciuperci minuscule, de forme diferite; uneori în formă de măciulie, alteori globuloasă sau în formă de cupă. Toate sunt viu colorate. Cresc de obicei pe lemnul mort sau putrezit în păduri de foioase şi mai rar, în cele de conifere. Au carnea consistentă şi gelatinoasă. Nu sunt comestibile.

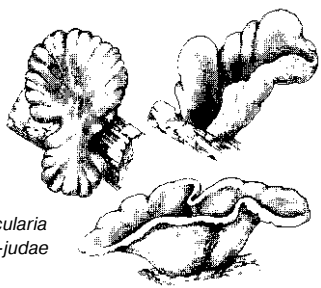
Guepinia rufa

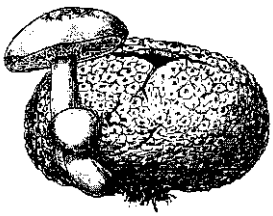
Tremella mesenterica

Tremelacee *(Tremellaceae)*
Este o familie restrânsă care reuneşte ciuperci având corpul fructifer gelatinos şi de formă neregulată, foarte contorsionat prin cute încâlcite care, cu timpul, pot avea o consistenţă cornoasă. Carnea este consistentă, elastică şi gelatinoasă. Toate sunt specii saprofite care cresc pe lemnul mort. Majoritatea nu sunt comestibile, dar nici otrăvitoare.

Auriculariacee *(Auriculahaceae)*
Ciuperci de dimensiuni modeste, majoritatea având corpul fructifer membranos sau gelatinos, în formă de placă sau de cupă răsucită, rareori cu pălărie şi picior distincte. Au carnea elastică şi rezistentă, dar la ciupercile bătrâne devine tare şi scorţoasă. Aproape toate necomestibile, sunt saprofite, rar parazite pe multe specii de arbori.

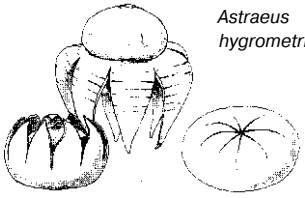

Auricularia auricula-judae

Scleroderma verrucosum cu Boletus parasiticus

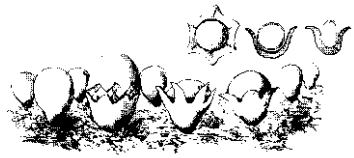
Sclerodermatacee *(Sclerodermataceae)*
Ciuperci cu formă globuloasă sau, cel mult, având la bază un scurt peduncul, cu bazidii răspândite dezordonat în interiorul suportului pe care creşte; la maturitate se transformă într-o substanţă prăfoasă brun-negricioasă. Sporii sunt în formă de negi sau ţepi de culoare cafeniu-închis. Speciile din această familie nu sunt comestibile şi nici toxice.

Astraeus hygrometricus

Astreacee *(Astreaceae)*
Ciuperci foarte asemănătoare cu cele din familia Geastree, au un bulb intern care la maturitate se deschide în formă de raze, împărțindu-se în fâșii ca petalele unei flori răsturnate. Trăiesc pe terenuri uscate și nisipoase și nu sunt comestibile.

Sferobolacee *(Sphaerobolaceae)*
Aparțin acestei familii ciuperci minuscule, inițial de formă sferică și apoi deschise ca o stea. În centrul acestei formațiuni este vizibil un mic bulb conținând sporii; la maturitate acest bulb este aruncat la distanță. Nu prezintă interes alimentar.

Sphaerobulus stellatus

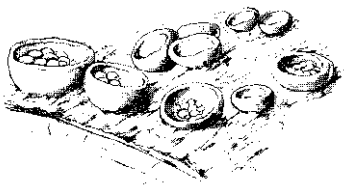
Geastrum fimbriatum

Geastracee *(Geastraceae)*
Ciupercile au la început o formă globuloasă al cărei bulb se despică în fâșii ca petalele în număr variabil ale unei flori; la maturitate această formațiune ca o stea se extinde radial, lăsând liber în centru un sac de spori în formă de sferă. Sporii sunt rotunzi, având la suprafață negi sau țepi. Nu sunt specii comestibile.

Licoperdacee *(Lycoperdaceae)*
Sunt reunite în aceste familii ciuperci de formă sferică sau de sac; cu sau fără penducul, cu un receptacul sporifer rigid și ornamentat în diferite moduri. Uneori are filamente miceliare care se propagă prin pământ ca niște rădăcini. Numeroase specii sunt comestibile, chiar de bună calitate, cu condiția să fie tinere cu corpul fructifer alb; unele au un gust neplăcut, dar puține sunt toxice.

Lycoperdon perlatum

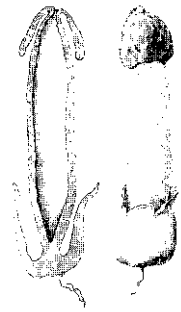

Crucibulum laeve

Nidulariacee *(Nidulariceae)*
Ciuperci de mici dimensiuni care la maturitate, iau forma unei cupe sau a unui cuib. Corpurile fructifere sunt așezate pe fundul acestei cupe, au formă sferică și conțin sporii care sunt împrăștiați printr-o mișcare caracteristică asemenea aceleia a unui arc. Sunt saprofite trăind pe pământ sau pe resturi vegetale. Din cauza dimensiunilor foarte reduse (rareori depășește un centimetru în diametru) nu prezintă interes gastronomic.

Falacee *(Phallaceae)*
Ciupercile din această familie au o formă cilindro-conică, având un aspect falie tipic și un miros foarte neplăcut. Pălăria, de formă conică, este

înfășurată la maturitate într-o cortină gelatinoasă și verzuie. În ultimele stadii înainte de maturizare, au aspectul unui ou, cu o consistență gelatinoasă, care se prelungește în pământ printr-un filament miceliar rizomorf. La maturitate baza piciorului este învelită într-o frumoasă volvă membranoasă. Sunt specii saprofite care cresc pe resturi vegetale putrede.

Phallus impudicus

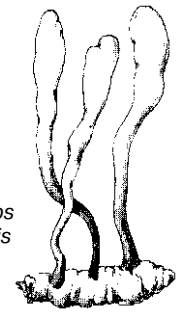
Clatracee *(Clathraceae)*

Familia cuprinde puțin specii, dar ele au o formă neobișnuită și culori foarte vii. Corpul fructifer este ramificat sau în formă de stea cu o volă amplă la bază. Sunt saprofite și cresc pe terenuri foarte bogate în humus și, la fel ca Phalaceaele, au un miros foarte neplăcut și penetrant.

Clathrus cancellatus

ASCOMYCETES

Cordyceps militaris

Clavicipitacee *(Clavicipitaceae)*

Sunt ciuperci de dimensiuni modeste sau chiar foarte mici, în formă de măciulie, cu o mulțime de mici umflături ca niște pustule, destul de rar ramificată. Are uneori culori foarte vii și strălucitoare. Toate sunt saprofite și multe dintre ele își procură hrana consumând în scurt timp câte o insectă moartă. Unele specii sunt parazite ale altor ciuperci care trăiesc sub pământ (hipogee). Nu prezintă nici un interes gastronomic.

Nectriacee *(Nectryaceae)*

Această familie cuprinde genul *Nectria,* ale cărui reprezentanți sunt specii parazite ale multor plante și chiar ale altor ciuperci, ca bureții și hribi. Foairte mici ca dimensiuni, nu prezintă nici un interes gastronomic.

Daldinia concentrica

Xilalariacee *(Xilalariaceae)*

Cele mai multe dintre speciile care fac parte din această familie sunt saprofite și cresc pe lemnul mort, iar altele sunt parazite și pot provoca pagube mari plantelor pe care se așază, în special pe plantațiile de plopi. Nu prezintă nici un interes gastronomic.

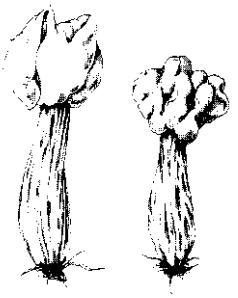

Morchella crassipes

Morchellacee *(Morchellaceae)*

Sunt ciuperci la care se observă o distincție netă între picior și pălărie. Aceasta are de obicei formă conică, mai mult sau mai puțin ascuțită, cu suprafața scobită de o multitudine de gropițe. Din ea fac parte zbârciogii, în cea mai mare parte comestibili de bună calitate, dar și zbârciogul gras sau ciuciuletele, falși zbârciogi care pot fi mortali dacă sunt mâncați cruzi.

Helvelacee *(Helvellaceae)*
Această familie cuprinde ciuperci de o formă deosebită, cu piciorul fusiform și pălăria răsucită și ondulată semănând cu o șa. Nu sunt comestibile din cauza acidului helvelic pe care îl conține carnea lor.

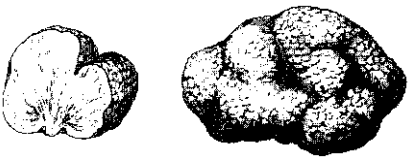
Helvella crispa (zbârciogul creț sau tomnatic)

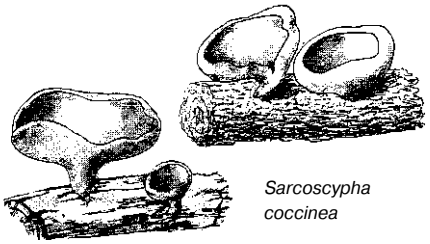
Otidea onotica

Pezizacee *(Pezizaceae)*
Ciupercile din această familie sunt în marea lor majoritate saprofite; unele cresc exclusiv pe lemnul semicarbonizat rămas de la incendiile din păduri. De dimensiuni medii și mici, au formă de cupă, uneori plată, de obicei închisă la culoare. Nu au picior și puține specii au un peduncul la bază. Aproape toate sunt necomestibile.

Tuberacee *(Tuberaceae)*
Cuprinde bine-cunoscutele și mult-căutatele trufe, cu corpul fructifer globulos neregulat și care se dezvoltă, parțial sau complet, sub pământ. Carnea lor este foarte densă și ușor aromatizată, cu vinișoare mai mult sau mai puțin evidente.

Tuber melanosporum (fierea-pământului, trufa violetă)

Sarcoscypha coccinea

Sarcosomatacee *(Sarcosomataceae)*
Sunt foarte puține specii în această familie; viu colorate, au formă de cupă, netedă în interior iar în exterior zbârcită sau cu puf scurt. Cresc pe resturi de lemn putrezite. Când sunt crude sunt otrăvitoare; pot fi consumate doar după o fierbere îndelungată.

Humariacee *(Humariaceae)*
Ciupercile din această familie sunt foarte mici, fără picior, plate sau în formă de cupă, deseori viu colorate în roșu sau portocaliu. Câteodată au pe suprafața exterioară peri scurți abundenți. Doar puține dintre specii sunt comestibile, dar nu gustoase.

Humaria hemisphaerica

Scutellinia sp.

Speciile de ciuperci

Îndrumări pentru consultarea fișelor

Fișele consacrate fiecărei specii de ciuperci, formând partea cea mai consistentă a acestui ghid, au fost concepute astfel încât să permită, pe de o parte, o identificare rapidă a ciupercilor care pot fi întâlnite, iar pe de alta, să evite culegerea în scopul consumării a ciupercilor necomestibile, toxice și, ceea ce este mai grav, a speciilor care, prin ingerare, pot provoca moartea. Ciupercile au fost grupate sistematic, pe familii. Titlul fișei este numele științific și, dacă aceasta există, denumirea românească populară.

Alături de explicații și informații se găsește un mic tabel care prezintă date asupra morfologiei ciupercilor (dimensiuni, culorile tipice ale diferitelor părți ale plantei mature - adică nici tânără nici bătrână), caracteristici organoleptice, stațiunea (mediul natural de creștere - n. trad.) și perioada creșterii, comestibilitatea sau periculozitatea fiecărei specii. S-a acordat o atenție deosebită acestui ultim aspect, asociind fiecare fișă cu o culoare care diferă în funcție de faptul că acea ciupercă este comestibilă, toxică sau otrăvitoare.
În funcție de acest criteriu sunt șase categorii:

Sunt acele ciuperci considerate a fi delicioase sau foarte bune, câteodată chiar crude.

Aceste calificative se referă la speciile care se bucură de o bună reputație culinară, dar care prin calitățile organoleptice (gust și aromă) sunt inferioare categoriei precedente.

Specii comestibile, câteodată chiar gustoase, dacă sunt gătite după o rețetă specială, dar care nu au un gust deosebit.

În această categorie destul de largă sunt incluse toate acele ciuperci care, chiar dacă nu sunt toxice sau mortale, nu pot fi consumate mai ales din cauza gustului neplăcut, pentru că sunt lemnoase sau din alte motive.

Ciupercile otrăvitoare prezintă grade diferite de periculozitate: substanțele toxice pe care le conțin provoacă tulburări ușoare dar, deseori, sindroame foarte periculoase pentru organele vitale.

Sunt ciupercile conținând substanțele otrăvitoare care pot provoca moartea, chiar dacă sunt consumate în cantități foarte mici.

Descrierea generală se axează pe principalele elemente morfologice ale speciei examinate: pălăria şi piciorul, atunci când se poate face o distincţie între aceste două părţi (în celelalte cazuri se vorbeşte despre corp fructifer), cuticulă, lame sau tuburi şi pori, inele şi carne. În unele cazuri se descriu elemente caracteristice doar unei anumite familii.

VARIABILITATE. Toate ciupercile îşi schimbă culoarea şi aspectul în funcţie de vârstă şi de staţiunea (mediul natural - n. trad.) în care trăiesc; acest paragraf scoate în evidenţă variabilitatea caracteristicilor plantei şi uneori este indispensabil pentru a ajunge la identificarea unei specii.

HABITAT sau **STATIUNE.** Indicarea ambientului (sau ambientelor) în care se dezvoltă specia de ciuperci.

PERIOADA DE CRESTERE. Anotimpurile sau lunile de apariţie şi creştere a ciupercii.

SPECII ASEMANATOARE. NU este uşor, mai ales pentru începători, să ajungă imediat la identificarea unei specii: acest paragraf indică unele confuzii posibile.

SINONIME. O specie poate avea de multe ori denumiri ştiinţifice diferite, în funcţie de autorii care au studiat-o şi, mai ales, datorită progresului înregistrat de studiile micologice fapt care duce, de exemplu, la subîmpărţirea unui gen în mai multe alte subgenuri: acest paragraf menţionează diferitele denumiri ştiinţifice şi, atunci când acestea există, şi sinonimele.

INTERES GASTRONOMIC. Sunt menţionate în acest paragraf, uneori sumar, alteori detaliat, sfaturile destinate consumatorilor pentru ca aceştia să aibă o satisfacţie cât mai mare de pe urma culegerii ciupercilor.

PRECAUTII. Rubrica apare în cazul acelor ciuperci care trebuie tratate în mod special înainte de a fi consumate.

PERICULOZITATE. Se referă la ciupercile toxice; sunt menţionate şi consecinţele pe care consumarea lor le poate avea asupra organismului uman.

INTERES GASTRONOMIC

Pentru ciupercile care apar cel mai des pe mesele noastre este rezervat un spaţiu mai mare. Textul, lângă care se găseşte un simbol (cel reprodus în stânga, pentru a atrage atenţia cititorului), sugerează reţetele culinare cele mai potrivite pentru specia prezentată.

PERICULOZITATE

Ciupercile mortale sunt puţine; totuşi, trebuie să ştim să ne apărăm de ele, mai ales învăţând să le recunoaştem, studiind cu atenţie fişele care prezintă aceste specii. Simbolul alăturat, foarte elocvent, are scopul de a atrage insistent atenţia cititorului.

Amanita Caesarea - Buretele domnesc

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-20 cm; portocalie

Picior
înălțime 8-15 cm; galben

Lame
albe

Carne
albă

Miros
slab

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
foarte bună

În stadiul inițial de dezvoltare această ciupercă pare un ou mic din cauza volvei membranoase și elastice care o înfășoară complet. în secțiune longitudinală se pot distinge pălăria și piciorul de culoare galbenă, asemănătoare gălbenușului de ou. Volvă se rupe apoi în partea superioară și ovulul începe să crească. **Pălăria** este la început globuloasă, apoi convexă, și, la maturitate deplină, complet plată și uneori ușor concavă. **Cuticulă** este netedă, lucioasă, puțin lipicioasă și se poate desprinde cu ușurință de pălărie. **Piciorul** este cilindric, ușor umflat, cu baza înfășurată în volva scorțoasă, cărnoasă și cu numeroși lobi pe margini. **Lamele** sunt dese, foarte înalte, cu marginea puțin pufoasă. Se observă și numeroase lamelule. Pe partea superioară a piciorului se află un inel lat, membranos și liber în partea inferioară, cu suprafața ușor striată, de aceeași culoare cu piciorul. **Carnea** este foarte fragedă, cu gust și miros slabe.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este portocaliu, tinzând uneori spre roșu sau galben în nuanțe mai mult sau mai puțin deschise. Rareori, pe cuticulă rămân resturi de volvă ca niște solzi plați. Carnea este albă cu excepția zonei de sub cuticula pălăriei, unde capătă o culoare galbenă evidentă. Ciuperca bătrână are un miros neplăcut de ou clocit.

Inconfundabilă in stadiul adult Amanita caesarea, *considerată de o valoare gastronomică excepțională, poate fi confundată cu alte amanite în stadiul inițial, când se aseamănă cu un ou mic.*

HABITAT. Se dezvoltă în locuri calde și destul de uscate, în special pe soluri nisipoase și cu pietriș mărunt, în pădurile de foioase, atât la munte cât și la câmpie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Amanita*** *muscaria* dar, mai mult, cu ***Amanita aureola,*** foarte otrăvitoare amândouă, dar care, totuși, au întotdeauna piciorul și lamele albe.

SINONIME. *Agaricus caesareus, Agaricus aurantium.*

INTERES GASTRONOMIC

Amanita caesarea, *supranumită ciuperca-regilor și a împăraților, este considerată drept una dintre cele mai gustoase. Când este tânără, complet înfășurată în volvă și asemănătoare cu un ou, se pretează foarte bine consumării crudă în salată, condimentată cu ulei, lămâie, sare și eventual piper, garnisită cu brânză fermentată rasă (sau cașcaval). Când este la maturitate poate fi preparată și la grătar sau în tigaie.*

Amanita Citrina- Buretele de lămâie

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-10 cm; galbenă

Picior
înălțime 5-12 cm; galben

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de sfeclă

Gust
neplăcut

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, la început emisferică, apoi convexă și aproape plată, de obicei de culoare gălbuie, acoperită cu solzi mari cu aspect fibros și mătăsos. **Cuticula** este lipicioasă și lucioasă. **Piciorul** este cilindric, gol pe dinăuntru, alb-gălbui, îngroșat la bază într-un bulb mare, neted în partea de jos și cu striații vizibile deasupra inelului. Acesta este lat și membranos, degajat în partea inferioară și cu striații fine și catifelate. **Carnea** este albă, cu miros specific de sfeclă și cu gust neplăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben ca lămâia la galben-verzui și câteodată este albă. Piciorul, cu o consistență relativ compactă, variază între alb și galben ca lămâia. Lamele sunt de culoare de la alb la galben ca lămâia.

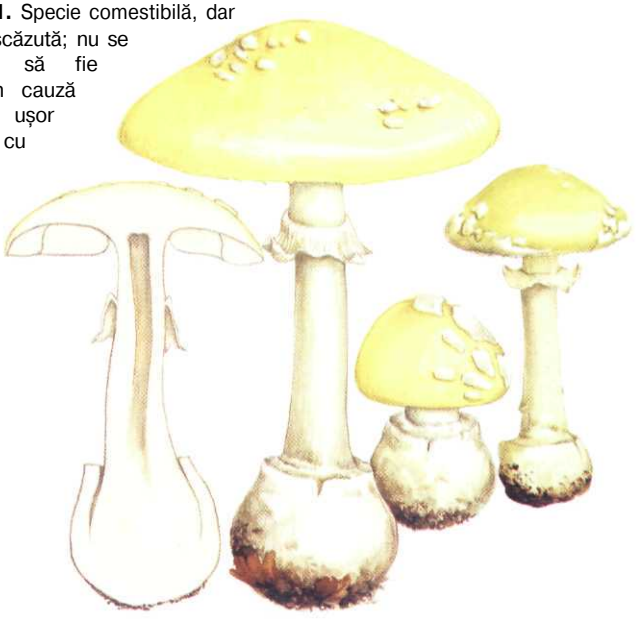
HABITAT. Specie foarte frecvent întâlnită în pădurile de foioase și de conifere, în special cu sol acid. La munte și la câmpie.

PERIOADA DE CRESTERE. Din primăvară până în toamnă.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ciuperca foarte otrăvitoare ***Amanita*** *phalloides,* care, totuși, este inodoră, și cu ***Amanita porphyria,*** cu aceleași caracteristici de comestibilitate.

SINONIME. *Agaricus citrinus, Amanita mappa.*

PRECAUTII. Specie comestibilă, dar de valoare scăzută; nu se recomandă să fie culeasă din cauză că poate fi ușor confundată cu specii mortale.

In fotografie, două exemplare mature: pe pălărie sunt vizibile resturile de volvă.

Amanita echinocephala

Pălăria este la început sferică și apoi convexă, albă, imaculată și acoperită cu negi conici, ascuțiți, mult mai deși în centru decât pe margini. Marginea este înconjurată de o membrană care atârnă, fin dantelată. **Cuticula** este lucioasă și relativ lipicioasă. **Piciorul** este fusiform, alb, masiv, uneori bulbos la bază. **Inelul** este mare, cu marginile sinuoase, situat foarte sus, imediat sub pălărie. **Lamele** sunt foarte subțiri și dese, de culoare albă. **Carnea** este albă sau ușor albăstruie, cu miros și gust abia perceptibile.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei variază în funcție de vârsta ciupercii. La exemplarele tinere cuticula este albă-imaculată, dar, o dată cu maturizarea, capătă nuanțe albăstrui sau maronii. Este cunoscută o varietate cu piciorul foarte scurt, care are un bulb foarte dezvoltat și prevăzut cu un fel de coroană.

HABITAT. Se dezvoltă în pădurile uscate de foioase și de conifere, cu sol calcaros sau neutru. Specie rară.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă, dar de calitate foarte scăzută.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; albă

Picior
înălțime 10-20 cm; alb

Lame
verzui

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
foarte slab

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
redusă

Amanita excelsa

Pălăria este la început emisferică, apoi convexă și, în continuare, din ce în ce mai plată. **Cuticula** este acoperită de solzi pufoși de culoare albă, care se desprind cu ușurință lăsând suprafața de dedesubt netedă și lucioasă. **Piciorul** este foarte lung, fragil și se subțiază în partea superioară; este acoperit cu resturi ale volvei, ceea ce îi conferă parcă un aspect plângăreț. La bază se îngroașă vizibil devenind bulbos în partea care se află în pământ. **Inelul,** răsfrânt în jos și membranos, este situat foarte sus. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și subțiri. **Carnea** este moale, fragilă, cu miros slab, dar plăcut și gust foarte slab.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-deschis la cafeniu, cu marginea aproape albă. Piciorul este striat în porțiunea de deasupra inelului.

HABITAT. Se întâlnește în pădurile de conifere și de foioase, în special de fag, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de confundat cu ***Amanita pantherina*** (buretele-panterei) - otrăvitoare.

PRECAUTII. NU se recomandă să fie consumată din cauză că poate fi confundată cu specii toxice.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; gri

Picior
înălțime 10-20 cm; alb

Lame
albe

Carnea
albă

Miros
slab

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
cu prudență

Amanita junquillea

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; ocru

Picior
înălțime 6-18 cm; alb-gălbui

Lame
albe

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună, cu prudență

Pălăria este, inițial, conică, apoi convexă și, în final, plată. **Cuticula** este lucioasă, lipicioasă, cu mici negi albi cu contur neregulat. **Piciorul** este înalt, cu puf, ușor bulbos la bază și cu o volvă delicată care, desprinzându-se, lasă pe porțiunea inferioară o serie de formațiuni inelare suprapuse. **Inelul** este alb, foarte delicat, desprinzându-se devreme. **Lamele** sunt dese și de culoare albă. **Carnea** este albă, foarte fragedă, aproape fără miros și dulceagă la gust.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei variază de la galben-ocru la galben-deschis și câteodată la alburiu. Piciorul este la început plin apoi fibros și, în final, gol pe dinăuntru.

HABITAT. Păduri de foioase și de conifere, în special cu sol calcaros.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Amanita pantherina*** a cărei ingerare poate provoca afecțiuni foarte grave ale sistemului nervos.

SINONIME. *Amanita gemmata.*

PRECAUTII. Bună, dar trebuie consumată cu mare prudență, pentru că poate fi confundată, în unele stadii de dezvoltare, cu specii toxice și mortale.

Exemplarele adulte din fotografie au acum pălăria concavă: de remarcat persistența negilor.

Amanita ovoidea

Pălăria, foarte tare și cărnoasă este, la început, ovoidală, apoi convexă și în final aproape aplatizată, cu marginea netedă și uneori cu franjuri pufoase. Suprafața nu are solzi, este lucioasă și puțin lipicioasă. **Piciorul** este foarte robust, acoperit cu puf care formează mici franjuri, cu baza relativ bulboasă înfășurată într-o volvă mare, extinsă în înălțime, destul de consistentă, deseori dințată. **Inelul,** situat foarte sus, este destul de mare, dar foarte fragil și vâscos. **Lamele** sunt foarte dese, și destul de dezvoltate în partea superioară. **Carnea** este tare și compactă, cu miros și gust abia perceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 10-15 cm; albicioasă

Picior
înălțime 10-15 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
slab

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

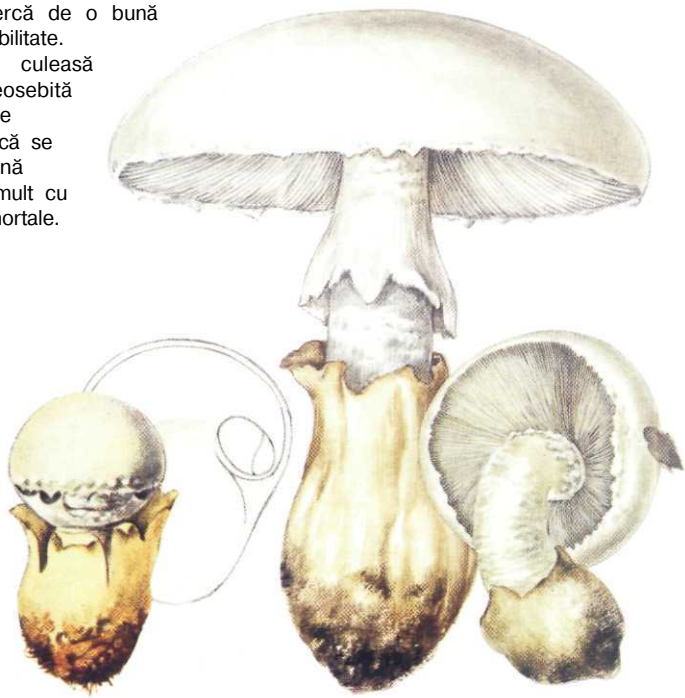
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb imaculat la cenușiu-deschis. Volva poate fi albă, gălbuie sau chiar portocaliu-deschis.

HABITAT. Se dezvoltă atât în pădurile de foioase cât și în cele de conifere, mai frecvent în regiunile cu climă mediteraneană și mai rar în alte părți.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ÎNRUDITE. Este foarte asemănătoare cu amanitele albe, mortale ca ***Amanita verna*** (buretele primăvăratic) și ***Amanita phalloides*** (buretele-viperei).

PRECAUTII. Este vorba despre o ciupercă de o bună comestibilitate. Trebuie culeasă cu deosebită precauție pentru că se aseamănă foarte mult cu specii mortale.

Amanita ovoidea, cunoscută din cauza formei sale și sub numele de oul alb, este o specie care preferă clima mediteraneană.

Amanita muscaria - Buretele pestriț

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria
diametru 8-20 cm; roșie

Picior
înălțime 10-25 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Periculozitate
TOXICĂ

Pălăria este, la început, emisferică, apoi convexă și, în final, mult lățită și câteodată scobită în centru, de obicei de culoare roșu-sângeriu. **Cuticula** este lucioasă, lipicioasă și acoperită relativ din abundență de negi albi, care sunt resturi de volvă pe care ploaia uneori le desprinde. **Piciorul** este cilindric, bulbos la bază, alb și vâscos, cu volvă delicată și deseori transformată în negi. **Inelul,** este foarte lat, lăbărțat, membranos, alburiu și uneori striat. **Lamele** sunt albe, foarte dese și cu multe lamele.

VARIABILITATE. Pălăria, de un roșu aprins, este foarte rar portocaliu-închis. Lamele pot avea de multe ori nuanțe galbene ca lămâia. Piciorul este, inițial, plin, apoi gol pe dinăuntru.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase și de conifere, într-o simbioză complexă, de la câmpie până la limita superioară (alpină) de vegetație arboricolă.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Amanita caesarea,*** foarte bună de mâncat, care, însă, are întotdeauna piciorul, inelul și lamele galbene, sau cu ***Amanita aureola,*** la fel de toxică.

SINONIME. *Agaricus muscarius, Agaricus aurantiacus.*

PERICULOZITATE

Este o specie extrem de toxică, a cărei periculozitate este datorată prezenței a doi alcaloizi, muscarina, care provoacă sindroame nervoase grave, și muscaridina, care dă crize gastrointestinale. Mai conține și bufotenina, halucinogenă. Simptomul nervos se manifestă cu delir, amețeală, convulsii, și, în final, somn profund. Sindromul gastrointestinal prezintă dureri, vomă, diaree, transpirație abundentă. Semnele de otrăvire apar rapid (între una și patru ore), de aceea intervenția medicului trebuie să fie promptă.

Ciupercă foarte cunoscută, Amanita muscaria *este o specie extrem de toxică, chiar dacă nu întotdeauna mortală. In fotografii, exemplare tinere și adulte.*

Amanita pantherina · Buretele panterei

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-10 cm; cafenie

Picior
înălțime 6-12 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Periculozitate
TOXICĂ

Pălăria este destul de compactă și tare, la început emisferică, apoi convexă și la maturitate complet deschisă, cu marginea foarte vizibil striată și, deseori, având resturi din cortină. Suprafața sa netedă și destul de lucioasă este acoperită de numeroși solzișori albi ieșiți în relief care, de obicei, cad repede lăsând deseori **cuticula** complet goală. **Piciorul** este cilindric, puțin subțiat în partea superioară și cu baza bulboasă acoperită de o volvă fragmentată în două sau trei fâșii concentrice. **Inelul,** situat câteodată foarte jos, este subțire, fragil, ușor striat și dispare repede. **Lamele** sunt dese, înalte și separate de picior. **Carnea,** întotdeauna albă, este moale și apoasă, aproape inodoră și cu gust dulceag.
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-deschis la ocru-măsliniu sau cenușiu. Suprafața piciorului are uneori aspect lânos.

HABITAT. Este întâlnită foarte frecvent atât în pădurile de foioase cât și în cele de conifere, la câmpie și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ÎNRUDITE. Poate fi ușor confundată cu ***Amanita spissa*** (buretele brobonat) și ***Amanita rubescens*** (buretele roșu brobonat), specii comestibile destul de bune, dar numai după o fierbere îndelungată.

SINONIME. *Agaricus pantherinus, Agaricus maculatus.*

PERICULOZITATE. Este o specie foarte toxică din cauza conținutului înalt de muscarina (vezi *Amanita muscaria).*

La exemplarele din fotografie se vede clar cum solzii au tendința să cadă lăsând pălăria curată.

Buretele roșu brobonat-**Amanita rubescens**

Pălăria, la început ovoidală, apoi plată și chiar concavă, este de culoare brun-roșcată, cu **cuticula** lucioasă și puțin lipicioasă presărată cu multe broboane alb-cenușii cu reflexe mătăsoase. **Piciorul** este cilindric, la început plin și apoi gol pe dinăuntru, de culoare roz, cu bază bulboasă, de obicei încon-jurată de unul sau două rânduri de negi cafeniu-deschis. **Inelul** este lat, atârnat și membranos, alb-roz. **Lamele** sunt albe, dar când sunt atinse se înroșesc, foarte dese și inegale. **Carnea,** albă și fragedă, capătă o culoare caracteristică vineție acolo unde și-au săpat galerii insectele parazite sau în locul în care este tăiată.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; roșu-vineție (lit-de-vin)

Picior
înălțime 8-20 cm; roz

Lame
Alb-roșcate

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
cu prudență

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei variază între alb-murdar la exemplarele tinere și roșu-vinețiu la cele mature. Piciorul, cu o consistență relativ făinoasă, variază de la alb-roz la violet. Lamele sunt albe, dar, când sunt atinse, tind să se înroșească.

HABITAT. Trăiește în pădurile de foioase și de conifere, de la munte până la câmpie.

PERIOADA DE CRESTERE. Specie foarte obișnuită, poate fi găsită din primăvară până în toamnă pe orice tip de sol.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Amanita pantherina*** (buretele-panterei), toxică, dar aceasta nu are niciodată culori roșiatice pe nici o parte a corpului.

SINONIME. *Agaricus rubens, Amanita rubens.*

INTERES GASTRONOMIC. Comestibilă, deși unele persoane o digeră greu. Se recomandă fierberea îndelungată, necesară pentru eliminarea substanțelor toxice pe care le conține, sensibile la căldură.

Baza piciorului, așa cum apare la exemplarele din fotografie, este, în general, bulboasă.

Amanita phalloideS · Buretele-viperei

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; măslinie

Picior
înălțime 6-12 cm; alb-verzui

Lame
albe

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
acidulat

Spori
albi

Habitat
foioase

Periculozitate
MORTALĂ

Pălăria este, la început, convexă, apoi se lățește și se aplatizează, de obicei măslinie cu **cuticula** lipicioasă ușor dungată radial cu o nuanță mai închisă. **Piciorul** este cilindric, pronunțat bulbos la bază; aceasta este învelită cu o volvă mare, albă, întreagă sau crestată. **Inelul,** este alb și membranos, striat și de obicei se păstrează, dar are tendința să coboare spre baza piciorului. **Lamele** sunt inegale, foarte dese, albe, cu ușoare reflexe verzui. **Carnea** este albă, densă și fibroasă, aproape inodoră și cu un gust acidulat.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază în foarte multe nuanțe de verde, dar, câteodată, este și cafenie sau complet albă, fără striații caracteristice, într-o nuanță mai închisă.

HABITAT. Este o specie tipic silvicolă, întâlnită cel mai des în pădurile de castani sau de aluni. Nu apare la altitudine prea mare, crescând din abundență în pădurile umede din zona de deal.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Amanita silvicolă*** **și** cu ***Amanita ovoidea,*** amândouă comestibile. Deoarece *Amanita phalloides* este o specie mortală (vezi mai jos), considerăm oportun să indicăm și acele specii care nu sunt prea asemănătoare dar care, în special pentru un culegător nu prea experimentat, ar prezenta unele dubii. Acestea sunt înainte de toate ***Tricholoma*** *(auratum, portentosum, sejunctum)* care au pălăria verzuie; *auratum* și *sejunctum* sunt în orice caz de aruncat, dar *portentosum* este o specie căutată pentru că este delicioasă. O altă specie, care datorită culorii, poate fi confundată cu această ciupercă mortală este ***Russula virescens*** (vinețica pestriță), și ea comestibilă.

În fotografiile din pagina alăturată, Amanita phalloides *în stadii diferite de dezvoltare. Această ciupercă este răspândită în toate zonele temperate din emisfera boreală.*

PERICULOZITATE

Având în vedere periculozitatea extrem de mare a acestei ciuperci, la care doza mortală prin ingerare este calculată la un gram pe kilocorp la omul adult și mult mai puțin pentru copii și pentru persoanele mai plăpânde, se recomandă prudență maximă; este necesar, să cereți sfatul unui micolog experimentat în caz că veți culege specii comestibile asemănătoare, deoarece chiar câteva grame din carnea ciupercilor otrăvitoare, ajunse din întâmplare în mâncare, pot provoca tulburări grave. Și culegerea trebuie să se facă extrem de atent; sporii pot cădea pe ciupercile comestibile în timpul transportului. Simptomele apar destul de târziu, după 8-40 de ore, cu posibilitate de salvare cu cât ele apar mai devreme; simptomele mai întârziate apar când ficatul este deja compromis. Nu există până in prezent mijloace de tratament sigure.

Amanita solitaria-

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-20 cm; albă

Picior
înălțime 10-25 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria, foarte robustă și cărnoasă, este la început sferică, apoi convexă, iar la deplină maturitate lățită și câteodată ușor concavă, de culoare alb-imaculat. Marginea are franjuri delicați, proveniți din separarea de inel. **Cuticula** este acoperită cu numeroși negi colțuroși de culoare gri-cafeniu. **Piciorul** este cilindric, bulbos la bază și acoperit, la exemplarele tinere, de solzi zgrunțuroși. **Inelul** este alb, cu franjuri și cade la scurt timp de la apariția plantei. **Lamele** sunt albe, foarte dese și separate de picior. **Carnea** este albă, compactă, cu miros slab și gust foarte plăcut.

VARIABILITATE. Pălăria este alb-imaculat, câteodată cu nuanțe ușoare de gri pe partea centrală.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase de la deal, în locuri foarte însorite, pajiști, luminișuri, cu sol calcaros.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara - începutul toamnei.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Amanita ovoidea,*** și ea comestibilă, dar de dimensiuni mai mici.

SINONIME. *Agaricus solitarius, Hypophyllum pellitum, Amanita boudieri.*

INTERES GASTRONOMIC. Bună de consumat. Trebuie totuși curățată cuticula pălăriei, care are un miros puternic de pământ.

Amanita spissa

Pălăria este inițial emisferică, și apoi aproape plată, cu marginea regulată, de culoare cafenie și cu suprafața lucioasă și lipicioasă, acoperită cu negi mici albi, care sunt de fapt resturi de volvă. **Piciorul,** robust și îngroșat către bază, formând un mic bulb, are culoarea predominant albă cu o mulțime de zimți neregulați gri-cafenii. **Inelul** este foarte mare, persistent, membranos și alb. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și albe. **Carnea** este foarte densă, albă, cu un miros slab de anason și aproape fără gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între gri ca de șobolan și cafeniu închis. Piciorul este pătat cu gri sau cu cafeniu.

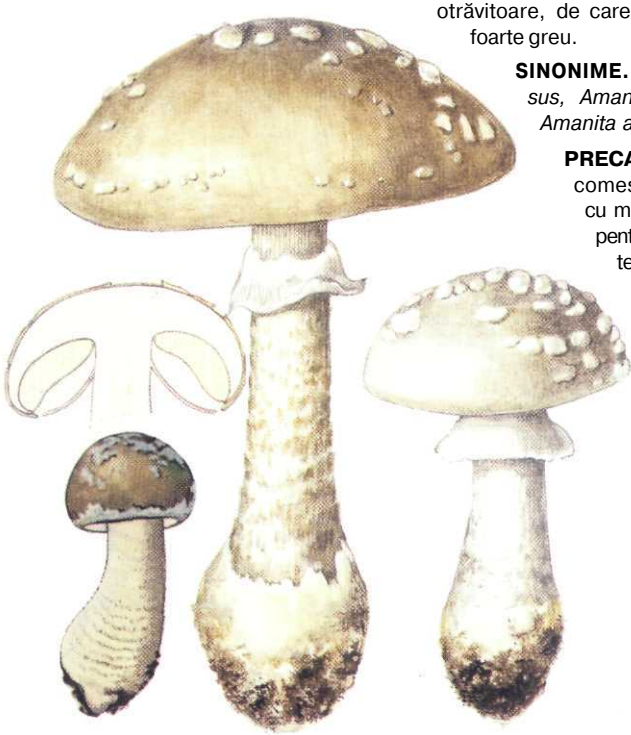
HABITAT. Este o specie foarte obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, în special în luminișurile cu iarbă și de-a lungul potecilor, în zone de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este deseori confundată cu ***Amanita pantherina,*** otrăvitoare, de care se distinge foarte greu.

SINONIME. *Agaricus spissus, Amanita cinerea, Amanita ampla.*

PRECAUTII. Este comestibilă, dar cu multă prudență pentru că se poate ușor confunda cu specii toxice.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; cafenie

Picior
înălțime 6-12 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
neplăcut

Spori
albi

Habitat
păduri însorite

Comestibilitate
cu prudență

Amanita vaginata - Ciuperca fără inel

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; culori variate

Picior
înălțime 6-18 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
foarte slab

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria este la început conică, apoi din ce în ce mai plată, deseori cu un gurgui (mamelon) în centru și are zona de pe margine pronunțat striată. **Cuticula** este netedă și foarte lucioasă. **Piciorul** este lung și subțire, fără îngroșări, cu volvă membranoasă care îl înfășoară la bază. **Inelul** lipsește aproape întotdeauna. **Lamele** sunt albe, rare și cu lamele de asemenea rare. **Carnea** este albă, fragedă și fibroasă, cu miros slab și cu gust ușor dulceag.

VARIABILITATE. Pălăria poate avea un colorit destul de variat; la multe varietăți poate trece de la gri la portocaliu și chiar la roșu. Carnea este de la maroniu-deschis la galben. Lamele au câteodată nuanțe gălbui.

HABITAT. Specia este foarte frecventă în zone păduroase, în lande (terenuri aluvionare, acoperite de arbuști - lunci - n. trad.) și pe pajiști, de la câmpie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Are un colorit asemănător cu cel al speciei ***Amanita phalloides,*** dar se deosebește clar de aceasta prin striațiile accentuate de pe marginea pălăriei. ***Amanita plumbea*** este actualmente considerată ca o simplă varietate cromatică a speciei *Amanita vaginata.* Pălăria conică, în formă de clopot, este de culoare gri-cenușie, câteodată cu nuanțe albăstrui. Pe marginea pălăriei, pronunțat striată până pe la jumătatea suprafeței, se observă deseori resturi ale volvei de culoare albă. Piciorul fusiform, se subțiază în partea superioară și este gri-albicios cu o volvă lată, de aceeași culoare, care se înfășoară în jurul lui. Carnea, fragilă și albă, nu are nici miros, nici gust. Este o specie comestibilă, care după fierbere capătă un gust delicat.

Sus, exemplare tinere de Amanita vaginata: *pălăria are încă formă conică. În dreapta,* Amanita plumbea *considerată o varietate a aceleiași specii.*

SINONIME. *Amanitopsis vaginata.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie bună de consumat. Trebuie totuși să fiarbă bine, pentru că poate fi toxică dacă este ingerată crudă sau fiartă insuficient.

Buretele primăvăratic - **Amanita Verna**

Pălăria, la început emisferică, apoi convexă și, în final, aproape plată, este netedă, albă, cu nuanțe crem și cu marginea sinuoasă. **Piciorul** este alb, câteodată parcă brumat, puțin îngroșat la bază și are o volvă membranoasă vizibilă care îl înfășoară, **inelul** alb atârnă liber. **Lamele** sunt foarte strânse una lângă alta, albe, intercalate cu foarte numeroase lamele. **Carnea** este albă, compactă, fără miros și cu un gust destul de neplăcut.

VARIABILITATE. Foarte redusă.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special pe soluri calcaroase. De la zona colinară până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Specie primăvăratecă, este considerată de unii autori ca o varietate de creștere pentru ***Amanita*** *phalloides*

SPECII ASEMANATOARE. **La** fel ca la ***Amanita phalloides.***

SINONIME. *Agaricus bulbosus vernus.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
Diametru 5-15 cm; albă

Picior
înălțime 5-12 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

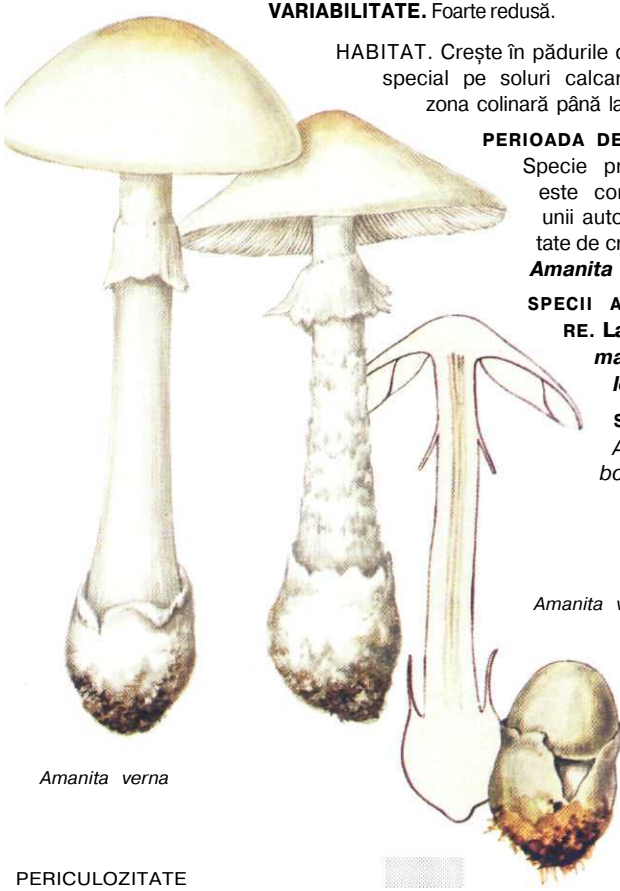
Miros
foarte slab

Gust
neplăcut

Spori
albi

Habitat
foioase

Periculozitate
MORTALĂ

Amanita virosa

Amanita verna

În fotografie se poate observa evoluția pălăriei, de la emisferică la aproape plată. Ca și la phalloides, *cele două amanite din desene sunt mortale.*

PERICULOZITATE

La fel ca phalloides *și ca* virosa *(fișele din pagina următoare),* Amanita verna *face parte din grupul arvanitelor mortale. Consecințele pentru om sunt descrise în fișa prezentată pentru* Amanita phalloides.

Amanita aspera
Pălăria (4-8 cm), de la brun-deschis la brun-închis, este presărată cu solzi ca niște negi albicioși. Piciorul este cilindric, gălbui, cu suprafață pufoasă și un inel atârnat, cu marginea gălbuie ca o ghirlandă bogată. Lamele sunt albe și foarte dese. Carnea este albă, dar în locul în care a fost roasă de insecte capătă o culoare tipică, rozalie. Trăiește în pădurile de foioase, vara târziu și toamna. Foarte rară și necomestibilă, poate fi confundată ușor cu *Amanita pantherina* (buretele-panterei).

Amanita eliae
Pălăria (7-9 cm), inițial emisferică și apoi plată, variază în colorit de la galben-pal la culoarea cojii de alună în nuanțe deschise, câteodată și spre roz; pe margine are striații foarte fine; suprafața este netedă și lucioasă, cu resturi rare de volvă ca niște solzi. Piciorul, albicios sau maroniu, este cilindric, gol pe dinăuntru și accentuat bulbos, cu volvă zdrențuită și inel atârnat. Lamele sunt albe și rare. Carnea este albă, compactă și fragilă. Destul de rară, crește vara în pădurile de stejar. Comestibilă, dar de valoare redusă.

Amanita porphyria
Pălăria (5-8 cm) este colorată într-o gamă mergând de la brun-deschis la cenușiu, cu partea centrală mai închisă la culoare și cuticula netedă și lipicioasă. Piciorul este cilindric, cu bulb mare la bază, învelit într-o volvă scurtă și cu inel atârnat, subțire și membranos. Suprafața, albicioasă sau maronie, este netedă sau puțin pufoasă. Lamele sunt foarte dese, albe și cu numeroase lamele. Carnea este albicioasă, consistentă și fragilă, cu miros slab de ridichi. Rară și necomestibilă, crește în păduri mixte sau de conifere.

Amanita virosa (desenul la pag. 59) sau buretele tomnatic.
Pălăria (4-8 cm), de la alb-imaculat la alb-murdar, câteodată cu nuanțe de roz, este inițial globuloasă, apoi conică și, la maturitate deplină, aplatizată cu mamelon în mijloc; cuticula este albă și mucilaginoasă. Piciorul este cilindric, acoperit de puf, îngroșat la bază, cu inel subțire și fragil. Volva este albă, lată și membranoasă. Lamele sunt dese, intercalate cu lamele și cu aspect relativ pufos. Carnea este fibroasă, albă, cu miros neplăcut. Se întâlnește în pădurile de foioase și mixte, vara și toamna. MORTALĂ.

Cystoderma amianthinum

Pălăria, destul de plăpândă și fragilă, este, inițial, în formă de clopot, apoi convexă și, în final aproape plată, cu margine neregulată și cu gurgui mic și ascuțit. Suprafața sa este făinoasă sau zgrunțuroasă, brăzdată uneori de șanțuri radiale. **Piciorul** este cilindric, destul de robust, ușor subțiat la bază având suprafața zgrunțuroasă sub inel și aspect mătăsos deasupra inelului. Inelul este mic și îndreptat în sus. **Lamele** sunt dese. **Carnea** este redusă cantitativ, cu miros de pământ și gust abia perceptibil.

VARIABILITATE. Pălăria este de culoare ocru și, spre centru, relativ roșcată. Lamele sunt inițial albe apoi galben-crem. Carnea este gălbuie cu excepția bazei piciorului unde capătă nuanțe de portocaliu și maro-deschis.

HABITAT. Poate fi găsită destul de frecvent în pădurile de foioase și conifere, ca și în lande (lunci), în zonele de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă foarte mult cu ***Cystoderma granulosum,*** dar are culoare mai deschisă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; ocru

Picior
înălțime 3-5 cm; ocru

Lame
albicioase

Carne
gălbui

Miros
de pământ

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Cystoderma carcharias

Pălăria, delicată și puțin cărnoasă, este inițial ovoidă, apoi în formă de clopot și în final aproape plată, cu gurgui amplu, dar puțin proeminent; deseori marginea pălăriei are franjuri. Suprafața este zgrunțuroasă. **Piciorul** este cilindric, ușor îngustat la bază, neted în partea superioară, zgrunțuros în cea inferioară. Pe o porțiune de trei sferturi este îmbrăcat într-un fel de brățară care se deschide ca un guler larg. **Lamele** sunt foarte dese și se unesc cu piciorul prin niște zimți. **Carnea** este subțire, cu mirosul slab, dar destul de neplăcut și gust slab.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roz-gălbui la roșu carmin, iar lamele de la alb la gălbui.

HABITAT. Trăiește în pădurile de foioase și conifere, în grupuri mici, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Prin aspectul zgrunțuros al pălăriei poate fi confundată cu ***Cystoderma granulosum,*** care însă are o culoare maronie mai deschisă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; roz

Picior
înălțime 3-6 cm; roz

Lame
alburii

Carne
albă

Miros
neplăcut

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Lepiota acutesquamosa

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; cafenie

Picior
înălțime 5-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
respingător, grețos

Gust
acidulat

Spori
albi

Habitat
conifere

Periculozitate
TOXICĂ

Pălăria, este inițial convexă și apoi din ce în ce mai plată, destul de cărnoasă. **Cuticula** este de culoarea tutunului, mai deschisă pe margini, completă acoperită cu solzi mici și țepoși. **Piciorul** este fusiform, alb deasupra inelului și ocru dedesubt, cu baza ușor bulboasă, câteodată având solzi asemănători cu cei de pe pălărie și cu **inel** mare membranos, de culoare albă. **Lamele** sunt foarte dese, inegale și foarte albe. **Carnea** este albă, fibroasă, cu miros total dezgustător și gust acru-acidulat.

VARIABILITATE. Pălăria, când se îndreaptă, devenind plată, are tendința de a crăpa, formând un fel de aşchii și solzi care cad, lăsând în locul lor zone libere, neacoperite.

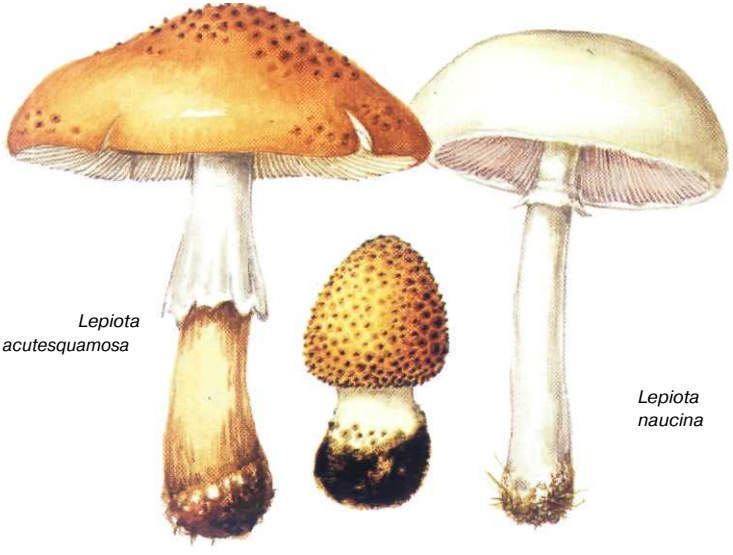
HABITAT. Crește în păduri de conifere și mixte, pe resturi vegetale. În zona de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Lepiota hystrix,*** și aceasta necomestibilă și de dimensiuni mai mici.

PERICULOZITATE. Necomestibilă, măcar și din cauza mirosului respingător pe care îl emană. În plus unii autori o consideră toxică pentru că în unele cazuri provoacă tulburări gastrointestinale.

Lepiota acutesquamosa
crește de obicei in grupuri, de regulă din iulie până in septembrie.

Lepiota acutesquamosa

Lepiota naucina

Lepiota cristata

Pălăria, inițial conică și apoi complet plată, are un gurgui central mare și relativ ascuțit. **Cuticula** este roșcată la culoare, și are solzi plați cu nuanțe ocru. **Piciorul** este subțire și cilindric, zvelt și ușor îngroșat la bază (care este colorată în nuanțe de roz), neted, cu reflexe mătăsoase, gol pe dinăuntru și având numai în faza inițială de creștere un **inel** foarte lat și destul de fragil. **Lamele** sunt foarte dese, inegale, cu marginea pufoasă. **Carnea** este albă, fibroasă, cu miros dulceag sau de usturoi și gust acru-acidulat.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între ocru și roșcat. Lamele sunt albe sau ocru cu nuanțe de roz.

HABITAT. Trăiește în păduri, luminișuri, grădini, câteodată în pâlcuri numeroase. De la câmpie la munte. Foarte banală.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu alte ***lepiote,*** toate la fel de suspecte.

PERICULOZITATE. Este de evitat deoarece comestibilitatea sa nu a fost niciodată dovedită.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-5 cm; ocru

Picior
înălțime 5-6 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru-acidulat

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Periculozitate
SUSPECTĂ

Această mică lepiotă, destul de obișnuită în multe locuri, poate crește și în sere sau în vazele de flori.

Lepiota excoriata · Gheba de păşune

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-15 cm; culoarea cojii de alună
Picior înălţime 10-18 cm; galben-pai
Lame albe
Carne albă
Miros plăcut
Gust acrişor
Spori albi
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate foarte bună

Pălăria este iniţial ovoidală şi apoi plată, cu un gurgui mare în mijloc, de culoarea cojii de alună într-o nuanţă mai închisă în centru. **Cuticula** are tendinţa de a se desface în franjuri dantelate caracteristice către margini, iar pe lângă aceste franjuri se observă o fâşie de culoare alb-imaculat. **Piciorul** este cilindric, fusiform, bulbos la bază, albicios deasupra **inelului** şi galben-pai dedesubtul acestuia, cu aspect făinos.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este variabil între brun-deschis şi brun-închis. Piciorul, iniţial plin, apoi gol pe dinăuntru. Lamele sunt, iniţial, albe, apoi cafenii.

HABITAT. Păduri mixte sau de conifere, luminişuri, păşuni sau pe lângă poteci. De la zonele deluroase de altitudine medie, la cele muntoase.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Lepiota*** *mastoidea.* şi ea perfect comestibilă.

SINONIME. *Agaricus excoriatus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă foarte bună, cu condiţia să fie tânără (pentru preparare vezi *Lepiota procera).*

Lepiota helveola

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 2-7 cm; roz
Picior înălţime 2-4 cm; roz
Lame albicioase
Carne albă
Miros dulceag
Gust insipid
Spori albi
Habitat pajişti
Comestibiliate TOXICĂ

Pălăria, iniţial rotunjită şi apoi plată, cu un gurgui pronunţat şi striaţii radiale foarte fine, este de culoare roz, cu solzi într-o nuanţă mai închisă aşezaţi concentric, opacă şi cu reflexe mătăsoase. **Piciorul** este cilindric, destul de scurt, roz, deloc bulbos, plin şi fibros, cu **inel** albicios, foarte delicat şi deseori absent pentru că se desprinde foarte uşor. **Lamele** sunt foarte dese, convexe, albe. **Carnea** este albă, colorându-se în roz când este tăiată, cu miros dulceag şi insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între roz-deschis şi roz-cărămiziu. Lamele sunt albe sau crem, din ce în ce mai distanţate între ele pe parcursul creşterii. Piciorul are o culoare care variază de roz la brun-roşcat.

HABITAT. Creşte în locuri ierboase, luminişuri, de-a lungul potecilor. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Este o specie rară de toamnă.

SPECII ASEMANATOARE. Are un aspect foarte asemănător cu cel al multor **lepiote** de dimensiuni mici, toate însă trebuie tratate cu prudenţă maximă.

PERICULOZITATE. Este o ciupercă foarte otrăvitoare, chiar mortală. În orice caz, dimensiunile mici şi aspectul foarte puţin îmbietor nu-i pot atrage pe culegători.

Lepiota naucina

Pălăria, la început rotunjită, apoi plată și uneori adâncită la mijloc este destul de cărnoasă, elastică și fără gurgui. **Cuticula** este albă, netedă, uscată și uneori chiar crăpată, întotdeauna cu aspect mătăsos. **Piciorul** este cilindric, fusiform, puțin bulbos la bază, inițial plin, apoi gol pe dinăuntru, cu **inel** alb, delicat și glisant. **Lamele** sunt foarte dese, delicate și ondulate, de culoare crem. **Carnea** este compactă, albă și când este atinsă se îngălbenește, în special pe cuticulă; de culoare roz în partea inferioară, bulboasă, a piciorului. Mirosul și gustul sunt plăcute *(desenul la pag. 62).*

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb la gri, câteodată cu reflexe maronii sau gălbui. Lamele sunt inițial de culoare alb-lăptos și capătă cu timpul nuanțe roz.

HABITAT. Se întâlnește, uneori și în grupuri, pe terenurile cultivate, pajiști, luminișurile din păduri, de la câmpie până în zonele deluroase de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu varietățile albe ale speciilor mortale: ***Amanita verna*** și ***Amanita virosa,*** dar se deosebește ușor de acestea prin absența volvei.

SINONIME. *Lepiota leucothites, Lepiota pudica, Lepiota parvis. Agaricus naucinus.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; alb-gri

Picior
înălțime 4-10 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
pajiști

Comestibilitate
foarte bună

Lepiota naucina *poate fi confundată cu amanitele albe; trăsătura care le deosebește este absența volvei de la baza piciorului.*

INTERES GASTRONOMIC

Ciupercă de foarte bună calitate, cu aromă și gust delicate, trebuie culeasă doar de către buni cunoscători pentru că poate fi ușor confundată cu specii suspecte sau chiar toxice și mortale. Aroma sa devine și mai puternică după o fierbere scurtă in ulei încins, adăugând in acesta și usturoi. Este foarte bună și cu sos, cu carne și cârnați.

Lepiota procera-Pălăria-șarpelui

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 10-30 cm; maroni

Picior
înălțime 10-40 cm; maro

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de alune

Gust
de alune

Spori
alb-crem

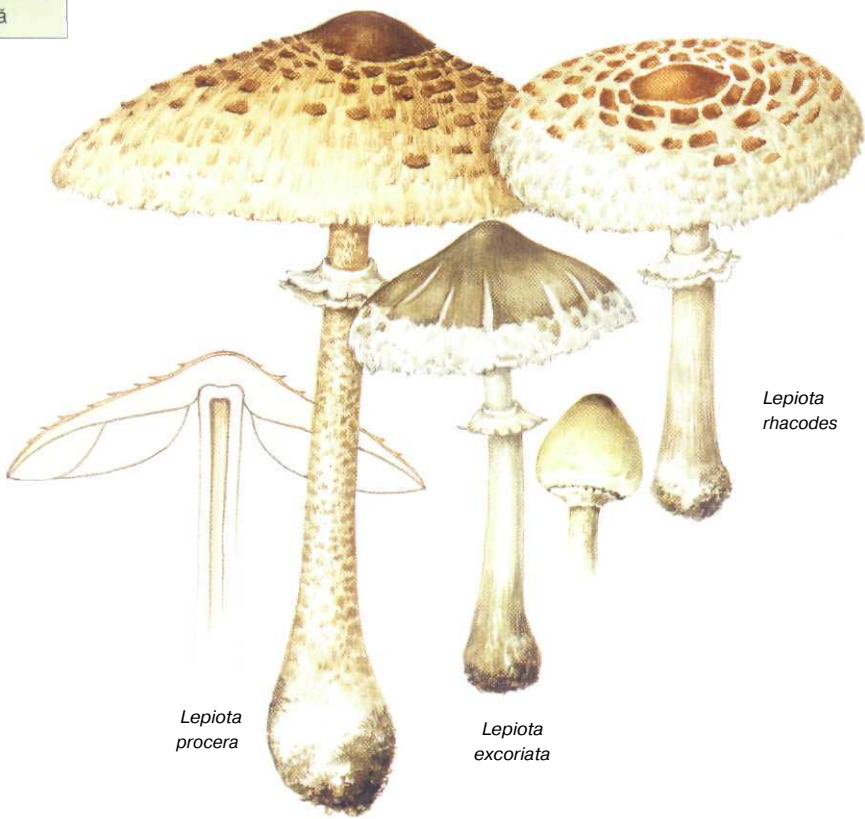
Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
foarte bună

Inițial, **pălăria** este globuloasă, apoi larg convexă, în formă de umbrelă și în final aplatizată, cu un gurgui central mare, netedă și de culoare maro-închis. **Cuticula,** destul de deschisă la culoare, este acoperită de numeroși solzi maronii, mai deși în centru și din ce în ce mai rari spre margine, cu franjuri pe bordură. **Piciorul** este cilindric, gol în interior, foarte lung, compact și fragil, relativ bulbos la bază. Suprafața sa este acoperită de solzi mici și deși, așezați în șiruri concentrice sau ondulate, astfel încât în ansamblu pare tărcat în nuanțe deschise și închise. Este de asemenea prezent și un **inel** mare, tare și membranos, care poate aluneca în jos de-a lungul piciorului. **Lamele** sunt dese și înalte. **Carnea** pălăriei este moale și elastică, în timp ce a piciorului este fibroasă și tare.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la gri la culoarea cojii de alună în nuanță deschisă, cu solzi mai mult sau mai puțin deși. Inelul este alb în partea sa superioară și maro în cea inferioară. Lamele sunt inițial albe și devin apoi maro cu nuanțe roșcate.

Lepiota rhacodes

Lepiota procera

Lepiota excoriata

HABITAT. Creşte prin iarba din pădurile rare de foioase, pe terenuri nisipoase sau cu pietriş. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara - începutul toamnei.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Lepiota rhacodes*** (buretele şerpesc şofraniu), care, însă, are piciorul mai scurt şi o bulbozitate mai pronunţată la bază.

SINONIME. *Macrolepiota procera, Agaricus procerus, Leucocoprinus* (ciuperca umbrelă).

Ciuperca-umbrelă (buretele şerpesc, pălăria-şarpelui, parasolul) este o ciupercă foarte bună de mâncat, datorită dimensiunilor sale considerabile care nu pot scăpa privirii culegătorului.

INTERES GASTRONOMIC

Se *aminteşte, că de la această ciupercă, foarte apreciată din punct de vedere culinar, nu se poate utiliza decât pălăria, pentru că piciorul este scorţos şi indigest. În orice caz trebuie curăţată de solzii care sunt neplăcuţi la mestecat. Când este tânără poate fi preparată după gust, în salate sau gătită in cratiţă, fiartă la foc mic cu ulei, usturoi şi pătrunjel. Pălăriile mari şi plate sunt excelente fripte la grătar sau cu unt, la fel ca şnitelele.*

Lepiota rhacodes -Buretele șerpesc șofraniu

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-20 cm; maro

Picior
înălțime 10-15 cm; galben-maroniu deschis

Lame
albe

Carne
albă

Miros
puternic, plăcut

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
pajiști

Comestibilitate
bună

Pălăria, inițial conică și apoi plată, are o **cuticulă** groasă, maronie, acoperită din abundență cu solzi groși de culoare maro-închis, câteodată țepoși. În zona centrală are un gurgui mare, neted, relativ ascuțit și de aceeași culoare cu solzii. **Piciorul** este cilindric, destul de scurt, cu un bulb pronunțat la bază, gol în interior. **Inelul,** alb-cenușiu este membranos și alunecă de-a lungul piciorului ca la *procera.* **Lamele** sunt albe, libere și, când sunt atinse, au tendința de a se colora în roșu-cărămiziu. **Carnea** este albă, foarte fragedă cea a pălăriei și aproape lemnoasă cea a piciorului; când este tăiată capătă imediat o culoare roșie ca a sfeclei. Are un miros plăcut foarte puternic și un gust de asemenea plăcut *(desenul în pag. 66).*

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la maro-deschis la maro-închis. Piciorul este, inițial, albicios, apoi maroniu, rareori acoperit de filamente. Lamele variază de la alb la maro-deschis.

HABITAT. Este întâlnită destul de frecvent pe pajiști, terenuri cultivate, păduri, grădini, luminișuri, terenuri bine tratate cu îngrășăminte. De la câmpie la dealuri cu altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Lepiota rhacodes,*** varietatea ***hortensis,*** specie toxică și cu efecte halucinogene, care se poate distinge datorită piciorului mai scurt și mai bulbos.

SINONIME. *Agaricus rhacodes, Macrolepiota rhacodes.*

PRECAUTII. Este comestibilă, dar se va consuma cu mare prudență, pentru că poate fi ușor confundată cu varietatea *hortensis.*

Lepiota badhami
Această specie, destul de asemănătoare cu *Lepiota procera,* are o pălărie mare (7-16 cm), cărnoasă și maronie, cu un gurgui mare și turtit maroniu, cu un înveliș frumos de solzi brun-roșcați așezați în cercuri concentrice. La cea mai mică atingere cuticula se colorează într-un galben intens. Piciorul este alb, cilindric, pronunțat bulbos la bază și cu inel alunecător. Lamele sunt dese, foarte dezvoltate în înălțime, uneori bifurcate, de culoare variind între alb și galben-pal, ușor pătate cu galben sau violet. Carnea este albă, dar când este tăiată își schimbă rapid culoarea într-un galben frumos care apoi devine brun-violet. Are miros plăcut și gust acru-acidulat. Este o specie rară care se întâlnește mai ales pe grămezile de rumeguș sau pe bucăți de lemn putrezit, uneori în grupuri ca niște mici tufișuri, din vară până la începutul toamnei. Din punct de vedere gastronomic este considerată mediocră. Este înrudită cu *Lepiota americana,* care trăiește exclusiv în Lumea Nouă (America de Nord).

Lepiota mastoidea
O ciupercă de dimensiuni medii, a cărei pălărie nu depășește la maturitate 12 cm în diametru. Suprafața sa este acoperită de foarte numeroși solzișori granuloși de culoare ocru, mai rari spre margine, iar în centru este prezent un gurgui destul de proeminent și ascuțit. Pălăria, în stadiile avansate de creștere, este deseori relativ concavă. Piciorul, cilindric și puțin bulbos, este alb, cu solzi gălbui și inel cărnos care alunecă foarte ușor spre bază. Lamele sunt dese, culoarea variază între alb și galben-pal și sunt foarte moi la pipăit. Carnea este compactă și moale, cu miros plăcut și cu un gust slab de alună. Această ciupercă destul de banală se întâlnește în locurile cu iarbă, toamna. Comestibilă.

Lepiota puellaris
Considerată, în general, o varietate de *Lepiota rhacodes,* se deosebește de aceasta în special prin coloritul mult mai deschis al pălăriei, care este alb-imaculat cu solzi mari-țepoși, de culoarea cojii de alună în nuanță deschisă. Piciorul, pronunțat bulbos, este câteodată arcuit la bază. Se deosebește de specia tipică și prin faptul că, atunci când este tăiată, carnea se colorează doar ușor în roz și nu în mov-închis. *Lepiota puellaris* este considerată o ciupercă pe deplin comestibilă.

Tricholoma album

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-10 cm; albă

Picior
înălțime 6-9 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
neplăcut

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase

Periculozitate
TOXICĂ

Pălăria, complet netedă și uscată, de culoare albă, este, la început, convexă apoi plată, cu marginea ondulată și răsfrântă spre interior. **Piciorul** este fusiform, cilindric, ușor bulbos la bază, neted sau puțin fibros și de consistență redusă. **Lamele** sunt relativ dese, albe, subțiri și ondulate. Albă și densă, **carnea** are un miros neplăcut de făină râncedă și un gustacru-amărui.

Tricholoma album *Tricholoma colossus*

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă la exemplarele mature în gri-ocru.

HABITAT. Se întâlnește, câteodată în grupuri mici, dar de cele mai multe ori izolat, în pădurile de foioase, în zone de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu alte specii de *Tricholoma* albe, ca ***Tricholoma pseudoalbum*** **și** ***Tricholoma lascivum,*** amândouă toxice.

PERICULOZITATE. Toxică, trebuie evitată, în plus și pentru mirosul și gustul respingătoare.

Tricholoma caligatum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; albicioasă

Picior
înălțime 10-15 cm; albicios

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de brânză

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, este inițial emisferică, apoi convexă și, în final, complet plată sau chiar adâncită la mijloc. **Cuticula,** deseori crăpată, este acoperită cu solzi mari de culoare brun-roșcat, mai deși spre mijloc, în timp ce marginea este alb-cenușie, opacă și cu striații fine. **Piciorul** este solid, cilindric, cu dungi mai închise la culoare sau marmorat datorită resturilor de cortină care rămân lipite de el, în special în porțiunea inferioară, în timp ce în partea de sus este alb și cu aspect catifelat. **Lamele** sunt foarte dese, de culoare alb-murdar și tind să capete o nuanță mai închisă dacă sunt atinse. **Carnea,** albă și densă, are un miros caracteristic de brânză și un gust relativ amar.

VARIABILITATE. Solzii de pe pălărie au un colorit care variază de la gălbui la roșu-ruginiu și la cafeniu.

HABITAT. Păduri de conifere, în zone de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Unii micologi o consideră sinonimă cu ***Armillaria matsutake,*** ciupercă foarte comună și comestibilă din Japonia, unde este chiar cultivată.

SINONIME. *Armillaria caligata.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca, deși comestibilă, nu este prea căutată din cauza gustului amărui.

Tricholoma colossus

Pălăria este, inițial globuloasă și apoi plată sau ușor convexă, cu marginea întotdeauna răsfrântă spre picior, de culoare brun-roșcat. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă, ușor de îndepărtat și cu aspect fibros spre margine. **Piciorul** este foarte gros și scurt, ca o măciucă, într-o nuanță mai deschisă în partea superioară și acoperit de solzișori foarte mici, de aceeași culoare cu pălăria. **Lamele** sunt destul de dese, înguste, rotunjite la capătul dinspre picior, colorate în gri-ocru cu pete vizibile, roșcate. **Carnea** este foarte densă, albă, cu miros greu de sesizat și gust ușor amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se poate schimba de la brun-roșcat la cafeniu. Carnea este albă, dar, când este tăiată, capătă în scurt timp o culoare roz

HABITAT. Este o specie destul de obișnuită în pădurile de conifere, întâlnindu-se frecvent, chiar în grupuri numeroase, și în zona montană. Preferă terenurile nisipoase.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna

SPECII ASEMANATOARE. Este o ciupercă greu de confundat cu alte specii, măcar din cauza grosimii mari a piciorului și a volumului pălăriei.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, trebuie gătită după o scurtă fierbere prealabilă. Datorită faptului că este cărnoasă, poate fi conservată în oțet sau ulei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-25 cm; cafenie

Picior
înălțime 8-14 cm; cafeniu

Lame
ocru

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Tricholoma sulphureum-Găibenița

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
Diametru 3-8 cm; galbenă

Picior
înălțime 5-10 cm; galben

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
de gudron

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria este, inițial, convexă și apoi plată sau chiar ușor adâncită, cu marginea ondulată și un gurgui puțin pronunțat. **Cuticula** este netedă și cu aspect mătăsos, de culoare galbenă ca sulful, cafenie în centru. **Piciorul,** în formă de măciulie în partea inferioară, puțin curbat și ușor striat, la început este plin și apoi gol în interior, de aceeași culoare cu pălăria. **Lamele** sunt foarte distanțate, înalte și șerpuite, de aceeași culoare cu pălăria. **Carnea** este fibroasă, galbenă, cu miros caracteristic de gudron sau de acetilenă.

VARIABILITATE. Este o specie cu variații foarte reduse.

HABITAT. În unele locuri se poate întâlni chiar foarte des și crește de preferință în pădurile de foioase, dar câteodată și pe sub conifere, în zona de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Tricholoma equestre*** (buretele-călărețului), comestibilă, dar care se deosebește totuși, prin mirosul respingător și prin lamele mult mai rare.

SINONIME. *Agaricus sulphureus.*

Imposibil de confundat datorită coloritului și mirosului, gălbenița nu prezintă interes alimentar și este considerată o specie suspectă.

Tricholoma gambosum (Buretele de mai)
Cunoscută și sub numele popular de ciuperca Sfântului Gheorghe, este o specie de primăvară (sărbătoarea Sfântului Gheorghe este la 23 aprilie), foarte apreciată cel puțin pentru faptul că apare atât de timpuriu. **Pălăria,** foarte cărnoasă și cu un colorit care variază de la alb-murdar la coaja de alună, este inițial globuloasă, apoi convexă și, în final, plată cu suprafața netedă și uscată, deseori ondulată și crăpată. Marginea este aproape întotdeauna răsfrântă spre interior și adânc crestată. **Lamele** sunt foarte dese, destul de înguste, de culoare între alb și crem-palid. **Carnea** este densă, cu gust plăcut și miros de făină. Se întâlnește prin iarbă și de-a lungul potecilor, în pădurile de foioase. Din punct de vedere gastronomic este considerată de foarte bună calitate.

Tricholoma gambosum (buretele de mai)

Tricholoma sulphureum (gălbenifa, cânepița)

Tricholoma equestre (buretele-călărețului)

Tricholoma saponaceum

Tricholoma equestre (Buretele-călărețului)
Pălăria (6-12 cm) este, la început, emisferică și apoi plată sau chiar ondulată în mod neregulat. **Cuticula,** cel puțin în partea centrală, este acoperită de solzi deși și mici de culoare roșu-cărămiziu și se separă ușor de carnea pălăriei. Coloritul variază de la galben la roșcat, datorită solzilor care o acoperă. În rest are o culoare constantă. **Piciorul,** galben, de obicei îngroșat la bază, este cilindric, destul de puternic, câteodată ușor curbat și cu striații fine longitudinale de culoare maro-măsliniu. **Lamele,** galbene ca sulful, sunt foarte dese, cu muchia ondulată și nu se unesc cu piciorul. **Carnea** este densă, albă cea a piciorului și gălbuie sub cuticulă, cu miros și gust aproape imperceptibile. Această ciupercă este întâlnită destul de rar toamna, în pădurile de foioase și de conifere, în zona de deal și de munte. Foarte bună de mâncat și pentru acest motiv este foarte căutată.

Tricholoma saponaceum
Pălăria, foarte cărnoasă, este, la început, convexă și apoi plată, cu un gurgui larg; este deseori ondulată, zdrențuită pe margine și crăpată în partea centrală; atinge un diametru de 5-10 cm. Culoarea pălăriei variază de la cenușiu la verzui și, câteodată, este brun-deschis, cu reflexe roșcate. **Cuticula** este netedă, lucioasă, cu nuanțe mai deschise către margine. **Piciorul** este bont, cilindric, câteodată puțin îngroșat la bază. **Lamele** sunt albe sau verzui, deseori cu nuanțe roz, relativ dese și cu formă șerpuită. **Carnea** este densă, solidă, cu miros inconfundabil de săpun de rufe; se înroșește când este tăiată. Se întâlnește toamna, uneori în grupuri numeroase, mai ales în pădurile de foioase și de conifere, la munte. *Tricholoma saponaceum* nu este comestibilă din cauza mirosului și gustului neplăcute.

Tricholoma portentosum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 7-14 cm; gri

Picior
înălțime 7-12 cm; gălbui

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
foarte bună

Pălăria, la început convexă în formă de clopot, devine la maturitate din ce în ce mai plată. În centru este destul de vizibil un gurgui foarte larg și plat, pe suprafața căruia apar mici umflături ca niște negi. Marginea este, la început răsfrântă în interior, dar destul de curând se îndreaptă și crapă adânc, radial. **Cuticula** este foarte lipicioasă pe vreme umedă și uscată în rest, colorată în gri și cu nervuri foarte subțiri, negricioase. **Piciorul,** la început, plin și, la maturitate, gol pe dinăuntru, este foarte gros, neted și ușor striat, gri-gălbui acoperit cu o pulbere fină, albicioasă ca mătreața în partea superioară. Este bont, cilindric și ușor îngroșat la bază, iar de acolo se prelungește într-un fel de filamente care au aspect de rădăcini fine. **Lamele** nu sunt dese, late și cărnoase, șerpuite și aderente. **Carnea** este albă și gri sub cuticula pălăriei, nu prea densă și aproape total lipsită de gust și de miros.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este gri-închis uniform, câteodată cu reflexe măslinii. Piciorul poate fi gălbui sau măsliniu. Lamele sunt la început albe, iar la maturitate devin gri.

HABITAT. Se întâlnește izolat sau în grupuri, câteodată în cercuri, în special în păduri de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna și la începutul iernii.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Tricholoma sejunctum,*** necomestibilă, care are piciorul alb și un gust foarte amar.

INTERES GASTRONOMIC. Foarte bună de mâncat. Se recomandă, totuși, să se îndepărteze cuticula de pe pălărie pentru că este foarte lipicioasă.

Tricholoma columbetta

Tricholoma portentosum

Tricholoma portentosum *este comestibilă; trebuie însă culeasă toamna, înainte de a fi atacată de larve.*

Tricholoma cnista

Pălăria, foarte groasă și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi din ce în ce mai plată și chiar puțin adâncită la mijloc. **Cuticula** este netedă, lucioasă și are tendința de a crăpa. **Piciorul** este cilindric, compact, relativ înalt și ușor bulbos la bază. **Lamele** sunt destul de dese, înalte, delicate și ondulate, aderente. **Carnea** este compactă și moale cu gust puternic dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între albicios și gri-argintiu, cu nuanțe gălbui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-15 cm; albicios
Picior înălțime 6-14 cm; albicioasă
Lame albe
Carne albă
Miros puternic
Gust dulce
Spori albi
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate mediocră

HABITAT. Crește pe pajiști și în luminișuri, numai la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se poate confunda ușor cu ***Tricholoma gambosum*** (buretele de mai), de dimensiuni mai mari și cu miros tipic de făină.

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă, dar de calitate mediocră.

Porumbițele-**Tricholoma columbetta**

Pălăria, foarte cărnoasă, este, la început, în formă de clopot și, apoi, ușor convexă sau plată, cu suprafața ondulată și marginea răsfrântă spre interior. **Piciorul** este fusiform, cilindric, subțiat la bază și cu nuanțe frumoase alb-verzui în partea inferioară. Suprafața sa este fin striată și cu un aspect opac și mătăsos. **Lamele** sunt alb-imaculat, foarte fragile și dese. **Carnea** este densă, albă, cu miros și gust slabe.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este întotdeauna alb, cu câteva pete roz sau albastru-violacee. Baza piciorului este, uneori, pigmentată cu albastru.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-10 cm; alb
Picior înălțime 5-10 cm; alb
Lame albe
Carne albă
Miros inodor
Gust de făină
Spori albi
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate bună

HABITAT. Se găsește în grupuri, câteodată numeroase, în pădurile de foioase și conifere, pe sol nisipos, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de confundat cu alte varietății de ***Tricholoma*** albe.

INTERES GASTRONOMIC. Comestibilă de calitate bună.

Tricholoma pardinum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; albicioasă

Picior
înălțime 4-9 cm; alb

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria este, la început, globuloasă, apoi conică în formă de clopot și, în ultima fază de creștere, aproape plată, cu bordură foarte fină răsfrântă spre interior. **Cuticula** de culoare alb-cenușiu, este acoperită din abundență cu numeroși solzi de culoare brun-gri în nuanță închisă, cu aspect uscat și pufos. **Piciorul** este foarte puternic și bombat, alb sau ușor maroniu, cu aspect catifelat și cu baza vizibil bulboasă, acoperit pe suprafețe reduse de filamente scurte. **Lamele** sunt destul de rare, înalte și cărnoase, galben-crem cu reflexe verzui; când ciuperca este în faza de maturitate, ele emană picături minuscule de apă. **Carnea** este densă, fragedă, cea pălăriei este gri, iar cea de la baza piciorului gălbuie cu miros caracteristic de făină și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este uniform: alb-cenușiu, câteodată cu nuanțe slabe violacee. Piciorul are un colorit alb sau ocru. Lamele sunt colorate în diferite nuanțe de galben, câteodată și spre verzui.

HABITAT. Specie destul de rară, dar în unele locuri abundentă, în păduri de brad sau de fag.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Tricholoma terreum*** **(ciuperca-șoarecelui)**, mult mai mică și cu solzii de pe pălărie mai deși și mai delicați.

SINONIME. *Tricholoma tigrinum.*

PERICULOZITATE. Ciupercă foarte toxică putând provoca tulburări gastrointestinale destul de grave.

Tricholoma pardinum *este, practic, imposibil de confundat din cauza cuticulei acoperite din abundență de solzi minusculi.*

Ciuperca plopului - **Tricholoma populinum**

Pălăria este la început convexă și apoi plată, cu gurgui larg și rotunjit. **Cuticula** este netedă, lucioasă, cu aspect lipicios; poate fi îndepărtată cu ușurință. **Piciorul,** cilindric și fragil, neted sau puțin zgrunțuros, se termină în partea inferioară cu un filament radicular lung care se înfige în pământ pentru a ajunge la hifele care înlesnesc simbioza. **Lamele** sunt foarte dese și cu profil rotunjit. **Carnea** este albă și densă, cu miros accentuat de făină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la coaja de alună la brun-gri. Lamele sunt la început albe și apoi capătă o nuanță roșcată.

HABITAT. Crește în grupuri mici, în special prin pădurile de plopi. De la câmpie până la zona montană de altitudine joasă.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Ușor de recunoscut datorită mirosului puternic și prelungirii radiculare de la baza piciorului.

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă dar, fiind amăruie, este considerată de calitate mediocră. Își ameliorează gustul prin conservarea în ulei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-10 cm; brună

Picior
înălțime 5-10 cm; ocru

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Tricholoma populinum *este o ciupercă pe care o găsim în special la câmpie in preajma plopilor (după cum indică și numele său).*

Tricholoma rutilans-Roşcovanele

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-18 cm; galben-roşcat

Picior
înălţime 5-12 cm; gălbui

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte cărnoasă, este, la început, convexă şi apoi plată, cu un gurgui larg, puţin pronunţat şi cu marginea răsfrântă către picior. **Cuticula** este acoperită de solzişori extrem de mici şi foarte deşi, roşii de culoarea ciclamei. **Piciorul** este cilindric, destul de voluminos, câteodată curbat în partea inferioară, de culoare gălbuie şi acoperit, în vecinătatea pălăriei, de solzi mici roşcaţi. **Lamele** de culoare galben-auriu, sunt foarte dese, înalte şi cu muchia sinuoasă. **Carnea** este de culoare galben-palid, relativ compactă şi fibroasă, practic inodoră şi insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul general este foarte stabil.

HABITAT. Creşte în grupuri mici pe lemnul putrezit al coniferelor, în zona montană.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Amanita muscaria*** (muscăriţa), otrăvitoare, cu volva foarte friabilă şi cu piciorul şi lamele întotdeauna de culoare albă.

SINONIME. *Thcholomopsis rutilans.*

INTERES GASTRONOMIC. Comestibilă, dar de valoare scăzută.

Puţin apreciată din punct de vedere culinar, Tricholoma rutilans esfe *consumată pe scară largă în unele ţări din Europa Centrală.*

Ciuperca-șoarecelui - **Tricholoma terreum**

Pălăria este la început în formă de clopot, apoi convexă și, la deplină maturitate, plată, cu un gurgui foarte pronunțat în centru. De-a lungul bordurii are tendința de a crăpa și de a forma lobi adânci. **Cuticula,** într-o nuanță mai deschisă pe margine, este în întregime acoperită de solzi mici gri-închis cu reflexe mătăsoase. **Piciorul** este bont, cilindric și fibros, foarte fragil. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și groase, cu marginea fin dantelată. **Carnea** este foarte delicată, fragilă și albicioasă, cu miros și gust aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei, de obicei mai închis în centru, se schimbă în tonalități diferite de gri. Piciorul și lamele sunt albicioase sau gri-deschis.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; gri

Picior
înălțime 5-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

HABITAT. Se întâlnește de obicei în grupuri mici, în pădurile de conifere de la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Tricholoma pardinum*** **și** ***Tricholoma groanense,*** două specii cărora li se atribuie intoxicații grave. *Groanense* se poate recunoaște foarte ușor după mirosul său caracteristic de păduche de lemn (ploșniță).

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă delicioasă, se pretează foarte bine ca garnitură la mâncărurile cu carne sau pentru a da gust pilafului.

Atât denumirea latinească (Tricholoma terreum) *cât și cea populară, provin de la culoarea gri-șoarece a pălăriei.*

Tricholoma sejunctum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; gălbuie

Picior
înălțime 5-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, relativ cărnoasă și destul de densă, are, la început, formă de clopot, apoi convexă, iar la sfârșitul perioadei de maturizare complet plată, cu porțiunea centrală mai închisă la culoare și striații brun-închis evidente pe restul suprafeței. **Piciorul** este cilindric sau, câteodată, ondulat cu suprafață pufoasă și relativ dură. **Lamele** sunt rare, foarte dezvoltate în înălțime. **Carnea** este densă, cu miros de făină și gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă de la galben-verzui la gri-brun. Lamele sunt albe, și, uneori, capătă nuanțe galbene.

HABITAT. Poate fi întâlnită în pădurile de foioase și mai rar în cele de conifere, în zone de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara târziu-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Tricholoma portentosum*** **și** cu ***Tricholoma equestre*** (buretele-călărețului), amândouă comestibile. La o privire superficială, poate fi confundată și cu, specie mortală, ***Amanita phalloides,*** care, totuși, are întotdeauna inel și volvă perfect vizibile.

Tricholoma vaccinum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; brună

Picior
înălțime 3-5 cm; alb

Lame
albe

Carne
albicioasă

Miros
de făină

Gust
de făină

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, destul de puțin compactă și cărnoasă, este, la început, ascuțit conică, și, apoi, convexă, cu un gurgui larg dar slab pronunțat. Suprafața sa este uscată și **cuticula** este fragmentată în nenumărați solzi mici cu un aspect lânos. **Piciorul** este fibros, la început plin, apoi, în proporții diferite, gol pe dinăuntru, cilindric sau puțin subțiat la bază. **Lamele** sunt puțin depărate una de alta, destul de înalte și cu muchiile zimțate. **Carnea** este densă, cu miros și gust de făină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei oscilează între brun-roșcat și brun-închis, cu tonalități mai închise în centru. Lamele sunt, la început, albe, și apoi, de culoare roz-deschis. Carnea poate fi albă sau roz.

HABITAT. Este o specie des întâlnită în pădurile de conifere și mixte, unde crește în grupuri dese sau în cercuri largi, de la zona de deal până la cea montană.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă mult cu ***Tricholoma ustale,*** foarte otrăvitoare, care, însă, preferă pădurile de foioase, în special pe cele de fag.

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă mediocră din punct de vedere gastronomic.

Buretele de mușchi • **Clitopilus prunulus**

Pălăria, la început convexă, devine, treptat, plată și la maturitate deplină, în formă de pâlnie, cu suprafața relativ ondulată. **Cuticula** este albă și opacă. **Piciorul** are consistență redusă, deseori aflat în poziție excentrică, bont, alb, cu striații longitudinale, acoperit de un fel de brumă în partea superioară, iar la bază cu aspect lânos. **Lamele** sunt foarte dese, plăpânde și înguste, în formă de seceră, prelingându-se mult de-a lungul piciorului (decurente) și ușor de separat de pălărie. **Carnea** este fragedă compactă și friabilă, cu miros și gust puternic, de făină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb la gri-deschis. Lamele la început albicioase, se schimbă treptat în roz și, apoi, în brun-roz.

HABITAT. Specie foarte obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, dar și pe pajiști, în zone de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII **ASEMANATOARE.** Poate fi ușor confundată cu ***Clitocybe dealbata*** sau cu *Clitocybe* ***rivulosa,*** foarte toxice din cauza conținutului ridicat de muscarina.

SINONIME. *Rhodosporus prunulus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă bună pentru consum. Trebuie însă gustată în prealabil pentru că există și varietăți amare.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-7 cm; albă

Picior
înălțime 4-6 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
de făină

Spori
rozii

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
bună

Clitocybe cerussata

Pălăria este, la început, convexă apoi aplatizată și chiar adâncită, cu un gurgui slab dezvoltat și marginea deseori ondulată și crestată. **Cuticula** este albă, acoperită la exemplare tinere cu o brumă asemănătoare făinii, care o face netedă și opacă. **Piciorul** este delicat, cilindric, neted și puțin îngroșat la bază, unde este acoperit de puf alb. **Lamele** sunt dese și relativ înguste. **Carnea** este albă, de consistență scăzută, cu miros și gust ușor rânced.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-brumăriu la gălbui. Lamele trec și ele de la alb la gălbui. Piciorul poate fi turtit și ușor pufos.

HABITAT. Se întâlnește în grupuri mici prin luminișurile pădurilor de conifere și de foioase sau pe pajiști, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Clitocybe dealbata*** și ***Clitocybe connata,*** amândouă complet albe; prima este foarte otrăvitoare, în timp ce a doua este considerată comestibilă, chiar dacă este puțin culeasă, fiind rară.

PERICULOZITATE. Specie toxică din cauza conținutului ridicat de muscarina.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; albă

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
rânced

Gust
acru-acidulat

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

periculozitate
TOXICĂ

Clitocybe dealbata

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria
diametru 2-4 cm; albicioasă

Picior
înălțime 2-5 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria este convexă, apoi plată și, la sfârșitul perioadei de maturizare adâncită sau chiar în formă de pâlnie. Marginea este foarte subțire, răsfrântă în jos și deseori ondulată. **Cuticula** este acoperită de o brumă albă, care cade curând; este frecvent crăpată. **Piciorul** este albicios, subțire și cilindric, foarte rezistent, subțiat în partea inferioară. **Lamele** sunt foarte dese și se prelungesc de-a lungul unei porțiuni a piciorului (decurente). **Carnea** este albicioasă, destul de consistentă și fibroasă, cu un miros puternic, asemănător celui de făină, și gust aproape imperceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între albul brumat al exemplarelor tinere și galben-ocru. Piciorul este albicios, pătat parțial cu o nuanță ca a cojii de alună, la început plin, apoi, complet gol în interior. Lamele sunt mai întâi albicioase și, în final, de culoare galben-deschis.

HABITAT. Se găsește, inclusiv în grupuri mari și dese, în luminișurile ierboase, pe pajiști, pe pășuni atât la câmpie cât și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu *Clitopilus* ***prunulus*** (nicorești), comestibilă, de bună calitate, care se deosebește printr-o fragilitate mai mare a cărnii și prin mirosul mai pronunțat de făină crudă.

Pericolul pe care ii prezintă această specie, care crește deseori in mici grupuri (ca in fotografie), este datorat prezenței muscarinei.

PERICULOZITATE

Muscarina pe care o conține această specie de Clitocybe *(ca și* Clitocybe rivulosa *și* Clitocybe cerussataj *poate avea consecințe grave. Otrăvirea se manifestă după una sau două ore, cu transpirație abundentă, lăcrimare și salivație excesive, după care urmează încetinirea ritmului cardiac, scăderea tensiunii arteriale, respirație neregulată, vomă și diaree. De obicei se rezolvă pe parcursul a câteva zile. Cel mai bun remediu este atropină.*

Clitocybe geotropa

Pălăria, foarte cărnoasă, este, mai întâi convexă, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, ajunge în formă de pâlnie, cu un gurgui conic proeminent. Marginea este mult răsfrântă în jos. **Cuticula** este netedă și lucioasă. **Piciorul** este destul de robust, elastic, rezistent și în formă accentuată de măciulie în porțiunea inferioară, care, la bază, este acoperită de o lânozitate albă. **Lamele** sunt robuste, distanțate între ele și se prelungesc de-a lungul piciorului (decurente). **Carnea** este foarte densă, albă, cu un puternic miros caracteristic de fructe și gust aproape imperceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază în diferite tonalități de maro ca al cojii de alună și are uneori reflexe roz. Lamele sunt, la început, de culoare albă, apoi devin galben-crem.

HABITAT. În luminișurile ierboase sau pe sub tufișuri, în pădurile de foioase, câteodată și în grupuri foarte numeroase. De la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara începutul toamnei.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Leucopaxillus giganteus*** (în secțiune în desen), care totuși, la punctul maxim al creșterii are dimensiuni mult mai mari.

SINONIME. *Agaricus geotropus.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; galben – coajă de alună

Picior
înălțime 5-15 cm; gălbui

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
bună

Clitocybe odora

Pălăria, foarte cărnoasă și de culoare verde-albăstrui, este, la început, convexă și apoi plană sau chiar adâncită, cu marginea deseori ondulată. **Cuticula** are întotdeauna reflexe mătăsoase. **Piciorul,** verde-deschis, este cilindric, nu prea înalt, câteodată sinuos în partea superioară, neted și mătăsos; baza este ușor îngroșată și deseori învelită într-un strat subțire lânos, de culoare albă. **Lamele** sunt albe, foarte late și distanțate una de alta puțin prelungite de-a lungul piciorului. **Carnea** este verzuie, foarte compactă, cu un puternic miros caracteristic de anason.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază în tonalități mai mult sau mai puțin deschise de verde-albăstrui. Lamele pot fi albe, apoi cu nuanțe verzi sau galben-brun.

HABITAT. Este o specie obișnuită în pădurile de foioase, în special pe sub mesteceni. De obicei în zonă de dealuri.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Inconfundabil datorită culorii și mirosului.

SINONIME. *Viridis odora.*

INTERES GASTRONOMIC. Mirosul foarte puternic de anason, care persistă chiar și după preparare, nu permite ca această ciupercă să fie consumată separat.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; verde

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
alb-verzui

Carne
alb-verzuie

Miros
de anason

Gust
de anason

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Clitocybe infundibuliformis • Pâlnioara

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; ocru

Picior
înălțime 4-7 cm; ocru

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de migdale

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
bună

Pălăria, la început, plată și, apoi, cu o formă pronunțată de pâlnie, are aproape întotdeauna un mic gurgui conic. **Cuticula** este netedă fără peri, deseori brăzdată fin în sens radial, de culoarea cojii de alună. **Piciorul** de aceeași culoare cu pălăria este fusiform, compact și elastic, destul de îngroșat la bază; aceasta este acoperită de filamente albe foarte fine. **Lamele** intercalate cu mici lamelule, sunt albe, foarte dese și mult decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este fragedă și buretoasă, de culoare albicioasă, cu un miros caracteristic de migdale și gust ușor acru.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între cel al cojii de alună-deschis și brun, uneori cu nuanțe de alb-murdar. Lamele sunt de un alb pur sau albicioase. Piciorul este câteodată striat.

HABITAT. Se întâlnește în grupuri, uneori foarte numeroase, în șiruri lungi sau în cercuri, pe terenuri ierboase și în luminișuri, în interiorul pădurilor de conifere sau de foioase.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă mult cu ***Clitocybe vermicularis*** și ***Clitocybe squamulosa,*** dar de calitate modestă.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă bună pentru consum, însă necesită o fierbere îndelungată înainte de a putea fi mâncată, din cauza cărnii foarte tari. Se pretează și la uscare.

Forma caracteristică a acestei ciuperci (ilustrată atât in desen cât și în fotografie) a dat naștere denumirii populare de pâlnioară.

Cenușăreasa-**Clitocybe nebularis**

Pălăria, foarte cărnoasă și fragilă, este inițial globuloasă, dar, cu trecerea timpului devine din ce în ce mai plată, câteodată adâncită, cu marginea deseori ondulată. **Cuticula** este acoperită, de obicei, la exemplarele tinere, de o brumă foarte fină albicioasă ușor de îndepărtat și care, de altfel, cade repede și singură. **Piciorul** foarte robust și bont, cu carnea elastică, are baza pronunțat bulboasă și un aspect lânos. **Lamele** sunt foarte dese, subțiri, destul de înguste și prelungite (decurente) pe o porțiune scurtă din picior. **Carnea** este albicioasă, fibroasă, cu un miros puternic, dulceag, de fructe și gust acru-acidulat.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; gri-brună

Picior
înălțime 6-12 cm; albicios

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru-acidulat

Spori
gălbui

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
cu prudență

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-cenușiu la brun-gri, cu marginea întotdeauna într-o nuanță mai deschisă. Cuticula, la început brumată, devine cu timpul și lucioasă. La exemplarele mai tinere, interiorul piciorului este fibros-spongios și cu timpul devine gol. Lamele sunt, la început, de culoare crem, și apoi gălbui. Carnea, densă la început, devine, treptat, fibroasă și spongioasă.

HABITAT. Este o ciupercă foarte obișnuită în pădurile de foioase, în luminișuri, de-a lungul potecilor, unde crește în grupuri foarte numeroase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna târziu, până la primul îngheț.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Entoloma lividium,*** foarte otrăvitoare, care însă are lamele galbene și nu se prelungesc de-a lungul piciorului.

SINONIME. *Lepista nebularis.*

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă, dar se consumă cu prudență deoarece se pare că provoacă tulburări persoanelor care nu o tolerează. Se recomandă o fierbere prelungită înainte de a fi consumată, pentru a distruge termic eventualele toxine.

Cenușăreasa sau ciuperca-cețurilor (numele provine de la perioada în care crește) se găsește deseori in grupuri numeroase dispuse, uneori, în cercuri.

Omphalia campanella

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 0,5-2 cm; gălbuie

Picior
înălțime 1-3 cm; roșcat

Lame
gălbui

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte mică și subțire, este, la început, convexă și, apoi, se aplatizează, cu un gurgui vizibil în partea centrală, cu marginea ondulată și numeroase șanțuri fine radiale. **Cuticula** este netedă și lucioasă. **Piciorul** este foarte subțire, inițial plin, apoi gol în interior, deseori șerpuit sau doar curbat, cu baza relativ bulboasă, acoperită de peri mici zburliți. **Lamele** sunt destul de distanțate între ele, subțiri, puțin continuate în jos (decurente) de-a lungul piciorului. Au puțină **carne** și acesta este fragilă, fără miros și gust slab perceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-roșcat și roșu-cărămiziu. Lamele sunt inițial gălbui, iar la maturitate capătă o nuanță roșie. Piciorul este brun-roșcat în partea superioară și brun-închis spre bază.

HABITAT. Specie tipică de grup, crește în pâlcuri formate uneori din sute de exemplare, pe bușteni de conifere acoperiți de mușchi sau aflați în proces de putrefacție, în zone de deal sau de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este foarte asemănătoare cu ***Omphalia fibula,*** care crește însă solitară și numai pe pământ.

SINONIME. *Xeromphalina campanella.*

Laccaria amethystina

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-5 cm; violetă

Picior
înălțime 2-10 cm; violet

Lame
violete

Carne
violetă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria este, la început, emisferică, apoi, convexă, iar la maturitate din ce în ce mai plată și chiar în formă de pâlnie, foarte firavă dar consistentă. Marginea este întotdeauna destul de ondulată și crestată. **Cuticula** este netedă sau ușor fibroasă. **Piciorul,** subțire și înalt, cilindric și uneori răsucit, are aspect făinoas în partea superioară și cu filamente subțiri spre bază. **Lamele** sunt destul de rare, înguste și relativ groase. **Carnea** este într-un strat subțire, delicată și rezistentă, inodoră și cu gust ușor dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul violet al pălăriei tinde să se decoloreze progresiv. Lamele ciupercii mature par albe din cauza sporilor pe care îi conțin.

HABITAT. Este o specie foarte frecvent întâlnită atât în pădurile de conifere cât și în cele de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Specie inconfundabilă.

INTERES GASTRONOMIC. CU toate că are o culoare nu prea îmbietoare, este perfect comestibilă și se pretează la o garnitură mixtă împreună cu alte ciuperci sau legume.

Pâlnia brumată - **Laccaria laccata**

Laccaria amethystina

Laccaria laccata

Pălăria este la început convexă, cu o adâncitură pronunțată în centru, apoi devine plată și se ondulează; marginea este striată fin. **Cuticula** este netedă și lucioasă, dar, pe măsură ce se maturizează, devine zgrunțuroasă. **Piciorul** este cilindric și fusiform, câteodată răsucit, foarte compact și plin în interior, cu baza acoperită de filamente dese, fine și albe. **Lamele** sunt foarte dezvoltate în lățime și grosime, ușor distanțate între ele și cu lamelele vizibile. Aderă la picior și uneori se prelungesc în jos. **Carnea** pălăriei este fragedă, cea a piciorului destul de fibroasă, cu miros și gust abia perceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; ocru

Picior
înălțime 5-10 cm; violaceu

Lame
roz

Carne
Violacee

Miros
slab

Gust
foarte slab

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Această ciupercă prezintă o deosebită Variabilitate. În forma sa tipică, atât pălăria cât și piciorul sunt în tonalități de brun-ocru, în timp ce lamele sunt roz. Varietatea ***proxima,*** în general de dimensiuni mai mari, are o pigmentație spre roz. Piciorul este, la început plin, apoi gol în interior.

HABITAT. Preferă locurile umede și umbroase, potecile din pădure, mici luminișuri pline de mușchi, unde crește în grupuri, în special în zone de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Mycena pura,*** și ea comestibilă, care, însă, are întotdeauna un gurgui pe pălărie, iar lamele nu coboară lipite de-a lungul piciorului. Foarte asemănătoare este și ***Laccaria amethystina,*** considerată de unii specialiști drept o varietate care se deosebește prin coloritul accentuat violet.

SINONIME. *Agaricus laccatus, Clitocybe laccata.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de calitate mediocră. Poate fi consumată împreună cu alte ciuperci, folosind doar pălăria, pentru că piciorul are carnea prea tare.

Lamele speciei Laccaria laccata, *așa cum se vede în fotografie, sunt foarte dezvoltate.*

Armillaria mellea -Ghebe

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; gălbui

Picior
înălțime 5-20 cm; maroniu

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria, destul de consistentă, este, la început, emisferică, apoi din ce în ce mai plată, iar la sfârșitul maturizării chiar adâncită. **Cuticula** este netedă, lucioasă pe vreme umedă și mată pe timp uscat, acoperită de numeroși solzi maronii, ascuțiți și curbați, mult mai deși în centrul pălăriei și mai rari către margine, care de cele mai multe ori este netedă și cu striații vizibile. La exemplarele mature solzii pot lipsi în totalitate. **Piciorul** este cilindric, alungit, cu baza uneori accentuat bulboasă, deseori curbat în jos și cu aspect pufos. Are o consistență foarte dură și elastică. **Inelul,** cărnos și mare, la exemplarele tinere se unește cu pălăria formând un fel de cortină. Este persistent chiar și la exemplarele adulte, având partea superioară albă și fin zimțată, în timp ce partea inferioară este gălbuie, într-o nuanță mai mult sau mai puțin intensă și cu aspect lânos. **Lamele** sunt dese, nu prea late și decurente, dând piciorului un aspect striat în porțiunea dintre inel și pălărie. **Carnea** este albicioasă, fragedă cea a pălăriei și fibros-lemnoasă cea a piciorului, cu miros specific de ciupercă și cu gust ușor amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este extrem de diferit și mulți specialiști consideră că aceasta se datorează esenței vegetale pe care crește ciuperca. Este de culoare galbenă ca mierea pe plopi, salcâmi și duzi, maronie pe stejari, gri-albicioasă pe soc și brun-roșcată pe conifere. Când solzii sunt foarte deși coloritul este mai închis. Piciorul ciupercilor solitare are de obicei la bază un bulb mult mai dezvoltat decât al celor care cresc în grupuri. Partea de deasupra inelului este galbenă sau cu nuanțe rozii, mai mult sau mai puțin striată, în timp ce mai jos este acoperită de puf și are culoarea maroniu-deschis. La bază poate fi, uneori și negricioasă. Lamele sunt

albicioase, apoi gălbui și, la sfârșitul maturizării, de culoarea scorțișoarei cu pete vizibile, roșcate. Gustul ciupercilor care cresc pe conifere este mult mai amar.

HABITAT. Este o specie care, în unele locuri, este frecventă și din abundență, crescând atât solitar cât și în grupuri destul de numeroase, ajungând uneori la sute de exemplare, pe trunchiuri, pe rădăcini, pe bușteni în curs de putrefacție, de foioase, dar și de conifere; poate crește chiar pe mici bucăți de lemn căzute pe pământ. La varietatea parazită care crește pe arborii vii, miceliul formează un fel de pâslă deasă și albicioasă sub coaja acestora și prin dezvoltarea sa impresionant de rapid duce în scurt timp la degradarea și la moartea plantei-gazdă. Varietatea saprofită poate crește ani întregi pe același buștean până ce consumă toate substanțele nutritive pe care le oferă lemnul mort.

La Armillaria mellea *coloritul pălăriei este extrem de diferit; acest fapt depinde de specia de arbori cu care este asociată ciuperca.*

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna până la primul îngheț.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu *Galerina* ***mutabilis*** și mai mult cu o specie mai rară, *Armillaha* ***tabescens,*** amândouă foarte bune de mâncat, sau cu ***Hypholoma fasciculare,*** otrăvitoare și cu gust foarte amar pe care și-l păstrează chiar și după preparare, făcând ca orice mâncare în care ar putea ajunge din întâmplare să devină de neconsumat din cauza gustului neplăcut.

SINONIME. *Armillaria mellea, Clitocybe mellea.*

INTERES GASTRONOMIC

Bună pentru consum, dar cu prudență. Dacă este consumată crudă sau insuficient fiartă, poate provoca tulburări gastrointestinale destul de grave. Devine foarte bună doar după o fierbere prealabilă, îndepărtând cu grijă apa în care a fost pusă la fiert. Este foarte bună pregătită cu sos, cu carne sau cu cârnați, în combinație cu trufe sau ca un condiment pentru pilaf. Este foarte gustoasă conservată în ulei sau oțet, consumată ca aperitiv sau garnitură. Cândva era conservată din motive economice doar în saramură, pentru a fi consumată iarna. În prezent este preferată congelarea, dar după fierbere. Se recomandă să nu se culeagă această ciupercă după primele înghețuri, pentru că tinde să devină toxică.

Armillaria tabescens

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; gălbuie

Picior
înălțime 5-10 cm; gălbui

Lame
albe

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
dulce

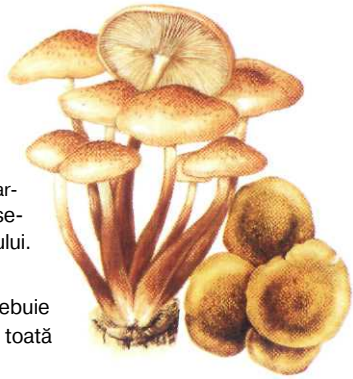
Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria, de consistență redusă, este, la început, globuloasă sau în formă de clopot, apoi convexă și la sfârșitul maturizării, puțin adâncită, cu un gurgui central foarte accentuat. **Cuticula** este acoperită de numeroși solzi fibroși maronii, mai deși în centru. **Piciorul** este foarte lung, subțire, deseori ondulat sau curbat, relativ subțiat la capătul de sus precum și la bază, unde are aspect lânos. **Lamele** sunt destul de dese și decurente. **Carnea** este fibroasă și compactă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la galben ca mierea, la brun-roșcat ajungând și la brun-închis. Piciorul are aceleași tonalități, numai în partea inferioară este negricios. Lamele sunt la început albicioase și apoi brun-roz. Carnea este albă, dar la baza piciorului tinde să se înroșească.

HABITAT. Crește exclusiv pe pământ, câteodată în grupuri foarte numeroase, în pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Armillaria mellea,*** dar se deosebește de aceasta prin absența totală a inelului.

SINONIME. *Clitocybe tabescens.*

PRECAUTII. Este bună de mâncat, dar trebuie bine fiartă și, în plus, nu este tolerată de toată lumea.

Melanoleuca grammopodia

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; brună

Picior
înălțime 5-10 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de mucegai

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte consistentă și cărnoasă, este, la început, în formă de clopot, apoi convexă și, la sfârșitul maturizării plată sau ușor adâncită, cu un gurgui central mare, dar puțin pronunțat. **Cuticula** este netedă și lucioasă. **Piciorul** este cilindric, mult alungit, robust, cu baza relativ bulboasă având la suprafață numeroase filamente dispuse în șiruri longitudinale. **Lamele** sunt foarte dese, slab dezvoltate în lățime, șerpuite și câteodată bifurcate. **Carnea** este buretoasă, fragilă, cu un miros neplăcut de mucegai și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la gri-deschis la gri-închis și uneori până la nuanța cojii de alună. Lamele sunt la început albicioase și, pe măsură ce planta se maturizează, devin crem. Carnea, la exemplarele mature, are tendința de a deveni brună.

HABITAT. Trăiește în pădurile de foioase, **pe** terenuri ierboase, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Tricholoma cnista,*** comestibilă, care trăiește în aceleași condiții.

INTERES GASTRONOMIC. Se poate folosi numai pălăria, deoarece piciorul este prea tare.

Lyophyllum aggregatum

Pălăria, foarte compactă și elastică, este, la început, convexă, apoi plată și chiar adâncită, cu suprafața și bordura relativ ondulate și neregulate. **Cuticula** este netedă, lucioasă și ușor lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este cilindric și uneori turtit, câteodată îngroșat în mijloc și subțiat la capete, cu inserție în pălărie uneori excentrică. Se întâmplă frecvent ca mai multe tulpini să fie unite într-o singură bază. **Lamele** sunt dese, cărnoase și decurente pe o porțiune scurtă a piciorului. **Carnea** este foarte tare, fibroasă, cu miros slab de făină și cu gust slab, dar plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-deschis cu nuanțe gălbui și brun-roșcat, mergând până la gri. Lamele sunt gălbui sau alb-murdar.

HABITAT. Crește pe pământ, în pădurile de foioase, dar și pe pajiști, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna, până târziu.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-10 cm; brună

Picior
înălțime 4-8 cm; alburiu

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Această ciupercă, in afara de păduri, poate apărea (cu buchetele sale deseori foarte voluminoase) și printre tufișuri sau pe pajiști.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Clitocybe cinerascens,*** care prezintă aceleași caracteristici de comestibilitate.

SINONIME. *Lyophyllum decastes.*

PRECAUTII. Este considerată o specie de comestibilitate mediocră, totuși se pretează la conservare în ulei sau oțet după o fierbere îndelungată.

Collybia acervata -Stejărița

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; maronie

Picior
înălțime 4-10 cm; maroniu

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de ciupercă

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria este, la început, convexă și treptat, devine plată, cu margine deseori ondulată și cu un gurgui perfect vizibil. **Piciorul** este cilindric și fusiform, cu tendința de a se subția în partea superioară, cu suprafața netedă și lucioasă, iar consistența este lemnoasă. **Lamele** sunt destul de dese și nu prea înalte. **Carnea** pălăriei este fragedă, iar cea a piciorului, lemnoasă, cu un miros tipic de ciupercă și gust dulce.

VARIABILITATE. Cuticula este la început, netedă și, apoi, din ce în ce mai zbârcită. Lamele sunt albicioase, câteodată cu nuanțe roz.

HABITAT. Poate fi întâlnită de-a lungul potecilor cu iarbă sau în luminișuri, mai frecvent în interiorul pădurilor de conifere, de la dealuri de altitudine medie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din primăvară până în toamnă.

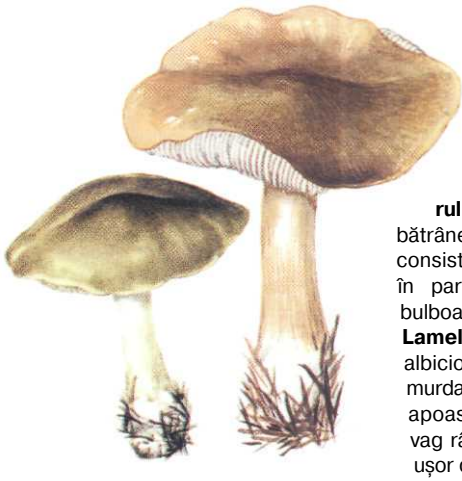
SPECII ASEMANATOARE. Este foarte asemănătoare cu specia ***Collybia dryophila,*** cu același nivel de comestibilitate.

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă modestă ca valoare gastronomică; se poate consuma numai pălăria.

Aceste exemplare de Collybia acervata *sunt de acum mature, după cum indică pălăria plată.*

Collybia butyracea

Pălăria, relativ cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi plată, sau chiar concavă, cu gurgui slab marcat și cu marginea puțin ondulată. **Cuticula** este netedă, foarte lucioasă și puțin lipicioasă. **Piciorul,** gol în interior la exemplarele bătrâne, este destul de subțire și de consistență redusă, subțiat și neted în partea superioară și cu baza bulboasă acoperită de un puf lânos. **Lamele** sunt foarte înalte, dese și albicioase. **Carnea,** de culoare alb-murdar, este de consistență redusă, apoasă, aproape flască, cu miros vag rânced sau de fructe și cu gust ușor dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-7 cm; maronie

Picior
înălțime 4-5 cm; maroniu

Lame
albe

Carne
albicioasă

Miros
rânced

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun și gri-închis, cu partea centrală întotdeauna mai pigmentată.

HABITAT. Este o specie foarte des întâlnită în pădurile de conifere, unde crește printre acele căzute pe pământul gol, câteodată în grupuri numeroase. De la deal la munte.

PERIOADA DE **CRESTERE.** Vara-toamna.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar absolut mediocră.

Relativ comună, Collybia buyracea *are, la maturitate, o pălărie plată și, uneori, concavă (așa cum se vede in fotografie).*

Collybia fusipes - Ghebele de stejar

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; brună

Picior
înălțime 4-9 cm; brun

Lame
maronii

Carne
albă

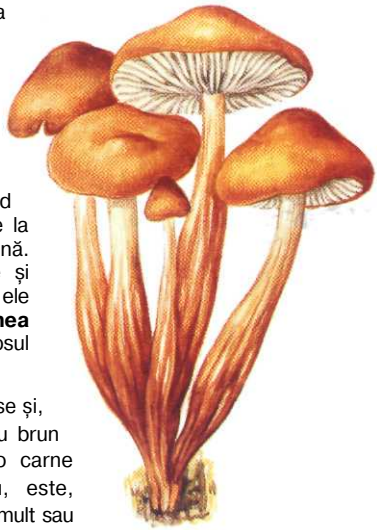
Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu gurgui extins; suprafața este foarte neregulată și cu mici umflături. Margine are deseori tendința de a crăpa în direcție radială. **Cuticula** este brun-roșcată, foarte lucioasă cu pete de mărime variabilă, mai închise ia culoare. **Piciorul** fusiform și foarte solid este străbătut de șanțuri adânci și are la bază o prelungire în formă de rădăcină. **Lamele** nu prea dese, foarte înalte și alterând cu lamelule, sunt legate între ele prin vinișoare extrem de subțiri. **Carnea** este albă, rezistentă și elastică, iar mirosul și gustul sunt aproape inexistente.

VARIABILITATE. Lamele sunt albicioase și, pe parcursul maturizării, se pătează cu brun închis. Piciorul, mai întâi plin, cu o carne spongioasă, apoi gol pe dinăuntru, este, deseori brăzdat în lung de șanțuri mai mult sau mai puțin adânci, uneori turtit și răsucit.

HABITAT. Trăiește în grupuri de numeroase exemplare, unite la bază, la nivelul solului diferitelor foioase, în zonele de deal și de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Collybia velutipes*** (ghebele tomnatice).

SINONIME. *Agaricus fusipes.*

Crescând întotdeauna în grupuri de numeroase exemplare, Collybia fusipes *are piciorul de o formă caracteristică datorită șanțurilor longitudinale.*

Collybia maculata

Pălăria, cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu gurgui slab marcat sau absent; marginea este destul de subțiată, deseori crăpată radial. **Cuticula** este netedă, lucioasă, de culoare albă. **Piciorul,** cilindric, este foarte consistent, alb, striat, deseori sinuos și cu o rădăcină rudimentară la bază. **Lamele** sunt foarte dese, șerpuite și albe. **Carnea** este albicioasă, destul de compactă, cu miros dulceag și gust amar.

VARIABILITATE. Pălăria este întotdeauna albă, dar, cu trecerea timpului, la maturitate, începe să fie acoperită de pete roșcate; același lucru se întâmplă și cu lamele. Piciorul este, la început, plin, apoi devine, treptat, gol în interior.

HABITAT. Specie foarte obișnuită care poate fi întâlnită în grupuri, câteodată și în cercuri, în pădurile de conifere, mai rar de foioase, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Collybia*** *leucocephala,* de comestibilitate mediocră, care, totuși, se deosebește prin prezența unor pete galbene și prin mirosul de făină.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; albă

Picior
înălțime 4-9 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
dulceag

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
NU

Collybia confluens

Pălăria, la început în formă de clopot, apoi convexă și, la maturitate, plată, este foarte subțire pe margine. Suprafața sa este uscată și relativ zgrunțuroasă. **Piciorul** este foarte subțire, cilindric și pe porțiunea de mijloc și inferioară acoperit de un puf des, cu aspect lânos. **Lamele** sunt dese, unite cu piciorul (aderente) și puțin dezvoltate în înălțime. **Carnea** are o consistență redusă, cu miros de stătut sau de mucegai și gust imperceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între gri-gălbui și alb-murdar. Lamele sunt ocru sau galbene ca paiul.

HABITAT. Poate fi găsită destul de frecvent în grupuri de numeroase exemplare sau în cercuri, în pădurile de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este posibil să fie confundată cu unele specii din genul ***Marasmius.***

SINONIME. *Marasmius confluens.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; gri

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
de mucegai

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Collybia platyphylla

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; maronie

Picior
înălțime 5-12 cm; maroniu

Lame
albe

Carne
albă

Miros
slab

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
foarte redusă

Pălăria, nu prea cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu bordură ondulată și, deseori crestată radial, acoperită de solzișori foarte deși, mai concentrați pe margine. **Piciorul** este albicios, cilindric și cu aspect fibros, puțin îngroșat la bază, prelungindu-se în pământ cu firișoare lungi de miceliu, asemănătoare cu niște rădăcini destul de puternice. **Lamele** sunt foarte înalte, distanțate între ele și de culoare alb-crem. **Carnea** nu este compactă; este albicioasă, cu miros greu perceptibil și gust relativ amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun și gri-închis.

HABITAT. Se întâlnește cu precădere pe cioturi și pe lemnul putred în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Tricholomopsis platyphalla, Agahcus platyphyllus, Agaricus grammocephalus.*

INTERES GASTRONOMIC. Unele persoane o consideră comestibilă dar numai pălăriile exemplarelor tinere.

Collybia tenacella

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; brună

Picior
înălțime 2-8 cm; ocru

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte subțire și fragilă, este, la început, convexă și, apoi, aproape plată, cu un gurgui abia vizibil și cu suprafața netedă și ușor striată. **Piciorul,** mult alungit, este de formă cilindrică; baza sa se prelungește printr-un filament rădăcinos cu suprafață catifelată. **Lamele** sunt dese și subțiri, unite cu piciorul (aderente). **Carnea** este subțire, fără miros și cu gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun în nuanța cojii de alună, la brun-închis cu partea centrală întotdeauna mai deschisă. Lamele sunt albicioase sau galben-pai.

HABITAT. Crește printre conurile de pin căzute pe pământ, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu numeroase specii de ***Marasmius.***

SINONIME. *Pseudohiatula tenacella.*

PRECAUTII. Este o specie cu o comestibilitate dubioasă; nu este culeasă chiar și numai din cauza dimensiunilor sale foarte redus.

Ciuperca ulmului • **Collybia velutipes**

Pălăria este plan-convexă și la maturitate chiar ușor adâncită, galbenă cu nuanțe portocalii, mai închisă la culoare în mijloc, mai deschisă pe margine. **Cuticula** este netedă, cu aspect lipicios pe vreme umedă. **Piciorul** este subțire, cilindric, deseori arcuit, subțiat la bază și prelungit cu un filament în formă de rădăcină. Partea sa superioară este netedă, de culoare galben-roșcat, iar cea inferioară este brun-negricios și catifelată. Locul de prindere cu pălăria este uneori excentric. **Lamele** sunt relativ rare, foarte înalte și sinuoase, aderente. **Carnea** pălăriei este fragedă, iar cea a piciorului destul de fibroasă, gălbuie, inodoră și insipidă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; gălbuie

Picior
înălțime 4-8 cm; gălbui

Lame
albe

Carne
gălbuie

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
cu prudență

VARIABILITATE. Coloritul lamelor variază de la alb la galben-roșcat. Piciorul este, la început, plin cu o substanță fibroasă și, apoi, gol în interior.

HABITAT. Este întâlnită în grupuri numeroase exemplare pe cioturile multor foioase, în special ulmi, plopi, sălcii, fagi etc, de la câmpie până la deal.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-iarna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Hypholoma fasciculare*** (gheba pucioasă), toxică, având gustul foarte amar, cu ***Pholiota mutabilis*** (gheba-ciobanilor, popincii), comestibilă, dar cu lamele brune, și cu ***Armillaria mellea*** (ghebele, opinticii, hălimașul), care are pălăria aproape întotdeauna cu solzi și inel foarte vizibil.

SINONIME. *Flammulina velutipes, Agaricus velutipes, Agaricus nigripes.*

PRECAUTII. Este vorba despre o specie comestibilă de la care se poate folosi doar pălăria, pentru că piciorul este prea fibros. Înainte de a fi consumate, ciupercile trebuie fierte foarte bine pentru a îndepărta substanțele sensibile la căldură, pe care carnea lor o conține, chiar dacă în cantități mici.

Datorită mucilagiului care o apără de ger, Collybia velutipes *poate rezista chiar și timp de o iarnă întreagă.*

Lepista inversa

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; galben-portocalie

Picior
înălțime 4-8 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
slab

Gust
acidulat

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria este, la început, convexă cu o mică adâncitură în mijloc și, apoi, în formă de pâlnie, cu marginea ondulată și răsfrântă în jos. **Cuticula** este netedă și lucioasă pe vreme umedă, sau ușor solzoasă pe vreme uscată. **Piciorul** inițial plin apoi gol în interior, este cilindric sau ușor îngroșat la bază, unde este acoperit cu un puf ca lâna și alb. **Lamele,** înguste, dese și decurente, se desprind de pălărie la cea mai mică atingere. **Carnea** este subțire și fragilă, aproape fără miros și cu gust acidulat.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roșu-portocaliu la galben-portocaliu în nuanță deschisă. Lamele sunt la început albicioase și apoi capătă o nuanță de roșu. Carnea din albă devine de culoarea cojii de alună, cu nuanțe de roz.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere și de foioase, la câmpie și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Clitocybe splendens,*** comestibilă, dar de valoare gastronomică redusă.

SINONIME. *Clitocybe inversa, Clitocybe flaccida.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de bună calitate. Exemplarele care cresc pe sub conifere sunt mai gustoase.

Lepista irina

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-10 cm; maronie

Picior
înălțime 6-10 cm; albicios

Lame
ocru

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
dulce

Spori
rozii

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte cărnoasă și compactă, este, inițial, emisferică și, apoi, în formă de clopot sau convexă, cu marginea mult răsfrântă în jos și deseori ondulată. Suprafața sa este netedă și uscată. **Piciorul,** relativ bont, nu prea lung și cu baza îngroșată, este străbătut în lungime de striații fine, fibroase. **Lamele** sunt dese și cărnoase. **Carnea** este compactă și dură, foarte parfumată și dulceagă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se poate schimba de la ocru-cărămiziu la brun-roșcat. Lamele sunt inițial albicioase, apoi roz și, în final, de culoarea scorțișoarei. Piciorul este albicios, cu nuanțe brune.

HABITAT. Specie destul de rară care se întâlnește în luminișurile ierboase din pădurile de foioase, mai frecvent în cele de fag, la deal și la munte. Formează caracteristicile cercuri ale vrăjitoarelor.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă mult prin formă cu ***Rhodocybe truncata,*** cu aceeași valoare gastronomică.

SINONIME. *Rhodopaxillus irinum, Tricholoma irinus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă de valoare comestibilă mediocră. Se pretează la conservarea în oțet.

Violetele · **Lepista nuda**

Pălăria este, la început, convexă, apoi, din ce în ce mai plată și chiar adâncită cu suprafața neregulată și ondulată; marginea este crestată formând lobi. **Cuticula** este netedă și lucioasă. **Piciorul,** destul de robust și cu aspect mătăsos, este cilindric, puțin bulbos, câteodată și turtit. **Lamele** sunt dese, subțiri și înguste, prinse de pălărie prin anse (cârlige) și câteodată decurente. **Carnea** este delicată, cea a pălăriei este fragilă și fragedă, cea a piciorului relativ scorțoasă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violetul exemplarelor tinere, la maroniul exemplarelor mature. Lamele sunt, la început, violet-deschis, apoi brun-violacee.

HABITAT. Crește, uneori în grupuri numeroase, pe stratul de frunze moarte din pădurile de conifere și de foioase, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Cortinarius violaceus*** (bureții vinețiii) a cărei cuticulă este totuși mai catifelată și mată.

SINONIME. *Tricholoma nudum, Rhodopaxillus nudus, Agaricus nudus.*

PRECAUTII. Este o ciupercă bună de mâncat doar după ce a fost fiartă. Crudă este indigestă și poate provoca ușoare tulburări gastrice.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; violetă

Picior
înălțime 4-10 cm; violet

Lame
violete

Carne
alb-violacee

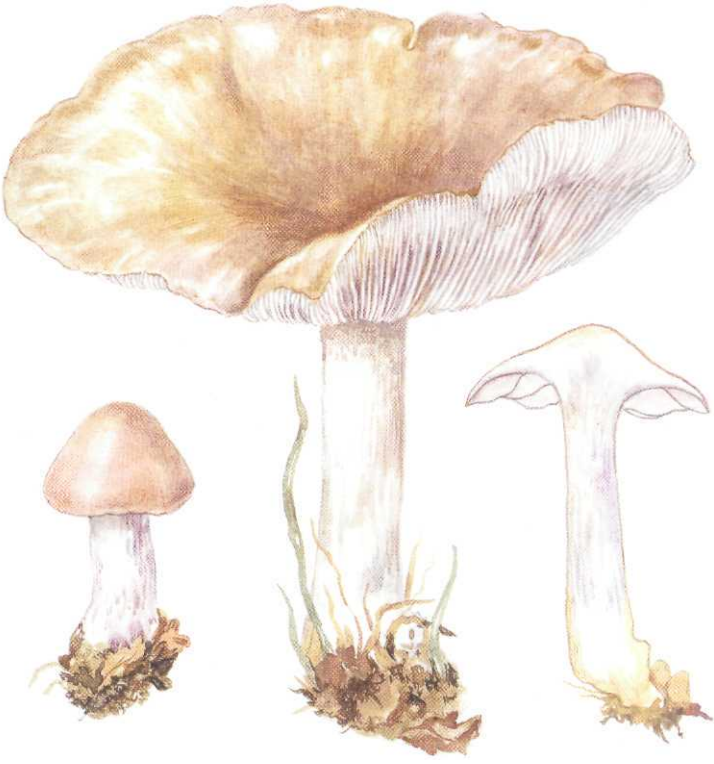
Miros
puternic-plăcut

Gust
delicat

Spori
rozii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Marasmius alliaceus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-4 cm; ocru

Picior
înălțime 4-15 cm; negricios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de usturoi

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte mică și plăpândă, are, la început, formă de clopot și apoi convexă, cu un gurgui larg, dar puțin proeminent și marginea zimțată fin. **Cuticula** este netedă și cu aspect mătăsos. **Piciorul** este foarte alungit, cilindric, subțiat pe porțiunea superioară și cu suprafață catifelată. **Lamele** nu sunt prea dese și nici late. **Carnea** este fibroasă, cu miros puternic de usturoi și gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru-roz la maroniu și, mai rar, la alb-murdar. Lamele sunt, câteodată, împestrițate cu roz. Carnea este albă, dar cea a piciorului are tendința de a deveni maronie.

HABITAT. Crește pe frunzele moarte sau pe bucățile de lemn putrezite din pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de confundat cu ***Marasmius scorodonius*** (cocârlele, bureciorii, usturoiașii) și cu ***Marasmius perforans,*** amândouă cu un miros puternic de usturoi.

Marasmius androsaceus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 0,5-1 cm; roșcată

Picior
înălțime 2-6 cm; negru

Lame
roz

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, delicată și membranoasă, are, la început, formă de clopot și apoi este complet plată cu o mică adâncitură în centru. Suprafața sa este străbătută de șanțuri ca niște raze. **Piciorul** este foarte subțire, filiform, cu diametrul puțin mai mare de un milimetru, foarte lung și destul de consistent, cu suprafața lucioasă. **Lamele** sunt distanțate una de alta și destul de înalte. **Carnea** este foarte puțină, fibroasă, aproape fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei și al lamelor este ocru, mai mult sau mai puțin nuanțat în roz.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere, pe acele de conifere căzute la pământ sau pe crengile căzute ale arbuștilor, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se poate confunda ușor cu alte ciuperci mici din familia *Marasimus* printre care: ***Marasmius rotula*** și ***Marasmius*** *graminum.* care însă au lamele albe. Nici una nu prezintă interes din punct de vedere gastronomic datorită dimensiunilor mult prea mici.

Marasmius foetens

Pălăria, foarte subțire și membranoasă, are, la început, formă de clopot, apoi convexă și, la sfârșitul maturizării, plată sau ușor adâncită în centru, cu un gurgui mic în mijloc. Suprafața sa este străbătură de striații numeroase și adânci ca niște raze, ajungând până în centru. **Lamele** sunt destul de distanțate una de alta și legate prin vinișoare subțiri. **Piciorul** este cilindric, foarte subțire, în special pe porțiunea inferioară, cu consistență lemnoasă. **Carnea** este foarte puțină, cu miros și gust respingătoare.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-gălbui și roșu, cu centrul întotdeauna mai închis. Lamele pot fi ocru sau roșcate. Piciorul este de culoarea cojii de alună în partea de sus și aproape negru jos. Carnea pălăriei este roșcată, iar cea a piciorului brună.

HABITAT. Crește în pâlcuri pe bucățile de lemn putrezit în pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Marasmius brassicolensis,*** care are un miros puternic de varză putredă și trăiește în pădurile de conifere.

SINONIME. *Micromphale foetidum.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; roșcată

Picior
înălțime 1-3 cm; brun

Lame
roșcate

Carne
roșcată

Miros
fetid

Gust
fetid

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Marasmius rotula

Este o ciupercă de dimensiuni extrem de mici, cu **pălăria** convexă, cu o adâncitură în mijloc și suprafață vizibil striată, astfel încât seamănă cu o umbrelă minusculă. Marginea sa este puțin ondulată. **Piciorul** este destul de subțire și rezistent. **Lamele** sunt foarte distanțate între ele și se unesc în jurul piciorului printr-un fel de colier. **Carnea** este extrem de redusă cantitativ.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar la brun-închis. Piciorul este alb în partea de sus și negricios la bază. Lamele variază de la crem la albicios. Carnea pălăriei este albă, iar cea a piciorului, brună.

HABITAT. Crește pe pământ printre crenguțele putrede din pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se deosebește de toate celelalte specii prin colierul său caracteristic.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 0,5-1,5 cm; albicioasă

Picior
înălțime 2-7 cm; albicios

Lame
crem

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Marasmius oreades - Ghebele de luncă

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; ocru

Picior
înălțime 4-8 cm; alb-coajă de alună

Lame
Coajă de alună

Carne
albicioasă

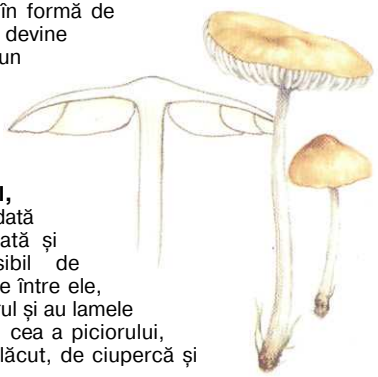
Miros
plăcut

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
excelentă

Pălăria este, la început, conică sau în formă de clopot, dar, o dată cu maturizarea, devine plată și, uneori, ușor adâncită, cu un gurgui extins, puțin accentuat și cu crestături radiale vizibile pe margine. **Cuticula** este ocru-maronie, netedă, cu aspect lipicios când vremea este umedă, uscată când timpul este frumos. **Piciorul,** lemnos, cilindric, subțire și înalt, câteodată relativ sinuos, are baza ușor îngroșată și acoperită de puf albicios imposibil de confundat. **Lamele** sunt mult distanțate între ele, cărnoase și late; nu sunt unite cu piciorul și au lamele vizibile. **Carnea** pălăriei este delicată, cea a piciorului, fibroasă, albicioasă, cu miros tipic, plăcut, de ciupercă și gust slab, dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se poate schimba între galben-ocru și culoarea cojii de alună-deschis, cu zona centrală întotdeauna mai închisă. Piciorul are același colorit cu pălăria, dar în nuanțe mai deschise. Lamele pot fi de la albicioase la maro-deschis.

HABITAT. Este o specie foarte obișnuită care se întâlnește în șiruri sau în cercuri pe terenuri ierboase, de-a lungul drumurilor de țară, pe pajiști, în luminișuri, pe soluri de preferință nisipoase.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu alte specii din genul ***Marasmius*** care au picior lemnos.

SINONIME. *Agaricus cariophillus, Agaricus oreades.*

INTERES GASTRONOMIC

Specie comestibilă de calitate deosebită care se pretează și la uscare. Poate fi culeasă și după ce s-a uscat natural pe locul în care crește. Pentru consum se folosește numai pălăria, pentru că piciorul este foarte tare și lemnos.

Subțirimea piciorului a sugerat denumirea populară italienească a ciupercii: picioare uscate

Mycena alcalina

Pălăria, subțire și fragilă, are, inițial, formă de clopot și, apoi, aplatizată, cu un gurgui mare în mijloc, neted și destul de proeminent. Restul suprafeței este striată fin radial. **Piciorul** este neted, subțire și cilindric, având la bază o mică rădăcină. **Lamele** nu sunt prea dese și relativ late, întotdeauna cu marginea albă. **Carnea** este foarte subțire și fibroasă, cu miros puternic de amoniac.
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei, al piciorului și al lamelor variază de la gri la brun.

HABITAT. Specie care crește în pâlcuri, poate fi găsită în grupuri uneori cu foarte multe exemplare pe cioturile putrezite ale coniferelor, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este destul de asemănătoare cu ***Mycena oortiana*** care, însă, preferă pădurile de foioase.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; gri

Picior
înălțime 5-8 cm; gri

Lame
gri

Carne
albă

Miros
de amoniac

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Mycena inclinata

Pălăria, destul de mică și fragilă, are, inițial, formă de clopot, devenind, apoi, convexă, cu u gurgui mic și proeminent, mai închis la culoare și cu suprafața striată fin, radial. Marginea sa este deseori zimțată și chiar dantelată. **Cuticula** este netedă, lucioasă și puțin lipicioasă. **Piciorul,** cilindric și foarte subțire, este neted în partea sa superioară și pufos în cea inferioară; la bază poate avea uneori o mică rădăcină. **Lamele** sunt distanțate una de alta și relativ înguste. **Carnea** este puțină, cu miros rânced și gust acru.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gălbui la culoarea cojii de alună în nuanță deschisă. Piciorul este, inițial, alb și apoi tricolor, alb sus, galben în centru și maro la bază. Lamele sunt la început albicioase și apoi roz-violacee, câteodată cu nuanțe de galben.

HABITAT. Este o specie care crește în pâlcuri, uneori în sute de exemplare, pe cioturi și pe buștenii putreziți din pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Forma arcuită a piciorului o face imposibil de confundat cu alte specii.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; maronie

Picior
înălțime 5-10 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
rânced

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

M y c e n a pura- Bureciorul rozaceu

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; violaceu

Picior
înălțime 5-8 cm; violaceu

Lame
violacee

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
de sfeclă

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, de culoare violetă, este, la început, conică, în formă de clopot și, apoi, plată sau ușor adâncită, cu gurgui extins, dar nu prea proeminent. Marginea este caracterizată printr-o vizibilă și adâncă striație. **Piciorul** este foarte înalt, cilindric, foarte tare, de aceeași culoare cu pălăria și străbătut în lungime de numeroase filamente violet-negricioase. **Lamele** sunt rare, foarte înalte, având printre ele mici lamelule și sunt unite prin vinișoare subțiri de culoare deschisă. **Carnea** pălăriei este albă și violetă, a piciorului violetă, destul de compactă, cu un miros puternic de ridichi și gust de sfeclă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la roz la violet, dar nu lipsesc varietăți complet albicioase sau cu nuanțe de culoarea cojii de alună. La acestea din urmă, piciorul este întotdeauna violet. Lamele au un colorit variabil între alb-roziu și violet palid.

HABITAT. Destul de obișnuită în pădurile de foioase, bogate în mușchi și printre frunzele putrezite, de la câmpie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie care nu poate fi confundată cu altele datorită coloritului pălăriei și striațiilor adânci de pe bordura ei.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de valoare redusă din punct de vedere gastronomic. Se poate consuma, eventual, doar pălăria, În amestec cu alte ciuperci.

Lamelele speciei Mycena pura *sunt foarte rare, această caracteristică evidentă reieșind din fotografie.*

Mycena polygramma

Pălăria, foarte subțire și cu carnea elastică, are, la început, formă de clopot și, apoi, convexă, cu gurgui slab pronunțat și suprafața striată până aproape de centru. **Piciorul** este foarte subțire și cilindric, scorțos, cu suprafața brăzdată de numeroase șanțuri înguste. La bază are o rădăcină rudimentară. **Lamele** sunt rare și subțiri. **Carnea** este puțin, cantitativ, cu un miros slab plăcut și cu gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la gri la brun-închis. Lamele sunt roz sau albicioase.

HABITAT. Crește solitară sau în grupuri mici pe lemnul putred din pădurile de foioase și de conifere, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara târziu-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este inconfundabilă datorită striațiilor foarte fine de pe picior, ușor de perceput prin pipăit.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; gri

Picior
înălțime 5-10 cm; gri

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Buretele portocaliu - **Hygrophoropsis aurantiaca**

Pălăria, relativ consistentă și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi adâncită mult, chiar în formă de pâlnie, cu marginea răsfrântă în jos și suprafața acoperită de un puf catifelat. **Piciorul** este bont și puternic, de obicei curbat la bază. **Lamele** sunt dese, destul de înguste, deseori bifurcate și decurente de-a lungul unei porțiuni din picior. **Carnea** este foarte compactă, cu gust aproape imperceptibil și miros de pământ.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei și al piciorului variază de la galben-sulf la portocaliu intens.

HABITAT. Specie destul de comună în pădurile de conifere și în lunci, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Începând de la sfârșitul verii până toamna, la primele înghețuri.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu *Cantharellus **cibarius*** (gălbiorii).

SINONIME. *Clitocybe aurantiaca, Cantharellus aurantiacus, Agaricus aurantiacus.*

INTERES GASTRONOMIC. Valoare scăzută din punct de vedere gastronomic.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-8 cm; portocalie

Picior
înălțime 3-5 cm; portocaliu

Lame
portocalii

Carne
gălbuie

Miros
de pământ

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Oudemansiella mucida

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; gri

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
inspid

Spori
albi

Habitat
păduri de fag

Comestibilitate
scăzută

Pălăria, foarte subțire și delicată, este, la început, emisferică și, la maturitate, devine plată. **Cuticula** este netedă, foarte lipicioasă și lucioasă, aproape gelatinoasă. **Piciorul** lemnos este foarte înalt, subțire, câteodată cu baza ușor îngroșată. În partea superioară este vizibil un inel foarte subțire și fin zimțat. **Lamele** sunt relativ distanțate între ele, foarte înalte și cărnoase, cu lamele foarte dezvoltate. **Carnea** albicioasă are o consistență umedă și fibroasă, cu miros și gust aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Pălăria diferă în colorit de la alb la gri, câteodată cu nuanțe măslinii sau brun-deschis. Lamele sunt inițial albe și apoi gălbui sau de culoarea cojii de alună în nuanță deschisă.

HABITAT. Crește aproape exclusiv pe cioturi sau pe trunchiuri de fagi bătrâni, solitară sau în grupuri mici, de la dealuri cu altitudine medie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie care nu poate fi confundată.

SINONIME. *Mucidula mucida, Agaricus mucidus, Armillaha mucida.*

INTERES GASTRONOMIC. Deși este considerată comestibilă, are o valoare gastronomică scăzută.

Oudemansiella radicata

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; ocru

Picior
înălțime 5-20 cm; albicios

Lame
albe

Carnea
albă

Miros
inodoră

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, destul de subțire și elastică, are, inițial, formă de clopot, apoi, convexă și, la maturitate, plată, cu gurgui larg, proeminent. Suprafața sa este lucioasă și accentuat încrețită. **Piciorul** este relativ lung și subțire, foarte dur, cilindric și cu o prelungire radiculare adâncă. **Lamele** nu sunt prea dese, cărnoase și înalte. **Carnea** este subțire și redusă cantitativ.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru-deschis la brun, ajungând până la măsliniu.

HABITAT. Este o specie care crește pe bucăți de lemn îngropate chiar adânc în pământ prin pădurile de foioase, de la câmpie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De la sfârșitul verii până târziu toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de confundat cu *Collybia* ***longipes*** (ghebele de pădure) și cu ***Collybia velutipes*** (ghebele tomnatice).

SINONIME. *Mucidula rădicata, Collybia rădicata.*

Hygrocybe conica

Pălăria este, inițial, conică și ascuțită, iar la maturitate ia formă de clopot cu marginea ondulată. **Cuticula** este netedă, lucioasă, dar nu lipicioasă. **Piciorul** este cilindric, gol în interior, foarte subțire, cu striații fine longitudinale. **Lamele** înalte și cărnoase, nu sunt dese, neaderente la picior. **Carnea** are consistență redusă fiind moale.

VARIABILITATE. Pălăria își schimbă culoarea de la roșu la portocaliu și, la maturitate, tinde să se înnegrească. Piciorul are aceeași culoare, cu partea inferioară deseori negricioasă. Lamele sunt gri sau galben-ocru. Carnea, albă se înnegrește când este tăiată.

HABITAT. Este o specie destul de comună pe terenuri ierboase ca: pajiști, pășuni, luminișuri, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă mult cu ***Hygrocybe nigrescens,*** care crește în aceleași locuri și a cărei comestibilitate nu este sigură. **SINONIME.** *Hygrophorus conicus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă, dar puțin căutată din cauza dimensiunilor sale reduse și a lipsei de consistență.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-5 cm; roșu-portocaliu

Picior
înălțime 4-8 cm; portocaliu

Lame
gri

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

Hygrocybe miniata

Pălăria, foarte mică, fragilă și puțin cărnoasă, este, la început, emisferică, apoi convexă și, la maturitate deplină, plată sau chiar adâncită, cu gurgui mic proeminent și marginea răsfrântă în jos. **Cuticula** este opacă și acoperită de o pulbere ca mătreața. **Piciorul** este cilindric, subțire, fragil și subțiat la bază sau ușor curbat. **Lamele** sunt rare, înalte și cărnoase, puțin decurente. **Carnea** este puțină, apoasă, aproape fără gust și miros.

VARIABILITATE. Pălăria, cu un colorit roșu-viu frumos, este, câteodată, bordată cu galben. Lamele pot fi galbene, portocalii sau roșii, cu marginea galben-deschis.

HABITAT. Crește în grupuri mici pe pajiști inundabile, în apropierea mlaștinilor sau în luminișurile umede, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu alte specii roșii de ***Hygrocybe.***

SINONIME. *Hygrophorus miniatus.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-2 cm; roșie

Picior
înălțime 3-6 cm; roșu

Lame
roșu-portocaliu

Carne
roșcată

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Hygrocybe psittacina - Ciuperca papagal

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-5 cm; verzuie

Picior
înălțime 4-6 cm; gălbui

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
de pământ

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Pălăria are, la început, formă de clopot și, pe măsură ce se maturizează, devine din ce în ce mai plată, cu gurgui central extins și cu marginea striată . **Cuticula** este netedă și foarte lucioasă din cauza unei pelicule lipicioase care o acoperă. **Piciorul** este cilindric, foarte subțire și fragil, cu aspect lipicios la fel ca pălăria, gol în interior. **Lamele** sunt destul de distanțate și bine dezvoltate în înălțime. **Carnea** este fragilă și fibroasă, cu un miros de pământ sau de humus și gust aproape imperceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la verde la galben-intens. Piciorul este gălbui sau cu nuanțe de verde în partea superioară. Lamele sunt galbene cu nuanțe verzui. Carnea de culoare albă are pete verzi sau galbene.

HABITAT. Este o specie destul de comună în luminișurile din păduri, pe pajiști și pe pășuni, unde crește în pâlcuri foarte dese, în zona de munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o ciupercă imposibil de confundat datorită coloritului strident.

SINONIME. *Hygrophorus psittacinus.*

INTERES GASTRONOMIC. NU are valoare comestibilă.

Numele popular al speciei Hygrocybe psittacina *(ciuperca papagal) a fost sugerat de coloritul său strident.*

Hygrocybe punicea

Pălăria, foarte mare și cărnoasă, are, la început, formă de clopot și, apoi, convexă sau plată, cu un gurgui mare în mijloc. Marginea sa este deseori lobată și crestată în sens radial. **Cuticula** este netedă, lipicioasă cu striații rare. **Piciorul** este gol în interior, foarte gros, dar fragil, cilindric și, uneori, ușor arcuit, relativ subțiat la bază și cu suprafața străbătută longitudinal de numeroase striații fibroase. **Lamele** sunt rare, foarte înalte și cărnoase, ușor aderente la picior. **Carnea** este destul de compactă, cu miros și gust aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate fi diferit, de la roșu ca sângele la galben-portocaliu. Piciorul este galben sau portocaliu, cu nuanțe roșcate mai mult sau mai puțin extinse. Lamele sunt, în prima fază de creștere, ocru și apoi roșcate. Carnea este albicioasă sau de aceeași culoare cu piciorul.

HABITAT. Poate fi întâlnită relativ frecvent pe pajiști, pășuni sau în luminișurile ierboase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu alte specii de culoare roșie din familia *Hygrocybe* ca ***Hygrocybe coccinea, Hygrocybe intermedia*** **și** ***Hygrocybe miniata,*** de talie mai mică, dar comestibile.

SINONIME. *Hygrophorus puniceus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie considerată comestibilă de calitate excelentă. Se pretează foarte bine la a fi pregătită în tigaie cu ulei și usturoi, dar și conservată în ulei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; roșie

Picior
înălțime 4-8 cm; galben-portocaliu

Lame
gălbui-închis

Carne
gălbuie

Miros
inodor

Gust
insipid

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
bună

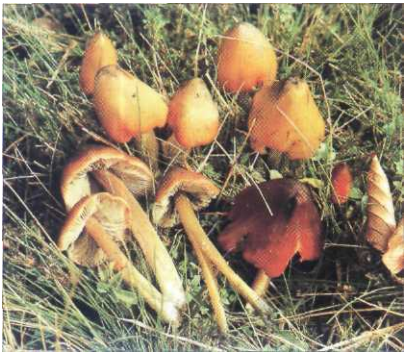
Pălăria ciupercii Hygrocybe punicea, *de o frumoasă culoare roșie, are formă de clopot la exemplarele tinere.*

Hygrocybe coccineea
O ciupercă mică, foarte ușor de observat datorită culorii sale generale roșu-potocaliu. Poate fi întâlnită toamna, pe terenuri ierboase cu umiditate mare. Pălăria (1,5-5 cm) are, inițial, formă de clopot și, apoi, aproape complet plată, cu suprafața foarte lucioasă. Lamele sunt foarte dese și înalte, alternate cu lamele scurte. Piciorul este deseori turtit, neted, lucios și gol în interior. Este comestibilă, dar de calitate scăzută.

Hygrocybe laeta
Ciupercă de dimensiuni modeste, cu pălărie care nu depășește 3 cm în diametru. Aceasta este ocru-roz, cu suprafața foarte lipicioasă și lucioasă, cu marginea striată. Piciorul este relativ subțire și înalt, cilindric sau, de cele mai multe ori, sinuos, cu suprafața netedă. Lamele sunt roz, destul de rare, înalte și legate între ele prin vinișoare subțiri. Este comestibilă, dar nu prea apreciată din cauza dimensiunilor foarte reduse.

Hygrocybe nigrescens
Pălăria (3,5-6 cm), de formă conică ascuțită, are un aspect fibros și o culoare portocaliu-intens. Pe măsură ce se maturizează sau la cea mai mică atingere tinde să se înnegrească. Piciorul este relativ bont, la început plin, apoi complet gol în interior, suferind aceleași variații coloristice ca pălăria. Lamele sunt rare, la început galbene, apoi, la maturitate, portocalii și, în final, negre. Este o specie necomestibilă, tipică pentru terenurile ierboase.

Hygrocybe turunda
Pălăria (1-3 cm), la început convexă apoi plată sau ușor adâncită, este acoperită cu solzi minusculi țepoși și are marginea vizibil zimțată. Suprafața sa este uscată, de un roșu-aprins, uneori gălbuie pe margine. Piciorul este fusiform, cilindric sau puțin ondulat, cu baza învelită într-un puf alb lânos. Este o specie necomestibilă, tipică pentru terenuri de munte umede și cu mușchi.

Buretele-melcului- **Hygrophorus agathosmus**

Pălăria are, la început, formă de clopot, apoi este convexă și, la maturitate, plată sau, uneori adâncită în centru. Marginea sa este răsfrântă spre interior, dar la maturitate, se îndreaptă și devine ondulată. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă. **Piciorul** este compact, cilindric și cu suprafața ușor zgrunțuroasă. **Lamele** sunt puțin numeroase, distanțate între ele, câteodată bifurcate și decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este albă, moale, cu miros inconfundabil de migdale și gust amărui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-7 cm; gri

Picior
înălțime 4-7 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de migdale

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-deschis la gri-cenușiu, cu zona centrală întotdeauna mai închisă. Piciorul poate fi alb sau brun-deschis, cu o suprafață pufoasă în special în partea superioară. Lamele sunt de un alb-imaculat care se poate schimba în alb-murdar.

HABITAT. Crește în locuri umede și cu mușchi din interiorul pădurilor de conifere, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. NU poate fi confundată datorită mirosului puternic de migdale.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de calitate slabă.

Hygrophorus chrysodon

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; albă

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria este, la început, convexă și, apoi, se aplatizează, cu un gurgui central și suprafață relativ ondulată. Bordura este subțire și inițial răsfrântă spre interior. **Cuticula** este netedă și lipicioasă, acoperită de solzișori fini mult mai deși pe margine. **Piciorul** este cilindric sau ușor subțiat la bază, câteodată destul de arcuit, cu suprafața lipicioasă, iar în partea de sus cu aspect lânos. **Lamele** sunt mult distanțate între ele, înalte și decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este albă, moale și apoasă, inodoră sau cu un miros foarte slab de pământ și cu gust aproape imperceptibil.

VARIABILITATE. Solzii care acoperă pălăria sunt inițial albicioși, apoi galbeni. Cuticula, albă, se colorează în galben când este atinsă. Piciorul este, la început, plin, apoi gol în interior. Lamele sunt, la început, albe și, apoi, gălbui.

HABITAT. Crește în mici pâlcuri prin pădurile de conifere și de foioase, în special pe sub fagi și stejari, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Hygrophorus cossus*** și cu ***hygrophorus eburneus*** (buretele bălos, bureții melcești) care cresc în aceleași locuri și nu sunt comestibile.

SINONIME. *Limacium chrysodon.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate, se pretează la a fi consumată în amestec cu alte ciuperci.

Caracteristică pentru această ciupercă este prezența unor zimți galbeni pe *bordura pălăriei.*

Hygrophorus marzuolus

Pălăria, foarte mare și cărnoasă, este, la început, globuloasă și, apoi, plată, iar la maturitate deplină, chiar ușor adâncită, cu suprafața neregulată și bordura ondulată. **Cuticula** este netedă, uscată și cu aspect mătăsos din cauza minusculelor filamente care o acoperă. **Piciorul** este foarte scurt, bont, solid, cilindric sau ușor curbat, cu suprafața catifelată și cu reflexe argintii. **Lamele** sunt foarte dese, destul de dezvoltate în înălțime, unite prin vinișoare, puțin bifurcate și decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este compactă, dar destul de fragedă, cu miros și gust abia perceptibile, dar plăcute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; gri

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
slab, plăcut

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
excelentă

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-deschis la gri-plumburiu sau negru, cu partea centrală întotdeauna mai deschisă și cu pete închise pe suprafețe de dimensiuni diferite. Piciorul este alb și de cele mai multe ori cu aspect mătăsos și argintiu. Partea superioară este brumată. Lamele sunt la început albe și apoi gri. Carnea este albă sau pătată cu gri.

HABITAT. Specie foarte rară, dar, în unele locuri, crescând din abundență, apare în pădurile de conifere și foioase, în special fagi, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Este o ciupercă precoce ca apariție și destul de rezistentă, astfel încât poate fi găsită și la sfârșitul iernii, când se topește zăpada.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Hygrophorus caprinus,*** care, totuși, crește numai toamna.

SINONIME. *Limacium marzuolus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată drept una dintre cele mai bune ciuperci comestibile, datorită și apariției sale precoce. Este foarte bună alături de fripturi la grătar sau la tavă.

Hygrophorus leucophaeus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-5 cm; albicioasă

Picior
înălțime 3-7 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
alb-roz

Miros
inodoră

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, nu prea cărnoasă, subțire, cu consistență elastică, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu gurgui destul de pronunțat, câteodată puțin adâncită. **Cuticula** este netedă și cu aspect lipicios, în special pe vreme umedă. **Piciorul** este foarte subțire, fragil, cilindric și ușor fusiform la bază, partea superioară având aspect făinos. **Lamele** sunt distanțate una de alta, nu prea înalte și subțiri, decurente de-a lungul unei porțiuni scurte a piciorului. **Carnea** este foarte fragedă și compactă, alb-roz, fără miros și cu gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între alb și roz palid, pigmentată în partea centrală cu ocru-închis sau cu brun-ruginiu. Piciorul poate fi alb-roz sau arămiu-deschis. Lamele sunt albe sau roz.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special fagi, la munte și la deal.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este inconfundabilă în familia *Hygrophoraceae* prin coloritul închis al centrului pălăriei.

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată comestibilă, dar nu prea căutată din cauza dimensiunilor reduse și cantității mici de carne.

Hygrophorus olivaceoalbus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; maronie

Picior
înălțime 5-10 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
slab, plăcut

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
redusă

Pălăria are, la început, formă conică, de clopot, apoi devine din ce în ce mai plată sau ușor adâncită, cu gurgui central vizibil și marginea striată. **Cuticula** este relativ lucioasă și lipicioasă, aproape cleioasă. **Piciorul** este pronunțat fusiform, subțire, cilindric și destul de compact. **Lamele** sunt foarte distanțate între ele, înalte și cărnoase, decurente și intercalate din loc în loc cu lamele. **Carnea** este albă, puțin compactă, cu miros slab, dar plăcut și gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă între brun și verde-oliv, întotdeauna în nuanță mai închisă în centru. Pe porțiunea sa superioară, piciorul este alb, în timp ce pe partea inferioară are un fel de inel de culori și nuanțe asemănătoare cu cele ale pălăriei.

HABITAT. Crește în mici grupuri în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie care cu greu se poate confunda.

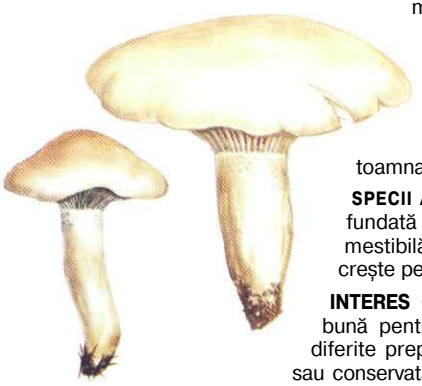
SINONIME. *Agaricus olivaceoalbus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă comestibilă, dar puțin căutată din cauza dimensiunilor reduse.

Hygrophorus poetarum

Pălăria este, la început, globuloasă, apoi, aplatizată, dar întotdeauna foarte neregulată și cu mici ridicături, ca niște cocoașe, cu marginea ușor răsfrântă către picior și sinuoasă. **Cuticula** este netedă, lucioasă, cu aspect mătăsos, dar aproape niciodată lipicioasă. **Piciorul** este foarte robust, compact, gros în partea superioară și destul de subțiat la bază, cu aspect lucios și mătăsos, cu suprafața striată și străbătută de fibre foarte subțiri cu reflexe argintii. **Lamele** sunt destul de rare, înalte și cărnoase. **Carnea** este albă, compactă, cu miros de fructe, amintind de iasomie și gust plăcut.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei poate fi între roșu-deschis și roz, uneori chiar alb, cu nuanțe gălbui. Piciorul este alb, câteodată cu nuanțe ocru sau roșcate. Lamele sunt albe sau cu reflexe gălbui.

HABITAT. Poate fi întâlnită în mici grupuri prin pădurile de foioase, în special pe sub fagi, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este uneori confundată cu ***Hygrophorus pudorinus,*** comestibilă, dar de calitatea mediocră, care crește pe sub conifere.

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă bună pentru consum și poate fi folosită în diferite preparate culinare. Poate fi și uscată sau conservată în ulei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-8 cm; roz
Picior înălțime 6-10 cm; alb
Lame albicioase
Carne albă
Miros de fructe
Gust dulce
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Hygrophorus pudorinus

Pălăria este, inițial, emisferică, apoi aplatizată și chiar puțin adâncită, cu marginea mult răsfrântă spre picior și uneori ondulată. **Cuticula** este netedă și puțin lipicioasă. **Piciorul** este foarte solid și rezistent, puțin bont la bază, cu suprafață lipicioasă, acoperită de solzi minusculi alb-roz. **Lamele** sunt foarte rare, înalte și cărnoase, puțin decurente. **Carnea** este albă, compactă, cu un miros caracteristic de rășină și gust acru.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roz la ocru-deschis, întotdeauna cu nuanțe roz. Lamele sunt albicioase sau gălbui, împestrițate cu roz. Carnea piciorului este albă și, cea a pălăriei, roz.

HABITAT. Crește în grupuri, uneori de numeroase exemplare, în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă vag cu ***Hygrophorus poetarum,*** comestibilă, care totuși, are miros și gust plăcute, crescând prin pădurile de foioase.

SINONIME. *Limacium glutiniferum, Agaricus purpurascens.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă modestă din punct de vedere gastronomic, din cauza mirosului și gustului puțin plăcute; devine acceptabilă dacă este uscată sau conservată în ulei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-18 cm; roz
Picior înălțime 6-12 cm; albicios
Lame albicioase
Carne albă
Miros de rășină
Gust acru
Spori alb-crem
Habitat conifere
Comestibilitate mediocră

Hygrophorus russula

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-15 cm; violacee

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte consistentă și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi plată, uneori cu gurgui, alteori adâncită în mijloc, cu suprafața ondulată și marginea întotdeauna răsfrântă spre picior, deseori striată și fisurată adânc în sens radial. **Cuticula** este solzoasă și cu aspect lipicios. **Piciorul** este cilindric și foarte puternic, câteodată puțin bulbos la bază. **Lamele** sunt distanțate între ele, slab dezvoltate în înălțime și intercalate cu numeroase lamele. **Carnea** este albă și compactă, cu miros și gust greu de definit.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roz-închis la violet, întotdeauna într-o nuanță mai închisă în mijloc. Piciorul este alb, mai mult sau mai puțin împestrițat cu roșu în partea superioară. Lamele sunt la început albe, dar devin gălbui cu reflexe violete. Carnea, albă, în contact cu aerul se colorează în roșu.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special pe sub stejari, câteodată în mici pâlcuri. De la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă mult cu speciile din familia *Hygrophoraceae* de culoare violetă.

PRECAUTII. Este considerată comestibilă, dar pentru consum trebuie eliminate exemplarele amare.

Hygrophorus virgineus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; albă

Picior
înălțime 3-7 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodor

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria este, inițial, convexă, iar la maturitate devine, treptat, plată, cu gurgui mare în mijloc, nu prea pronunțat, și cu marginea fin striată, uneori fisurată; suprafața este deseori neregulată. **Piciorul** este cilindric, câteodată subțiat la bază, nu prea gros și compact. **Lamele** sunt distanțate una de alta, relativ decurente de-a lungul piciorului. Uneori se observă și lamelele relativ groase. **Carnea** este albă, nu prea compactă, puțin umedă, inodoră și cu gust plăcut.

VARIABILITATE. Ciuperca are un colorit foarte stabil. Doar pălăria poate căpăta nuanțe gălbui în mijloc și, uneori, este pătată cu roșu din cauza prezenței sub cuticulă a unui mucegai parazit.

HABITAT. Crește în grupuri, uneori de numeroase exemplare, prin iarba de pe pajiști, în luminișuri și pe lângă poteci, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Hygrophorus niveus*** care crește în aceleași locuri, dar apare mult mai târziu, astfel încât trăiește până la primele înghețuri.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de valoare scăzută.

Hygrophorus camarophyllus
Pălăria este, la început, convexă, apoi plată și, la deplină maturitate, adâncită, cu suprafața netedă și uscată, cu marginea ondulată; poate atinge dimensiuni destul de mari (până la 12 cm în diametru). Piciorul este robust, cilindric sau subțiat la bază, cu striații fine, longitudinale. Lamele sunt rare, destul de înalte, decurente, albe la început, apoi albăstrui. Poate fi găsită toamna pe terenuri umede și cu mușchi, în pădurile de conifere de la munte. Mediocră din punct de vedere al comestibilității.

Hygrophorus eburneus (buretele bălos, bureții melcești, melcișorii)
Pălăria (4-9 cm), mai întâi convexă și, apoi, adâncită, este albă și, la maturitate, capătă nuanțe gălbui. Suprafața sa este netedă și foarte lipicioasă. Piciorul este cilindric sau subțiat la bază, cu pistrui vizibili în partea superioară. Lamele sunt destul de distanțate între ele, relativ înalte, albe și decurente. Carnea este albă, cu miros plăcut. Răspândită, dar nu prea obișnuită, crește în pădurile de foioase, în mici grupuri sau în cercuri, de la sfârșitul verii până toamna târziu. Nu este comestibilă.

Hygrophorus hypothejus
Pălăria (3-7 cm) este foarte subțire, inițial în formă de clopot, apoi adâncită, cu gurgui mic și cu suprafața striată, de culoare galben-maroniu. Piciorul este subțire, cilindric, subțiat la bază și cu suprafață lipicioasă, de culoare galbenă. Lamele sunt cărnoase, distanțate între ele, la început albe, apoi galbene. Carnea, alb-gălbuie, devine galben-portocalie când este atinsă. Miros nedefinit. Răspândită și destul de comună, crește în pâlcuri mici prin pădurile de conifere până toamna târziu. Este o ciupercă de valoare redusă din punct de vedere gastronomic.

Lactarius blennius - Păşcovul verzui

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria diametru 4-10 cm; gri-verde
Picior înălţime 4-6 cm; gri
Lame albicioase
Carne albă
Miros inodoră
Gust acru
Spori alb-verzui
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Pălăria este, la început, convexă, apoi din ce în ce mai plată, şi, la deplină maturitate, destul de adâncită în mijloc, uneori cu gurgui, alteori adâncită în mijloc, cu marginea în nuanţă mai deschisă şi, câteodată, acoperită cu un puf fin. **Cuticula** este lucioasă, lipicioasă, cu dungi concentrice într-o culoare mai închisă. **Piciorul** este cilindric, foarte bont şi lipicios. **Lamele** sunt subţiri şi dese, puţin decurente pe lângă picior. **Carnea,** albicioasă, este compactă, dar destul de fragilă, aproape fără miros şi cu gust acru şi iute. Când este ruptă, emană un suc gros, alb.

VARIABILITATE. Pălăria variază de la gri la verde murdar, cu dungi concentrice. Piciorul este, la început, plin, apoi gol în interior. Lamele albicioase au tendinţa să devină maronii când sunt atinse. Carnea, albă, când este tăiată, devine gri. Când sucul emanat la ruperea cărnii se usucă, are o culoare gri-verzuie.

HABITAT. Creşte de obicei în grupuri mici în pădurile de foioase şi, mai ales, pe sub fagi. La deal şi la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Lactarius fluens*** care creşte în aceleaşi locuri, dar se diferenţiază prin sucul întotdeauna alb.

SINONIME. *Agaricus blennius. Lactarius viridis.*

Lactarius camphoratus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 3-6 cm; brună
Picior înălţime 2-5 cm; brun
Lame roşietice
Carne roşiatică
Miros de camfor
Gust dulce
Spori alb-crem
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate mediocră

Pălăria, foarte fragilă şi cărnoasă, este, la început, convexă şi, apoi, din ce în ce mai plată sau uşor adâncită, cu gurgui destul de mare în mijloc şi bordură deseori crestată. **Cuticula** este netedă şi mată. **Piciorul** este cilindric, fusiform şi, câteodată, subţiat la bază, neted în partea de jos şi catifelat în cea de sus. **Lamele** sunt foarte dese, slab dezvoltate în înălţime, cu aspect făinos şi relativ decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este compactă, cu miros de camfor şi cu gust dulce. Când este tăiată emană un suc alb foarte fluid, cu gust dulce-amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei şi al piciorului variază de la brun-roşcat la brun-închis. Lamele pot fi ocru sau roşietice. Carnea, de culoare ruginie, este mai închisă în picior.

HABITAT. Se întâlneşte atât pe sub conifere cât şi pe sub foioase, la deal şi la munte.

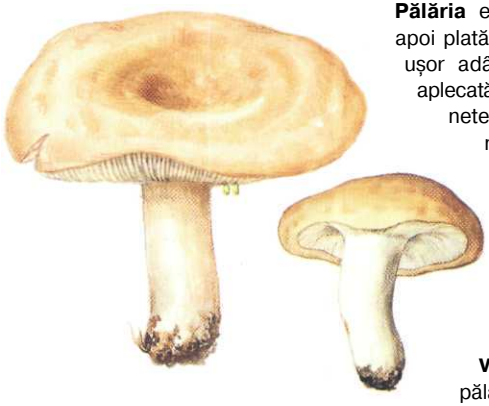
PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Inconfundabilă datorită mirosului puternic şi caracteristic.

SINONIME. *Agaricus camphoratus.*

INTERES GASTRONOMIC. Are o valoare gastronomică redusă.

Lactarius chrysorrheus

Pălăria este, la început, convexă, apoi plată, iar, la maturitate deplină, ușor adâncită, cu marginea mult aplecată către picior. **Cuticula** este netedă și colorată diferit în nuanțe închise. **Piciorul** este cilindric, neted și ușor bulbos la bază. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte și deseori bifurcate. **Carnea** este albă, foarte fragilă, fără miros și cu gust acru.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-6 cm; ocru

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-ocru la roz-portocaliu, cu pete mai închise, de mărimi diferite, mai dese pe margine. Piciorul este, inițial plin și, apoi, gol în interior, albicios și se schimbă destul de curând în portocaliu-roz. Lamele sunt alb-crem la exemplarele tinere și roz la cele mature. Când este tăiată, carnea emană un suc lăptos de culoare alb-crem care, în contact cu aerul, devine rapid galben-auriu.

HABITAT. Se întâlnește solitară sau în grupuri mici în pădurile de foioase, mai ales pe sub stejari și castani, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara - începutul toamnei.

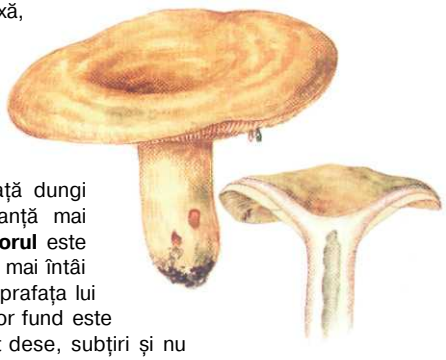
SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii.

Lactarius deliciosus - Pita lui Dumnezeu

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-12 cm; portocalie
Picior înălțime 4-8 cm; portocaliu
Lame portocalii
Carne galbenă
Miros de fructe
Gust acidulat
Spori alb-crem
Habitat conifere
Comestibilitate bună

Pălăria este, la început, convexă, apoi plată, iar la sfârșitul perioadei de maturizare capătă formă de cupă, având uneori în mijloc un gurgui mic. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă, având pe suprafață dungi vizibile concentrice într-o nuanță mai deschisă sau mai închisă. **Piciorul** este cilindric, bont, subțiat la bază, mai întâi plin, apoi gol în interior. Pe suprafața lui sunt vizibile mici gropițe al căror fund este închis la culoare. **Lamele** sunt dese, subțiri și nu prea înalte, bifurcate și puțin decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă, dar fragilă. Când este ruptă, emană mult suc gros portocaliu-aprins, cu gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-ocru la portocaliu-închis. O dată cu îmbătrânirea, planta se colorează deseori în verde. Piciorul, cu tonalități mai deschise decât cele ale pălăriei, este, câteodată, acoperit cu o brumă delicată care îi dă un colorit ușor spre roz. La contactul cu aerul carnea capătă o culoare verzuie, care totuși dispare în scurt timp.

HABITAT. Este o ciupercă obișnuită prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu alte specii din familia *Lactarius* care emit un suc portocaliu, ca ***Lactarius sanguifluus, Lactarius salmonicolor* și *Lactarius deterrimus,*** toate comestibile.

SINONIME. *Agaricus deliciosus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă doar tânără. Oricum, trebuie totuși fiartă. Pentru că are carnea fragedă, poate fi consumată friptă la grătar.

Comestibilă de bună calitate, Lactarius deliciosus este *foarte căutată pentru carnea sa consistentă.*

Păşcovul brun • **Lactarius fuliginosus**

Pălăria, subţire şi fragilă, este, la început, convexă şi, apoi, adâncită în mijloc sau chiar în formă de pâlnie, cu suprafaţa uscată şi fin catifelată. Marginea este răsfrântă spre picior şi, câteodată, crăpată. **Piciorul** este cilindric, subţiat la bază, catifelat la fel ca pălăria, dar într-o culoare mai deschisă. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte şi puţin decurente în lungul piciorului. Sucul emanat este alb, dar, în contact cu aerul, capătă în scurt timp o culoare roz. **Carnea** este compactă, dar puţin consistentă, cu miros uşor de fructe şi gust acru-amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar la brun-ocru. Lamele sunt de culoarea fildeşului cu reflexe roz-gălbui. Piciorul poate fi alb sau brun, cu pete mai închise.

HABITAT. Creşte în pădurile de foioase şi în luminişuri, la deal şi la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă cu ***Lactarius picinus*** şi ***Lactarius lignyotus,*** necomestibile şi cu tendinţa de a se colora în roz la tăiere.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; maronie

Picior
înălţime 4-10 cm; albicios

Lame
ocru

Carne
Albă

Miros
dulceag

Gust
acru

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Lactarius picinus

Pălăria este, la început, convexă şi apoi plată sau uşor adâncită, cu suprafaţă negricioasă şi cu aspect pronunţat catifelat. **Piciorul** este cilindric, bont, subţiat la bază, unde capătă un aspect lânos, destul de dur şi compact. **Lamele** nu sunt dese, rareori despicate şi, mai mult sau mai puţin, decurente în lungul piciorului. **Carnea** este albă, foarte tare, dar friabilă, cu miros slab de fructe şi gust acru. Când este tăiată, emană un suc gros, alb, cu gust la început dulce şi, după câtva timp, foarte acru.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă de la negricios la sepia, câteodată cu marginea mai deschisă. Piciorul este, iniţial, plin şi apoi parţial gol în interior, cu suprafaţa albicioasă în partea superioară şi brun-ocru în rest. Lamele variază de la alb-murdar la galben-portocaliu. Carnea, mai întâi albă şi apoi gălbuie, la contactul cu aerul se păteză cu roşu.

HABITAT. Creşte solitară sau în grupuri mici în pădurile de conifere. Este o specie foarte des întâlnită la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Lactarius lignyotus,*** care nu este nici ea comestibilă şi trăieşte în aceleaşi locuri.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; negricioasă

Picior
înălţime 3-6 cm; ocru

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
ocru

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Lactarius piperatus - Buretele iute

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-18 cm; albă

Picior
înălțime 4-10 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria este, la început, convexă și apoi ia din ce în ce mai mult ia formă de pâlnie, cu marginea relativ răsfrântă spre picior în perioada de maturitate, iar după aceea, pe măsură ce îmbătrânește, devine plată, ondulată și crestată formând lobi pe margine. **Cuticula** este albă, mată, deseori pătată cu roșu în mijloc și crăpată. **Piciorul** este alb, plin, foarte consistent, relativ bont și subțiat la bază, cu suprafața netedă și uneori ușor zgrunțuroasă. **Lamele** sunt foarte dese, decurente de-a lungul piciorului, nu prea înalte, câteodată despicate. Se observă numeroase lamele care au tendința de a se lipi de lame. **Carnea** este albă, compactă și destul de fragilă, cu gust foarte acru. Când este tăiată, emană din abundență un suc dens și lipicios, cu gust extraordinar de iute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-imaculat la alb-murdar. Lamele sunt, la început, albe și, apoi, crem, pătate în diferite forme cu roșu. Piciorul este alb dar, cu timpul, capătă nuanțe verzui sau roșietice. La contactul cu aerul, carnea tinde să se pigmenteze în galben-verzui.

HABITAT. Poate fi găsită destul de frecvent, în șiruri sau în cercuri, în părțile cele mai umede și mai umbroase ale pădurilor de conifere și de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Lactarius vellereus*** (roșcovul pâslos), care are lamele foarte rare, și cu ***Lactarius controversus*** (lăptuca sângerie), care are lamele roșii.

SINONIME. *Agaricus piperatus, Agahcus amarus, Agaricus acris.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca nu este comestibilă, pentru că este acră și amară. Unele persoane o usucă și o macină, utilizând-o în loc de piper sau ardei iute. (în literatura de specialitate românească este o specie considerată comestibilă și făcând parte din *Agaricaceae -N. TRAD).*

Deși nu este comestibilă, Lactarius piperatus este *uneori culeasă și pusă la uscat pentru a o transforma apoi într-o pulbere folosită în loc de piper.*

Lactarius porninsis

Pălăria este, la început, convexă și, la maturitate, adâncită la mijloc, în formă de cupă. **Cuticula** este netedă, lipicioasă pe vreme umedă și uscată când vremea este frumoasă, portocalie. **Piciorul** este cilindric, puțin subțiat la bază, de aceeași culoare cu pălăria, dar în tonalități mai deschise. Când este tăiat emană un suc alb și vâscos. **Lamele,** foarte dese și nu prea înalte, sunt decurente pe o porțiune scurtă a piciorului. **Carnea** este compactă, fibroasă, cu miros de coajă de portocală și cu gust amărui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 3-8 cm; portocalie
Picior înălțime 3-6 cm; portocaliu
Lame ocru
Carne albă
Miros de fructe
Gust amar
Spori galbeni
Habitat conifere
Comestibilitate TOXICĂ

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este destul de constant și se schimbă doar într-o nuanță mai deschisă decât pălăria. Lamele sunt, inițial, albe și, apoi, ocru cu reflexe portocalii.

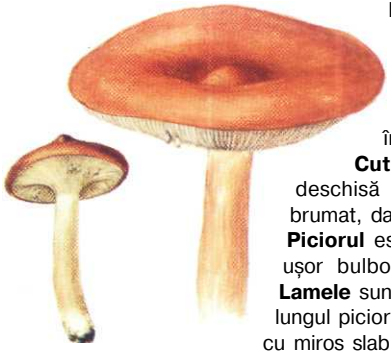
HABITAT. Poate fi găsită numai în pădurile de zadă (varietate de conifer - n. Trad.), în pâlcuri mici. La munte, chiar și la altitudine mare.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Lactarius aurantiacus*** (lăptuca galbenă), necomestibilă care crește întotdeauna în pădurile de conifere.

PERICULOZITATE. NU se recomandă consumarea acestei ciuperci, chiar și după fierbere, deoarece este sigur că provoacă tulburări gastrice, deși nu de gravitate excepțională.

Păşcovul roşu - **Lactarius rufus**

Pălăria are, la început, formă de clopot, apoi este plată și, la maturitate, ușor adâncită; are întotdeauna un gurgui conic în mijloc, ascuțit și vizibil. Marginea este foarte subțire și întotdeauna răsfrântă spre picior. **Cuticula** este brun-roșie, în nuanță mai deschisă către margine, netedă și cu aspect brumat, dar lucioasă și lipicioasă pe timp umed. **Piciorul** este cilindric, fusiform, mat, cu bază ușor bulboasă, acoperită de un puf albicios. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă și fragilă, cu miros slab și gust iute. Când este tăiată, emană un suc gros, cu gust acru.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; roşie-brună
Picior înălțime 4-7 cm; roşiatic
Lame albicioase
Carne albă
Miros slab
Gust iute
Spori albi
Habitat conifere
Comestibilitate NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este foarte stabil. Piciorul este, la început, plin apoi gol sau conține o substanță spongioasă, la început gri și, apoi, total sau parțial, roșiatică. Lamele își schimbă culoarea de la albicios la roșu-deschis. Carnea, de obicei albă, se colorează în roșu la baza piciorului.

HABITAT. Este o specie frecvent întâlnită în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii.

SINONIME. *Agaricus rufus.*

Lactarius scrobiculatus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 7-25 cm; gălbuie

Picior
înălțime 6-10 cm; albicios

Lame
crem

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
alb-crem

Habitat
conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria, foarte largă și cărnoasă, este, la început, convexă, iar, la maturitate, din ce în ce mai plată și adâncită, în formă de pâlnie; marginea, relativ răsfrântă spre picior și acoperită de solzi roșietici, se îndreaptă complet o dată cu trecerea timpului. **Piciorul** este bont și robust, alburiu și acoperit de mici gropițe de culoare galben-intens, gol în interior și foarte lipicios. **Lamele,** de culoare crem, sunt dese, nu prea înalte și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este albă, foarte compactă și fragilă, cu miros de fructe și gust acru. Când este tăiată, emană mult suc lăptos alb, care, la contactul cu aerul, se colorează în galben-sulf.

VARIABILITATE. Pălăria variază de la galben la culoarea cojii de alună în nuanță deschisă, cu dungi vagi concentrice.

HABITAT. Se întâlnește deosebit de frecvent, în grupuri de câteva exemplare, în pădurile de conifere de la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Lactarius resimus,*** fără gropițele de pe picior și cu ***Lactarius repraesentaneus,*** cu sucul violet, amândouă necomestibile.

PERICULOZITATE. Otrăvitoare.

Lactarius volemus · Lăptuca dulce

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; portocaliu

Picior
înălțime 4-10 cm; portocalie

Lame
ocru

Carne
albicioasă

Miros
de hering

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
modestă

Pălăria, foarte mare și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi din ce în ce mai plată și, la deplină maturitate, devine ca o pâlnie cu marginea inițial răsfrântă spre picior și apoi se îndreaptă și devine ondulată. **Cuticula** este netedă, mată și aproape uscată. **Piciorul** este catifelat, bont, puternic, cilindric și ușor subțiat la bază. **Lamele** sunt dese, cărnoase și nu prea înalte, ușor decurente. **Carnea** este alburie, destul de compactă, dar foarte friabilă, cu miros caracteristic de hering, în special la exemplarele mature, și gust dulce. Când este tăiată emană un suc foarte gros, alb și dulceag.

VARIABILITATE. Pălăria este colorată diferit, de la portocaliu-gălbui la brun-roșcat, cu pete mai închise, în special în mijloc. Piciorul, de aceeași culoare, este într-o nuanță mai palidă și câteodată gălbui în partea superioară. Lamele diferă de la galben-crem la ocru palid. Carnea este alburie, dar, cu timpul, începe să se coloreze în brun.

HABITAT. Crește solitară în zonele cele mai umede din pădurile de foioase și de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara.

SINONIME. *Agaricus volemus, Lactarius lactifluus.*

INTERES GASTRONOMIC. Modest; după fierbere, se elimină gustul neplăcut.

Lactarius volemus

Lactarius scrobiculatus

Lactarius sanguifluus

Pălăria este convexă sau plată, câteodată uşor adâncită în centru, foarte densă şi cărnoasă, netedă, lucioasă, dar nu lipicioasă. Marginea sa este la început răsfrântă spre picior. **Piciorul** este cilindric, foarte scurt şi robust, cu suprafaţa brumată, acoperită de mici punctuleţe roşii. **Lamele** sunt foarte dese, nu prea înalte, uneori despicate şi decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este compactă, friabilă, alburie, cu pete răzleţe de culoare roşu-intens. Când este tăiată, emană un suc gros de culoare roşie-sângerie.

VARIABILITATE. Pălăria variază de la portocaliu la roşu-deschis. Piciorul, la început plin, apoi gol în interior, are o culoare variabilă, de la roşu-portocaliu la violet. Lamele sunt, iniţial, ocru, apoi roz cu reflexe portocalii. Sucul emanat tinde să capete, în contactul cu aerul, un colorit brun-purpuriu.

HABITAT. Este o specie nu prea obişnuită, care se întâlneşte în grupuri mici prin pădurile de conifere la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Foarte asemănătoare cu ***Lactarius deliciosus,*** de care se deosebeşte prin absenţa unor dâre inelare de pe pălărie şi prin sucul de culoare sângerie.

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată o specie comestibilă de bună calitate.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; portocalie

Picior
înălţime 4-6 cm; portocaliu

Lame
ocru

Carne
albă

Miros
slab

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Păşcovul păslos - **Lactarius vellereus**

Pălăria, amplă, cărnoasă şi compactă, este, iniţial, convexă şi, apoi, în formă de pâlnie, cu marginea răsfrântă spre picior şi apoi plată. **Cuticula** este în întregime acoperită de un puf foarte fin, ca şi **piciorul,** care este robust, bont şi compact. **Lamele** sunt destul de rare, nu prea înalte, unite între ele prin vinişoare foarte subţiri fiind relativ decurente. **Carnea** este albă, foarte compactă, dură dar fragilă, cu miros slab, dar plăcut şi gust între acru şi iute. Când este tăiată, emană puţin suc alb, foarte iute.

VARIABILITATE. Pălăria este albă cu nuanţe uneori gălbui, alteori brun-roşietice cu pete ocru. Lamele au uneori nuanţe verzui sau gălbui, câteodată pete ocru. Carnea, albă, tinde să capete la contactul cu aerul o culoare galben-verzuie. Sucul, când se usucă, devine roşietic.

HABITAT. Solitară sau în grupuri mici, poate fi întâlnită în pădurile de foioase, la deal şi la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se deosebeşte ***Lactarius piperatus,*** necomestibilă, prin lamele mult distanţate între ele.

SINONIME. *Agaricus vellereus, Agaricus listeri, Lactarius listeri.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-26 cm; albă

Picior
înălţime 5-8 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
slab

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Lactarius torminosus · Bureții floccoși

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; roz

Picior
înălțime 4-8 cm; roz

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
alb-crem

Habitat
foioase

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria este, la început, convexă și, apoi din ce în ce mai plată, cu o adâncitură accentuată în mijloc. **Cuticula** este acoperită cu un puf des și aspru, formând cercuri concentrice destul de neregulate. Marginea este mult răsfrântă în jos și prezintă o serie de franjuri cu aspect lânos. **Piciorul** este cilindric, foarte solid și robust, cu tendința de a se subția la bază; suprafața sa este brumată, câteodată cu mici gropițe. **Lamele** sunt foarte dese, nu prea înalte, decurente de-a lungul piciorului și intercalate cu lamele vizibile. **Carnea** este albă, foarte tare și compactă, cu miros plăcut de fructe și gust ușor acru. Când este tăiată, emană un suc alb, cu gust foarte iute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gălbui-portocaliu la culoarea cojii de alună, în nuanță deschisă, cu puf mai mult sau mai puțin extins. Piciorul, la început, plin și, apoi, gol în interior, are aceleași nuanțe coloristice ca pălăria.

HABITAT. Poate fi întâlnită aproape exclusiv pe sub mesteceni sau în apropierea acestora, de la dealurile de joasă altitudine până la munte.

PERIOADA DE **CRESTERE.** Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Lactarius cilicioides,*** la fel de otrăvitoare.

SINONIME. *Agaricus torminosus.*

PERICULOZITATE. Este o specie toxică și poate provoca tulburări grave gastrointestinale.

Lactarius uvidus

Pălăria este, la început, convexă și, apoi, din ce în ce mai plată și chiar adâncită, cu gurgui larg și vizibil, dar nu prea proeminent. **Cuticula** este netedă și lipicioasă, în special când vremea este umedă, cu marginea răsfrântă spre picior și cu puțin puf. **Piciorul** este bont, robust, cu suprafața câteodată striată și lipicioasă, cilindric sau ușor subțiat în partea inferioară. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte și puțin decurente în lungul piciorului. **Carnea** este fragedă și spongioasă, fără miros și cu gust acru. Când este ruptă emană mult suc lăptos, alb, care, în contact cu aerul, se colorează în violet *(desen in pag. 128).*

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia între gri-deschis și gri-violet. Când este tăiată, carnea tinde să devină în câteva minute din albă, violetă. Lamele sunt albicioase-roz, dar, la cea mai mică atingere, devin violete.

HABITAT. Crește solitară sau în grupuri mici prin pădurile umede de foioase, în special pe sub sălcii și mesteceni, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă mult cu ***Lactarius violascens,*** care totuși, crește în pădurile de conifere.

SINONIME. NU are.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; gri

Picior
înălțime 4-7 cm; gri

Lame
alburii

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Specie destul de rară, Lactarius uvidus, *ca și alte ciuperci din aceeași familie, are un gust prea acru pentru* a *fi folosită in bucătărie.*

Lactarius controversus - Lăptuca sângerie

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-30 cm; roz
Picior înălțime 3-8 cm; albicios
Lame albicioase
Carne albicioasă
Miros de fructe
Gust acru
Spori alb-crem
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Pălăria, foarte cărnoasă și compactă, este, la început, convexă și, apoi, din ce în ce mai plată sau ușor adâncită în mijloc, cu marginea răsfrântă și apoi întinsă, deseori ondulată. **Cuticula** este netedă, albă sau pătată cu roz, cu peri scurți și deși, lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este foarte robust, bont, destul de compact și câteodată prins excentric de pălărie. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte, câteodată despicate și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este albicioasă, densă și fragilă, cu miros slab de fructe și gust amar. Când este tăiată, emană o cantitate mare de suc lăptos cu gust acru și amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este alb, din loc în loc pigmentată cu roz sau cu violet-deschis, culorile formând câteodată cercuri concentrice. Lamele sunt la început albicioase, apoi roz și, la maturitate deplină, portocaliu-deschis.

HABITAT. Se găsește destul de rar în grupuri mici prin pădurile de foioase. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Lactarius piperatus*** necomestibilă, cu lamele foarte dese.

Lactarius subdulcis *Lactarius controversus* *Lactarius uvidus*

Lactarius subdulcis - Buretele-vacii

CARTA D IDENTIT

Pălărie diametru 3-7 cm; maronie
Picior înălțime 3-7 cm; maroniu
Lame albe
Carne albă
Miros slab
Gust amar
Spori gălbui
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Pălăria, destul de rigidă, dar fragilă, este, la început, convexă, apoi plată și ușor adâncită, câteodată cu un mic gurgui. Suprafața sa este mată, netedă sau ușor zgrunțuroasă. **Piciorul** este cilindric sau subțiat la bază, cu un puf fin urmărind striațiile longitudinale. **Lamele** sunt dese, late și puțin decurente în lungul piciorului. Când este tăiată, emană un suc fluid alb, inițial dulce, dar care, în scurt timp devine amar. **Carnea** este friabilă, cu miros slab, dar neplăcut, asemănător celui de ploșniță și gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei și al piciorului poate varia de la roșu-ruginiu la brun-închis. Culoarea cărnii poate fi albă sau ca a cojii de alună-deschisă.

HABITAT. Această ciupercă se găsește în pădurile de foioase, mai ales în cele de fagi, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Agaricus subdulcis.*

INTERES GASTRONOMIC. Are o valoare gastronomică redusă.

Lactarius deterrimus
Foarte asemănătoare cu *Lactarius deliciosus,* se deosebește de aceasta prin sucul de culoare portocalie, care, în contact cu aerul, devine roșu-închis și prin gustul amărui. Pălăria, în formă de pâlnie, este portocalie cu nuanțe verzui. Piciorul este cilindric, puternic erodat, gol în interior. Se întâlnește în pădurile de conifere, la munte. Vara-toamna. Comestibilă, dar de valoare redusă.

Lactarius lignyotus
Pălăria (2-7 cm), variabilă în colorit, puțin cărnoasă și elastică, este, la început, conică, apoi plată sau puțin adâncită, cu gurgui mic și ascuțit, marginea striată și suprafața aspră, cu peri mici și deși. Piciorul, mai întâi plin, apoi gol în interior, este cilindric și fusiform, catifelat și zbârcit în partea superioară. Lamele sunt dese, înalte și decurente; carnea este albă, compactă și fragilă. Când este tăiată, emană un suc alb și amar. Crește numai în pădurile de conifere, la munte. Necomestibilă.

Lactarius mitissimus
(lăptuca dulce, bureții gălbiori)
Pălăria (2-6 cm), de culoarea caisei, este catifelată și aproape unsuroasă, mai întâi convexă și, apoi, în formă de pâlnie, cu gurgui mic. Piciorul este fusiform, subțiat în partea superioară și asortat la culoare cu pălăria, gol în interior la exemplarele adulte. Lamele sunt dese, înalte și ocru. Suc alb, dulceag. Carnea este densă, albă, cu miros neplăcut și gust amărui. Este destul de obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, toamna. Nu este comestibilă.

Lactarius turpis
Pălăria (8-20 cm), verzuie, este dură, elastică și foarte cărnoasă, adâncită în mijloc, cu marginea acoperită de puf. Suprafața este lucioasă, lipicioasă, deseori acoperită de mici fragmente vegetale și de pământ. Piciorul parcă este ciupit de vărsat, lipicios, bont și robust, ușor subțiat la bază. Lamele sunt dese, nu prea înalte și decurente. Carnea este densă și compactă, inodoră și cu gust acru și iute. Suc alb. Necomestibilă, crește în pădurile de foioase.

Russula aeruginea - Vinețica-porcului

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-9 cm; verzuie
Picior înălțime 4-8 cm; alb
Lame albicioase
Carne albă
Miros inodoră
Gust iute
Spori alb-crem
Habitat conifere
Comestibilitate bună

Pălăria este, la început, convexă și, apoi, plată, cu o adâncitură la mijloc, cu bordură netedă sau ușor zimțuită. **Cuticula** este verzuie, cu o nuanță mai închisă în centru, lipicioasă pe vreme umedă și cu striații foarte fine radiale. **Piciorul** este bont, neted, cilindric sau ușor subțiat la bază. **Lamele** sunt destul de dese, despicate și puțin decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă, cu miros nedefinit și cu gust iute.

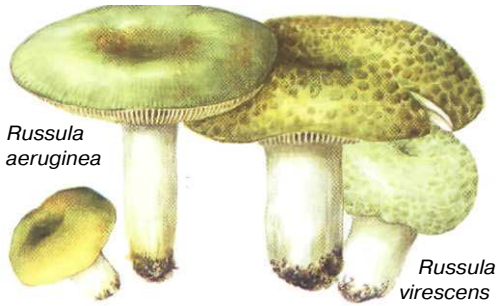
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este foarte uniform, cu nuanțe de verde, mai închise sau mai deschise. Lamele variază de la alburiu la galben-ocru.

HABITAT. Este o specie destul de răspândită și obișnuită în pădurile de conifere dar și de foioase, unde crește în special pe sub mesteceni. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată ușor cu varietățile verzi de ***Russula cyanoxantha,*** foarte bună de mâncat.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate.

Russula aeruginea

Russula virescens

Russula virescens - Vinețica pestriță

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-15 cm; alb-verzuie
Picior înălțime 4-9 cm; alb
Lame albicioase
Carne albă
Miros inodoră
Gust dulce
Spori alb-crem
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Pălăria, foarte groasă, compactă și cărnoasă, este, la început, globuloasă, apoi convexă, plată și, la sfârșitul perioadei de maturizare, ușor adâncită, cu suprafața, uneori, relativ ondulată. Marginea, netedă sau puțin striată, are uneori crestături adânci, radiale. **Cuticula,** cu aspect uscat, este albicioasă și acoperită de o mulțime de negi proeminenți, verzui, deseori cu formă poligonală. **Piciorul** este cilindric, robust și compact, cu suprafața brumată în partea superioară. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și cărnoase, puțin aderente. **Carnea** este albă, consistentă și compactă, cu gust dulce.

VARIABILITATE. Negii de pe pălărie au o culoare care variază de la verde-deschis, la verde ca arama coclită și verde-măsliniu. Câteodată, pălăria este complet albă sau de culoarea cojii de alună, dar întotdeauna sunt prezente crăpăturile poligonale. Lamele sunt alb-crem, deseori pătate cu brun-roșcat. Carnea piciorului poate căpăta nuanțe roșietice.

HABITAT. Crește în grupuri cu exemplare uneori numeroase prin iarbă, în pădurile de foioase și rareori de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Inconfundabilă.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de bună calitate, mult căutată pentru gustul său delicat.

Pâinișoarele - **Russula alutacea**

Pălăria, foarte compactă și cărnoasă, este, la început, emisferică și, apoi, din ce în ce mai plată, cu o adâncitură pronunțată în centru. **Cuticula** este netedă, ușor lipicioasă pe vreme umedă și, câteodată, crăpată, formând dâre concentrice. **Piciorul** este cilindric sau puțin subțiat în partea de sus, foarte consistent și cărnos, alb cu pete roz la bază. **Lamele** nu sunt dese, destul de cărnoase și foarte puțin decurente în lungul piciorului. **Carnea** este albă, foarte densă, cu miros slab de fructe și gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violaceu la roșu-purpuriu sau brun-verzui. Lamele sunt galbene sau ocru.

HABITAT. Ciupercă foarte răspândită în pădurile de foioase, în special pe terenuri calcaroase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Russula*** *olivacea* de asemenea comestibilă.

INTERES GASTRONOMIC. Este vorba despre o ciupercă bună pentru consum, pretabilă la diferite rețete culinare.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 7-13 cm; violacee
Picior înălțime 4-8 cm; alb
Lame gălbui
Carne albă
Miros de fructe
Gust dulce
Spori ocru
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Vinețica negricioasă- **Russula nigricans**

Pălăria este emisferică, având o adâncitură în centru, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, adâncită în formă de cupă, cu marginea la început răsfrântă spre picior, apoi ridicată și ondulată. **Cuticula** este netedă sau puțin lipicioasă, câteodată ușor crăpată. **Piciorul** este destul de scurt, foarte consistent, cilindric sau subțiat la bază. **Lamele** sunt distanțate între ele, foarte cărnoase și înalte, puțin decurente în lungul piciorului și întotdeauna intercalate cu lamele scurte. **Carnea** este foarte tare și compactă.

VARIABILITATE. La exemplarele tinere, pălăria este albicioasă, iar la cele mature este brun-închis, pătată în mod diferit cu negru. Piciorul este alb, cu pete brun-roșcate de întindere variabilă. Lamele sunt, la început, alb-ivoriu, apoi gălbui și, la maturitate, gri-negricioase. Atunci când sunt atinse, devin roșu-cărămiziu sau negre. Carnea este, la început, albă, iar la maturitate devine roșietică sau gri.

Russula alutacea

Russula nigricans

HABITAT. Crește în mici grupuri în pădurile de foioase și de conifere, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă cu ***Russula nigricans,*** necomestibilă, dar cu lamele mai dese.

PRECAUTII. Este o ciupercă îndoielnică din punct de vedere al comestibilității.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-20 cm; brună
Picior înălțime 4-8 cm; alb
Lame gălbui
Carne albă
Miros de fructe
Gust acru
Spori albi
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate NU

Russula aurata -Hulubița aurie

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; roșie-portocalie

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
alb-crem

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria este, la început, convexă și, apoi, din ce în ce mai plată, iar la maturitate deplină, devine adâncită, cu suprafața foarte ondulată. **Cuticula** netedă, lucioasă, lipicioasă pe vreme umedă, este, uneori, pătată cu galben. Marginea este subțire și cu striații fine, în special la exemplarele mature. **Piciorul** este cilindric sau ușor subțiat în partea superioară, cu baza relativ îngroșată, foarte compact și fragil. **Lamele** sunt dese, foarte înalte, câteodată despicate, niciodată decurente. **Carnea** este albă sau gălbuie sub cuticulă, foarte densă și, fragilă, cu miros aproape imperceptibil și gust plăcut dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la roșu-portocaliu la roșu-violet, cu nuanțe galbene care câteodată se extind pe toată suprafața. Piciorul este alb sau gălbui, în special pe porțiunea inferioară, cu pete maronii vizibile ca dimensiuni. Lamele, într-o culoare variabilă de la alb-crem la ocru, au marginea de un galben-auriu frumos și, câteodată, sunt legate între ele prin vinișoare foarte subțiri, mai dese în zona de lângă picior.

HABITAT. Poate fi întâlnită în grupuri mici prin locurile mai umede și mai umbroase din pădurile de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De la sfârșitul primăverii până vara târziu.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Russula emetica,*** necomestibilă, dar ușor de recunoscut imediat, datorită gustului său acru.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum. Trebuie însă gătită la scurt timp după ce a fost culeasă, pentru că se depreciază rapid.

Prin culorile sale vii, această ciupercă înviorează priveliștea pădurii. Este de asemenea foarte bună pentru consum.

Russula coerulea

Pălăria, la început, emisferică și, apoi, convexă, are întotdeauna un gurgui mare central. **Cuticula** este netedă și lucioasă, deseori cu striații fine radiale. **Piciorul** este înalt și subțiat în partea de sus, cu suprafața brumată. **Lamele** sunt dese, înguste, cele mai multe dintre ele fiind despicate. **Carnea** este compactă și fragilă, fără miros și cu gust ușor amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violaceu la purpuriu, cu zona centrală aproape neagră. Lamele sunt, la început, alburii și, apoi, devin galben-deschis.

HABITAT. Specie destul de rară care crește exclusiv în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii din familia ***Russulaceae*** datorită culorii.

Russula coerulea

Russula olivacea

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-8 cm; violacee
Picior înălțime 5-8 cm; alb
Lame alburii
Carne albă
Miros inodoră
Gust slab
Spori galbeni
Habitat conifere
Comestibilitate NU

Russula olivacea

Pălăria, relativ cărnoasă, este, la început, globuloasă, apoi convexă și, la maturitate deplină, aplatizată sau adâncită, cu marginea întâi răsfrântă, apoi întinsă, ondulată și crestată neregulat. **Cuticula,** netedă, uscată sau puțin lipicioasă pe vreme umedă, are tendința de a se crăpa în cercuri concentrice. **Piciorul,** cilindric, brumat și acoperit cu zbârcituri fine, este foarte dur și compact, uneori de dimensiuni enorme. La început este plin, apoi carnea devine spongioasă. **Lamele,** puțin aderente, sunt foarte înalte și cărnoase. **Carnea** este foarte dură și fragilă, cu miros slab și gust tipic de alune.

VARIABILITATE. Pălăria își schimbă coloritul de la verde-măsliniu, la brun-violaceu, la roșu-purpuriu și la gri-verzui. Piciorul are deseori nuanțe roz. Lamele sunt mai întâi galben-deschis și apoi ocru. În contact cu aerul, carnea tinde să se coloreze în galben.

HABITAT. Crește solitară sau în mici grupuri în pădurile de foioase, mai ales în cele de fag, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, se pretează la tot felul de rețete culinare.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-18 cm; măslinie
Picior înălțime 4-10 cm; alb
Lame gălbui
Carne albă
Miros slab perceptibil
Gust de alune
Spori ocru
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Russula Cyanoxantha - Vineţica-porumbeilor

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; violacee

Picior
înălţime 4-10 cm; alb

Lame
alburii

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
foarte bună

Pălăria, foarte compactă şi cărnoasă, este, iniţial globuloasă, apoi plată şi uşor adâncită în centru, dar şi concavă, cu marginea întâi răsfrântă spre picior şi apoi întinsă, uneori ondulată sau crestată. **Cuticula,** netedă şi lucioasă, este striată fin radial, ceea ce îi dă un minunat aspect sidefiu. **Piciorul** este bont şi cărnos, relativ îngroşat la mijloc şi subţiat la bază, cu suprafaţa zgrunţuroasă şi făinoasă. **Lamele** sunt dese, cărnoase, foarte înalte şi unsuroase la pipăit, unite cu piciorul şi puţin decurente. **Carnea** este densă şi foarte compactă, câteodată chiar granuloasă, cu miros imperceptibil şi gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă destul de mult, putându-se schimba de la violet, la verzui, gri, ocru şi chiar negricios, aproape întotdeauna cu reflexe violet-verzui. Piciorul, de obicei alb, poate fi uneori şi violet cu pete mici brune, dese sau rare. La început plin, apoi spongios, la sfârşitul maturizării devine gol, în totalitate sau numai parţial. Lamele sunt albe, cu nuanţe uşoare albastru-verzui. Carnea albă devine gri la contactul cu aerul.

HABITAT. Este o specie foarte comună, care, practic, creşte oriunde, în grupuri mici în pădurile de foioase şi de conifere, în luminişuri, pe pajişti şi chiar în grădini, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este uşor de recunoscut datorită culorii ciclamen pe care o are carnea pălăriei sub cuticulă. La o privire superficială ar putea fi confundată cu ***Amanita viridis,*** mortală, care, totuşi, are întotdeauna volvă şi inel perfect vizibile, sau cu ***Russula grisea*** (buretele de spin, vineţica cenuşie) şi cu ***Russula aeruginea*** (vineţica-porcului), amândouă comestibile, dar de valoare scăzută.

INTERES GASTRONOMIC. Foarte bună pentru consum, poate fi pregătită la grătar.

Pălăria ciupercii Russula cyanoxantha *este deseori violacee, dar culoarea poate fi mult diferită. Pălăria ciupercii* Russula emetica *(în pagina de alături) devine, cu timpul, din ce în ce mai plată, până ajunge chiar mult adâncită.*

Vinețica-focului • **Russula emetica**

Pălăria este, inițial convexă, apoi, din ce în ce mai plată și, la sfârșitul maturizării mult adâncită și cu mici cocoașe, cu marginea striată, în special la ciuperca matură. **Cuticula,** ușor de îndepărtat, este netedă, lucioasă și lipicioasă, când vremea este umedă. **Piciorul,** relativ compact și solid, este cilindric, cu baza uneori îngroșată, alteori subțiată, și are la suprafață un aspect zgrunțuros, foarte fin, dar vizibil. **Lamele** nu sunt dese, deseori despicate, foarte înalte și nu prea aderente la picior. **Carnea** este spongioasă și relativ flască, având miros slab de fructe și gust acru și iute *(desen la pag. 136).*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; roșie

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei de la roșu-aprins la roz-deschis, cu pete mai decolorate albe sau ocru. Piciorul este alb, dar, cu trecerea timpului, tinde să se îngălbenească, în special pe porțiunea de la bază. Lamele albe, cu reflexe galben-verzui, se îngălbenesc la ciuperca matură. Carnea poate deveni treptat roz sau roșietică.

HABITAT. Este întâlnită destul de frecvent prin turbării și în zonele cele mai umede, chiar mlăștinoase ale pădurilor de foioase și mai rar în cele de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din vară până la începutul toamnei.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu specia de dimensiuni mai mici, ***Russula fragilis,*** în varietatea sa roșie, nici ea comestibilă din cauza gustului acru.

PERICULOZITATE. Este o specie necomestibilă, considerată de unii micologi chiar toxică, oricum, trebuie evitată din cauza gustului extrem de iute.

Russula decolorans

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-15 cm; brună-roşcată

Picior înălţime 4-8 cm; alburiu

Lame alburii

Carne albă

Miros inodoră

Gust dulce

Spori ocru

Habitat conifere

Comestibilitate bună

Pălăria este, la început, emisferică, apoi plată şi, la maturitate deplină, uşor adâncită, cu marginea netedă sau striată, cu lobi de forme neregulate. **Cuticula** este netedă, lucioasă şi uşor lipicioasă, relativ greu de îndepărtat de pe pălărie. **Piciorul** este robust, cărnos, destul de îngroşat la bază şi subţiat la vârf, cu suprafaţa relativ zgrunţuroasă. **Lamele** nu sunt prea dese, subţiri şi slab aderente la picior. **Carnea** este compactă, albă la exemplarele tinere, aproape inodoră şi cu gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la roşu-brun la culoarea cojii de alună. Piciorul, mai întâi plin şi apoi spongios, este, iniţial, alb şi, apoi, negricios. Lamele diferă de la alb-crem la gri, mai mult sau mai puţin închis; când sunt atinse tind să se înnegrească. Carnea, în contact cu aerul, devine gri.

HABITAT. Creşte în grupuri, uneori destul de numeroase, în pădurile de conifere şi printre afini, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII **ASEMANATOARE.** Se aseamănă foarte mult cu ***Russula paludosa,*** comestibilă, care creşte în aceleaşi locuri.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, cu un gust fin.

Russula lepida *Russula emetica* *Russula decolorans*

Russula lepida - Păinişoara-oilor

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-12 cm; roşie-carmin

Picior înălţime 3-7 cm; alb

Lame alburii

Carne albă

Miros de fructe

Gust amar

Spori alb-crem

Habitat foioase, conifere

Comestibilitate mediocră

Pălăria este, iniţial, emisferică şi, apoi, treptat, plată dar aproape niciodată adâncită, cu marginea netedă şi fără striaţii, întâi răsfrântă spre picior, apoi complet întinsă şi, uneori, cu lobi. **Cuticula** este netedă, uscată şi catifelată. **Piciorul** este cilindric sau puţin îngroşat la bază, plin, foarte consistent şi fragil, deseori cu aspect zgrunţuros. **Lamele** sunt foarte dese, delicate, nu prea înalte şi uşor aderente la picior. **Carnea** este foarte compactă, tare, dar relativ fragilă, cu miros de fructe şi gust amărui.

VARIABILITATE. Pălăria diferă de la roşu-aprins la roz-închis, în tonalităţi câteodată mai vii în centru. Cuticula are zone decolorate, diferite ca întindere, albe sau gălbui. Piciorul, de obicei alb, poate fi colorat şi în roz sau roşu. Lamele, crem-deschis, pot avea uneori nuanţe brun-verzui.

HABITAT. Specie frecvent întâlnită în pădurile de conifere, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este uşor de confundat cu alte specii de ***Russulaceae*** de culoare roşie.

INTERES GASTRONOMIC. Are o valoare gastronomică destul de modestă datorită gustului amar.

Scrumbia pădurii-**Russula xerampelina**

Pălăria, destul de cărnoasă și groasă, este, la început, convexă și, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, adâncită, colorată diferit și cu marginea foarte striată, în special la exemplarele mature. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este relativ subțire, cilindric sau subțiat în partea de sus, unde este alb cu nuanțe roz. **Lamele** sunt destul de dese, cărnoase și înalte, deseori legate între ele prin vinișoare subțiri. **Carnea** este albă, dar în contact cu aerul se colorează în verde. Are un miros tipic de scrumbie și gust dulce.
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei, destul de variat, diferă de la verde-albăstrui la galben, la alb și la roșu-purpuriu. Piciorul are deseori nuanțe de roz sau de brun. Lamele sunt la început albicioase și apoi ocru.

HABITAT. Crește în grupuri mici prin pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu alte specii de *Russulaceae* datorită variațiilor de culoare.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare modestă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; culoare variabilă
Picior
înălțime 4-10 cm; alb
Lame
ocru
Carne
albă
Miros
de scrumbie
Gust
dulce
Spori
ocru
Habitat
foioase, conifere
Comestibilitate
mediocră

Vinețica lăptoasă-**Russula delica**

Pălăria, bine dezvoltată și cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu o adâncitură în mijloc, și, câteodată, are chiar forma unei pâlnii. Marginea este inițial răsfrântă spre picior și, apoi, din ce în ce mai extinsă, ondulată și, deseori, crăpată radial. **Cuticula** este netedă și cu aspect catifelat-mătăsos. **Piciorul** este scurt, bont, solid și cărnos, cilindric. **Lamele** sunt distanțate între ele, subțiri și nu prea înalte, deseori despicate și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este fragilă și nu prea compactă, cu un miros caracteristic de pește.

VARIABILITATE. Pălăria are un colorit care diferă de la alb la culoarea cojii de alună, cu pete mici ocru sau maronii. Piciorul, mai întâi neted și apoi mai mult sau mai puțin zbârcit, are câteodată pete brune sau roșu-cărămiziu. Lamele sunt albe sau crem, câteodată cu reflexe albăstrii.

HABITAT. Foarte des întâlnită în grupuri mici în pădurile de foioase. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din primăvară până în toamnă.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu multe specii de ***Lactarius,*** ca ***Lactarius piperatus*** (iuțarii) și ***Lactarius vellereus*** (râșcovul pâslos).

INTERES GASTRONOMIC. Mediocră din cauza gustului neplăcut care dispare doar prin fierbere.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-17 cm; albicioasă
Picior
înălțime 2-6 cm; alb
Lame
albe
Carne
albă
Miros
de pește
Gust
acru
Spori
alb-crem
Habitat
foioase
Comestibilitate
mediocră

Russula fellea

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; ocru

Picior
înălțime 4-6 cm; ocru

Lame
ocru

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
alb-crem

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte cărnoasă și rigidă, este, la început, emisferică, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, mult adâncită, cu marginea netedă sau ușor striată și gurgui abia vizibil. **Cuticula** este lucioasă și lipicioasă, în special pe vreme umedă și ploioasă. **Piciorul** este neted, mai întâi plin, apoi, complet gol în interior, cilindric sau puțin subțiat în partea superioară, galben-ocru. **Lamele** sunt subțiri, dese și, câteodată, despicate, **Carnea** este albă și compactă, cu miros de fructe și gust relativ iute.

VARIABILITATE. Pe pălăria de culoare galben-ocru foarte uniformă, se observă uneori pete roșietice de diferite mărimi. La exemplarele bătrâne, carnea are, deseori, o nuanță de galben.

HABITAT. Destul de obișnuită în pădurile de foioase, în special pe sub fagi, unde crește solitară sau în grupuri mici. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Russula lutea*** (vinețica-ciobanului), specie comestibilă foarte bună, cu gust dulce.

Russula vesca *Russula fellea*

Russula vesca • Pâinea-pământului

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-10 cm; roz

Picior
înălțime 3-10 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
de nucă

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria este inițial convexă și, apoi, din ce în ce mai plată, iar la maturitate deplină, adâncită, cu bordura ușor ondulată. **Cuticula** este netedă, puțin zbârcită și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este cilindric, ușor subțiat la bază și cu suprafața relativ zbârcită. **Lamele** sunt dese, cărnoase și înalte, aderente sau puțin decurente în lungul piciorului. Pe vreme umedă emană picături mici de lichid apos, care, când se usucă, lasă niște pete gălbui. **Carnea** este foarte densă și compactă, inodoră și cu gust de nucă sau de alune.

VARIABILITATE. Pălăria este roz de culoarea cărnii crude, cu partea din mijloc mai închisă, câteodată violetă și chiar maronie. Piciorul, mai întâi plin, apoi conținând o substanță spongioasă, este alb, cu pete galbene sau brun-roșcate. Lamele sunt albicioase, câteodată cu reflexe galben-verzui. Carnea albă are tendința de a deveni brună.

HABITAT. Specie foarte obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, la câmpie și la deal.

PERIOADA DE CRESTERE. Se găsește vara.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu să fie confundată.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, se pretează și la uscare.

Buretele bălos • **Russula foetens**

Pălăria este, inițial, emisferică, apoi convexă și, la maturitate, plată sau ușor adâncită, cu marginea striată profund, ondulată și, uneori, cu lobi, deseori cu crestături radiale. **Cuticula** este netedă, lipicioasă și cleioasă. **Piciorul** este relativ robust, fusiform, îngroșat la mijloc, cu suprafața granuloasă și striată. **Lamele** nu sunt dese, destul de înalte, cărnoase, deseori despicate și unite prin vinișoare subțiri. Nu sunt aderente la picior și emană mici picături asemănătoare celor de rouă. **Carnea** este compactă, dar fragilă, cu miros rânced și gust acru, puțin iute.

VARIABILITATE. Pălăria este galben-ocru, mai închis la mijloc, slab pătată cu brun-roșcat. Lamele sunt, la început, albicioase și, apoi, gălbui, cu pistrui de culoare brună. Piciorul este, la început plin, apoi spongios și, în final, complet gol în interior, În contact cu aerul, carnea are tendința de a deveni maronie.

HABITAT. Foarte obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, câteodată și în grupuri numeroase, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat, cel puțin din cauza mirosului.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-15 cm; ocru
Picior înălțime 4-8 cm; albicios
Lame albicioase
Carne albă
Miros rânced
Gust *acru*
Spori albi
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate NU

Russula mustelina

Pălăria, foarte cărnoasă, dură și compactă, este, inițial, aproape sferică și, apoi, convexă, cu marginea netedă sau ușor striată, mai întâi răsfrântă în jos și apoi întinsă. **Cuticula** este netedă și foarte groasă, mată pe vreme uscată și cu aspect unsuros când timpul este umed. **Piciorul** este foarte robust, globulos sau cilindric, cu suprafața zbârcită, în special, la bază și mici gropițe relativ dese. **Lamele** sunt foarte dese, cărnoase și înalte, aderente la picior, câteodată despicate și intercalate cu lamele rare.

VARIABILITATE. Pălăria variază de la brun-ocru la roșcat, cu pete închise sau mai deschise. Piciorul este alb sau gălbui, dar, la maturitate, se pătează uneori cu brun și cu nuanțe roz. Lamele, alb-crem, cu trecerea timpului, se pătează în brun-roșcat. Carnea albă devine, treptat, brună.

Russula mustelina

Russula foetens

HABITAT. Se întâlnește în pâlcuri prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Russula consobrina,*** de dimensiuni mai mici și cu gust iute

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-14 cm; maronie
Picior înălțime 3-10 cm; alb
Lame albicioase
Carne albă
Miros inodoră
Gust dulce
Spori alb-crem
Habitat conifere
Comestibilitate bună

Russula integra · Pâinișoara-cucuiui

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; brună

Picior
înălțime 4-9 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
slab

Gust
dulce

Spori
galbeni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, destul de tare și cărnoasă, este la început convexă, apoi treptat devine plată sau ușor adâncită, în special în mijloc, cu suprafața relativ ondulată. După un timp, pe margine apar striațiile vizibile și se răsfrânge în sus. **Cuticula** este umedă, lipicioasă și foarte lucioasă. **Piciorul** este cilindric, bont, foarte dens, cu suprafața deseori zbârcită. **Lamele,** înalte și cărnoase, multe dintre ele despicate și neaderente la picior, nu sunt prea dese. **Carnea** este compactă, albă, cu miros greu perceptibil și gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-închis la brun-gălbui, la brun-violet și măsliniu. Piciorul, la început plin, apoi spongios și, la maturitate, gol în interior, este, inițial alb și apoi brun-gălbui. Lamele sunt mai întâii albe și, apoi, gălbui. Cu trecerea timpului, carnea are tendința de a se îngălbeni.

HABITAT. Se întâlnește în grupuri prin pădurile de conifere de la munte, pe sol calcaros.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-începutul toamnei.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu numeroase specii din familia ***Russulaceae*** care au gust acru sau iute. Se aseamănă mult cu ***Russula alutacea*** (pâinișoarele) și ea bună de consumat.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate, în special în amestec cu alte ciuperci.

Russula pectinata

Pălăria, cărnoasă și compactă, este, la început, convexă, apoi se aplatizează și devine ușor adâncită în centru, cu marginea striată și dantelată. **Cuticula,** nedetașabilă de pălărie, este netedă, lucioasă și lipicioasă. **Piciorul** este bont, moale, foarte fragil, mai întâi spongios și, apoi gol în interior, cu suprafața făinoasă în partea de sus. **Lamele** sunt destul de rare, delicate și fragile. De pe suprafața lor apar picături de apă. **Carnea** este de consistență scăzută și spongioasă, cu miros și gust neplăcute, ca de pește.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-ocru la maroniu, cu centrul mai închis, aproape negru. Piciorul este alb, cu baza brun-roșcată. Lamele sunt mai întâi, albe și, apoi, gălbui, uneori pătate cu ruginiu. Carnea, din albă se face gălbuie cu pete roșcate.

HABITAT. Crește atât în pădurile de conifere, cât și în cele de foioase, în special sub stejari, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Russula sororia*** și cu ***Russula farinipes,*** care nu sunt comestibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; ocru

Picior
înălțime 3-5 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
neplăcut

Gust
neplăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Russula puellaris

Pălăria, mică și fragilă, este, inițial, convexă și, apoi, plată, uneori adâncită în mijloc, cu marginea striată în sens radial. **Cuticula** este lipicioasă și ușor de separat, cel puțin pe jumătate din suprafața pălăriei. **Piciorul** este cilindric, ușor subțiat în partea de sus și cu baza îngroșată, foarte fragil și spongios. **Lamele** nu sunt dese și despicate. **Carnea** este moale, fără miros și cu gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violaceu, la purpuriu-deschis, și roșu, în nuanțe întotdeauna palide. Piciorul este, inițial, alb și, apoi, galben ca sulful, cu pete mici maronii.

HABITAT. Poate fi întâlnită destul de frecvent în pădurile de conifere și de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu ***Russula nitida,*** care, însă, preferă locurile mai umede și chiar mlăștinoase.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de calitate mediocră.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-5 cm; roșie-violacee

Picior
înălțime 3-7 cm; alb

Lame
crem

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
galbeni

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
mediocră

Russula queletii

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; violacee

Picior
înălțime 4-8 cm; violaceu

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
acru

Spori
alb-crem

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de cărnoasă, este, inițial, convexă și, apoi, plată sau adâncită, fără gurgui, cu marginea deseori striată în sens radial. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă, violetă. **Piciorul,** subțire și cu aspect făinos, este cilindric sau ușor subțiat în partea de sus. **Lamele** sunt albicioase, dese și aderente la picior. **Carnea** este albă, compactă și consistentă, cu miros de fructe și gust acru-iute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violet la brun-purpuriu. Marginea devine brăzdată pe parcursul maturizării. Piciorul poate fi violaceu, roșu-purpuriu și chiar alb. Lamele sunt albe sau galben-crem în nuanță deschisă.

HABITAT. Se întâlnește destul de frecvent în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Russula sardonia,*** necomestibilă, care se deosebește prin lamele de culoare galbenă.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă necomestibilă, de evitat din cauza gustului său pronunțat acru.

Russula sanguinea

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; roșie

Picior
înălțime 4-10 cm; roziu

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
amar-iute

Spori
alb-crem

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte cărnoasă și compactă, este, inițial, convexă și, apoi, din ce în ce mai plată sau adâncită, cu suprafața ondulată. **Cuticula** este netedă, puțin lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este fusiform, făinos și cu multe zbârcituri sau crăpături fine. **Lamele** sunt distanțate între ele, cărnoase și decurente în lungul piciorului, câte-odată și despicate. Se observă și lamelele rare. **Carnea** este albă, densă și compactă, cu un ușor miros de fructe și gust pronunțat amar și iute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roșu-sângeriu la roșu-purpuriu. Cuticula este presărată cu pete albe care, uneori, acoperă toată suprafața pălăriei. Piciorul este roz și, mai rar, gălbui sau alb. Carnea este albă, densă și compactă, dar cu timpul are tendința de a se îngălbeni.

HABITAT. Este o specie foarte obișnuită, prezentă uneori în grupuri mici, prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată ușor cu ***Russula emetica*** (vinețica-focului) și cu alte specii din familia ***Russulaceae*** care sunt de culoare roșie, necomestibile.

Russula sardonia

Pălăria, foarte compactă și cărnoasă, este, inițial, globuloasă și, apoi, din ce în ce mai plată, cu o adâncitură mare în centru. **Cuticula** este netedă, mată și ușor lipicioasă, dar numai când vremea este umedă. **Piciorul** este plin, foarte compact, cilindric sau în formă de măciulie, iar suprafața sa are aspect făinos. **Lamele** sunt dese, nu prea înalte, uneori despicate și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este dură, albă cu un miros slab de fructe și gust acru-iute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; violacee
Picior înălțime 3-8 cm; lila
Lame galbene
Carne albă
Miros acru-acidulat
Gust acru
Spori alb-crem
Habitat foioase
Comestibilitate NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violet la roșu-purpuriu, până la brun-roșcat. Piciorul este lila, pătat pe suprafețe variabile cu violet-închis. Lamele exemplarelor tinere sunt galben-deschis și galben-intens la cele bătrâne. Carnea, la început, dură și, apoi spongioasă, este albă sau ușor gălbuie.

HABITAT. Crește solitară sau în grupuri mici prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este, deseori, confundată cu, ***russula queletii,*** nici ea comestibilă, care totuși, se deosebește pentru că are întotdeauna lamele albicioase.

INTERES GASTRONOMIC. Are o valoare gastronomică redusă.

Russula atropurpurea

Pălăria, foarte tare și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi devine plată sau ușor adâncită în centru, cu marginea puțin striată. **Cuticula** este netedă, lucioasă, lipicioasă pe vreme umedă și detașabilă de pe un sfert din suprafața pălăriei. **Piciorul** este alb, cărnos și tare, cu suprafața ușor zbârcită. **Lamele** sunt dese, subțiri și destul de înalte, aderente la picior. **Carnea** este densă și fragilă, cu miros caracteristic de fructe, asemănător cu cel al merelor, și gust dulce sau ușor iute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; purpurie
Picior înălțime 3-6 cm; alb
Lame albe
Carne albă
Miros de fructe
Gust dulce
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate mediocră

VARIABILITATE. Pălăria are un colorit care variază de la roșu-purpuriu la roșu-violet, pătat cu galben pe suprafețe diferite, cu zona centrală întotdeauna mai închisă, uneori aproape neagră. Piciorul este, la început, alb, apoi gri. Lamele sunt inițial albe și apoi, gălbui.

HABITAT. Crește, de preferință, în pădurile de foioase, în special pe sub stejari și fagi, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Russula emetica*** (vinețica-focului), foarte otrăvitoare.

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă, dar numai după o fierbere îndelungată.

Russula ochroleuca
Pălăria (5-12 cm), convexă sau adâncită în mijloc, este cărnoasă, fragilă, gălbuie, cu marginea striată la exemplarele mature. Piciorul, alb, este masiv, tare, cilindric, spongios și, deseori, îmbibat cu apă. Lamele sunt dese, albe, și, treptat, se pătează într-o nuanță mai închisă. Carnea, albă și flască, este aproape inodoră și cu un gust slab picant. Specie obișnuită în pădurile de conifere și de foioase, la deal și la munte. Vara-toamna. Comestibilă, de calitate mediocră.

Russula paludosa
Pălăria (8-20 cm), roșietică, cărnoasă și tare, plată sau adâncită, cu marginea striată la exemplarele mature. Cuticula este netedă sau ușor crăpată, lipicioasă doar pe vreme umedă. Piciorul este compact, dur, cilindric sau pântecos, plin și cu suprafața făinoasă. Lamele sunt dese, aderente la picior și legate între ele prin vinișoare subțiri. Carnea este moale și compactă, cu gust dulceag. Crește printre tufele de afin în pădurile de conifere, la munte.

Russula turci
Pălăria (4,5-10 cm), de culoare variabilă, moale și nu prea cărnoasă, este, inițial, convexă, apoi plată sau adâncită, cu marginea striată la exemplarele mature. Cuticula este netedă, lucioasă și foarte lipicioasă. Piciorul este cilindric, cărnos și compact, mai întâi plin și, apoi, cavernos. Lamele sunt aderente, cu vinișoare și nu prea dese. Carnea este compactă și elastică, cu miros de iod și gust dulce. Crește numai în pădurile de conifere, la munte. Comestibilă, de calitate bună.

Russula violeipes
Pălăria (4-8 cm), cărnoasă, convexă și apoi adâncită, are un colorit care diferă de la galben-măsliniu, la roșu violaceu și brun-roșcat. Cuticula este netedă și cu aspect mătăsos. Piciorul este tare, rigid, făinos în partea de sus, mai întâi plin, apoi spongios, și, la maturitate, cavernos. Lamele sunt dese, subțiri și înalte, deseori despicate la extremitatea dinspre picior și foarte unsuroase. Carnea, compactă, fragilă și dulce, are un miros ca de raci fierți. În pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte. Specie comestibilă de calitate mediocră.

Trâmbița piticilor-**Pleurotus cornucopiae**

Pălăria, nu prea groasă, este, inițial, convexă, apoi se lățește și se adâncește până ia forma de pâlnie, cu suprafața deseori ondulată. **Piciorul** este cilindric și prins de pălărie în poziție relativ excentrică, iar suprafața este fin striată. **Lamele** sunt destul de distanțate între ele, nu prea înalte și mult decurente în lungul piciorului, formând un fel de rețea bine vizibilă. Sunt, de asemenea, prezente mici lamele. **Carnea** este albă, moale, cu miros slab de făină și gust delicat.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar cu nuanțe roz, la gri-brun și, câteodată, la galben-ocru. Lamele pot fi colorate de la alb la roz.

HABITAT. Această specie crește în pâlcuri cu exemplare nu prea numeroase, cu piciorul deseori unit, pe trunchiurile diferitelor foioase, de la câmpie la deal.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara - începutul toamnei.

SPECII ASEMANATOARE. Ușor de recunoscut față de alte specii prin rețeaua vizibilă de pe picior.

PRECAUTII. Se recomandă să se înlăture cel puțin partea inferioară a piciorului, care are o consistență lemnoasă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-12 cm; gri
Picior înălțime 3-8 cm; alb
Lame albe
Carne albă
Miros de făină
Gust plăcut
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Păstrăvul-scailor-**Pleurotus eryngii**

Pălăria, foarte cărnoasă, este, inițial, convexă, apoi aplatizată și, la sfârșitul maturizării, în formă de pâlnie. **Lamele** sunt foarte distanțate între ele, mult decurente în lungul piciorului și de culoare albicioasă. **Piciorul** este foarte scurt, câteodată prins excentric de pălărie și ușor subțiat la bază. **Carnea** este albicioasă, compactă și aproape total lipsită de miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar la gri-maroniu cu reflexe roșietice. La exemplarele tinere, cuticula are un aspect catifelat care dispare pe măsura creșterii. Piciorul poate fi albicios sau cu nuanțe de galben.

HABITAT. Se întâlnește în locuri necultivate și pe terenuri ierboase, pe marginea șoselelor, în special în zone cu climat mediteranean, unde crește pe resturi vegetale în putrefacție.

PERIOADA DE CRESTERE. De primăvara până toamna târziu.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii.

SINONIME. *Pleurotus fuscus, Agaricus cardarella.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-12 cm; maronie
Picior înălțime 3-5 cm; albicios
Lame albcioase
Carne albă
Miros imperceptibil
Gust slab
Spori albi
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate bună

Pleurotus Ostreatus • Păstrăvii de fag

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; gri-violacee

Picior
înălțime 3-6 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

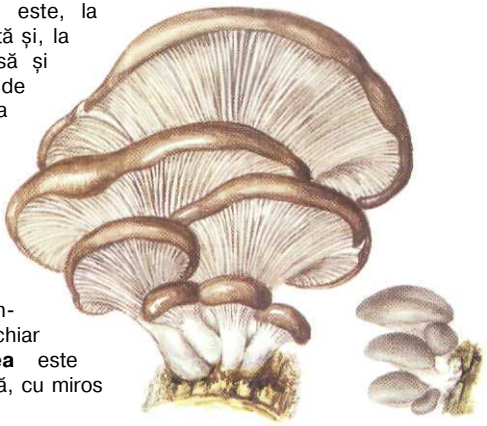
Miros
plăcut

Gust
dulce

Spori
liliachii

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria, foarte cărnoasă, este, la început, convexă, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, groasă și chiar adâncită, în formă de scoică, având suprafața netedă și lucioasă, deseori ondulată. **Piciorul** este foarte compact și solid, îngroșat în partea de sus și subțiat la bază, unde, uneori, este acoperit de un puf fin, alb. Prinderea de pălărie este întotdeauna excentrică sau chiar complet laterală. **Carnea** este compactă, dar fragedă, albă, cu miros plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei trece de la gri-închis cu nuanțe violete la culoarea cojii de alună în nuanță deschisă și poate ajunge până la brun. Piciorul poate fi foarte scurt ori relativ mare. Lamele sunt albicioase, cu nuanțe crem sau ca fildeșul.

HABITAT. Poate fi întâlnită în mici grupuri cu exemplare foarte dese, astfel încât pălăriile cresc asemenea unor țigle, pe trunchiurile multor foioase, chiar la înălțime considerabilă de la sol și foarte rar pe conifere. De la câmpie la munte. Este, de altfel, cultivată pe scară destul de largă.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna-iarna. Creșterea încetează când este ger, dar, în zilele cu temperaturi mai ridicate, ciuperca reîncepe să crească.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Pleurotus columbinus,*** mai mare, dar cu aceeași valoare comestibilă.

SINONIME. *Agaricus ostreatus.*

INTERES GASTRONOMIC

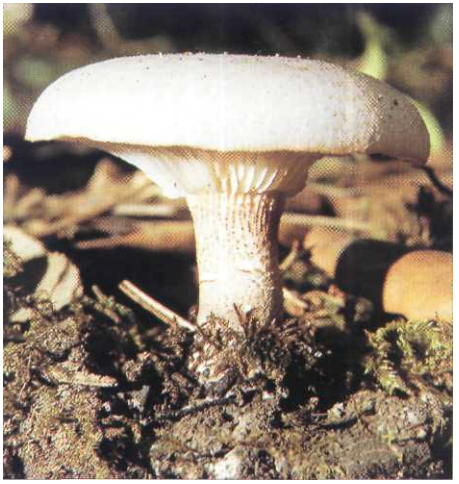
Ciupercă bună pentru consum, poate fi cultivată. Se gătește în diferite moduri: la grătar, pane, cu sos etc. Este foarte bună și conservată în ulei. Se recomandă să se renunțe la picior, deoarece este prea tare și lemnos.

Ciupercă destul de obișnuită, Pleurotus ostreatus este *bună pentru consum, putând fi și cultivată.*

Lentinus cyathiformis
Pălăria (5-10 cm), inițial convexă și, apoi, în formă de cupă, este ocru-roșcată, cu suprafața uscată, ușor solzoasă și crăpată. Piciorul este scurt, cu solzi mici, de aceeași culoare cu pălăria și prins excentric. Lamele sunt albe, nu prea înalte, dese, cu marginea zimțată și decurente pe o porțiune mare a piciorului. Carnea este densă, cu miros acidulat și gust aspru. Specia crește pe fragmente lemnoase de foioase, mai rar de conifere, vara și toamna. Necomestibilă.

Lentinus lepideus
Pălăria (5-12 cm) este mai întâi emisferică, apoi plată și chiar ușor adâncită, acoperită cu solzișori maronii foarte deși, deseori cu crăpături fine. Piciorul este robust, cu suprafața solzoasă, cilindric și subțiat la bază; aceasta are uneori rădăcină. Lamele nu sunt dese, foarte înalte și cu marginea zimțată. Carnea este foarte densă și solidă, cu miros slab de anason. Crește de primăvara până toamna pe lemnul mort al coniferelor și pe bârnele acoperișurilor sau pe structura lemnoasă de susținere din mine. Necomestibilă.

Panus torulosus
Pălăria (3-7 cm) este, de obicei, adâncită sau în formă de pâlnie, de culoare ocru, cu marginea deseori ondulată și cu suprafața relativ crăpată fin. Lamele sunt inițial, roz și, apoi, maronii, decurente pe o porțiune destul de lungă din picior. Acesta este foarte scurt, robust și bont, subțiat către bază și prins de pălărie în poziție excentrică, aproape laterală. Carnea, albă și moale, nu are miros și gust. Este o specie necomestibilă care crește frecvent pe lemnul mort din pădurile de foioase.

Lentinus tigrinus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; albicioasă

Picior
înălțime 3-5 cm; alb

Lame
albe

Carne
aAlbă

Miros
acru

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte puțin consistentă și cu marginea subțire, este inițial, convexă, apoi plată și cu o adâncitură în mijloc sau chiar sub formă de pâlnie. **Cuticula,** albicioasă, este acoperită de solzi mici brun-negricioși, zburliți și ascuțiți, mai deși în centru și așezați în linii concentrice. **Piciorul** este foarte subțire și delicat, cilindric sau curbat, cu suprafața lânoasă alburie, cu solzi bruni ca și pălăria. În partea inferioară tinde să se subțieze și capătă aspect de rădăcină. **Lamele** sunt distanțate între ele, nu prea înalte, relativ decurente în lungul piciorului și cu marginea fin zimțată. **Carnea** este albă, rezistentă și elastică.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la albicios la coajă de alună-deschis.

HABITAT. Crește în grupuri de mai multe sau mai puține exemplare, pe cioturi și pe fragmentele lemnoase de foioase, în special de sălcii și plopi. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara-toamna.

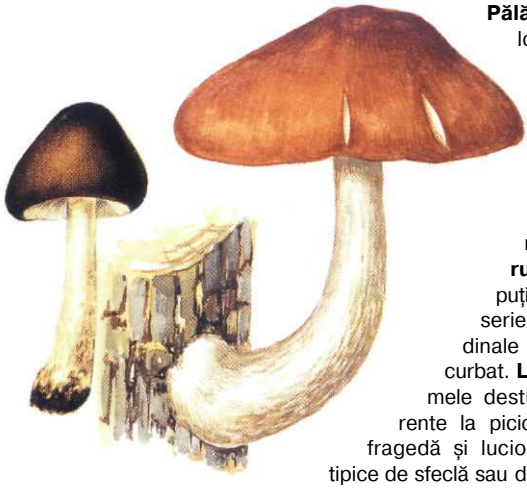
SPECII ASEMANATOARE. Este aproape imposibil să fie confundată cu alte specii.

SINONIME. *Panus tigrinus, Agaricus tigrinus.*

Una din caracteristicile acestei ciuperci este disproporția intre suprafața mare a pălăriei și dimensiunile mici ale piciorului.

Ciuperca-cerbilor- **Pluteus cervinus**

Pălăria, la început globuloasă, apoi convexă și, la sfârșitul maturizării, plată, cu gurgui slab pronunțat, este maronie. **Cuticula** este netedă, cu dungi delicate radiale formate din firișoare mici mătăsoase. **Piciorul,** cilindric, este plin, puțin îngroșat la bază, cu o serie de filamente longitudinale brune, deseori mult curbat. **Lamele** sunt dese, cu lamele destul de înalte și neaderente la picior. **Carnea** este albă, fragedă și lucioasă, cu miros și gust tipice de sfeclă sau de ridiche.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-12 cm; brună

Picior
înălțime 5-10 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de sfeclă

Gust
de sfeclă

Spori
roz

Habitat
pe lemn (lignicolă)

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-închis la gri-maroniu. Lamele sunt inițial albe și apoi roz.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, mai rar în cele de conifere, pe trunchiuri și ramuri în putrefacție, câteodată și pe sol, pe mici fragmente de lemn. De la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De primăvara până toamna târziu.

SPECII **ASEMANATOARE.** Este ușor de confundat cu ***Pluteus patricius*** și ***Pluteus pellitus,*** amândouă comestibile.

SINONIME. *Pluteus atricapillus.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare scăzută.

Specie tipică pentru ciupercile care trăiesc pe lemn, Pluteus-cervinus *poate crește și pe rumeguș.*

Pluteus patricius

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; gri-deschis

Picior
înălțime 7-14 cm; alb

Lame
alb-rozii

Carne
albă

Miros
de soc

Gust
slab

Spori
roz

Habitat
pe lemn (lignicolă)

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, inițial globuloasă, apoi convexă și, la maturitate deplină, plată, cu gurgui mare în mijloc. **Cuticula,** de culoare gri, este acoperită de numeroși solzi brun-negricioși, ușor detașabili, astfel încât, de cele mai multe ori, ea este complet netedă și cu reflexe mătăsoase. Pe suprafața sa se pot observa întotdeauna striațiile fine radiale. **Piciorul** este cilindric, striat în lungime, alb-murdar. **Lamele** sunt dese, înalte și neaderente la picior. **Carnea** este albă, compactă și are un miros caracteristic de flori de soc.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb la gri-cenușiu. Lamele pot fi albe sau roz-trandafirii. Piciorul poate fi brun la bază; deseori este curbat mult.

HABITAT. Crește pe cioturile de foioase în putrefacție ca: fagi, stejari și frasini, dar și pe sol, pe rumeguș sau pe fragmente de lemn în descompunere. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara.

SPECII ASEMANATOARE. Este confundată deseori cu ***Pluteus cervinus*** și ea comestibilă.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare scăzută.

Pluteus pellitus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-7 cm; albă

Picior
înălțime 4-7 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
roz

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, nu prea cărnoasă, este, inițial, convexă și, apoi, se aplatizează, cu gurgui mare în mijloc. **Cuticula** este netedă, uscată și acoperită de un puf fin care îi dă un aspect mătăsos. **Piciorul** este relativ delicat, cilindric sau ușor subțiat către vârf, neted și fragil, frecvent curbat. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și neaderente la picior. **Carnea** este fragedă și cantitativ puțină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este alb, cu excepția gurguiului care, la maturitate, poate deveni maroniu deschis sau închis. Lamele variază de la alb la roșietic.

HABITAT. Crește, uneori în grupuri de numeroase exemplare pe cioturile de foioase în putrefacție, în special în pădurile de fag, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se deosebește de alte specii din același gen prin culoarea albă.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă dar de valoare redusă.

Volvariella bombycina

Pălăria, este, la început, ovoidală, apoi în formă de clopot, convexă și, la sfârșitul maturizării plată, de culoare alb-mătăsos datorită pufului foarte des și alb care o acoperă; are un aspect robust și cărnos. La exemplarele nematurizate, pălăria și volva sunt unite, astfel încât par să formeze un mic ou. Volva este foarte înaltă, înfășurând piciorul pe cel puțin jumătate din înălțimea sa. **Piciorul** este cărnos, destul de tare, de obicei alb și îngroșat la bază. **Lamele** sunt foarte dese, intercalate de mici lamelule cu marginea câteodată zimțată ca dinții de ferăstrău. **Carnea** este albă, tare, cu miros tipic de ridiche și gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-imaculat la alb-murdar. Lamele sunt la început albe și apoi capătă o nuanță de roz. Piciorul tinde să se îngălbenească. Volva este albă, deseori pătată cu brun-gălbui.

HABITAT. Specie care crește pe lemn și se dezvoltă pe trunchiurile în putrefacție, din pădurile de foioase, chiar la câțiva metri înălțime. De la câmpie la zona montană de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este dificil de confundat datorită locului în care crește și aspectului mătăsos al pălăriei.

SINONIME. *Volvaria bomycina.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare redusă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; albă

Picior
înălțime 8-20 cm; alb

Lame
rozii

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
plăcut

Spori
roz-bruni

Habitat
pe lemn (lignicolă)

Comestibilitate
mediocră

Volvariella gloiocephala

Pălăria, la început conică și, apoi, plată, cu gurgui central mare și ascuțit, este gri-albicioasă, deseori striată radial, în special la exemplarele mature. **Cuticula** este netedă și relativ lipicioasă. **Piciorul** este înalt și cilindric, ușor îngroșat la bază, neted, plin în interior sau fibros, de culoare brun-gri. **Lamele,** cu marginea acoperită de un puf fin și intercalate de lamele, sunt destul de înalte și neaderente la picior. **Carnea** este albă, foarte fragedă, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar la gri-maroniu. Lamele sunt la început albe, apoi roz și, la maturitate, brun-roz. Piciorul are un colorit variabil între alb și galben-maroniu.

HABITAT. Foarte des întâlnită pe câmpurile cultivate, pajiști, grădini, parcuri, în apropierea grămezilor de bălegar și de paie vechi. De la câmpie la dealurile de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Privită superficial, poate fi confundată cu specii de ***Amanita*** care sunt mortale.

SINONIME. *Volvaria gloiocephala.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de nivel scăzut.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; brun-gri

Picior
înălțime 12-18 cm; alb-gri

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
brun-rozii

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

Volvariella loveiana

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; albicioasă

Picior
înălțime 3-4 cm; alb

Lame
alb-rozii

Carne
albă

Miros
dulceag

Gust
dulce

Spori
roz

Habitat
pe alte ciuperci

Comestibilitate
NU

Pălăria, mică și puțin cărnoasă, este, la început, globuloasă și, apoi, convexă sau aproape plată. **Cuticula** este netedă, uscată și cu aspect lânos. **Piciorul** este bont, subțiat în partea de sus și cu suprafața mătăsoasă și striată. Volva, destul de mare, apare împărțită în doi sau trei lobi. **Lamele** sunt dese, înalte și subțiri, cu marginea acoperită de puf. **Carnea** este redusă cantitativ și spongioasă, cu miros și gust dulcege.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la alb-murdar la brun-închis. Lamele sunt, inițial, albe, apoi roz.

HABITAT. Crește, câteodată în pâlcuri de numeroase exemplare, pe alte ciuperci în stare de putrefacție, în special pe *Clitocybe nebularis* (Cenușăreasa) și pe alte specii din genul *Clitocybe* și *tricholoma*.

PERIOADA DE CRESTERE. Se întâlnește vara.

SPECII ASEMANATOARE. Este o ciupercă inconfundabilă datorită stațiunii (habitatului) în care crește).

SINONIME. *Volvariella surrecta.*

Volvariella speciosa

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; albicioasă

Picior
înălțime 5-10 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de pământ

Gust
dulceag

Spori
roz

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, destul de fragedă și cărnoasă, la început are formă de clopot, apoi devine convexă, și, în final, plată, cu marginea răsfrântă în sus. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este relativ masiv, puternic, subțiat în partea de sus și cu baza îngroșată. Aceasta este întotdeauna înfășurată într-o volvă largă, membranoasă și cu franjuri. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și subțiri. **Carnea** este moale și spongioasă, cu miros tipic de pământ și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la alb-murdar la gălbui-deschis. Lamele sunt inițial albe și apoi roz-închis.

HABITAT. Crește pe terenurile îngrășate cu bălegar, pajiști, grădini, parcuri, de la câmpie la munte.

PERIOADA **DE CRESTERE.** Primăvara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu numeroase specii din genul ***Amanita*** care sunt albe, destul de toxice și uneori chiar otrăvitoare.

SINONIME. *Volvaria speciosa.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de valoare scăzută din cauza gustului său.

Scutul-pieptanușuiui· **Entoloma clypeatum**

Pălăria, destul de cărnoasă, are, inițial, formă de clopot și, apoi, este plată, maronie, cu gurgui pronunțat și marginea ondulată și sinuoasă. **Cuticula** este netedă. **Piciorul** este sinuos, înalt și robust. **Lamele** sunt relativ rare, sinuoase și aderente cu un fel de cârlig (ansă). Inelul este întotdeauna absent. **Carnea** este maronie, moale și fibroasă, cu miros caracteristic de făină și gust foarte plăcut.

VARIABILITATE. Pălăria diferă din punct de vedere al colorítului de la brun-deschis la brun-închis. Lamele sunt albe sau roz. Piciorul este la început plin, apoi gol în interior.

HABITAT. Crește în luminișuri, livezi și terenuri ierboase. Este o specie care se dezvoltă formând adevărate tufe, în unele locuri găsindu-se din abundență la deal și la munte.

PERIOADA DE **CRESTERE.** Primăvara.

SPECII ASEMANATOARE. ***Entoloma aprile,*** și ea o ciupercă foarte bună de mâncat, care apare primăvara.

SINONIME. *Rhodophyllus clypeatus, Agaricus clypeatus, Agaricus sepium.*

INTERES GASTRONOMIC. Foarte bună, nu se confundă cu specii toxice din cauza perioadei sale de creștere - primăvara.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; brună
Picior înălțime 6-12 cm; albicios
Lame rozii
Carne albă
Miros de făină
Gust plăcut
Spori roz
Habitat livezi
Comestibilitate foarte bună

Ciuperca-pieptănușului · **Entoloma lividum**

Pălăria, destul de fragedă și cărnoasă, la început are formă de clopot, apoi devine convexă și, în final plată, cu marginea răsfrântă în sus. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este, relativ, masiv, puternic, subțiat în partea de sus și cu baza îngroșată. Aceasta este întotdeauna înfășurată într-o volvă largă, membranoasă și cu franjuri. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și subțiri. **Carnea** este moale și spongioasă, cu miros tipic de pământ și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la alb-murdar la gălbui-deschis. Lamele sunt, inițial, albe și apoi, roz-închis.

HABITAT. Crește pe terenurile îngrășate cu bălegar, pajiști, grădini, parcuri, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu ***Entoloma bloxami,*** care are pălăria gri ca oțelul.

SINONIME. *Entoloma sinuatum, E. fertile, Agaricus lividus, A. sinuatus, A. fertilis, Rhodophyllus sinuatus.*

PERICULOZITATE. Provoacă otrăviri destul de grave.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-15 cm; cenușie
Picior înălțime 4-14 cm; alb
Lame gălbui
Carne albă
Miros de făină
Gust neplăcut
Spori roz
Habitat foioase
Comestibilitate TOXICĂ

Entoloma rhodopolium

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; gri

Picior
înălțime 5-10 cm; albicios

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
dulce

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria, subțire și nu prea cărnoasă, la început este convexă, apoi se aplatizează și devine, în final, adâncită, cu un mic gurgui central puțin proeminent. De-a lungul marginii, pe măsura îmbătrânirii, apar despicături radiale adânci. **Cuticula** este netedă și cu aspect mătăsos. **Piciorul** este cilindric și subțiat în partea de jos, cu striații vizibile longitudinale, iar la capătul de sus este catifelat. **Lamele** sunt dese și înalte. **Carnea** este moale și apoasă, cu un miros tipic de făină și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la gri-deschis la galben-măsliniu și, câteodată, la alb-murdar. Piciorul este alb, cu nuanțe diferite de gri. Lamele sunt inițial albe și apoi roz sau brun-roșcate din cauza sporilor care se acumulează în acest loc.

HABITAT. Crește în grupuri, șiruri sau cercuri, în pădurile de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă foarte mult cu ***Entoloma nidorosum,*** care, însă, are miros de clor.

PERICULOZITATE. Este o specie toxică, provocând tulburări gastro-intestinale grave.

Leptonia incana

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; maronie

Picior
înălțime 2-5 cm; verzui

Lame
albicioase

Carne
verzuie

Miros
de șoarece

Spori
roz

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
TOXICĂ

Este o ciupercă mică de iarbă, cu **pălăria** subțire, mai întâi convexă, apoi plată și cu gurgui. Suprafața sa este scvamoasă și striată. **Piciorul** este foarte subțire, cilindric și bulbos la bază unde are aspect de vată. **Lamele** sunt mult distanțate între ele, înalte și cărnoase, intercalate cu lamele vizibile. **Carnea** este subțire și apoasă, cu miros puternic de șoarece.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-ocru și brun-măsliniu, cu mijlocul întotdeauna mai închis. Lamele sunt, la început, alb-verzui și, apoi, roz. Carnea devine albăstrie când este atinsă.

HABITAT. Crește peste tot, pe terenuri ierboase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din vară până toamna târziu.

SPECII ASEMANATOARE. ***Leptonia polita,*** necomestibilă, care poate avea piciorul maroniu.

SINONIME. *Rhodophyllus incanus.*

PERICULOZITATE. Provoacă diferite tulburări.

Nolanea hirtipes

Pălăria, subțire și plăpândă, are, la început, formă de clopot și, apoi, devine plată, cu gurgui central destul de ascuțit și marginea striată fin. **Piciorul** este delicat și cilindric sau puțin turtit, câteodată relativ bulbos la bază, unde este acoperit de o lânozitate deasă, albă. **Lamele** sunt relativ distanțate între ele, înalte și cu muchia ondulată. **Carnea** este subțire, fibroasă, cu miros puternic și inconfundabil de castravete.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei și a piciorului variază de la gri la brun-roșcat. Lamele sunt, la început, albicioase și devin roz-brune.

HABITAT. Este o specie foarte obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De primăvara până toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă foarte mult cu alte specii din genul *nolanea,* care apar primăvara, ca ***Nolanea mammosa*** **și** ***Nolanea staurospora,*** toate toxice.

PERICULOZITATE. Specie considerată toxică.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-5 cm; brun-gri

Picior
înălțime 6-15 cm; gri

Lame
albe

Carne
maronie

Miros
de castravete

Spori
roz

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

Nolanea staurospora

Pălăria, nu prea cărnoasă, are formă de clopot sau conic-largă, cu marginea ondulată, cu lobi și gurgui mic, dar vizibil. **Cuticula** este deseori brăzdată de șanțuri adânci radiale. **Piciorul** este cilindric, fusiform, cu baza ușor îngroșată și având pe suprafața sa șiruri longitudinale de filamente albe, care îi dau un fel de strălucire metalică. **Lamele** sunt foarte dese. **Carnea** este puțină, de consistență redusă, cu miros de făină.

VARIABILITATE. Pălăria diferă în colorit de la gri la brun-închis, la fel ca piciorul, care, totuși, are nuanțe mai deschise. Lamele sunt, la început, albe și, apoi, roz. Carnea poate fi albă sau gri-brună.

HABITAT. Poate fi întâlnită, izolat sau în grupuri mici, pe pajiști, pășuni, în orice caz pe terenuri ierboase, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vară-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este imposibil de confundat datorită strălucirii piciorului.

SINONIME. *Rhodophyllus staurosporus.*

PERICULOZITATE. Provoacă tulburări gastrice.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; maronie

Picior
înălțime 2-8 cm; maroniu

Lame
albicioase

Carne
gri

Miros
de făină

Gust
slab

Spori
roz

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
TOXICĂ

Inocybe maculata

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-7 cm; brună

Picior
înălțime 5-8 cm; albicios

Lame
gri

Carne
albă

Miros
de fructe

Gust
insipid

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, la început conică și ascuțită, capătă formă de clopot și, la sfârșitul maturizării, este plată sau chiar adâncită, cu gurgui central bine dezvoltat. Pe margine apar crăpături adânci radiale. **Cuticula,** maronie, are întotdeauna striații fine dispuse radial. În zona centrală a pălăriei sunt câteodată vizibile resturi de cortină sub forma unor pete mici, albe. **Piciorul** alburiu, cilindric și cu bulb nu prea dezvoltat la bază, are striații fine, aproape invizibile, longitudinale. **Lamele** sunt dese, cu muchia ondulată și albă. **Carnea** este albă, de consistență scăzută, cu miros de fructe și aproape insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază în nuanțe diferite de brun-roșcat. Piciorul este, inițial, alb la exemplarele tinere și, cu timpul, devine brun. Lamele sunt, la început, albicioase și, apoi, capătă un colorit brun-măsliniu. Carnea este albă și tinde să se îngălbenească, în special cea a piciorului.

HABITAT. Este o specie foarte obișnuită în pădurile umede de foioase, crescând câteodată și în grupuri de exemplare destul de numeroase. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vară-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Inocybe*** *fastigiata.* toxică datorită conținutului mare de muscarină.

PRECAUTII. Este o specie foarte suspectă, ușor de confundat cu multe alte *Inocybe* și ele otrăvitoare.

Inocybe patouillardi

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-9 cm; albicioasă

Picior
înălțime 4-10 cm; albicios

Lame
alb-rozii

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
iute

Spori
galbeni

Habitat
foioase

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria, la început conică, se aplatizează treptat, cu gurgui mare, foarte proeminent și ascuțit în mijloc. **Cuticula** este netedă, cu reflexe mătăsoase și foarte uscată. Marginea are tendința de a crăpa adânc radial. **Piciorul** este bont, robust, ușor îngroșat la bază, cu aspect fibros și cu striații longitudinale. **Lamele,** foarte dese și nu prea înalte, au muchia albă, rotunjită și cu puf. **Carnea** este albă, aproape fără miros și cu gust ușor iute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb la gri și chiar la ocru, întotdeauna cu reflexe roșcate. Piciorul, alb-palid, se colorează în roșu când este atins și, cu timpul, capătă diferite nuanțe de galben-roșcat. Lamele sunt la început, alb-roz și, apoi, brun-măslinii. Carnea piciorului tinde să capete nuanțe roz.

HABITAT. Destul de obișnuită în pădurile de foioase, în parcuri și grădini, în special pe sol calcaros, izolată sau în grupuri mici, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De primăvara până toamna.

SINONIME. *Inocybe repanda, Inocybe lateraria.*

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de confundat cu alte ***Inocybe*** de culoare roșcată.

PERICULOZITATE. Specie otrăvitoare care trebuie evitată ca și celelalte *Inocybe.*

Inocybe lacera

Pălăria, subțire și nu prea cărnoasă, este ușor conică, având un gurgui mic puțin proeminent și marginea deseori crăpată. **Cuticula** este relativ solzoasă sau fibroasă. **Piciorul** este subțire, cilindric, cu țepi și cu bază ușor bulboasă. **Lamele** sunt dese, subțiri și nu prea înalte. **Carnea** este cantitativ puțină, fibroasă, cu miros caracteristic de făină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între gri-brun și brun-închis. Piciorul, alb în partea superioară, are tendința de a deveni brun către bază. Lamele sunt la început albicioase și apoi ocru, cu muchia albă. Carnea este albă, dar cea a piciorului tinde să devină roșcată.

HABITAT. Crește izolat sau în grupuri mici în păduri de conifere cu sol nisipos, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Inocybe cincinnata,*** cu pălăria aproape conică, dar care crește și în pădurile de foioase.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; maronie

Picior
înălțime 2-4 cm; maroniu

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
slab

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

ciuperca pângăitoare • *Hebeloma crustuliniforme*

Pălăria este, la început, conică, dar, la maturitate, devine din ce în ce mai plată, mai ascuțită la mijloc și cu suprafața ondulată neregulat. **Cuticula** este întotdeauna netedă și ușor lipicioasă. **Piciorul,** relativ bont, este cilindric sau uneori îngroșat la bază, albicios și cu suprafața făinoasă în partea de sus. **Lamele** sunt foarte dese, cu muchia dantelată foarte fin, subțiri și aderente la picior. Pe vreme ploioasă secretă picături mici de lichid cu aspect lăptos. **Carnea,** foarte compactă și albă, are un miros caracteristic de ridichi și un gust amărui neplăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între alburiu-murdar și culoarea cojii de alună, ajungând uneori până la roșu-cărămiziu. Lamele sunt la început albe, apoi devin ocru și chiar maronii. Piciorul este, la început, plin, apoi gol în interior.

HABITAT. Este o specie destul de obișnuită în pădurile de foioase și de conifere, crescând în grupuri, sau, câteodată, în cercuri. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu alte specii de ***Hebeloma*** fără nici o valoare gastronomică.

SINONIME. *Agaricus crustuliniformis.*

PRECAUTII. Ciupercă suspectă, trebuie aruncată datorită mirosului și gustului destul de neplăcute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; ocru

Picior
înălțime 5-15 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
neplăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Hebeloma radicosum

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 7-15 cm; maronie

Picior
înălțime 10-15 cm; brun-deschis

Lame
albe

Carne
albicioasă

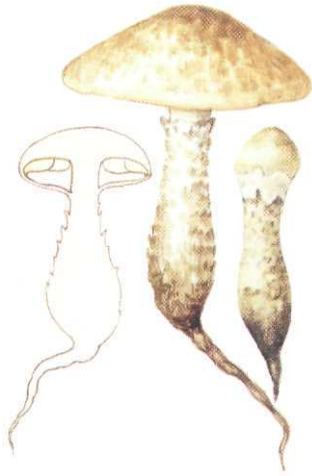
Miros
de migdale amare

Gust
dulce

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, este, inițial, emisferică, apoi se aplatizează și devine convexă, foarte densă și cărnoasă, cu marginea răsfrântă spre picior, foarte lipicioasă și lucioasă, acoperită de solzi mari roșcați. **Piciorul** se subțiază de la vârf către bază și apoi se prelungește cu un fel de rădăcină filiformă, care se înfige în sol. Deasupra, inelul este acoperit cu puf, iar dedesubt este acoperit de obicei de solzi. **Inelul,** gros și membranos, se desprinde ușor și este acoperit de solzi așezați în cercuri concentrice. **Lamele** sunt foarte dese, sinuoase, aproape întotdeauna libere și cu marginea albicioasă, cu un miros puternic de migdale amare. **Carnea** este albă, foarte densă, cu miros de migdale și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă de la alb-crem la brun. Lamele sunt la început albicioase și devin apoi brune ca scorțișoara. Piciorul este mai mult sau mai puțin acoperit de solzi pe porțiunea de sub inel.

HABITAT. Foarte des întâlnită în pădurile de foioase, în special pe lângă buștenii în putrefacție și pe lângă poteci, de la dealuri de înălțime medie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundat cu ***Pholiota carbonaria,*** necomestibilă și cu dimensiuni considerabil mai mici.

SINONIME. *Pholiota radicosa, Myxocybe radicosa.*

INTERES GASTRONOMIC. Valoarea sa culinară este extrem de scăzută; poate fi consumată împreună cu alte specii.

Caracteristica acestei ciuperci, specificată și prin numele ei, este prelungirea piciorului printr-un apendice filiform. asemănător cu o rădăcină.

Hebeloma mesophaeum

Pălăria, nu prea cărnoasă, este, la început, conică, apoi convexă și, la maturitate deplină, plată, cu marginea acoperită, mai ales la exemplarele tinere, de resturi numeroase din volvă. **Cuticula** este relativ lipicioasă. **Piciorul** este cilindric, drept sau curbat, gol în interior. **Lamele** sunt destul de dese și de consistență redusă. **Carnea** este moale cu miros puternic de ridiche și gust amărui.

VARIABILITATE. Pălăria variază între brun-deschis și galben-maroniu, cu centrul întotdeauna mai închis. Piciorul este alburiu și, în partea inferioară, are tendința de a deveni brun. Carnea pălăriei este albă, iar cea a piciorului este maronie în partea inferioară.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase și de conifere, dar și pe terenuri ierboase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Hebeloma crustuliniforme*** (ciuperca plângătoare) și cu ***Hebeloma testaceum,*** amândouă cu miros de ridichi și necomestibile.

SINONIME. *Agaricus mesopheus.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4,5 cm; maronie

Picior
înălțime 4-7 cm; alburiu

Lame
maronii

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
păduri mixte

Comestibilitate
NU

Hebeloma sinapizans

Pălăria, destul de cărnoasă și de densă, este, la început, conică și, apoi, plată, cu marginea ondulată în mod diferit și cu gurgui mare central. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă. **Piciorul** este mare în volum, cilindric, lemnos, uneori bulbos la bază. În interior are goluri mari în care atârnă o prelungire a cărnii din pălărie, de formă conică ascuțită, vizibilă când piciorul se secționează în lung. Suprafața este acoperită de solzi maronii foarte mici. **Lamele** nu sunt dese și au marginea rotunjită și făinoasă. **Carnea** este densă și amară.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la crem la brun-roșcat, cu marginea întotdeauna mai deschisă. Lamele sunt inițial alburii și devin de culoarea scorțișoarei. Piciorul este alb-gălbui, parțial acoperit de solzi sau de peri.

HABITAT. Destul de întâlnită în pădurile de conifere și de foioase, uneori în grupuri de numeroase exemplare. De la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

PERICULOZITATE. Este o specie considerată toxică, pentru că poate provoca tulburări gastrice.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; ocru

Picior
înălțime 6-15 cm; alburiu

Lame
culoarea scorțișoarei

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
amar

Spori
maronii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

Cortinarius orellanus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-9 cm; culoarea scorțișoarei

Picior
înălțime 4-8 cm; ruginiu

Lame
ruginii

Carne
gălbui

Miros
de ridiche

Gust
dulceag

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
MORTALĂ

Pălăria, la început globuloasă-convexă și, apoi treptat devine plată, de culoare ruginie, cu nuanțe roșcate și cu aspect catifelat și uscat din cauza numeroșilor solzișori care o acoperă. În partea centrală are un gurgui nu prea proeminent, foarte amplu și adâncit în mijloc. La deplină maturitate, marginea tinde să se crape adânc. **Piciorul** este neted, foarte dens și plin în interior, cilindric sau curbat, puțin subțiat la bază. **Lamele** sunt mult distanțate între ele, relativ cărnoase și alternate cu lamele. **Carnea** este galben-maronie, cu miros slab caracteristic de ridiche și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roșu-portocaliu la brun-roșcat. Piciorul este inițial galben și treptat se colorează în nuanțe ruginii.

HABITAT. Este o specie destul de rar întâlnită în pădurile de foioase, pe terenuri bogate în siliciu.

PERIOADA DE CRESTERE. Sfârșitul verii-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu alte specii de ***Cortinariaceae,*** de culoare roșietică: ***Cortinarius bolaris, Cortinarius sanguineus*** **și** ***Cortinarius speciosissimus,*** toate fiind totalmente suspecte.

SINONIME. *Cortinarius rutilans.*

Specie destul de rară, Cortinarius orellanus *este una dintre puținele specii de ciuperci mortale; simptomele se manifestă târziu, chiar și la două săptămâni de la ingerare.*

PERICULOZITATE

Considerată inofensivă până acum câteva decenii, Cortinarius orellanus *s-a dovedit a fi mortală prin conținutul de orellaninâ, o toxină rezistentă și la temperaturi înalte, menținându-se activă chiar și după fierberea acestei ciuperci. În plus, se acumulează pe durată lungă. Simptomele (sete, tulburări gastrointestinale uneori însoțite de dureri generale și de cap, scăderea temperaturii extremităților) se manifestă târziu, de la 3 la 14 zile după ingerare. Rămân in viață numai persoanele robuste și numai dacă au ingerat o cantitate mică din aceste ciuperci.*

Cortinarius praestans

Pălăria, foarte groasă și cărnoasă, la început este sferică și, apoi se aplatizează, de culoare brună, cu striații vizibile care, la exemplarele mature, devin pronunțate. Marginea, la exemplarele tinere, este răsfrântă spre picior. Se observă deseori pe suprafața sa pete alb-violacee care sunt resturi de la volvă. Pe vreme umedă **cuticula** este foarte lipicioasă și lucioasă. **Piciorul** este pronunțat bont și masiv, cu baza mult îngroșată în formă de bulb, cu filamente, alb, adeseori pătat cu violet și cu reflexe mătăsoase. La exemplarele nematurizate, este prezentă întotdeauna o cortină vizibilă, întinsă între marginea pălăriei și picior, formată dintr-o mulțime de firișoare albicioase, asemănătoare cu o pânză de păianjen. **Lamele,** intercalate cu lamele, sunt foarte dese, cărnoase și înalte, cu marginea zimțată și aderente la picior. **Carnea** este foarte compactă, gri-gălbuie sub cuticula de pe pălărie și roz-violet în interiorul piciorului, cu miros plăcut și fără un gust perceptibil.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-30 cm; brună

Picior
înălțime 10-25 cm; alb

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
plăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun la brun-roșietic cu nuanțe violet. Lamele sunt, inițial, violet-palid și, treptat, devin brun-ocru cu nuanțe verzui. Bulbul, foarte gros la începutul creșterii, cu timpul, tinde treptat să-și micșoreze volumul.

HABITAT. Poate fi întâlnită, chiar și în grupuri de exemplare numeroase, în special în pădurile de foioase și foarte rar în cele de conifere, pe sol calcaros. De la deal la munte de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Face parte dintr-un gen care reunește multe specii otrăvitoare, chiar mortale sau, cel puțin, imposibil de mâncat ca: ***Cortinarius orellanus, Cortinarius nemorensis, Cortinarius fulminoides.***

SINONIME. *Cortinarius berkeleyi.*

PRECAUTII. Este vorba despre o specie cu siguranță comestibilă, astfel încât în unele țări este considerată ca făcând concurență hribilor, dar trebuie culeasă de către persoane bune cunoscătoare ale ciupercilor.

Cortinarius praestans, o *ciupercă de dimensiuni impunătoare, crește deseori în grupuri mari, uneori formând cercuri întinse.*

Cortinarius bolaris

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 3-8 cm; roşiatică
Picior înălţime 3-8 cm; ocru
Lame ocru
Carne albă
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate TOXICĂ

Pălăria, cărnoasă şi compactă, este, iniţial, globuloasă şi, apoi, plată sau uşor adâncită, cu gurgui extins, dar puţin proeminent şi marginea deseori crăpată. **Cuticula,** de culoare deschisă, este acoperită din abundenţă de solzi de formă neregulată şi roşcaţi. **Piciorul,** foarte robust, este acoperit de solzi roşietici, mai rari decât cei de pe pălărie. La bază este puţin bulbos şi învelit cu o ţesătură deasă de miceliu portocaliu-roşcat. **Lamele** sunt dese şi cărnoase. **Carnea** este fibroasă, aproape fără miros şi gust.

VARIABILITATE. Coloritul solzişorilor de pe pălărie variază între roz şi roşu-cărămiziu pe fond albicios, gălbui sau roşietic. Piciorul capătă aceleaşi culori dar în nuanţe mai deschise. La vârf poate fi alb sau galben-deschis. Lamele sunt iniţial ocru şi apoi de culoarea scorţişoarei. Când este tăiată, carnea are tendinţa de a se îngălbeni.

HABITAT. Păduri de foioase, în special de fagi, la deal şi la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Destul de asemănătoare cu ***Cortinarius rubicundus,*** cu mai puţini solzi.

PERICULOZITATE. Poate da naştere unor intoxicaţii grave.

Cortinarius cumatilis

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 6-10 cm; gri-violet
Picior înălţime 4-8 cm; alb
Lame albe
Carne albă
Miros inodoră
Gust dulce
Spori galbeni
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate bună

Pălăria variază de la globuloasă la plată, o dată cu maturizarea, şi are deseori pe suprafaţă plăcuţe albicioase, resturi de volvă. Mai este vizibilă, în special la exemplarele tinere, o volvă frumoasă formată din numeroase firişoare albe-imaculat. **Piciorul,** de culoare albă, este acoperit cu o cortină subţire cu aspect mătăsos, câteodată cu nuanţe de violet. La bază este puţin bulbos. **Lamele,** intercalate de lamele, sunt foarte dese, înalte şi aderente. **Carnea** este albă, compactă, cu gust plăcut, dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-albăstrui la brun-violet.

HABITAT. Creşte în păduri de foioase şi de conifere, la deal şi la munte.

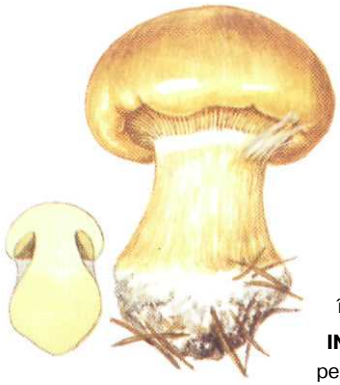
PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Sunt valabile informaţiile pentru ***Cortinarius praestans.***

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată o ciupercă bună pentru consum.

Cortinarius elegantior

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, este, la început, globuloasă, și devine, apoi, treptat plată, iar la sfârșitul maturizării, chiar puțin adâncită în mijloc. Suprafața sa, netedă, lucioasă și destul de lipicioasă, este ocru, mai închisă în centru. **Piciorul** este gălbui, destul de gros și de masiv, cu aspect fibros din cauza cortinei care îl înfășoară, cu baza îngroșată într-un bulb pronunțat. Între picior și pălărie există, mai ales la exemplarele tinere, o cortină albă foarte fină. **Lamele** sunt foarte dese, înalte, cu marginea zimțată. **Carnea** este tare, gălbuie la picior și brun-roșcată la nivelul bulbului, total inodoră și cu gust dulce.

VARIABILITATE. Pălăria poate căpăta diferite nuanțe de brun-ocru. Lamele, galben-verzui la exemplarele tinere, tind să se pigmenteze cu brun ca scorțișoara.

HABITAT. Crește în pâlcuri, mai ales în păduri de brad. La munte, chiar și la mare altitudine.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Cortinarius fulgens,*** necomestibilă, care, însă, crește în păduri de foioase.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă bună pentru consum, dar nu prea gustoasă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-12 cm; ocru
Picior înălțime 5-10 cm; gălbui
Lame gălbui
Carne galbenă
Miros inodoră
Gust dulce
Spori roșiatici
Habitat conifere
Comestibilitate mediocră

Cortinarius multiformis

Pălăria, la început convexă și, apoi, complet aplatizată, cu marginea răsfrântă în jos, este galben-ocru, întotdeauna mai închisă în zona centrală. **Cuticula** este netedă, foarte lucioasă și lipicioasă. Gurguiul este destul de amplu și nu prea pronunțat. **Piciorul,** foarte robust și consistent, este vizibil îngroșat la bază într-un bulb masiv. **Lamele** sunt dese și alb-gălbui. **Carnea** este albă și compactă, are un miros slab de măr și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-pai la brun-ocru. Piciorul, alb la culoare, are tendința, pe măsura maturizării, să se îngălbenească în partea inferioară.

HABITAT. Crește în grupuri, uneori cu numeroase exemplare, în special în păduri de conifere, mai ales de brad, și, câteodată, în cele de foioase, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii din cauza aspectului oarecum bont și a bulbului de dimensiuni impunătoare.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de valoare comestibilă mediocră.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; ocru
Picior înălțime 5-7 cm; alb
Lame alburii
Carne albă
Miros de măr
Gust dulce
Spori ocru
Habitat conifere, foioase
Comestibilitate mediocră

Cortinarius purpurascens

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; brună

Picior
înălțime 5-12 cm; violet

Lame
violete

Carne
albăstruie

Miros
slab

Gust
slab

Spori
maronii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de cărnoasă, este, la început, globuloasă, dar pe parcursul maturizării devine tot mai plată, cu gurgui slab pronunțat. **Cuticula** este maronie, mult mai deschisă de-a lungul bordurii, cu striații vizibile mai închise, netedă și foarte lipicioasă. **Piciorul,** foarte robust și compact, cu nuanțe mătăsoase, are la bază un bulb slab dezvoltat. **Lamele** sunt foarte dese și subțiri, intercalate de mici lamele. **Carnea** este compactă, cu miros abia perceptibil, dar plăcut și cu gust slab.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-ocru și gri-brun, cu striații diferit pronunțate. Lamele trec de la violet la lila și, la maturitate, la brun ca scorțișoara. La atingere, devin imediat violet închis, ca și piciorul. Acesta este, la început, albăstrui-violet și, apoi, maroniu. Carnea este albăstruie la exemplarele tinere și albicioasă la cele mature, întotdeauna maronie la baza piciorului.

HABITAT. Specie destul de obișnuită care poate fi întâlnită în mici grupuri prin pădurile de foioase, câteodată și de conifere, de la dealurile de altitudine medie ia munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Cortinarius scaurus*** și ***Cortinarius largus,*** și ele necomestibile.

Cortinarius sanguineus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; roșie

Picior
înălțime 4-8 cm; roșu

Lame
roșii

Carne
roșie

Miros
inodoră

Gust
amărui

Spori
ocru

Habitat
conifere

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria, inițial în formă de clopot, devine din ce în ce mai plată pe durata maturizării; este netedă, uscată, de un frumos roșu viu, cu reflexe mătăsoase date de foarte numeroasele fibre microscopice care o acoperă. Gurguiul este destul de amplu, dar nu pronunțat. **Piciorul,** și el roșu, este subțire, înalt, uneori șerpuit, cu multe striații longitudinale. **Lamele** sunt destul de rare, cărnoase, înalte, de culoare roșie-sângerie. **Carnea,** și ea roșie, are un miros imperceptibil și gust ușor amar.

VARIABILITATE. Lamele roșii capătă pe parcursul maturizării nuanțe galben-ocru din cauza numărului enorm de spori depozitați pe ele. Piciorul este mai mult sau mai puțin gol în interior. Carnea roșie are câteodată nuanțe gălbui.

HABITAT. Este o specie destul de rară care crește pe lângă trunchiurile coniferelor, în special la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este inconfundabil datorită coloritului roșu-viu a pălăriei și piciorului.

PERICULOZITATE. Specie foarte otrăvitoare care poate provoca intoxicații foarte grave, uneori mortale.

Cortinarius traganus

Pălăria este globuloasă la exemplarele tinere, dar tinde treptat să devină convexă, cu **cuticula** netedă, niciodată lipicioasă și gurgui slab marcat. **Piciorul,** destul de robust, uscat, se dezvoltă în formă de măciucă în partea inferioară. Cortina este formată din firișoare subțiri violacee. **Lamele** sunt foarte distanțate între ele și groase. **Carnea,** nu prea compactă și de culoare galben-maroniu, are un miros foarte neplăcut și gust grețos.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei are nuanțe diferite de lila și, pe parcursul maturizării, tinde să se decoloreze până la alb-murdar sau galben-ocru. Lamele sunt, la început, ocru și devin, treptat, de culoarea scorțișoarei.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; lila-deschis

Picior
înălțime 6-10 cm; violet-deschis

Lame
ocru

Carne
gălbuie

Miros
neplăcut

Gust
neplăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

HABITAT. Ciupercă răspândită și destul de obișnuită, crește în pădurile de foioase sau de conifere, solitară sau în grupuri. De la dealuri de altitudine medie până la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Cortinarius camphoratus,*** necomestibilă din cauza mirosului neplăcut.

Hreanu-pădurii · *Cortinarius varius*

Pălăria este, la început, globuloasă, dar devine în scurt timp convexă și apoi plată; coloritul tinde către galben, iar **cuticula** este netedă și foarte lipicioasă. **Piciorul,** bont și robust, este foarte consistent, cu bulb pronunțat la bază. **Lamele** sunt dese și înalte cu mici lamele între ele. **Carnea,** albă sau ușor gălbuie în interiorul piciorului, este foarte compactă, inodoră și cu gust dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-12 cm; gălbuie

Picior
înălțime 5-10 cm; alb

Lame
violacee

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-portocaliu la brun-cărămiziu, întotdeauna în nuanțe mai deschise către margine. Lamele sunt la început lila, iar la maturitate devin brune ca scorțișoara.

HABITAT. Este o specie frecvent întâlnită în pădurile de conifere.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este imposibil de confundat datorită contrastului evident între coloritul galben-viu al pălăriei și nuanțele lila ale lamelor.

INTERES GASTRONPMIC. Ciuperca este comestibilă, dar de calitate scăzută.

Cortinarius violaceus · Bureți vineți

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; violetă

Picior
înălțime 8-18 cm; violet

Lame
violete

Carne
violetă

Miros
slab

Gust
dulce

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria este foarte cărnoasă, la început emisferică și, apoi, convexă, de o culoare inconfundabil violet închis, cu aspect pufos sau fibros. **Piciorul,** cu consistență spongioasă și de aceeași culoare cu pălăria, este cilindric în partea superioară, iar în cea inferioară se termină printr-un bulb foarte mare. La început este plin și fibros, dar tinde să devină gol în interior, pe măsură ce se maturizează. Mai ales la exemplarele tinere, se observă o cortină delicată, formată din numeroase filamente subțiri de culoare violet-deschis. **Lamele** sunt destul de rare, intercalate cu lamele vizibile, cărnoase și fragede. **Carnea** este de culoare violet spre purpuriu, mai închisă în partea superioară și deschisă spre bulb, foarte fragedă, cu miros slab, greu de definit, oarecum asemănător cu cel al pielii de animale prelucrată și un gust dulce.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la violet-închis la gri-negricios. Lamele sunt violete și, la maturitate, au tendința de a se colora în brun-roșcat datorită sporilor aflați pe ele.

HABITAT. Este o specie destul de rară prin pădurile umede de foioase și mult mai rară în cele de conifere, de la dealurile de altitudine medie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie imposibil de confundat din cauza coloritului violet.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de calitate modestă din cauza absenței unui gust bine definit.

Cortinarius anomalus
Pălăria (3-7 cm) are, inițial, formă de clopot și, apoi, este aproape plată, cu suprafața mătăsoasă de culoare gri-ocru, cu nuanțe de roșu-violet. Piciorul este lung, șerpuit, violet în partea superioară și albicios în cea inferioară, cu dungi inelare gălbui formate din solzi mici, rămășițe ale volvei. Lamele sunt dese, subțiri, mai întâi violete și apoi ocru. Poate fi întâlnită toamna pe sub conifere și foioase. Nu se știe cu precizie dacă este comestibilă, oricum, rămâne destul de suspectă.

Cortinarius armillatus
Pălăria (5-12 cm), colorată diferit între brun-gălbui și roșu-ruginiu, are, inițial, formă de clopot, apoi este convexă și, în final, plată, cu un gurgui amplu în mijloc. Cuticula este netedă și ușor solzoasă. Piciorul este înalt, cu baza bulboasă și cu inele ondulate roșcate. Lamele sunt foarte rare și au muchia mai deschisă la culoare. Carnea este moale, cu miros de ridiche. Necomestibilă, crește în pădurile de foioase și de conifere, la munte.

Cortinarius camphoratus
Pălăria (4-10 cm) este inițial convexă și apoi plată, cu gurgui puțin proeminent și marginea deseori crăpată; culoarea variază de la alb-murdar la lila deschis. Cuticula este netedă, uscată și cu aspect mătăsos. Piciorul este cilindric, cu baza îngroșată în formă de măciulie și cu suprafața acoperită cu peri. Lamele sunt distanțate, subțiri și nu prea înalte. Carnea este densă, cu miros și gust neplăcute. Necomestibilă, poate fi întâlnită în pădurile de conifere, la munte.

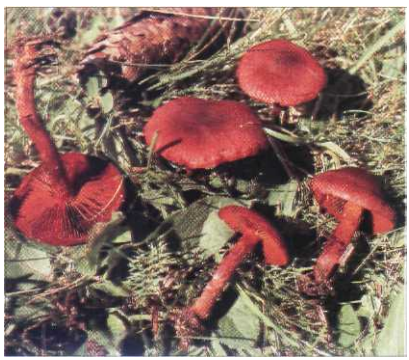
Cortinarius cinnamomeus (bureții de mesteacăn)
Pălăria (1-8 cm), subțire și puțin cărnoasă, este, inițial, convexă și, apoi, plată, cu un gurgui mare și proeminent și marginea ondulată; culoarea variază între galben-măsliniu și brun-roșcat. Cuticula este uscată, acoperită de peri minusculi și de solzi mici, bruni. Piciorul este cilindric sau puțin subțiat la vârf. Lamele sunt foarte dese, înalte și decurente. Carnea este fibroasă, cu miros de ridiche și gust foarte amar. Crește în păduri de conifere și de foioase. Toxică.

Cortinarius collinitus
Pălăria (3,5-10 cm), inițial este convexă și, apoi plată, cu gurgui slab dezvoltat, de culoare brun-ocru, mai închisă în centru. Suprafața este netedă, lucioasă și lipicioasă. Piciorul este cilindric, fusiform și cu striații dese, violacee. Lamele sunt foarte rare, de o culoare variind între violaceu și roșu-ruginiu. Carnea este albicioasă sau gălbuie. Crește în pădurile de conifere, la sfârșitul verii și toamna. Necomestibilă.

Cortinarius largus
Pălăria (3-12 cm), foarte lipicioasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu suprafața netedă și ușor pufoasă, variind de la brun-ocru la lila. Piciorul, în formă de măciucă, este albicios sau violet, cu baza acoperită de o lânozitate albă. Lamele sunt dese, cu marginea crestată, variind între lila și brun ca scorțișoara. Carnea este violacee-deschis, cu miros slab de fructe și gust dulce. Crește vara-toamna în pădurile de foioase. Necomestibilă.

Cortinarius semisanguineus
Pălăria (3-8 cm), inițial convexă și, apoi, plată, cu gurgui mic, este ocru-măslinie, roșiatică în mijloc, cu marginea acoperită de solzi minusculi. Piciorul este cilindric sau ușor bulbos, cu striații foarte fine și cu baza acoperită de o lânozitate roz. Lamele sunt foarte dese și de culoare roșu-sângeriu. Carnea este gălbuie, cu miros de ridiche și gust amar. Crește în păduri de conifere și pe sub mesteceni. Necomestibilă.

Cortinarius trivialis
Pălăria (3-10,5 cm) este, inițial, convexă și, apoi, plată, cu gurgui mare în centru și suprafața destul de lipicioasă, de culoare ocru-brun. Piciorul este cilindric, bont, cu suprafața acoperită de dungi inelare lipicioase. Lamele, foarte dese, variază de la gălbui la brun-ruginiu. Carnea este gălbuie, tare și densă, inodoră și cu gust dulceag. Este o specie de toamnă, destul de rară, care crește în pădurile de foioase. Necomestibilă.

Pholiota destruens

Pălăria, foarte cărnoasă, este, la început, convexă și, apoi, plată, cu marginea răsfrântă spre picior și având pe bordură o membrană franjurată care este un rest de volvă. Cuticula este acoperită de numeroși solzi mari și pufoși. **Piciorul** este masiv și compact, cilindric sau curbat, cu bulb mare la bază și acoperit, ca și pălăria, de solzi mari. Se observă, de asemenea, și un **inel** mare, acesta căzând la exemplarele mature. **Lamele** sunt dese, înalte și cărnoase, aderente la picior și întotdeauna intercalate cu lamele bine dezvoltate. **Carnea** este albă, tare, cu miros foarte slab și nedefinit și gust dulceag care, apoi, devine amar.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; ocru

Picior
înălțime 5-12 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
amărui

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-ocru și brun-gălbui, cu zona din mijloc aproape întotdeauna mai închisă. Piciorul este întotdeauna mai închis la culoare decât pălăria, dar are aceleași nuanțe. Lamele sunt la început albicioase și apoi brune ca scorțișoara.

HABITAT. Poate fi întâlnită în grupuri mici, în special pe trunchiuri de plopi, dar și pe mesteceni și sălcii. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie imposibil de confundat din cauza coloritului violet.

INTERES GASTRONOMIC. Este greu de confundat cu alte specii datorită dimensiunilor și solzilor foarte mari și vizibili.

SINONIME. *Pholiota comosa.*

Pholiota squarrosa · Bureți solzoși

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; galbenă

Picior
înălțime 6-14 cm; galben

Lame
galbene

Carne
gălbuie

Miros
de ridiche

Gust
de ridiche

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de cărnoasă și de consistentă, este la început emisferică, apoi din ce în ce mai plată, cu marginea curbată lin spre picior și gurgui mai mult sau mai puțin conic-ascuțit. **Cuticula,** gălbuie, este acoperită din abundență de solzi mari ruginii, ascuțiți și drepți. **Piciorul** este cilindric și robust, câteodată șerpuit și subțiat la bază. **Inelul** este foarte dezvoltat, membranos, gălbui, cu suprafața superioară netedă și cea inferioară solzoasă. **Lamele** sunt foarte dese, nu prea înalte și deseori decurente de-a lungul piciorului. **Carnea** este gălbuie, mai închisă la culoare în partea inferioară, foarte tare și compactă, cu miros și gust de ridiche.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben și măsliniu, putând ajunge până la brun-ruginiu. Piciorul este albicios în partea de sus și galben-brun mai jos de inel. Lamele sunt inițial galbene, apoi măslinii și în final, maronii.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere și de foioase, deseori în grupuri mici de foarte multe exemplare, pe sub copacii uscați, sau în stare de putrefacție. De la dealuri de altitudine medie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Foarte asemănătoare, în special când sunt tinere, cu ***Armillaria*** *mellea*

SINONIME. *Pholiota caperata.*

Pholiota squarrosa, *necomestibilă, poate fi confundată* cu Armillaria mellea *(ghebele), specie răspândită și destul de frecvent consumată.*

Pholiota flammans

Pălăria este foarte cărnoasă, la început convexă și, apoi, plată, cu marginea relativ răsfrântă și suprafața presărată cu numeroși solzi ascuțiți și drepți. **Piciorul** este cilindric, neted deasupra inelului și solzos ca și pălăria, sub inel. **Inelul,** așezat foarte sus, este mare și membranos, acoperit de solzi mici. **Lamele** sunt relativ dese. **Carnea** este fibroasă, cu miros slab de ridiche și gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben ca lămâia și portocaliu. Carnea este galbenă, dar la contactul cu aerul devine maronie. Piciorul este, la început plin, apoi gol în interior.

HABITAT. Este vorba de o specie destul de rară, care crește în pădurile de conifere pe lemnul uscat și pe cioturi, la munte.

PERIOADA DE CREST-ERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Datorită solzilor de pe pălărie și de pe picior, poate fi ușor confundată cu ***Pholiota squarrosa,*** care crește uneori în aceleași locuri.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; galbenă

Picior
înălțime 4-8 cm; galben

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
de ridiche

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

scufița-caprei • *Rozites caperata*

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, are, la început, formă de clopot, apoi este convexă și, în final, plată, cu un gurgui mare central puțin proeminent, suprafața zgrunțuroasă și marginea relativ frecvent crăpată. **Cuticula** este acoperită de filamente albe, minuscule, cu aspect mătăsos, așezate ca o pânză de păianjen. **Piciorul** este cilindric sau ușor bulbos, destul de înalt, cu suprafața fibroasă și cu inel membranos, alb și striat. **Lamele** sunt dese, înalte și cărnoase. **Carnea** este moale și fibroasă, alburie cu pete brun-deschis.

VARIABILITATE. Pălăria variază între gălbui și brun sau ocru deschis. Lamele sunt inițial gălbui, apoi ocru.

HABITAT. Crește în grupuri mici în păduri de conifere în locuri însorite, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Ușor de recunoscut datorită rețelei fine albe de pe pălărie.

SINONIME. *Pholiota caperata.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă foarte căutată, fiind foarte potrivită pentru conservarea în ulei sau în oțet.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-10 cm; gălbuie

Picior
înălțime 5-10 cm; albicios

Lame
galbene

Carne
albă

Miros
dulceag

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Galerina mutabilis • Gheba-ciobanilor

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; maronie

Picior
înălțime 3-6 cm; maroniu

Lame
galbene

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
galbeni

Habitat
foioase

Comestibilitate
excelentă

Pălăria, cărnoasă și fragilă, este, inițial, convexă și, apoi, plată, cu gurgui vizibil în mijloc și cu marginea ondulată și crestată. **Cuticula,** este uscată, netedă și câteodată brăzdată adânc. **Piciorul,** foarte subțire, cilindric sau arcuit, este neted în partea superioară și solzos în partea inferioară. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și cărnoase. **Carnea** este moale, aproape inodoră și insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun ca scorțișoara și ocru-deschis. Piciorul este alb în partea superioară, brun în centru și negricios la bază. Lamele sunt, la început, gălbui, și apoi brune ca scorțișoara. Carnea, albă, este pătată cu maroniu.

HABITAT. Crește, câteodată în grupuri cu foarte multe exemplare, pe cioturi și pe bușteni putreziți în păduri de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este deseori confundată cu ***Armillaria*** *mellea*

SINONIME. *Pholiota mutabilis.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de calitate excelentă. Se recomandă să nu se consume partea de jos a piciorului pentru că este foarte tare.

Gymnopilus junonius

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; gălbuie

Picior
înălțime 6-15 cm; galben

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
slab

Gust
amar

Spori
roșietici

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, cărnoasă și dură, este, la început, convexă și, apoi, se aplatizează, cu un gurgui mare în mijloc, puțin proeminent. **Cuticula** este acoperită din abundență de solzi foarte mici și fibroși. **Piciorul,** foarte robust și compact, este relativ umflat spre bază, dar destul de subțiat la capătul de jos, unde are chiar un fel de rădăcină. În partea sa superioară este vizibil un **inel** membranos, care se detașează repede. **Lamele** sunt dese și scunde. **Carnea** este fibroasă, compactă, aproape inodoră și cu gust oarecum amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-auriu și brun-portocaliu. Piciorul poate fi galben sau ocru. Lamele sunt, la început, galbene și, apoi, maronii.

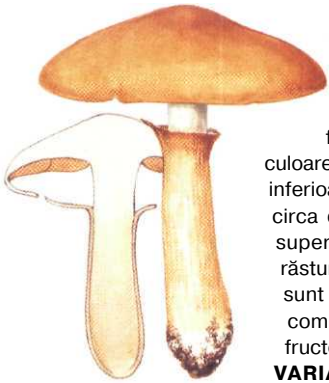
HABITAT. Crește în grupuri, uneori cu foarte multe exemplare, în special în pădurile de conifere și foarte rar în cele de foioase, pe lângă bușteni căzuți la pământ sau pe cioturile putrede, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este ușor de recunoscut printre celelalte specii din genul respectiv, datorită dimensiunilor mai mari.

SINONIME. *Pholiota spectabilis, Gymnopilus spectablis.*

Phaeolepiota aurea

Pălăria este, la început, globuloasă și, apoi, plată, având în mijloc un gurgui, de obicei galben-ocru, unită cu piciorul, în special la exemplarele tinere, printr-o cortină destul de consistentă. **Piciorul** este fusiform și plin în interior, mai deschis la culoare deasupra inelului și relativ bulbos în partea inferioară. Este vizibilă o membrană ca o teacă pe circa două treimi pornind de jos, care, în partea superioară, se deschide în formă de clopot răsturnat, de culoare ocru pătat cu roșu. **Lamele** sunt dese și aderente la picior. **Carnea,** foarte compactă și tare, are un miros caracteristic de fructe și un gust destul de neplăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-auriu la galben-ocru, întotdeauna cu reflexe aurii. Lamele sunt la început gălbui și, în final, roșu-cărămiziu. Carnea, albă la început, devine gălbuie pe măsură ce îmbătrânește și chiar brun-roșcată în bulb.

HABITAT. Este o specie rară care crește în luminișurile cele mai însorite și pe solul fără altă vegetație din pădurile de foioase și de conifere.

PERIOADA DE CRESTERE. Toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu de confundat cu alte specii.

SINONIME. *Pholiota aurea, Lepista pyranaea, Cystoderma aureum.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; ocru-aurie

Picior
înălțime 8-18 cm; ocru

Lame
gălbui

Carne
albicioasă

Miros
de fructe

Gust
neplăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
scăzută

Ripartites metrodii

Pălăria, subțire și fragilă, inițial este convexă și, apoi, plată sau ușor adâncită în mijloc. **Cuticula** este mată și catifelată. **Piciorul** este bont, cilindric sau puțin subțiat în partea de sus, unde are și aspect făinos. **Lamele** sunt dese, decurente și ușor detașabile de pălărie. **Carnea** este puțină cantitativ și fibroasă, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Pălăria este întotdeauna stropită cu alb, iar partea centrală se îngălbenește. Piciorul capătă nuanțe de roz în partea inferioară. Lamele sunt ocru și devin maronii.

HABITAT. Specie destul de rară, crește în grupuri prin pădurile de conifere, sub brazi, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Ca aspect se aseamănă cu multe specii din genul ***Clitocybe.***

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1,5-4,5 cm; albicioasă

Picior
înălțime 3-4 cm; albicios

Lame
ocru

Carne
albicioasă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Bolbitius vitellinus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-5 cm; galbenă

Picior
înălțime 3-6 cm; albicios

Lame
gălbui

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
ocru

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Pălăria, translucidă, foarte fragilă și subțire, are, inițial formă de clopot, apoi este convexă și, la maturitate deplină, devine aproape plată, cu un gurgui puțin vizibil și cu marginea striată sau adânc crestată, tinzând, la maturitate, să crape. **Cuticula** este netedă, lucioasă, lipicioasă și ușor detașabilă. **Piciorul** este gol pe dinăuntru, cilindric, fusiform și destul de fragil. Suprafața sa, cu excepția bazei, este acoperită cu o pulbere făinoasă ,iar la bază este lânos. **Lamele** sunt dese și libere. **Carnea** este redusă cantitativ și apoasă, fără gust și miros.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este galben, cu marginea gri sau maronie. Lamele sunt inițial galben-deschis și devin maro ca scorțișoara sau ruginii.

HABITAT. Crește pe terenuri îngrășate natural, pe lângă grămezile de bălegar, de paie putrezite, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se diferențiază de alte specii din genul ***Bolbitius*** datorită culorii galbene a pălăriei.

Ciuperca de plop • **Agrocybe cylindracea**

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 3-10 cm; maronie
Picior înălțime 4-15 cm; alb
Lame albicioase
Carne albă
Miros de făină
Gust delicat
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate excelentă

Pălăria, este, la început emisferică, apoi plat-convexă și, la maturitate, poate deveni chiar adâncită în mijloc, uneori cu un gurgui central slab dezvoltat. La exemplarele tinere, marginea este mult răsfrântă spre picior, dar, pe parcursul maturizării, se aplatizează și are tendința de a crăpa, uneori chiar adânc, în sens radial. Cuticula este netedă, uscată, cu aspect mătăsos și, cu trecerea timpului, tinde să se crape adânc, în special de-a lungul marginii pălăriei, formând o rețea complicată. Piciorul este înalt și cilindric, câteodată șerpuit, destul de dens și cu reflexe mătăsoase, tinzând să se subțieze către bază. Pe porțiunea dintre inel și pălărie are, însă, un aspect pufos. Inelul este alb, situat foarte sus și destul de persistent. Lamele sunt foarte dese, subțiri și înalte, cu muchia mai deschisă la culoare și zimțate fin. Carnea este compactă și fragilă, albă sau ușor maronie la baza piciorului, cu un miros aparte, pe care unii îl aseamănă cu cel de făină râncedă, și gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este foarte diferit, putând varia între brun-închis și culoarea cojii de alună, câteodată cu nuanțe roșietice, ajungând chiar la alb-murdar, în special la exemplarele care cresc în locuri foarte umbroase. Lamele sunt, inițial, albe, apoi gălbui și, în final, se închid, ajungând la culoarea tutunului.

HABITAT. Crește în grupuri, câteodată cu foarte numeroase exemplare, pe bușteni și cioturi de plopi, dar și pe alte foioase ca: mesteceni, sălcii, ulmi, soc și arbori fructiferi, atât pe lemnul viu cât și pe cel mort. Este prezentă de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Din primăvară până toamna târziu. Atunci când este găsit un loc în care crește, poate fi culeasă aproape în fiecare lună de la prima recoltă.

SINONIME: *Agrocybe aegerita, Pholiota aegerita.*

INTERES GASTRONOMIC

Ciupercă excelentă și foarte gustoasă, poate fi gătită cu sos, cu carne de porc sau cu cârnați, cu mămăligă fierbinte. Este foarte bună conservată în ulei și oțet, putând fi și uscată.

Agrocybe praecox

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; albicioasă

Picior
înălțime 4-6 cm; alb

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
slab

Spori
bruni

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, destul de subțire și puțin cărnoasă, este, la început, convexă, apoi plată, cu gurgui mai mult sau mai puțin pronunțat. **Cuticula** este netedă și mătăsoasă, câteodată crăpată fin. **Piciorul** este foarte subțire și cilindric, la început fibros, apoi gol în interior, îngroșat la bază. În partea superioară este întotdeauna prezent un **inel** care se detașează cu ușurință. **Lamele** sunt dese, scunde și subțiri. **Carnea** este moale și fibroasă, cu miros de făină și gust nedefinit.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la albicios la galben-ocru, în tonalități întotdeauna mai închise în centru. Lamele, la început albicioase, cu timpul tind să devină brun-roșcate.

HABITAT. Crește pe pajiști, în luminișuri, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu ***Agrocybe paludosa,*** necomestibilă și cu ***Agrocybe dura,*** de comestibiltate mediocră.

SINONIME. *Pholiota praecox, Agaricus praecox, Agaricus candicans.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de valoare gastronomică scăzută, datorită gustului nedefinit.

Agrocybe semiorbicularis

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-3 cm; ocru

Picior
înălțime 2-4 cm; ocru

Lame
ocru

Carne
ocru

Miros
de făină

Gust
slab

Spori
bruni

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Pălăria, relativ subțire și fragilă, este, inițial, emisferică și, apoi, convexă sau aproape plată. **Cuticula** este netedă sau ușor zbârcită, puțin lipicioasă. **Piciorul** este foarte subțire și înalt. **Lamele** nu sunt dese, dar sunt destul de dezvoltate în înălțime. **Carnea** este puțină, flască și cu miros tipic de făină.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru la brun-deschis. Piciorul este inițial făinos și apoi neted și lucios. Lamele variază între galben-deschis și brun ca scorțișoara.

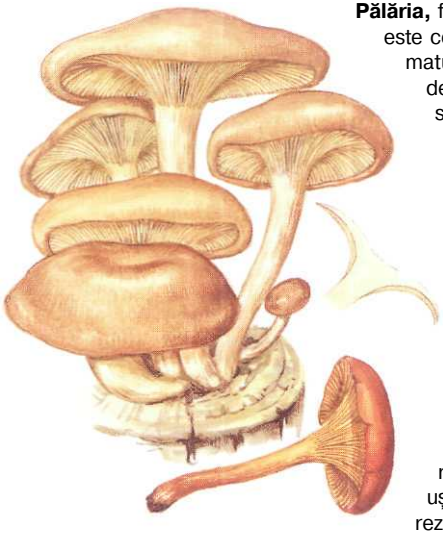
HABITAT. Crește de obicei în grupuri, pe pajiști, pășuni și în luminișuri ierboase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Seamănă destul de mult cu ***Agrocybe arvalis,*** necomestibilă, care crește în aceleași locuri.

SINONIME. *Pholiota semiorbicularis.*

Omphalotus olearius

Pălăria, foarte cărnoasă și țeapănă, inițial este convexă, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, adâncită, chiar în formă de pâlnie, cu marginea răsfrântă spre picior și spre lame și cu gurgui central vizibil. **Cuticula** este netedă, lucioasă și cu striații foarte fine, radiale. **Piciorul** este relativ lung, tare, striat în sens longitudinal și întotdeauna foarte subțiat și ascuțit la bază. Inserția în pălărie este relativ excentrică. **Lamele,** intercalate cu numeroase lamele, sunt foarte dese, nu prea înalte, deseori despicate și relativ decurente de-a lungul piciorului. Uneori, în întuneric, emit o ușoară luminiscență. **Carnea** este rezistentă și fibroasă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-12 cm; brun-portocalie

Picior
înălțime 5-15 cm; brun-portocaliu

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
plăcut

Gust
dulce

Spori
gălbui

Habitat
foioase

Comestibilitate
TOXICĂ

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-portocaliu la brun-roșcat-închis cu pete mai întunecate de diferite dimensiuni. Exemplarele care cresc pe măslini au în tonalitate un colorit roșu-brun. Piciorul are aceeași culoare cu pălăria. Lamele sunt galben-aurii sau cu nuanțe portocalii, mai mult sau mai puțin intense. Carnea are pete deschise sau închise.

HABITAT. Este o specie mediteraneană care crește în pâlcuri pe cioturile de măslini și de alte foioase. De la câmpie până la munte de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna târziu.

SPECII ASEMANATOARE. ***Hygrophoropsis aurantiaca,*** specie care, însă, crește pe conifere.

SINONIME. *Pleurotus olearius, Clitocybe olearia.*

PERICULOZITATE. Provoacă tulburări gastrice deosebit de grave.

Specie foarte periculoasă, Omphalotus olearius, *crește până la începutul iernii in Europa de Sud.*

Paxillus involutus • Bureții porcești

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; ocru

Picior
înălțime 4-7 cm; ocru

Lame
gălbui

Carne
gălbuie

Miros
acru

Gust
amărui

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
suspectă

Pălăria este, la început, convexă, și apoi din ce în ce mai plată, cu o adâncitură largă, în mijloc. La exemplarele tinere marginea este răsucită în jos. **Cuticula** este catifelată, în special pe marginea exterioară, lucioasă și puțin lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este conic, relativ subțiat la bază, bont, câteodată curbat și uneori prins de pălărie în poziție ușor excentrică. **Lamele,** mult decurente de-a lungul piciorului, sunt foarte dese, puțin dezvoltate în înălțime, relativ despicate și unite între ele prin firișoare subțiri care formează din loc în loc mici scobituri. Se detașează cu multă ușurință de pălărie. **Carnea** este moale și apoasă, cu miros acru-acidulat sau de fructe și cu gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru la galben, la brun-măsliniu și chiar roșcat. Piciorul are aceleași variații coloristice cu pălăria, dar este uneori pătat în nuanțe mai închise. Lamele sunt galben-deschise sau ocru; când sunt frecate între degete capătă o culoare brun-roșcată, care se ia pe pielea degetelor. Carnea este gălbuie, dar în contactul cu aerul devine brună, iar prin fierbere se înnegrește.

HABITAT. Este o specie răspândită și obișnuită, poate fi întâlnită în pădurile de foioase și de conifere, în grupuri mici pe lemnul putred, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Prin aspectul său exterior poate fi confundată cu unele specii din genul ***Lactarius,*** dar se deosebește de acestea prin faptul că nu secretă sucul lăptos tipic.

PERICULOZITATE. În stare crudă este considerată toxică. Unele persoane o consideră comestibilă după fierbere sau conservare în ulei.

Lamele ciupercii Paxillus involutus *sunt foarte dese și ramificate, astfel încât formează un fel de tuburi alungite.*

Porceasca • Paxillus atrotomentosus

Pălăria, foarte dezvoltată și cărnoasă, este, la început, convexă, apoi plată și, la maturitate, adâncită și chiar în formă de pâlnie, cu marginea răsfrântă spre picior, deseori relativ ondulată. **Cuticula** este netedă și delicat catifelată. **Piciorul** este bont, destul de puternic și cu suprafața catifelată. La bază se subțiază mult, terminându-se printr-un fel de rădăcină, iar inserția lui în pălărie este aproape întotdeauna mult excentrică. **Lamele** sunt dese, ramificate și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă, inodoră și insipidă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 10-25 cm; brună

Picior
înălțime 4-9 cm; negricios

Lame
ocru

Carne
albicioasă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-ocru și brun-închis. Lamele sunt, la început, măslinii și, apoi, ocru, cu numeroase pete brun-roșcate.

HABITAT. Poate fi întâlnită, solitară sau în grupuri mici, pe cioturi și pe lemn putred, în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este inconfundabilă datorită culorii negricioase catifelate a piciorului.

SINONIME. *Agaricus jacobinus.*

Phylloporus rhodoxanthus

Pălăria, foarte compactă și solidă, inițial este aproape globuloasă, apoi mai mult sau mai puțin plată, cu suprafața crăpată neregulat și marginea crăpată mult. **Piciorul** este bont și puternic, cilindric, dar uneori și șerpuit și ondulat, cu suprafața fin striată și prelungit cu o rădăcină destul de dezvoltată. **Lamele** nu sunt prea dese, relativ decurente, cărnoase, unite între ele în unele puncte, ceea ce le face să pară un fel de inel de contact, formă intermediară între ciupercile cu lame și cele cu tuburi. **Carnea** este tare, fără miros și cu gust foarte dulce.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; brună

Picior
înălțime 3-5 cm; roșcat

Lame
galbene

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-roșcat și brun-închis, câteodată cu nuanțe măslinii. Piciorul este la început galben cu nuanțe roșietice și apoi brun-roșcat, iar la bază poate deveni și verzui.

HABITAT. Specia este întâlnită destul de rar și crește pe sol în pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Paxillus paradoxus, Boletus paradoxus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de bună calitate, dar puțin cunoscută, deoarece este rară.

Agaricus abruptibulbus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-12 cm; albă

Picior
înălțime 10-14 cm; alb

Lame
gri

Carne
albă

Miros
de migdale

Gust
slab

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, închisă și de formă ovală la exemplarele nematurizate, tinde să capete formă de clopot-conică, pentru ca, mai târziu, să se aplatizeze total. **Piciorul** este fusiform și cilindric, cu o curbură tipică la bază care este îngroșată formând un bulb nu prea accentuat și câteodată excentric. Este gol în interior. **Inelul,** membranos și situat foarte sus, este delicat, larg și ondulat, neted deasupra și cu mici solzi dedesubt, dispuși în cercuri. **Lamele** sunt foarte apropiate între ele și libere. **Carnea,** albă în pălărie și ușor gălbuie în picior, emană un miros puternic de migdale.

VARIABILITATE. La frecarea cu degetele, cuticula albă a pălăriei capătă repede o nuanță galbenă ca lămâia. Lamele, de culoare albă la exemplarele tinere, devin gri-deschis și apoi maro-închis.

HABITAT. Ciupercă foarte obișnuită, se găsește în grupuri mici, în păduri de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din vară până toamna târziu.

SPECII ASEMANATOARE. Ar putea fi confundată cu ciupercile din familia *Amanitae* toxice, cu cuticula albă, dar se deosebește foarte ușor de acestea prin lamele întotdeauna pigmentate și prin mirosul de migdale.

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, poate fi mâncată și crudă împreună cu alte specii.

Agaricus haemorrhoidarius

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-12 cm; brună

Picior
înălțime 8-14 cm; maroniu

Lame
rozii

Carne
albă

Miros
slab

Gust
plăcut

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria este conică în stare tânără, dar, pe parcursul maturizării, devine treptat plată, cu marginea aproape întotdeauna crăpată. **Cuticula,** brună la culoare, este acoperită de foarte multe adâncituri mici, dese și într-o nuanță mai închisă. **Piciorul** este întotdeauna gol în interior, alb-murdar, catifelat și lânos, și are la bază un bulb relativ mare, mult îngropat în pământ. **Lamele** sunt dese și libere. **Carnea** este albă, cu miros slab sau ușor acru-acid și gust plăcut și delicat.

VARIABILITATE. Când este atinsă, cuticula de pe pălărie și de pe picior capătă un colorit roșu aprins. Lamele, inițial roz, devin cu timpul brun-negricioase. Când este tăiată, carnea se colorează în roșu intens.

HABITAT. Crește în grupuri mici în pădurile de foioase, de la dealuri de mică altitudine la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Agaricus silvaticus,*** care, totuși, are dimensiuni mai mici și crește, de obicei în pădurile de conifere.

SINONIME. *Psalliota haemorrhoidaria.*

INTERES GASTRONOMIC. Bună pentru consum, nu este prea căutată fiind rară.

Ciuperca de câmp • *Agaricus arvensis*

Pălăria, este, la început, ovoidală și, apoi, convexă sau ușor aplatizată, câteodată cu gurgui foarte larg, alb-lucioasă cu reflexe mătăsoase, foarte cărnoasă, uneori cu marginea fisurată. **Piciorul** este robust, cilindric și cu un bulb abia vizibil la bază, purtând urme de volvă și cu **inel** lat, striat longitudinal. **Lamele** sunt foarte înalte, dese, cu lamele, relativ rotunjite și libere. **Carnea** este foarte compactă, fragedă și cu miros inconfundabil de anason. Gustul nu este prea puternic.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; albă

Picior
înălțime 6-15 cm; alb

Lame
roz

Carne
albă

Miros
de anason

Gust
delicat

Spori
bruni

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
excelentă

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este alb, dar la cea mai mică atingere capătă rapid o culoare aprinsă galbenă ca lămâia și câteodată roșietică. Lamele sunt la început, albe, apoi gri-roz și la maturitate, devin sepia. Piciorul este, inițial, plin și apoi parțial gol în interior. Carnea este albă, cu tendința de a se îngălbeni sau de a se înroși pe măsură ce îmbătrânește.

HABITAT. Crește pe pajiști, luminișuri și în pădurile însorite de foioase și de conifere. De la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu unele specii de ***Amanitae,*** otrăvitoare, care, totuși, au lamele întotdeauna albe și o volvă vizibilă la baza piciorului.

SINONIME. *Psalliota arvensis.*

INTERES GASTRONOMIC. Este bună de consumat și crudă; se pretează la a fi uscată.

Ciupercă de dimensiuni destul de mari, Agaricus arvensis *apare in locuri ierboase expuse la lumină. Este considerată cea mai bună din familia* Agaricaceae.

Agaricus augustus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 10-20 cm; maronie

Picior
înălțime 10-20 cm; albicios

Lame
albe

Carne
albă

Miros
de migdale

Gust
tipic de ciupercă

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, este, la început, ovoidală și, apoi, convexă, câteodată cu gurgui central. **Cuticula** este acoperită de numeroși solzi fibroși maronii, dispuși concentric, care ies în evidență pe fondul gălbui-ocru. **Piciorul** este cilindric, robust, ușor îngroșat la bază, deseori adânc înfipt în pământ, cu suprafața de sub inel acoperită de solzi minusculi. **Inelul** este foarte larg și atârnă. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și subțiri, libere. **Carnea** este foarte densă și compactă, cu miros tipic de migdale și gust tipic de ciupercă.

VARIABILITATE. La pipăit suprafața piciorului se colorează în galben. Lamele sunt, inițial albicioase, apoi roz și în final, brun-negricioase. Carnea este albă cu pete roșietice de dimensiuni variabile.

HABITAT. Este o specie relativ rară care crește în pădurile de conifere, dar și în cele de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este inconfundabilă datorită solzilor maronii, care o acoperă.

SINONIME. *Psalliota augusta.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de bună calitate. Se recomandă ca, înainte de a fi consumată, să se curețe pălăria de solzi.

În fotografie, două exemplare tinere de Agaricus augustus; *maturizându-se, pălăria se lărgește, ajungând la un diametru chiar de 20 cm.*

Ciuperca de bălegar • **Agaricus bisporus**

Pălăria, este la început globuloasă, apoi convexă și, în final, complet plată, destul de cărnoasă și compactă, cu marginea membranoasă și cu puf, ușor striată și cu solzi mici, maronii. **Piciorul** este bont și cărnos, cilindric, ușor bulbos, câteodată gol în interior, cu **inel** membranos care se detașează repede. **Lamele** sunt foarte înalte și subțiri. **Carnea** este albă, foarte consistentă, cu miros și gust bine definite.

CARTA D IDENTIT

Pălărie
diametru 5-10 cm; alb-brună

Picior
înălțime 3-8 cm; alb

Lame
rozii

Carne
albă

Miros
puternic

Gust
caracteristic

Spori
bruni

Habitat
terenuri cultivate

Comestibilitate
excelentă

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la alb-murdar (tipic pentru ciupercile cultivate) la brun-deschis. Lamele sunt, la început, roz, apoi brune ca scorțișoara și, la maturitate, sepia. Când este tăiată, carnea capătă nuanțe roz.

HABITAT. Crește pe terenuri fertilizate cu îngrășăminte naturale, grădini, parcuri, pe lângă poteci, pe pășuni. De la câmpie la muntele de altitudine medie.

PERIOADA DE **CRESTERE.** De primăvara până toamna.

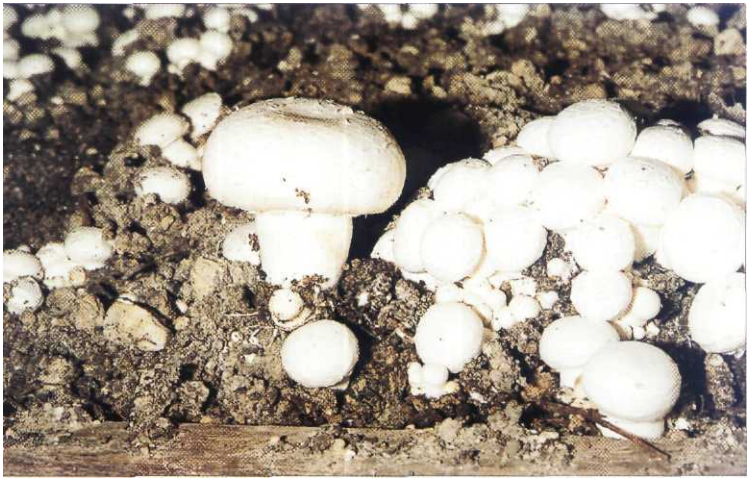
SPECII **ASEMANATOARE.** Este considerată de mulți specialiști ca o varietate cultivată de *Agaricus campestris,* sau, în orice caz, greu de deosebit de aceasta. Se deosebește însă ușor de speciile otrăvitoare de *Amanitae* prin mirosul și gustul caracteristice ca și prin faptul că are lamele roz-brune.

SINONIME. *Psalliota bispora.*

INTERES GASTRONOMIC

Este bună consumată și crudă. Această ciupercă este una dintre puținele specii care pot fi cultivate; de aceea se găsește cel mai frecvent în comerț. Poate fi găsită în magazine toată perioada anului.

Agaricus bisporus, *cunoscută de toată lumea ca „champignon", crește în natură pe terenuri fertilizate în mod natural.*

Agaricus Silvicola • Ciuperca de pădure

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-10 cm; albicioasă
Picior înălțime 5-10 cm; albicios
Lame roz
Carne albă
Miros de anason
Gust caracteristic
Spori bruni
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate bună

Pălăria, relativ cărnoasă și compactă, este, la început, globuloasă și, la maturitate, convexă. **Cuticula** este netedă și cu puf scurt, cu aspect mătăsos. **Piciorul** este subțire, cilindric, gol în interior și cu bulb vizibil la bază. **Inelul** este larg și atârnat, cu partea superioară albă, iar cea inferioară gri. **Lamele** sunt foarte dese, înalte și libere. **Carnea** pălăriei este subțire, fragilă, cu miros puternic de anason.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între alb și crem; când este atinsă devine galben-intens. Lamele sunt la început roz și apoi brun-negricioase. La exemplarele mature, carnea devine maronie.

HABITAT. Crește în grupuri cu numeroase exemplare în pădurile de foioase și de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. La un examen sumar poate fi confundată cu o specie albă, otrăvitoare de *Amanitae* de care se deosebește, totuși, prin coloritul roz al lamelor. Se aseamănă foarte mult cu ***Agaricus arvensis*** (ciuperca de câmp, champignonul-oilor), de dimensiuni mai mari și tipică pentru terenuri ierboase.

SINONIME. *Psalliota silvicola.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă apreciată din punct de vedere culinar.

Agaricus xanthodermus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-12 cm; albă
Picior înălțime 6-12 cm; alb
Lame roz
Carne albă
Miros de cerneală
Gust slab
Spori bruni
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate TOXICĂ

Pălăria, din sferică, devine, la maturitate, plat-convexă. De obicei este netedă, albă, câteodată presărată cu solzi mici. **Lamele** sunt dese, relativ înalte, cu marginea crestată, libere. **Piciorul** este înalt, cilindric, întotdeauna gol în interior și cu bulb la bază. **Inelul,** situat foarte sus, este alb și striat fin. **Carnea** este albă în partea de sus a piciorului și galbenă ca sulful în partea dinspre bază, cu miros relativ neplăcut.

VARIABILITATE. Lamele diferă de la alb-murdar, la roz și la brun-purpuriu. Cuticula, când este atinsă, capătă un colorit galben-aprins.

HABITAT. Crește, în grupuri mai mult sau mai puțin mari, prin iarba de pe pășuni, pajiști, grădini, pe sub foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu să fie confundată cu specii comestibile, cel puțin din cauza mirosului neplăcut pe care îl emană.

SINONIME. *Psalliota xanthoderma, Psalliota cretacea, Pratella cretacea.*

PERICULOZITATE. Provoacă tulburări gastrice grave.

Hypholoma capnoides

Pălăria, destul de cărnoasă, este, la început, globuloasă și, apoi, emisferică. Cuticula este netedă, uscată și de culoare ocru, mai deschisă spre margine și cu aspect lipicios pe vreme umedă. Piciorul este subțire, înalt, gol în interior și maroniu, datorită filamentelor care îl acoperă. Lamele sunt foarte dese, aderente la picior, gri-albăstrui. Carnea este delicată, fibroasă, inodoră și cu gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este ocru cu nuanțe galbene sau roșietice. Lamele variază de la alb la gri-albăstrui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-9 cm; ocru

Picior
înălțime 3-8 cm; brun

Lame
gri

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
cu precauție

HABITAT. Crește în grupuri pe trunchiurile în putrefacție ale coniferelor, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. *Hypholoma sublateritium* (gheba cărămizie), specie necomestibilă, considerată de către unii specialiști chiar toxică.

PRECAUTII. Este o specie care trebuie evitată, măcar pentru ușurința cu care poate fi confundată cu specii toxice. Oricum, este recomandabil să fie bine fiartă înainte de a fi consumată.

Spre deosebire de celelalte specii din acest gen, Hypholoma capnoides este o *specie comestibilă, dar este bine să fie consumată cu precauțiile necesare.*

Hypholoma fasciculare · Gheba pucioasă

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria
diametru 2-7 cm; galbenă

Picior
înălțime 3-6 cm; galben

Lame
galbene

Carne
galbenă

Miros
neplăcut

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Periculozitate
TOXICĂ

Pălăria este, la început, globulos-emisferică și, apoi, aplatizată, cu un gurgui central foarte extins. **Cuticula** are culoarea galben-sulf, foarte aprinsă, mai închisă la culoare și aproape roșu-ruginiu în mijloc, complet netedă și lucioasă. **Piciorul** este foarte subțire, șerpuit, de aceeași culoare cu pălăria, dar cu nuanțe mai palide, cilindric sau subțiat la bază, cu urmele unui inel fals, care dispar repede. La exemplarele tinere se observă, între picior și pălărie, o cortină galbenă foarte fină care rămâne parțial lipită de marginea pălăriei, formând o membrană subțire și franjurată, și de picior, ca un inel fals. **Lamele** sunt foarte dese, înalte, galbene ca sulful și perfect aderente la picior. **Carnea** este galbenă, fragedă și fibroasă, cu miros neplăcut și gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei, ca și cel al celorlalte părți, este destul de constant. Câteodată, în locul gurguiului se poate observa o mică adâncitură. Piciorul este galben mai mult sau mai puțin închis, iar la bază are tendința să devină maroniu. Lamele sunt, la început, galbene, apoi devin verde-oliv și, la maturitate, capătă nuanțe de maro-închis. Carnea, din galbenă, are tendința de a se înroși.

HABITAT. Crește în grupuri de sute de exemplare pe buștenii în stare de putrefacție în păduri de foioase și de conifere. De la câmpie la munte.

Cunoscută sub numele de ciupercă de sulf din cauza culorii sale, Hypholoma fasciculare *crește in grupuri de foarte multe exemplare pe buștenii în stare de putrefacție.*

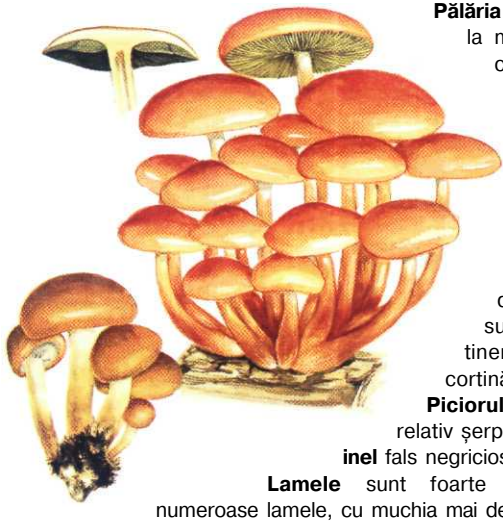
PERIOADA DE CRESTERE. Crește pe toată durata anului, cu excepția perioadei de îngheț.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Armillaria mellea*** (ghebele), ***Pholiota aegerita*** **și** ***Hypholoma capnoides,*** toate comestibile, care se disting cu ușurință pentru că au carnea albă, iar gustul nu este amar.

SINONIME. *Agaricus fasciculari*s, *Nematoloma fasciculare.*

PERICULOZITATE. Este o specie toxică și, oricum, nu se poate consuma din cauza gustului amar. Este foarte periculoasă dacă este consumată de către persoane în vârstă sau slăbite.

Gheba cărămizie • **Hypholoma sublateritium**

Pălăria este, inițial, globuloasă și, la maturitate, are formă de clopot sau emisferică. **Cuticula** de culoare roșie-cărămizie, netedă și uscată, se deschide la culoare pe margine, devenind gălbuie. De-a lungul bordurii sunt aproape întotdeauna vizibile resturi din cortină ca niște franjuri subțiri. La exemplarele tinere, apare întotdeauna o cortină din filamente subțiri. **Piciorul** este cilindric, delicat și relativ șerpuit, gol în interior, cu un **inel** fals negricios; se subțiază către bază. **Lamele** sunt foarte dese, intercalate de numeroase lamele, cu muchia mai deschisă la culoare și puțin aderente la picior. **Carnea** este gălbuie, puțin roz la bază și sub cuticula pălăriei, fără miros și cu gust amărui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-8 cm; roșu-cărămiziu

Picior
înălțime 5-12 cm; variabil

Lame
măslinii

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
amărui

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este foarte uniform și cu puține variații de nuanțe. Lamele sunt, inițial, gălbui, apoi măslinii și la maturitate deplină, brun-negricioase.

HABITAT. Este o specie foarte obișnuită care crește în grupuri mari pe buștenii putrezi, pe cioturi și, în general, pe orice bucată de lemn căzută la pământ, în pădurile de conifere și foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Aproape tot anul, cu excepția perioadei când totul îngheață.

SPECII ASEMANATOARE. *Nematoloma sublateritium, Agaricus sublateritium.*

PRECAUȚII. Unii specialiști o consideră toxică.

Hypholoma sublateritium *poate fi ușor recunoscută după culoarea roșie-cărămizie din zona centrală a pălăriei.*

Psilocybe semilanceata

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 0,5-1,5 cm; ocru

Picior
înălțime 3-8 cm; alburiu

Lame
maronii

Carne
albicioasă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
TOXICĂ

Pălăria, foarte subțire, este conică sau în formă de clopot cu gurgui central foarte ascuțit. **Cuticula** relativ scorojită pe margine, devine lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este foarte subțire și fusiform, cilindric sau puțin subțiat la vârf. **Lamele** nu sunt prea dese și destul de înalte. **Carnea** este puțină cantitativ, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între ocru și brun-gălbui, câteodată cu nuanțe verzui. Piciorul este alb sau crem, cu baza câteodată pigmentată în albastru. Lamele sunt, la început, ocru și devin brun-purpuriu-închis.

HABITAT. Crește în pâlcuri mici pe pajiști, pășuni și, deseori, pe marginea potecilor, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. NU poate fi confundată datorită formei pălăriei și gurguiului ascuțit.

PERICULOZITATE. Ingerarea acestei ciuperci provoacă grave și supărătoare efecte halucinogene. Vechii mexicani foloseau *Psilocybe zapotecorum* în ritualurile vrăjitorești.

Stropharia semiglobata

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-4 cm; galbenă

Picior
înălțime 4-1 cm; galben

Lame
purpurii

Carne
alburie

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
coprofilă

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte subțire și fragilă, este, la început, globuloasă și, apoi, convexă, uneori cu gurgui. **Cuticula** este netedă, lucioasă și relativ lipicioasă. **Piciorul** este subțire, cilindric, puțin vâscos, cu un mic **inel** membranos incomplet. **Lamele** sunt destul de rare, înalte și ondulate. **Carnea** este subțire, fără miros și cu gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben la galben-verzui, cu bordura întotdeauna mai deschisă. Lamele sunt purpurii sau brun-violacee, câteodată și pătate cu negru. Culoarea pălește o dată cu trecerea timpului.

HABITAT. Crește pe terenuri ierboase, pe excrementele animalelor și pe grămezile de bălegar, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o specie care nu poate fi confundată cu altele datorită coloritului viu și locului neobișnuit în care crește.

SINONIME. *Agaricus semiglobatus, Agaricus stercorarius.*

Stropharia aeruginosa

Pălăria este, la început, ovoidală, apoi în formă de clopot și plată, de un verde inconfundabil cu reflexe albăstrii, mai închise spre margine și tinzând spre galben în centru. De-a lungul bordurii este aproape întotdeauna vizibilă o membrană de dimensiuni mici, subțire și crestată. Aproape toate exemplarele au un gurgui în centru, larg, dar nu prea pronunțat. **Cuticula** este netedă și foarte lipicioasă, relativ lucioasă, ușor detașabilă de pe carnea pălăriei. **Piciorul,** cilindric, gol în interior, de aceeași culoare cu pălăria, este acoperit mai jos de inelul membranos de numeroși solzi mici, albi. **Inelul** are formă de pâlnie, se detașează timpuriu și este negru în partea superioară și alb în cea inferioară. **Lamele** sunt foarte dese, intercalate cu lamele, de culoare verde-gri și puțin aderente la picior. **Carnea** este albicioasă, relativ apoasă, cu miros și gust foarte neplăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la albastru-deschis la verde-albăstrui în zona de margine și de la gri la maro-deschis în zona centrală. Lamele sunt, la început, gri-violete și, la maturitate, capătă nuanțe violet-verzui. Carnea poate avea nuanțe ușoare galben-verzui. După ce sunt culese, exemplarele tinere se îngălbenesc în scurt timp.

HABITAT. Este o specie obișnuită pe pășuni, pe pajiști, luminișuri ierboase, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. NU poate fi confundată din cauza coloritului verde strălucitor.

SINONIME. *Agaricus aeruginosus, Agaricus viridulus, Geophila aeruginosa.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; verzuie

Picior
înălțime 4-6 cm; verzui

Lame
gri

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
neplăcut

Spori
bruni

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Stropharia aeruginosa, ciupercă necomestibilă și, poate, chiar toxică, este inconfundabilă datorită coloritului său verde.

Stropharia coronilla

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; gălbuie

Picior
înălțime 4-6 cm; alb

Lame
lila

Carne
albă

Miros
de ridiche

Gust
slab

Spori
violacei

Habitat
terenuri îngrășate natural

Comestibilitate
NU

Pălăria este, la început, conică și, apoi, plată, netedă sau cu solzi mici rari, purtând uneori pe margine resturi de membrană. **Piciorul** este cilindric și subțiat în partea de jos, la început plin și, apoi, gol în interior, cu prelungiri radiculare care pătrund în pământ. **Inelul** este mic, violet din cauza sporilor care cad pe el de la lamele de deasupra; el cade timpuriu. **Lamele** sunt foarte dese și aderente.

VARIABILITATE. Pălăria capătă nuanțe diferite de galben-deschis. Lamele pot fi lila-palid la exemplarele tinere și violete sau brun-negricioase la cele mature.

HABITAT. Crește pe pășuni, terenuri fertilizate, pajiști și de-a lungul potecilor, de la câmpie la dealurile de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Alte specii mici din genul ***Stropharius*** necomestibile.

SINONIME. *Geophila coronilla.*

PRECAUȚII. Deși unii experți le consideră comestibile, este bine să se evite consumarea acestor ciuperci.

Inelul ciupercii Stropharia coronilla *este colorat în violet datorită sporilor care se adună aici, căzuți de pe lamele de deasupra.*

Stropharia ferrii

Pălăria este foarte cărnoasă, la început convexă, cu marginea răsfrântă spre picior și, apoi, din ce în ce mai adâncită, dar niciodată plată, maronie. Când este complet matură, tinde să se crape pe margine. **Piciorul** este foarte gros, tare, ușor îngroșat la bază și puțin curbat spre locul unde se formează bulbul, alb. **Inelul** este foarte larg, dar cade ușor și este striat pe ambele fețe. **Lamele** sunt violete, cu nuanțe gri și marginea rotunjită. **Carnea** este albă și foarte densă, dar fără miros și gust perceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; maronie

Picior
înălțime 8-15 cm; alb

Lame
violacee

Carne
albă

Miros
slab

Gust
insipidă

Spori
violacei

Habitat
terenuri cultivate

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-gălbui la brun-închis, cu nuanțe violacee. Piciorul este foarte compact, alb în partea superioară și gălbui în cea inferioară.

HABITAT. Crește pe terenuri nisipoase, în special acolo unde acestea au fost cultivate, de exemplu pe miriștile rămase după culegerea porumbului, dar și pe mici fragmente de lemn, de la câmpie la dealurile de altitudine medie.

PERIOADA DE CRESTERE. Este o specie tipică de primăvară, care poate fi recoltată începând chiar de la sfârșitul lunii martie.

SPECII ASEMANATOARE. Ar putea fi confundată cu anumite specii din genul ***Agaricus,*** dar poate fi diferențiată de acestea prin coloritul violaceu al lamelor.

SINONIME. *Stropharia rugoso-annulata.*

INTERES GASTRONOMIC. Considerată într-o vreme ca fiind toxică, astăzi este apreciată ca fiind de bună calitate pentru consum; poate fi pregătită și crudă; este cultivată pe scară destul de largă.

Stropharia ferrii crește *pe terenuri nisipoase, în special când acestea sunt cultivate.*

Coprinus atramentarius · Buretele de cerneală

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-7 cm; cenușie

Picior
înălțime 5-18 cm; albicios

Lame
albe

Carne
gri

Miros
slab

Gust
slab

Spori
negricioşi

Habitat
cioturile copacilor

Comestibilitate
mediocră

Pălăria este, la început, ovoidală și, apoi, capătă formă de clopot, gri-deschis, relativ netedă și striată radial, câteodată cu solzi mici pe vârf, acolo unde este de obicei mai închisă la culoare. **Piciorul** este cilindric, fusiform și gol în interior, subțiindu-se spre vârf, niciodată bulbos. Suprafața sa are un luciu mătăsos. **Lamele** sunt foarte dese și înalte, albe. **Carnea** este albă, fragilă, cu miros și gust foarte slabe, dar nu neplăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la alb-murdar la culoarea cojii de alună, cu mijlocul întotdeauna mai închis. La terminarea maturizării, marginea se crestează adânc radial și se răsfrânge în sus. Lamele sunt, la început, albe, apoi brune, devenind negricioase cu reflexe măslinii. Carnea este gri la exemplarele nematurizate și devine, treptat, albă.

HABITAT. Crește în grupuri pe cioturile de foioase, chiar și în parcuri, grădini, luminișuri și pe lângă poteci. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Primăvara.

SPECII ASEMANATOARE. Alte specii din genul ***Coprinus,*** mai mici, care cresc în același mediu.

PRECAUTII. Trebuie consumată cu prudență și numai dacă este tânără. Trebuie evitat cu desăvârșire consumul de băuturi alcoolice împreună cu această ciupercă, pentru că pot apărea tulburări grave, ca palpitații cardiace, eriteme cutanate și transpirație în exces.

O *caracteristică aparte a speciilor care aparțin genului* Coprinus este *delicvescența, care face ca lamele lor să se transforme, într-un lichid negricios.*

Buretele cu perucă • **Coprinus comatus**

Pălăria este, la început, aproape cilindrică, apoi ia formă de clopot foarte ascuțit, deschizându-se o dată cu trecerea timpului, cu marginea striată fin, crăpată în sens radial și ușor răsfrântă în sus. **Cuticula** este acoperită de numeroși solzi ocru-deschis, destul de zbârliți, care îi dau un aspect lânos. **Lamele** sunt foarte dese, subțiri și foarte înalte, niciodată aderente. **Piciorul** este relativ lung, cilindric, alb cu reflexe mătăsoase și complet gol în interior. Baza sa bulboasă este înfășurată într-o volvă subțire. **Inelul** este membranos și foarte delicat. **Carnea** este albă, destul de fragilă și moale, cu miros și gust abia perceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; albă

Picior
înălțime 5-18 cm; alb

Lame
albe

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
plăcut

Spori
negri

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
excelentă

VARIABILITATE. Destul de obișnuită chiar în grupuri mari, pe pajiști, în grădini și parcuri, acestea fiind bogate în substanțe organice, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Coprinus ovatus,*** care, însă, nu are niciodată lame de culoare roz.

SINONIME. *Agaricus porcellanus, Agaricus tiphoides.*

PRECAUTII. Foarte bună pentru consum alimentar, chiar și crudă, cu condiția să fie tânără. Atunci când lamele devin roz, ciuperca trebuie aruncată. Solzii de pe pălărie trebuie îndepărtați pentru că sunt indigești.

Ciupercă destul de obișnuită, Coprinus comatus *poate fi găsită și pe grămezile de pietriș de pe marginea drumurilor de țară.*

Coprinus disseminatus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 0,5-1,5 cm; ocru

Picior
înălțime 1,5-4 cm; alb

Lame
albe

Carne
nesemnificativă cantitativ

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de mică, subțire și fragilă, este, la început, ovoidală și, apoi, ia formă de clopot, cu suprafața acoperită de striații subțiri radiale. **Cuticula,** cel puțin la exemplarele tinere, este catifelată fin. **Piciorul** este gol în interior, cilindric sau curbat, câteodată bulbos la bază și de consistență scăzută. **Lamele** sunt rare, foarte subțiri, destul de înalte și niciodată delicvescente (nu se transformă în lichid). **Carnea** este foarte puțină, fără miros și gust specifice.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între ocru și arămiu-roșcat, câteodată și alb-murdar. Lamele sunt, la început, albe, apoi maronii și, la maturitate deplină, aproape negre.

HABITAT. Specie foarte obișnuită care crește, câteodată în pâlcuri de sute de exemplare, pe lemnul în stare de putrefacție al multor foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. În rândul celorlalte specii din genul respectiv este inconfundabilă.

SINONIME. *Psatyrella disseminata, Pseudocoprinus disseminatus.*

Coprinus disseminatus, *specie care nu prezintă interes gastronomic, formează câteodată adevărate colonii cu sute de exemplare pe cioturile și pe buștenii în stare de putrefacție.*

Coprinus picaceus

Pălăria este, la început, ovoidală și, apoi, capătă formă de clopot. **Cuticula** este acoperită de un strat pâslos, care devine parțial lânos, cu pete mari, pufoase, provenite din resturile de volvă. **Piciorul** ciupercii adulte este relativ înalt, drept, destul de subțire și neted, subțiat către vârf, cu baza puțin îngroșată și solzoasă.

Lamele sunt libere și dese, înalte de până la 1 cm; la maturitate devin delicvescente (se transformă într-un lichid). **Carnea** este de consistență redusă, translucidă sau albă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la ocru la brun-deschis. Lamele sunt la început gri-ocru și devin negre și delicvescente.

HABITAT. Crește izolată sau în mici pâlcuri pe solurile bogate în humus și îngrășate natural, în pădurile de foioase, ca și pe trunchiuri în putrefacție, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Din septembrie până în noiembrie.

PRECAUTII. Deși nu prezintă interes gastronomic, această ciupercă este considerată ușor toxică.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; ocru striat

Picior
înălțime 10-15 cm; alb

Lame
alb-gri

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
acru

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Lacrymaria velutina

Pălăria, puțin cărnoasă și fragilă, are, mai întâi, formă de clopot și apoi, devine convexă, cu gurgui mare, turtit. Resturile de volvă formează de-a lungul bordurii un șir de franjuri. **Cuticula** este acoperită de minuscule firișoare lânoase care cad destul de rapid. **Lamele** sunt dese și secretă picături de apă. **Carnea** este compactă și fragilă, inodoră și amăruie.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru-deschis la arămiu-gălbui. Piciorul poate fi ori alb, ori cu nuanțe de ocru. Lamele sunt purpurii, uneori pătate cu negru și cu marginea albicioasă.

HABITAT. Crește în grupuri mici prin pădurile însorite de foioase, de-a lungul potecilor și în luminișuri, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă mult cu ***Lacrymaria pyrotrichia.***

SINONIME. *Lacrymaria lacrymabunda, Hypholoma velutinum, Agaricus velutinus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă relativ modestă din punct de vedere gastronomic, își păstrează gustul amar chiar și după ce a fost fiartă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; ocru

Picior
înălțime 4-10 cm; ocru

Lame
purpurii

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Panaeolina foenisecii

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-2 cm; ocru

Picior
înălțime 4-6 cm; ocru

Lame
maronii

Carne
ocru

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
Nu

Pălăria, foarte mică, subțire și cu aspect uscat, are formă de clopot la început și, apoi, devine convexă, cu marginea zimțată. **Cuticula** este netedă și uscată. **Piciorul** este foarte subțire, fragil, cilindric sau ondulat, cu suprafața netedă. **Lamele** sunt dese, subțiri și destul de înalte. **Carnea** este redusă cantitativ și fibroasă, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru la gri-maroniu. Lamele sunt, la început, brun-deschis, apoi se pătează cu brun și, la maturitate, devin brun-negricioase. Carnea este ocru, mai închisă la baza piciorului.

HABITAT. Crește în grupuri mici pe pajiști, pășuni, de-a lungul potecilor, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi ușor confundată cu *panaeolus* ***papilionaceus,*** și aceasta necomestibilă.

SINONIME. *Panaeolus foenisecii.*

PRECAUTII. Ciupercă necomestibilă, poate da efecte halucinogene.

Panaeolus papilionaceus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; albicioasă

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Lame
gri

Carne
gri

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
negri

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de cărnoasă și elastică, este, la început, emisferică și devine convexă, cu suprafața deseori scorojită și cu marginea tivită de resturile de volvă. Pe vreme uscată **cuticula** este solzoasă. **Piciorul** este subțire și cilindric, câteodată subțiat la vârf și cu baza ușor îngroșată, cu suprafața relativ făinoasă. **Lamele** sunt destul de dese, înalte, subțiri și puțin aderente la picior. **Carnea** este moale și fibroasă, fără gust și miros caracteristice.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la albicios la gri-deschis. Piciorul are tendința de a se înnegri în partea inferioară. Lamele sunt, la început, gri, apoi pătate cu negru și, la maturitate, complet negre. Carnea este albă sau gri.

HABITAT. Crește pe terenuri fertilizate natural, pe pășuni, pajiști, câteodată și pe grămezile de bălegar, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se poate asemăna cu ***Panaeolina foenisecii,*** necomestibilă și halucinogenă.

Panaeolus sphinctrinus

Pălăria, foarte subțire și fragilă, are formă de clopot-conică, mai închisă la culoare în centru și cu marginea albicioasă și zimțată. **Piciorul** este destul de subțire și fusiform, cilindric, gol în interior, cu suprafața relativ pufoasă. **Lamele** sunt dese și aderente la picior, cu marginea albă. **Carnea** este subțire și fără consistență, inodoră și insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia între gri-cenușiu și negricios, câteodată cu nuanțe verzui. Piciorul are tonalități de la albicios la gri-închis, începând de sus și continuând până la bază. Lamele sunt inițial gri și, treptat, devin negricioase, uneori pătate cu alb.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; gri

Picior
înălțime 5-10 cm; gri

Lame
gri

Carne
gri

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
negri

Habitat
coprofilă

Comestibilitate
NU

HABITAT. Crește de obicei în grupuri mici, pe terenuri bine fertilizate natural, pe pășuni, pe excrementele animalelor erbivore sau în imediata lor apropiere. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Este o specie destul de precoce, crescând din primăvară până în toamnă.

SPECII ÎNRUDITE. Se aseamănă foarte mult **cu *Panaeolus subbalteatus,*** de culoare ocru, ***Panaeolus acuminatus,* brun-închis, și *Panaeolus semiovatus,*** gri, toate fiind coprofile și necomestibile.

PRECAUTII. Această ciupercă nu prezintă nici un interes gastronomic; se bănuiește că ar avea efecte halucinogene.

Panaeolus sphinctrinus, *ca multe alte specii din același gen, crește de obicei într-un mediu special: pe excrementele animalelor erbivore.*

Psathyrella hydrophila

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-5 cm; maronie

Picior
înălțime 4-10 cm; albicios

Lame
maronii

Carne
brună

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, destul de subțire și puțin cărnoasă, are, la început, formă de clopot și, apoi, aproape plată, cu marginea zimțată, crestată și tivită cu resturi de volvă. **Cuticula** este netedă, uscată și scorojită la exemplarele mature. **Piciorul** este pronunțat fusiform și subțire, cilindric sau puțin șerpuit, cu suprafața netedă și mătăsoasă. **Lamele** sunt foarte dese, scunde și subțiri, cu marginea albicioasă. Pe marginea lor apar picături foarte mici de apă. **Carnea** este moale, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-închis la brun-măsliniu. Lamele sunt, la început, de culoarea scorțișoarei și, apoi, violacee. Carnea pălăriei și cea de la baza piciorului este brună, în rest, albă.

HABITAT. Crește în grupuri, uneori de foarte multe exemplare, în locurile cele mai umede, chiar mlăștinoase, din pădurile de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este greu să fie confundată cu alte specii.

SINONIME. *Hypholoma hydrophilum.*

Psathyrella hydrophila *preferă locurile umede și crește deseori în grupuri de numeroase exemplare.*

Bălușca-moldului • *Gomphidius glutinosus*

Pălăria, foarte cărnoasă și compactă, este la început convexă și apoi se aplatizează, câteodată cu gurgui puțin pronunțat și, la exemplarele tinere, cu marginea răsfrântă în jos; este striată radial. **Cuticula,** ușor de îndepărtat, este netedă, lucioasă și lipicioasă. **Piciorul** este cilindric, nu prea înalt, câteodată îngroșat la bază și cu aspect vâscos-lipicios, la fel ca pălăria. Între picior și pălărie, la exemplarele tinere, este vizibilă o cortină delicată formată din filamente foarte subțiri; o dată cu creșterea și maturizarea ciupercii, ea se fragmentează și devine un fel de **inel** maroniu, aderent la picior. **Lamele** nu sunt dese ci foarte înalte și groase, relativ decurente în lungul piciorului și cu numeroase ramificații și vinișoare de legătură între ele. **Carnea** este foarte moale și fragilă, fără miros și cu gust ușor acru-acidulat.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; violacee

Picior înălțime
4-10 cm; bicolor

Lame
albicioase

Carnea
albă

Miros
inodoră

Gust
acru-acid

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei merge de la gri-violaceu la negricios cu reflexe purpurii; la maturitate se observă deseori pete negre. Piciorul este bicolor, alb în partea de sus și galben auriu în cea de jos. Lamele sunt, la început, albicioase, apoi gri și, în final, negricioase. Carnea este albă, cu excepția piciorului care, la bază, capătă o culoare galbenă vie.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere, mai ales la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este aproape imposibil să fie confundată cu alte specii de ciuperci.

SINONIME. *Gomphus glutinosus, Agaricus glutinosus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă bună pentru consum, de la care trebuie îndepărtată cuticula vâscoasă. Poate fi uscată sau conservată în ulei.

Solitară sau in grupuri, Gomphidius glutinosus este o *specie care se poate întâlni pe sub conifere, la munte.*

Gomphidius helveticus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; roşiatică

Picior
înălţime 2-8 cm; roşiatic

Lame
roşiatice

Carnea
portocalie

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
măslinii

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria este, iniţial, convexă şi, apoi, aproape plată, cu marginea întotdeauna răsucită în jos, către picior. **Cuticula** este netedă, uscată şi acoperită cu un puf foarte fin. **Piciorul** este solid, cilindric şi subţiat la bază, unde se prelungeşte cu filamente rădăcinoase. **Lamele** sunt relativ rare, despicate şi decurente pe lângă picior. **Carnea** este compactă cu miros imperceptibil şi gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru cu nuanţe roz, la roşu-cărămiziu. Lamele pot fi roz sau portocalii, iar la maturitate, chiar complet negre. Carnea, de culoare portocalie, are tendinţa de a se îngălbeni la baza piciorului.

HABITAT. Creşte exclusiv în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este inconfundabilă datorită culorii uniforme şi pufului de pe pălărie.

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă, dar de valoare modestă.

Gomphidius roseus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; roz

Picior
înălţime 2-5 cm; albicios

Lame
albicioase

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
negri

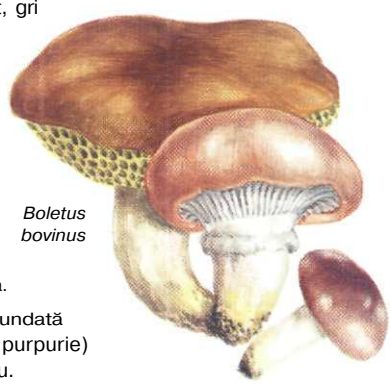
Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, destul de mică, dar cărnoasă, este, iniţial, convexă şi, apoi, plată sau chiar puţin adâncită, cu suprafaţa ondulată şi gurgui **mare** central, puţin proeminent. **Cuticula** este netedă şi relativ vâscoasă, de culoare roşie-strălucitoare. **Piciorul** este cilindric, destul de robust şi, câteodată, subţiat la bază. **Lamele** sunt relativ rare, înalte şi cărnoase, mult decurente în lungul piciorului şi deseori despicate. **Carnea** este densă, iar mirosul şi gustul aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Piciorul este alb cu nuanţe roz sau roşietice în partea inferioară. Lamele, la început albe, devin, treptat, gri ca funinginea. Carnea poate avea pete roz.

HABITAT. Ciupercă destul de rară care poate fi găsită solitară sau în grupuri mici prin pădurile de conifere, în special la munte. Deseori este asociată cu *Boletus bovinus* (pita-vacii, hribul-văcarului, văcuţe).

Boletus bovinus

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-tomna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Gomphidius viscidus*** (bălusca purpurie) care, totuşi, are piciorul roşu-cărămiziu.

INTERES GASTRONOMIC. Are valoare gastronomică modestă; oricum trebuie îndepărtată cuticula.

Gomphidius roseus

Bălușca purpurie • **Gomphidius viscidus**

Pălăria, destul de cărnoasă și compactă, inițial este emisferică sau în formă de clopot și, apoi, devine plat-convexă, cu gurgui puțin proeminent și cu marginea mult răsfrântă în jos, spre picior. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este foarte subțire, cilindric și relativ subțiat la bază, câteodată mult curbat, compact și cu aspect fibros. Între picior și pălărie, la ciuperca tânără este întotdeauna vizibilă o cortină frumoasă, formată din filamente foarte subțiri sau dintr-o substanță cleioasă, în raport cu umiditatea atmosferică; această cortină se fragmentează la maturitate, formând un pseudoinel de culoare brună situat în partea de sus a piciorului. **Lamele** sunt relativ rare, înalte și cărnoase, decurente pe o porțiune lungă din picior și ușor detașabile de pălărie. **Carnea** este compactă, cu miros slab, plăcut și gust dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; brun-roşcată

Picior înălțime 4-8 cm; brun-roşcat

Lame maronii

Carne galbenă

Miros plăcut

Gust dulce

Spori negricioşi

Habitat conifere

Comestibilitate bună

VARIABILITATE, Pălăria variază de la roșu-cărămiziu la brun-deschis și rareori la roșietic, cu nuanțe violacee. Piciorul are aceleași tonuri coloristice ca pălăria în partea de sus, iar spre bază este galben-aprins. Lamele sunt, la început, galben-roz și, apoi, violaceu- negricioase. Carnea, gălbuie, în contact cu aerul devine roz.

HABITAT. În pădurile de conifere, în special de pini, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă cu ***Gomphidius roseus,*** de asemenea comestibilă.

SINONIME. *Gomphidius* ***rutilus.***

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă, cu gust bun și se pretează și la uscare.

În fotografie, exemplare nematurizate de Gomphidius viscidus: *la maturitate pălăria se lărgește ajungând chiar la un diametru de 10 cm.*

Boletus edulis · Mânătarca pietroasă

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-25 cm; maronie

Picior
înălțime 5-20 cm; albicios

Strat poros
alb-gălbui

Carne
albă

Miros
tipic de ciuperci

Gust
plăcut

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
excelentă

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, este, la început, emisferică și, apoi, convexă sau, foarte rar, puțin adâncită, cu marginea mai întâi răsfrântă către picior și, apoi, complet plată. **Cuticula** are un aspect catifelat-zgrunțuros, iar pe vreme umedă este lucioasă și ușor lipicioasă. **Piciorul** este masiv, compact, cilindric și, deseori, îngroșat sau chiar globulos, cu suprafața acoperită, cel puțin în partea superioară, cu o rețea fină foarte deasă. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi, iar stratul poros are aspect spongios. **Tuburile** sunt subțiri și lungi, libere și se detașează ușor de pălărie. **Carnea** este foarte compactă la exemplarele tinere și spongioasă la cele mature, albă, cu gust și miros destul de plăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între albicios și brun mai mult sau mai puțin închis, roșu-cărămiziu și chiar gri, cu marginea întotdeauna într-o nuanță mai deschisă. Piciorul este albicios sau brun foarte deschis, cu un fel de rețea în partea de sus și relativ neted în partea de jos, care, în plus, este mai deschisă la culoare. Porii și tuburile sunt, la început, albi, apoi gri și, în final, galben-măslinii. Carnea este albă, nu se alterează la contactul cu aerul, dar, sub cuticula de pe pălărie, capătă nuanțe maronii sau violacee.

Foarte căutat pentru că este delicios și pentru că poate fi folosit in foarte multe rețete, Boletus edulis (hribul) este considerat un reprezentant excepțional al ciupercilor, până într-atât încât mulți culegători nici nu mai iau in seamă celelalte specii.

HABITAT. Poate fi întâlnită atât în pădurile de conifere, cât și în cele de foioase, preferând locurile calde și însorite, de-a lungul potecilor și în liziere. La deal și la munte, mai rar la câmpie.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată cu ***Tylopilus felleus,*** cu gust oarecum amar, care are rețeaua de pe picior mai evidentă.

SINONIME. *Tubisporus edulis.*

INTERES GASTRONOMIC

Este, prin excelență, cea mai căutată ciupercă, nu numai pentru eleganța formei, cât, mai ales, pentru gustul deosebit al cărnii sale. Se pretează oricărei modalități de consum; este foarte apreciată in stare crudă, condimentată în salată, tăiată felii foarte subțiri cu ulei, lămâie, sare și piper, însoțită de bucăți consistente de caşcaval. Pălăriile, foarte cărnoase, sunt excelente la grătar sau pane, prăjite în ulei sau, după gust, în unt. Se poate combina foarte bine cu pilaf de orez, poate fi o garnitură excelentă, gătită cu sos, pentru fripturi la grătar și la cuptor. Este foarte bună și conservată în ulei sau oțet. Uscată sau pulbere se folosește drept condiment.

Boletus aereus · Hribul pucios

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; brun-negricioasă

Picior
înălțime 4-15 cm; brun-deschis

Strat poros
alb-gălbui

Carne
albă

Miros
de pământ, plăcut

Gust
dulceag

Spori
măslinii

Habitat
foioase

Comestibilitate
excelentă

Pălăria, foarte groasă și cărnoasă, este, la început, emisferic-globuloasă și, la maturitate, devine convexă sau chiar aproape plată. **Cuticula** este netedă, niciodată lipicioasă, relativ catifelată și, câteodată, ușor granuloasă sau cu crăpături extrem de fine. **Piciorul** este masiv, foarte tare, puțin îngroșat la bază, semănând cu o pară, sau cilindric, cu suprafața acoperită de o rețea fină în relief, cu ochiurile foarte mici. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile** sunt destul de scurte și subțiri. **Carnea** este relativ compactă, albă, nu-și schimbă culoarea în contact cu aerul, cu miros și gust foarte plăcute.

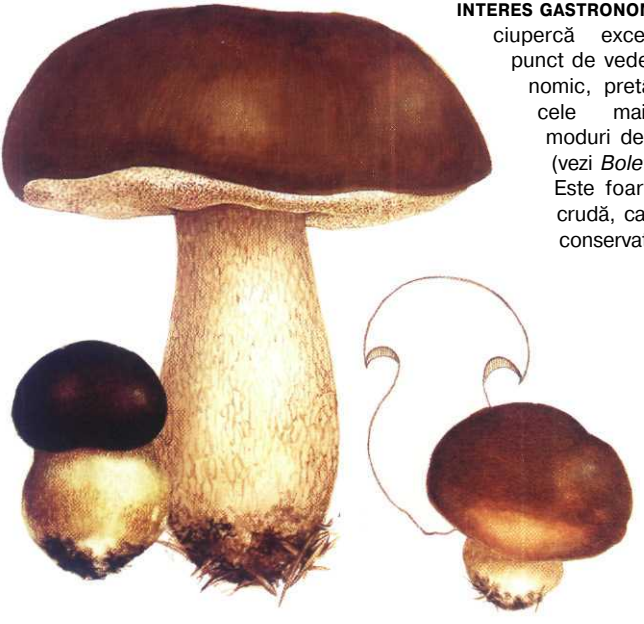
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este, inițial, negricios, iar la ciuperca matură devine brun-închis, câteodată cu pete mai deschise, de dimensiuni variabile. Rețeaua de pe picior, mai întâi albicioasă, devine de culoarea cojii de alună. Tuburile și porii se pot schimba de la alb-crem la galben-deschis și, dacă sunt presați cu degetele, capătă o culoare verde-măslinie.

HABITAT. Crește, de preferință, în pădurile de foioase, în special în regiunile cu climă caldă, de la deal la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Coloritul și densitatea cărnii ajută la recunoașterea acestei specii, dar exemplarele tinere pot fi confundate cu ***Tylopilus felleus,*** cu gust amar.

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă excelentă din punct de vedere gastronomic, pretându-se la cele mai variate moduri de preparare (vezi *Boletus edulis).* Este foarte bună și crudă, ca salată sau conservată în ulei.

Prezentând un interes comercial la fel de mare ca Boletus edulis, Boletus aereus este o *specie mai puțin obișnuită, care preferă pădurile de foioase din zonele cu climă caldă.*

Boletus albidus

Pălăria, foarte groasă și cărnoasă, este, la început, emisferică și, apoi, convexă sau aproape plată, având pe suprafață mici cocoașe și cu marginea mai întâi răsucită spre picior, apoi aplatizată și puțin ondulată. **Cuticula** este uscată, câteodată cu crăpături sau gropițe. **Piciorul** poate fi ori cilindric, ori puțin îngroșat la bază, cu suprafața neregulată și cu o rețea fină în partea superioară. **Porii** sunt rotunzi și mici. **Tuburile,** galbene, sunt foarte lungi și subțiri. **Carnea** este tare și compactă, cu miros plăcut și gust amar.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; albicioasă

Picior
înălțime 5-8 cm; albicios

Strat poros
galben

Carne
albicioasă

Miros
plăcut

Gust
amar

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Pălăria întotdeauna deschisă la culoare, variază între alb și gri, culoarea cojii de alună sau verzui. Piciorul este albicios sau galben-deschis, acoperit cu o rețea, galben-aprins în partea superioară și verzui în cea inferioară. Când sunt tăiați, porii, din galbeni devin verzi-albăstrui. Carnea, albicioasă, este măslinie la baza piciorului și albastră sub tuburi. Când este tăiată devine, dar pentru scurt timp, albăstruie.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special în locuri însorite. La deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este o ciupercă inconfundabilă datorită coloritului său foarte deschis.

Hribul de mușchi · **Boletus chrysenteron**

Pălăria, la început convexă și, apoi, aproape plată, este tare și elastică. **Cuticula,** catifelată, la ciuperca matură este acoperită cu crăpături adânci care lasă să se vadă coloritul roșu-aprins al cărnii. **Piciorul** este alungit și subțiat la bază, cilindric, dar, de cele mai multe ori, curbat, cu puncte foarte dese, roșcate. **Porii** sunt largi și colțuroși. **Tuburile** sunt destul de lungi. **Carnea** este tare și elastică, având miros de fructe și gust slab dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; maronie

Picior
înălțime 4-10 cm; roșiatic

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
de fructe

Gust
slab

Spori
măslinii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-maroniu la brun-roșcat. Porii și tuburile sunt, la început, galbeni și, la maturitate, măslinii.

HABITAT. Foarte obișnuită în pădurile de foioase și, mai rar, în cele de conifere, poate fi întâlnită destul de frecvent și în parcurile din orașe.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. ***Boletus*** *ferrugineus,* care are pălăria mai roșietică.

SINONIME. *Xerocomus chrysenteron.*

Boletus calopus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; măslinie

Picior
înălțime 7-10 cm; roșu

Strat poros
gălbui

Carne
albicioasă

Miros
acru

Gust
amar

Spori
măslinii

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

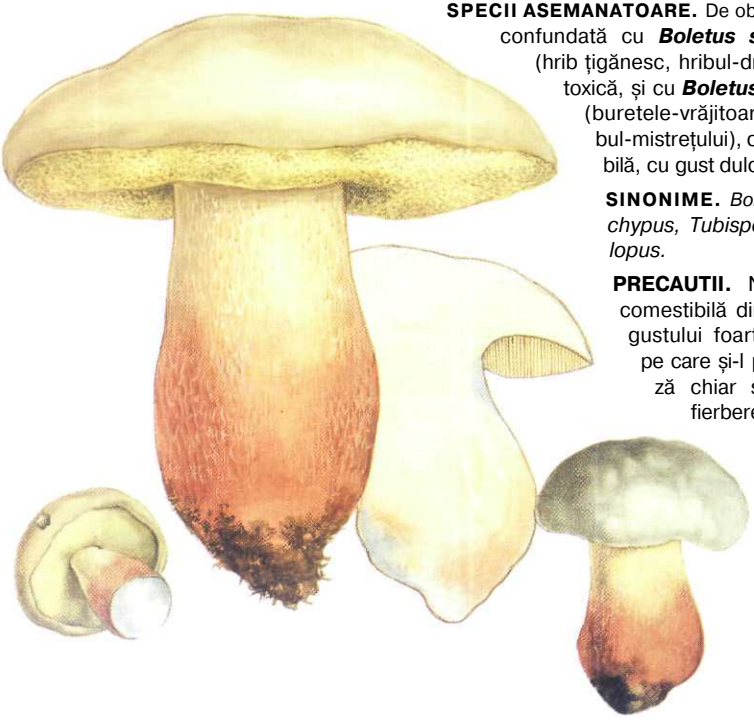

Pălăria, destul de cărnoasă și compactă, este, la început, globuloasă și, apoi, convexă, având pe suprafață mici cocoașe și cu marginea larg ondulată. **Cuticula** este uscată și catifelată. **Piciorul,** foarte tare, gros și robust, în formă de pară sau chiar sferic, este acoperit cu o rețea fină roșie, aproape întotdeauna înfipt adânc în pământ. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile** sunt lungi, subțiri și întotdeauna aderente la picior. **Carnea** este destul de compactă, gri-alburie cu nuanțe gălbui, cu miros acru și gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-deschis la brun-măsliniu-deschis cu pete alb-gălbui. Porii sunt de culoare galben-citron sau verzui, iar, când sunt atinși, devin albăstrui. Tuburile sunt, inițial, galbene și, apoi, măslinii. Piciorul este galben pe porțiunea superioară și roșu-aprins în rest, cu o rețea roșie care devine brună spre bază. Carnea, albă sau gălbuie, când este tăiată, capătă o culoare verde-albăstruie.

HABITAT. Crește frecvent în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. De obicei este confundată cu ***Boletus satanas*** (hrib țigănesc, hribul-dracului), toxică, și cu ***Boletus*** *luridus* (buretele-vrăjitoarei, hribul-mistrețului), comestibilă, cu gust dulceag.

SINONIME. *Boletus pachypus, Tubisporus calopus.*

PRECAUTII. NU este comestibilă din cauza gustului foarte amar pe care și-l păstrează chiar și după fierbere.

Boletus erythropus

Pălăria, foarte tare și cărnoasă, la început este emisferică și, apoi, devine convexă, cu bordură puțin ondulată. **Cuticula** este netedă sau ușor păroasă și câteodată chiar lucioasă. **Piciorul** este foarte robust, tare și globulos, având pe suprafață puncte dese și fine. **Porii** sunt foarte subțiri și lungi. **Tuburile** sunt foarte subțiri și lungi, galben-verzui. **Carnea** poate fi ori compactă, ori spongioasă, cu miros foarte slab și gust dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; brună

Picior
înălțime 5-15 cm; gălbui

Strat poros
roșu

Carne
galbenă

Miros
slab

Gust
dulce

Spori
măslinii

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
cu prudență

VARIABILITATE. Pălăria variază între roșu-cărămiziu și brun-închis. Când porii sunt atinși, se colorează în albastru-închis. Tuburile sunt, la început, galbene și, apoi, măslinii. Carnea, în contact cu aerul, capătă rapid un colorit verde-albăstrui.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere și, mai rar, în cele de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE **CRESTERE.** Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Poate fi confundată ușor cu ***Boletus*** *luridus* (buretele-vrăjitoarei, hribul-mistrețului), dar care se deosebește prin punctele de pe picior și prin faptul că lipsește rețeaua.

SINONIME. *Tubisporus erythropus.*

PRECAUTII. Este o ciupercă bună pentru consum, dar trebuie fiartă; în stare crudă este toxică.

Caracteristică pentru Boletus erythropus *(denumit de cunoscători „buretele cu piciorul roșu"), este zona cu puncte roșii de pe picior.*

Boletus luridus · Buretele-vrăjitoarei

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-20 cm; maronie

Picior
înălțime 5-20 cm; gălbui

Strat poros
roșiatic

Carne
gălbuie

Miros
plăcut

Gust
dulce

Spori
maronii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
cu prudență

Pălăria, relativ robustă și cărnoasă, la început este globuloasă și, apoi, convexă sau aplatizată, cu marginea, inițial, răsfrântă în jos și, apoi, ridicată și ondulată larg. **Cuticula** este netedă, uscată sau lipicioasă pe vreme umedă, cu aspect delicat catifelat. **Piciorul** este foarte masiv, consistent, globulos sau în formă de pară și având pe suprafață o rețea roșie foarte fină. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile,** galbene, sunt lungi, înguste și libere. **Carnea** este destul de densă, cu miros delicat și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-maroniu și măsliniu sau brun-închis, deseori cu marginea galben-roșcată. Porii și tuburile se colorează, când sunt atinși, în albastru-verzui. Piciorul este gălbui, cu pete roșii la mijloc și verzi la bază. În contact cu aerul, carnea se colorează rapid în bleu și, apoi, în bleumarin.

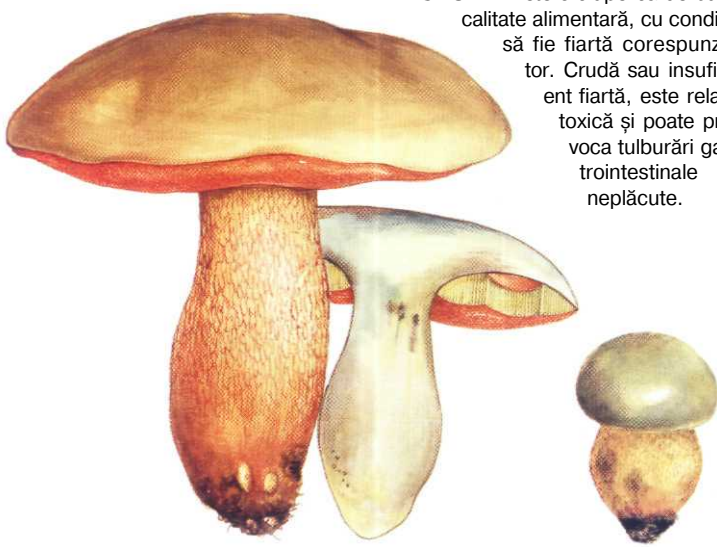
HABITAT. Crește, fie în pădurile de foioase, fie în cele de conifere, în special acolo unde este mult soare. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Se aseamănă mult cu alte specii din acest gen, cu aceleași caracteristici în ce privește comestibilitatea: ***Boletus erythropus*** și ***Boletus queletii.*** La aceasta din urmă, piciorul nu are rețeaua caracteristică.

SINONIME. *Boletus rubeolarius.*

PRECAUTII. Este o ciupercă de bună calitate alimentară, cu condiția să fie fiartă corespunzător. Crudă sau insuficient fiartă, este relativ toxică și poate provoca tulburări gastrointestinale neplăcute.

Specia Boletus luridus *poate fi recunoscută mai ales datorită schimbării rapide în contact cu aerul a culorii cărnii către albastru.*

Mânătarca • **Boletus pinicola**

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 8-25 cm; brun-roșie
Picior înălțime 6-12 cm; brun-deschis
Strat poros alb-gălbui
Carne albă
Miros tipic de ciupercă
Gust plăcut
Spori maronii
Habitat conifere, foioase
Comestibilitate excelentă

Pălăria, foarte compactă și cărnoasă, este, mai întâi, emisferică și, apoi, convexă, cu suprafața deseori colțuroasă. **Cuticula** este netedă sau catifelată, dar, pe vreme umedă, este relativ lipicioasă. Marginea este acoperită cu peri fini, argintii. **Piciorul,** foarte gros și cărnos, are formă de pară, destul de îngroșat la bază și cu suprafața complet acoperită de o rețea roșietică. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile,** relativ lungi și subțiri, se scurtează considerabil, în apropierea piciorului fiind libere. **Carnea** este albă, moale și delicată, cu miros și gust tipice de ciupercă, plăcute.

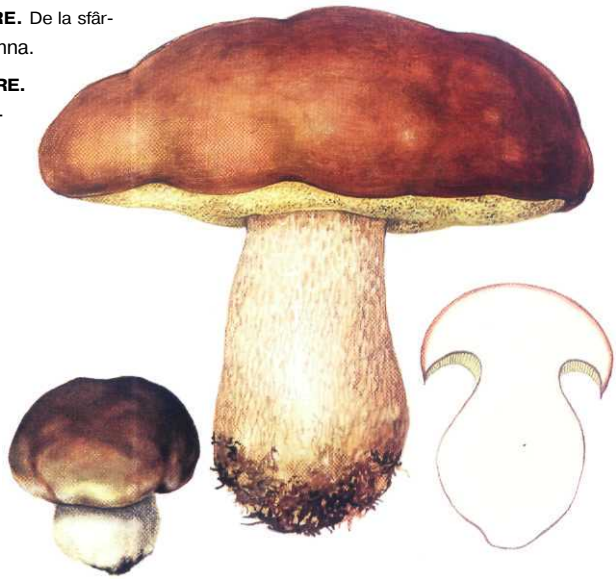
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la roșu-maroniu la brun-închis, iar pe margine apar pete verzui. Porii și tuburile sunt, la început, albicioase, apoi galbene și, la maturitate, măslinii. Piciorul este brun-deschis sau gălbui, cu o rețea roșiatică mai deasă sau mai rară. Carnea este albă, cu excepția celei de sub cuticula pălăriei, unde este roșie-violacee.

HABITAT. De obicei crește pe sub conifere, în special în jurul pinilor, dar, câteodată, și în pădurile de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CRESTERE. De la sfârșitul primăverii până toamna.

SPECII ASEMANATOARE. Este deseori confundată cu ***Tylopilus felleus,*** cu gust foarte amar, și mai ales cu ***Boletus edulis,*** unii experți considerând-o o varietate a acesteia din urmă.

INTERES GASTRONOMIC. Este excelentă din punct de vedere gastronomic. În ce privește sugestiile pentru preparare, vezi *Boletus edulis.*

Boletus parasiticus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-5 cm; gălbuie

Picior
înălțime 2-4 cm; gălbui

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
măslinii

Habitat
parazită pe alte ciuperci

Comestibilitate
mediocră

Este un burete caracteristic și inconfundabil care crește ca parazit pe pălăriile altor ciuperci din genul *Scleroderma.* **Pălăria** sa, foarte cărnoasă și tare, este, la început, emisferică și, apoi, aproape plată, cu suprafața acoperită de un puf fin, astfel încât are aspect catifelat. **Piciorul** este destul de subțire, deseori ușor curbat, foarte subțiat la bază și cu suprafața acoperită cu puncte minuscule. **Sporii** sunt relativi mari, cu o formă deseori ascuțită. **Tuburile** sunt înalte și au tendința de a fi decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă, aproape fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben la culoarea cojii de alună. Porii și tuburile sunt, la început, gălbui și, apoi, ruginii. Carnea, galbenă, tinde câteodată să devină roșie la baza piciorului.

HABITAT. Specie rară care trăiește în locuri secetoase și nisipoase.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Xerocomus parasiticus.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă, dar de valoare modestă.

Boletus piperatus • Untoasa piperată

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; maronie

Picior
înălțime 4-6 cm; ocru

Strat poros
roșiatic

Carne
gălbuie

Miros
slab

Gust
picant

Spori
roșiatici

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria este, la început, emisferică, apoi convexă și plată. **Cuticula** este netedă și lipicioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este mic, neted și subțiat la bază. **Porii** sunt foarte mari, colțuroși și relativ neregulați. **Tuburile** au o lungime medie și sunt puțin decurente. **Carnea** este moale, cu miros slab și gust picant.

VARIABILITATE. Pălăria variază între galben-ocru și brun ca scorțișoara. Piciorul este brun-ocru în partea de sus și galben la bază. Porii și tuburile sunt inițial roșii, devenind arămii. Carnea piciorului este galbenă, iar cea a pălăriei, violacee.

HABITAT. Crește pe terenuri ierboase în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Boletus amarellus,*** foarte rară și despre care nu se știe dacă este comestibilă.

SINONIME. *Xerocomus piperatus.*

Boletus pulverulentus

Pălăria, destul de cărnoasă și tare, este, la început, emisferică și, apoi convexă sau plată, cu mici umflături pe suprafață și cu marginea ondulată **Cuticula** este catifelată, dar, pe vreme umedă, devine lipicioasă. **Piciorul** este plin, cilindric, câteodată subțiat la bază; aceasta se prelungește în pământ într-un fel de rădăcină groasă. **Porii** sunt relativ largi cu contur colțuros. **Tuburile,** măslinii, sunt înalte, aderente la picior și ușor de îndepărtat de pe pălărie. **Carnea** este compactă, cu miros slab și gust dulce aproape imperceptibil.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la brun-roșcat la grimăsliniu, dar, când este atinsă, devine albastră. Piciorul este galben-auriu în partea de sus, cu puncte roșii la mijloc și la bază. Când este atinsă, se pigmentează cu negru-albăstrui. Când sunt frecați cu degetele, porii devin albastru-închis, culoare care se transformă treptat în verde-negricios. Carnea, galbenă, când este tăiată, devine albăstruie, uneori chiar neagră.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-12 cm; brun-roșcată
Picior înălțime 5-10 cm; galben-roșcat
Strat poros gălbui
Carne galbenă
Miros slab
Gust dulce
Spori măslinii
Habitat foioase
Comestibilitate mediocră

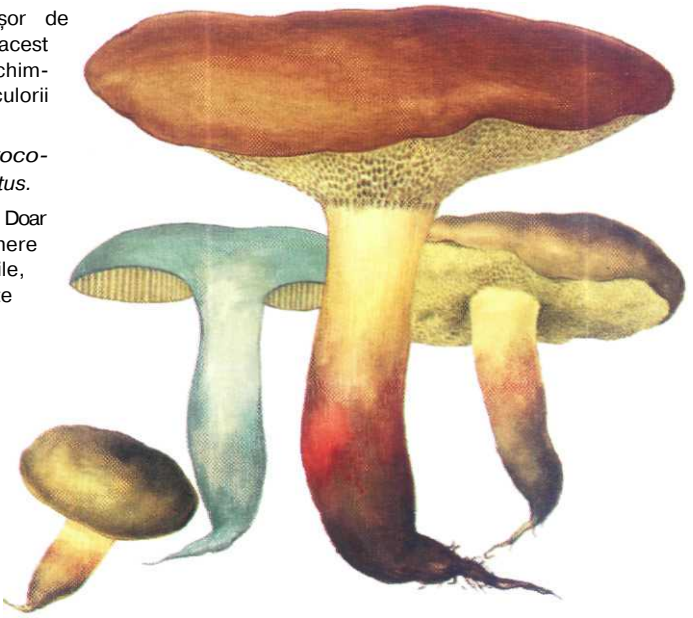
HABITAT. Pe terenuri ierboase și cu mușchi, în păduri de foioase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se deosebește ușor de alte specii din acest gen, datorită schimbării rapide a culorii cărnii.

SINONIME. *Xerocomus pulverulentus.*

PRECAUȚII. Doar exemplarele tinere sunt comestibile, deși de calitate modestă. Când este matură, ciuperca devine amară.

Boletus purpureus · Buretele roşu de stejar

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-20 cm; roşiatică

Picior
înălţime 6-15 cm; roşu

Strat poros
roşu

Carne
galbenă

Miros
acru

Gust
dulce

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

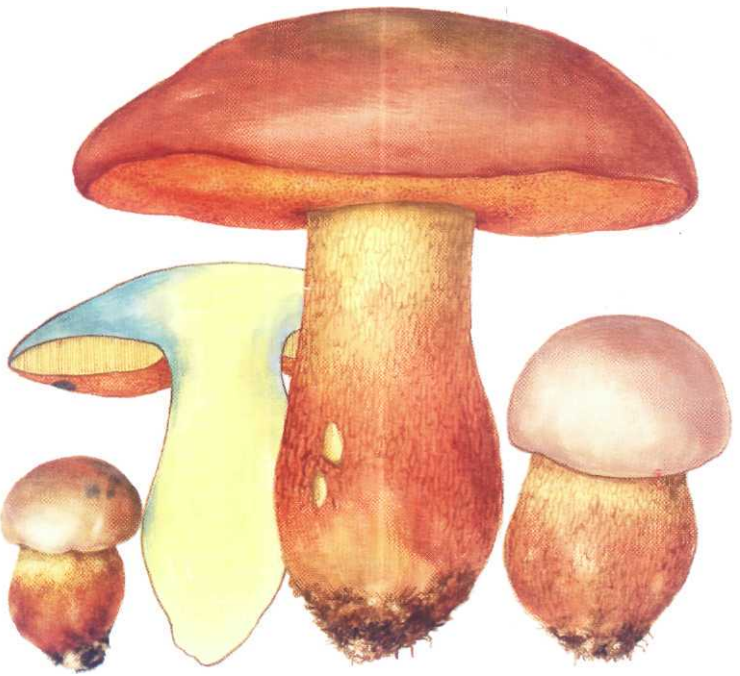
Pălăria, foarte cărnoasă şi compactă, este, la început, globuloasă şi, apoi, relativ convexă, cu marginea puţin ondulată. **Cuticula** este neregulată şi delicat catifelată. **Piciorul** este bont, în formă de pară, cu baza destul de îngroşată şi având pe suprafaţa sa o reţea roşie foarte complicată, care acoperă culoarea de bază. **Porii** sunt mici, rotunzi sau colţuroşi. **Tuburile** sunt lungi şi puţin aderente la picior. **Carnea** foarte tare şi compactă, are miros slab acru, de fructe şi gust dulceag.

VARIABILITATE. Pălăria este brun-roşcată, cu pete negre de diferite mărimi. Când este atinsă, devine albastru-închis. Porii, roşu-sângerii, se colorează în albastru când sunt frecaţi cu degetele. Tuburile sunt, la început, de culoare galben-aurie şi apoi, măslinii, devenind şi ele albastre când sunt atinse. Dacă este tăiată, carnea se colorează imediat în albastru şi, în câteva ore, se face roşu-închis.

HABITAT. Creşte în păduri de foioase, în special pe sub fagi, în locuri însorite şi pe soluri calcaroase. De la deal la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este uşor de confundat cu ***Boletus satanas*** (hribul-dracului), de asemenea necomestibilă, care, totuşi, are reţeaua de pe picior mai deasă.

Piciorul ciupercii Boletus purpureus *este acoperit cu o reţea roşie, foarte deasă, care ascunde culoarea de fond.*

Hribul domnesc • **Boletus regius**

Pălăria, foarte cărnoasă și compactă, este, la început, globuloasă și, apoi, se aplatizează sau chiar se adâncește în formă de cupă. **Cuticula** este netedă, lucioasă și, la exemplarele mature, are deseori o rețea fină alburie, ale cărei ochiuri au mai multe laturi. **Piciorul** este foarte puternic, ovoidal sau în formă de măciucă, întotdeauna cu baza destul de îngroșată și având în partea superioară o rețea fină, galbenă. **Porii** sunt mici și colțuroși. **Tuburile** sunt lungi, strâmte și aproape niciodată aderente la picior. **Carnea** este foarte compactă și tare, cu gust și miros plăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la roșu-aprins, la roz și, câteodată, la brun-roșcat-deschis, cu nuanțe ori galbene, ori măslinii. Porii și tuburile sunt la început galbeni și apoi verzui. Carnea capătă uneori un colorit bleu, dacă este tăiată și intră în contact cu aerul.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special de fag, pe sol nisipos, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Din primăvară până în toamnă.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este inconfundabilă datorită aspectului masiv și coloritului destul de viu.

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de bună calitate. Datorită cărnii tari și aromate, poate fi preparată în cele mai variate moduri.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-18 cm; roşietică

Picior înălțime
5-15 cm; galben

Strat poros
galben

Carne
galbenă

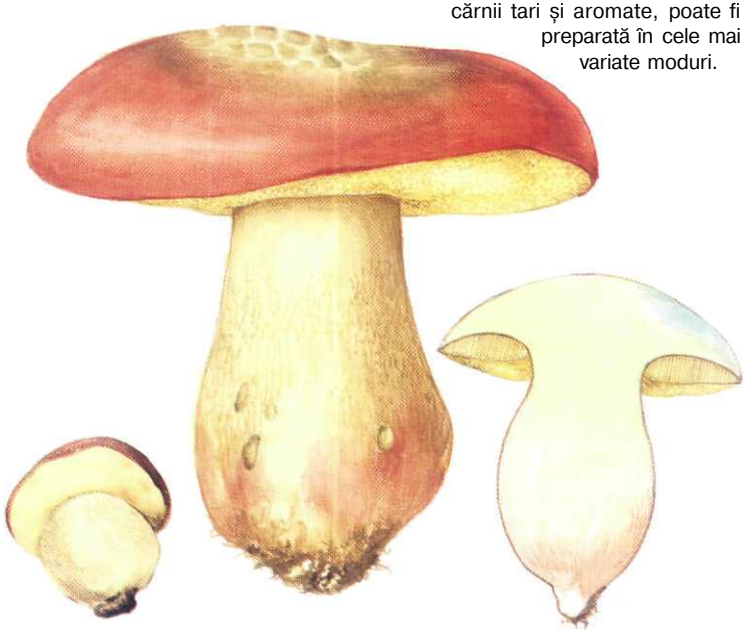
Miros
tipic de ciupercă

Gust
slab

Spori
mălinii

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Ciupercă destul de rară, Boletus regius *este o specie foarte bună pentru consum și preferă pădurile de fag, în special pe soluri calcaroase.*

Boletus reticulatus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-20 cm; ocru

Picior
înălțime 6-15 cm; albicios

Strat poros
alb-gălbui

Carne
albă

Miros
tipic de ciupercă

Gust
dulceag

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
excelentă

Pălăria, foarte compactă și cărnoasă, este, la început globuloasă, și apoi, larg-convexă. **Cuticula** este catifelată și, pe măsura trecerii timpului, se fragmentează, alcătuind o complicată rețea albicioasă. **Piciorul** este cilindric, puțin bont la bază, foarte dens și cărnos, acoperit de asemenea de o cu rețea extinsă. **Porii și tuburile** sunt foarte mici și de obicei, aderă la picior. **Carnea** este albă, relativ spongioasă, cu miros tipic de ciupercă și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la ocru la maroniu, cu o rețea deasă de șanțuri adânci albicioase. Rețeaua de pe suprafața piciorului poate fi albă sau brună, pe un fond de culoarea cojii de alună. Carnea este albă, dar sub tuburi capătă nuanțe gălbui.

HABITAT. Crește cu precădere în pădurile de foioase, în special de fag și stejar, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. De la sfârșitul primăverii până toamna. Este buretele care apare cel mai curând.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Atunci când nu are crăpăturile de pe pălărie, poate fi confundată cu ***Tylopilus*** *felleus,* necomestibilă din cauza gustului amar.

SINONIME. *Boletus aestivalis.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de o calitate deosebită, care se pretează celor mai variate moduri de preparare (vezi *Boletus edulls).*

Pe timp uscat cuticula speciei Boletus reticulatus *crapă, dând naștere unei rețele asemănătoare oarecum cu un mozaic.*

Hribul dracului • **Boletus satanas**

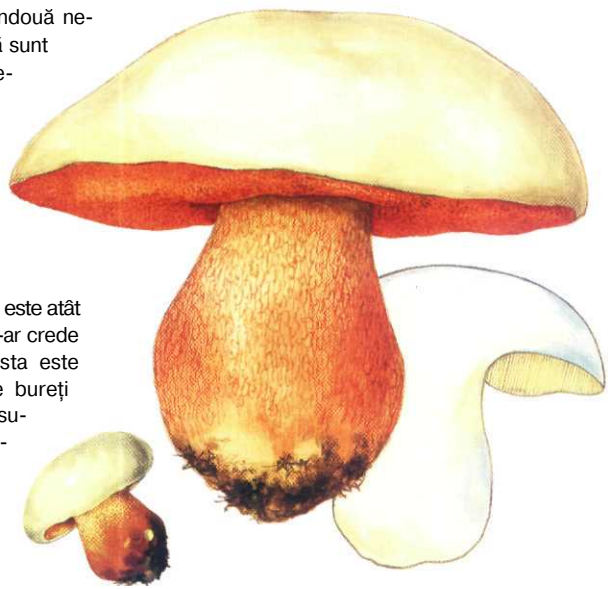
Pălăria, destul de largă, groasă și compactă, este, la început, emisferică, apoi convexă, și, la maturitate deplină, aplatizată, cu marginea ondulată larg. **Cuticula** este catifelată fin și foarte uscată. **Porii** sunt mici și rotunzi. **Tuburile** sunt subțiri și lungi, dar în apropierea piciorului se rotunjesc. **Piciorul** este foarte scurt și bont la bază, cărnos, tare, ovoidal sau în formă de pară și acoperit cu o rețea deasă cu ochiuri poligonale, în contrast puternic cu culoarea de bază. **Carnea** este moale și uneori spongioasă; culoarea este alb-gri, cu mirosul respingător și gustul dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 8-25 cm; albicioasă
Picior înălțime
6-12 cm; roșiatic
Strat poros
galben
Carne
gri
Miros
neplăcut
Gust
dulce
Spori
bruni
Habitat
foioase
Comestibilitate
TOXICĂ

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este destul de variabil și se poate schimba de la gri-albicios, la gri-plumburiu, la gălbui și la măsliniu, foarte des fiind vizibile și pete mari galben-roz sau verzui. În partea superioară, piciorul este galben, la mijloc este roșu, iar la bază este galben-brun. Frecat cu degetele, capătă rapid nuanțe albăstrui. Rețeaua este de obicei roșu-închis, dar poate fi și albă sau măslinie. Porii sunt, la început, galbeni și, apoi, roșu-aprins sau portocalii. Culoarea tuburilor variază între galben și verzui, iar când sunt atinse devin bleu-verzui. Carnea, albicioasă, când este tăiată, capătă o culoare albăstruie care, însă, dispare după puțin timp.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special de fag, la deal și la munte.
PERIOADA DE CREȘTERE. Din primăvară până în toamnă.
SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Boletus albidus,*** datorită coloritului pălăriei, dar mai frecvent, cu ***Boletus calopus,*** amândouă necomestibile din cauză că sunt foarte amare. Considerată de unii specialiști ca o specie de sinestătătoare, ***Boletus satanoides*** se deosebește de celelalte prin piciorul umflat până sub pălărie.

PERICULOZITATE. Nu este atât de otrăvitoare precum s-ar crede datorită numelui. Aceasta este singura ciupercă dintre bureți cu siguranță toxică: consumată în stare crudă provoacă vomă continuă, iar fiartă dă tulburări gastrointestinale serioase.

Boletus subtomentosus · Buza caprei

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; măslinie

Picior
înălțime 4-10 cm; ocru

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
dulce

Spori
măslinii

Habitat
foioase, conifere

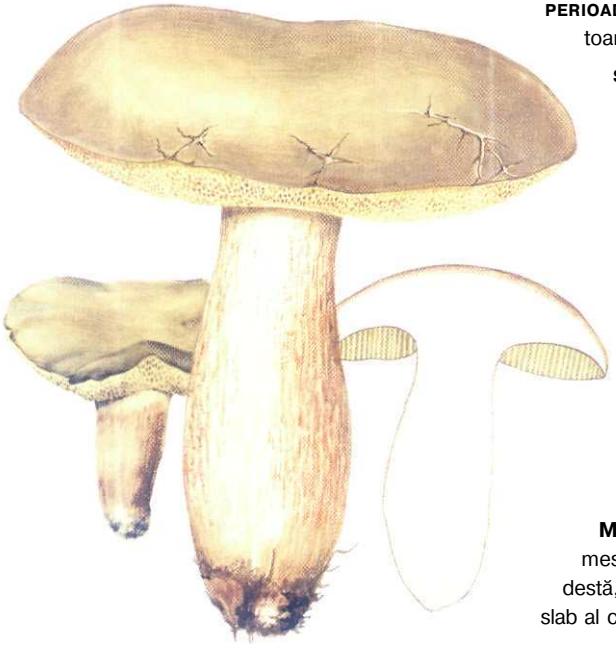
Comestibilitate
mediocră

Pălăria, cărnoasă și moale, este, la început, emisferică și apoi relativ convexă, cu marginea ondulată și despicată. **Cuticula** este foarte catifelată, aproape lânoasă. **Piciorul** este bont, câteodată și curbat. Suprafața sa este acoperită de un puf roșietic sau are niște zbârcituri longitudinale, ca o rețea cu ochiuri mari. **Porii** sunt foarte mici și unghiulari. **Tuburile** sunt destul de dezvoltate și aderă la picior printr-un cârlig. **Carnea** este moale și compactă, cu miros și gust aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-verzui și ocru. Cuticula, din catifelată, se transformă cu timpul în netedă, cu zbârcituri galbene. Piciorul este gălbui, uneori pătat, mai mult sau mai puțin cu brun. Tuburile sunt, la început, galbene și, apoi, măslinii.

HABITAT. Crește pe terenuri ierboase și cu mușchi din pădurile de foioase, atât la câmpie cât și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă mult cu ***Boletus ferrugineus*** și cu ***Boletus chrysenteron,*** de care, totuși, se poate deosebi ușor datorită absenței pigmentației cu roșu din carnea de sub cuticula pălăriei.

SINONIME. *Xerocomus subtomentosus, Boletus communis.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de valoare modestă, datorită gustului foarte slab al cărnii sale.

Boletinus cavipes

Pălăria, destul de subțire și cu consistență elastică, are, la început, formă de clopot, apoi este convexă și, la maturitate, plată, cu suprafața ondulată și gurgui mic, dar vizibil. De-a lungul marginii, care, câteodată, este crestată, sunt vizibile, ca un tiv, fragmente mari rămase din volvă. **Cuticula** este acoperită cu peri fini care se simt la pipăit. **Piciorul,** îngroșat la mijloc și cu un început de rădăcină la bază, este complet gol în interior. Pe vreme ploioasă, el se umple cu apă. În partea superioară, este prezent întotdeauna un **inel** la început lipicios și apoi pufos. **Porii** sunt foarte largi și unghiulari. **Tuburile,** bine prinse de pălărie, sunt scurte și mult decurente pe lângă picior. **Carnea** este elastică și fibroasă, cu miros și gust greu perceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; brună

Picior
înălțime 4-10 cm; brun

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
măslinii

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă de la brun, la roșu-ruginiu și câteodată la galben. Porii și tuburile sunt, la început, galbeni și, apoi, măslinii. Carnea poate fi de culoare galben-deschis sau galben-citron.

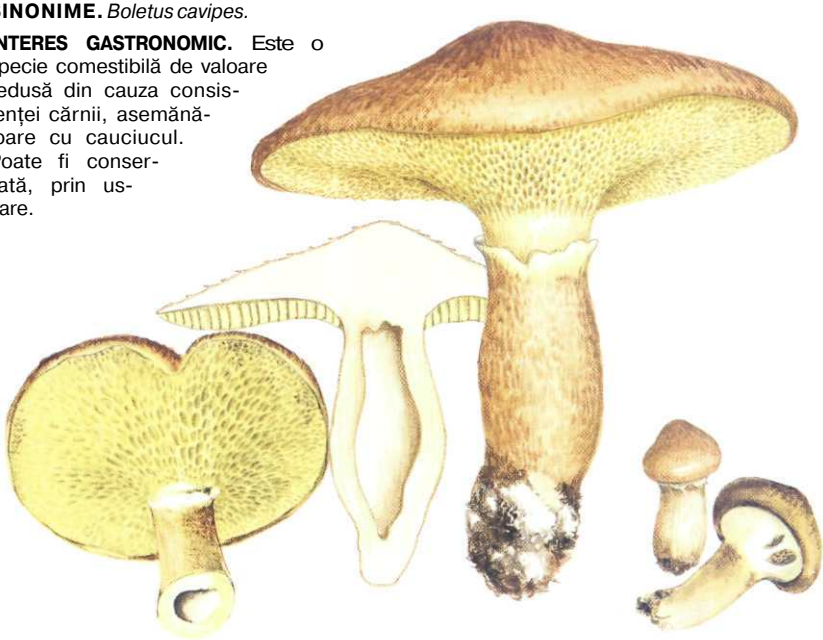
HABITAT. Se întâlnește frecvent în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este inconfundabilă cu alte specii pentru că este singura din acest gen care are piciorul gol în interior.

SINONIME. *Boletus cavipes.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de valoare redusă din cauza consistenței cărnii, asemănătoare cu cauciucul. Poate fi conservată, prin uscare.

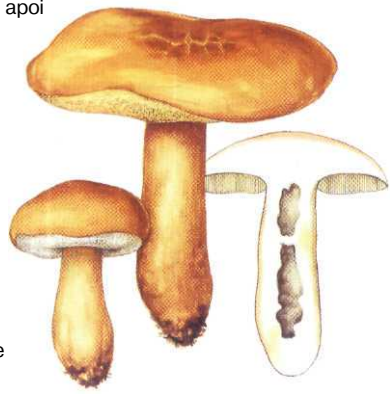
Gyroporus castaneus · Hribul castaniu

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 4-10 cm; roşiatică
Picior înălţime 4-9 cm; brun-deschis
Strat poros albicios
Carne albă
Miros dulceag
Gust de alună
Spori galbeni
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Pălăria, foarte cărnoasă şi compactă, este, mai întâi, emisferică şi, apoi, plată sau chiar puţin adâncită, cu suprafaţa relativ neregulată şi cu marginea ondulată. **Cuticula** este acoperită cu puf fin şi catifelată, lucioasă, câteodată puţin scorojită în centru. **Piciorul,** cilindric sau îngroşat la bază, este îmbrăcat într-un puf foarte fin. **Porii** sunt mici şi rotunzi, iar **tuburile** scurte şi neaderente la picior. **Carnea** este moale şi fragilă, cu miros slab şi gust de alună.

VARIABILITATE. Pălăria poate avea multe nuanţe, toate plecând de la brun-roşcat. Porii şi tuburile sunt, la început, albi, dar, pe măsură ce se maturizează, devin gălbui. Piciorul este, iniţial, plin, apoi devine treptat cavernos.

HABITAT. Creşte în păduri de foioase, uneori în grupuri mici, la deal şi la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Boletus castaneus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de bună calitate. Uneori poate fi amară, chiar şi după ce a fost fiartă. Piciorul nu trebuie folosit.

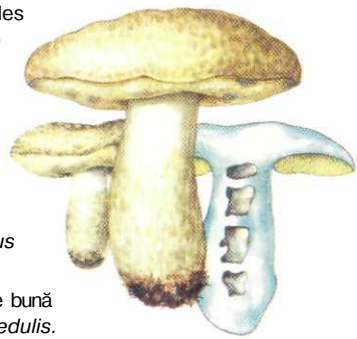
Gyroporus cyanescens · Hribul albastru

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-12 cm; gălbuie
Picior înălţime 6-12 cm; albicios
Strat poros alb
Carne albă
Miros dulceag
Gust slab
Spori ocru
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate bună

Pălăria, nu prea înaltă şi cărnoasă, la început este emisferică şi, apoi, convexă sau aproape plată, cu suprafaţa neregulată şi marginea iniţial răsfrântă în jos şi apoi, lărgită, ondulată larg. **Cuticula** are aspect uscat din cauza pufului fin care o acoperă. **Piciorul,** destul de solid în aparenţă, dar fragil, cilindric şi puţin îngroşat la bază, este acoperit cu solzi foarte fini. **Porii** sunt mici şi rotunzi, **tuburile** nu prea înalte şi niciodată aderente. **Carnea** este compactă, albă, cu miros şi gust foarte plăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la alb-crem la galben-măsliniu. Porii şi tuburile sunt iniţial albi şi apoi gălbui, dar, la pipăit, devin imediat bleu-viu. Piciorul, de aceeaşi culoare cu pălăria, la început este plin, apoi spongios şi, la maturitate deplină, parţial gol. Când este tăiată, carnea devine albăstruie.

HABITAT. NU este o specie foarte des întâlnită; creşte la munte în pădurile de conifere şi de foioase, în special de castan şi de stejar.

PERIOADA DE CREŞTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. ***Gyroporus castaneus,*** dar carnea acesteia nu se colorează niciodată.

SINONIME. *Boletus cyanescens, Coelopus cyanescens.*

INTERES GASTRONOMIC. Comestibilă de bună calitate. Pentru recomandări vezi *Boletus edulis.*

Leccinum aurantiacum

Pălăria este, la început, emisferică și apoi convexă sau aproape plată, cu marginea mai întâi răsfrântă spre picior, apoi destinsă și cu un fel de ghirlandă. **Cuticula** este netedă și, câteodată, catifelată. **Piciorul,** cilindric și ușor evazat în partea superioară, este alb-cenușiu, cu suprafața acoperită de solzișori groși maronii dispuși, în șiruri longitudinale. **Porii** sunt foarte mici, rotunzi și relativ deși. **Tuburile** sunt lungi și subțiri, părând spongioși la pipăit. **Carnea** este compactă și moale, cu miros și gust delicate și plăcute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; roșietică

Picior
înălțime 6-20 cm; albicios

Strat poros
gri

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
slab

Spori
ocru

Habitat
foioase,

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la portocaliu la brun-roșcat. Porii sunt la început albi, apoi gri. Tuburile sunt albe sau galben-crem. Carnea este alburie, dar, la contactul cu aerul, se colorează în bleu, roz sau violet. Prin fierbere, devine neagră.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special pe sub plopii tremurători, uneori și pe sub sălcii, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este aproape identică în privința aspectului cu ***Leccinum vulpinum,*** care, însă, crește numai în pădurile de conifere.

SINONIME. *Boletus rufus, Boletus aurantiacus, Leccinum rufum.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de bună calitate. Înainte de preparare trebuie înlăturat stratul poros și tubular care, altfel, este vâscos și neplăcut la mestecat.

Leccinum carpini -Pitarca

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-12 cm; brună-gri

Picior
înălțime 8-14 cm; brun-gri

Strat poros
alburiu

Carne
albă

Miros
slab

Gust
plăcut

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pălăria, foarte groasă, cărnoasă și cu consistență elastică, la început este emisferică, apoi convexă, cu marginea inițial răsfrântă în jos, spre picior și, apoi, plată. **Cuticula** este zbârcită neregulat, catifelată pe vreme uscată și lucioasă pe vreme umedă. **Piciorul** este cilindric sau ușor subțiat la vârf, cu suprafața acoperită de solzi minusculi grinegricioși, dispuși în șiruri longitudinale. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi și cu aspect spongios. **Tuburile** sunt foarte lungi și înguste, apoase și moi. **Carnea** este albă, cea din pălărie, moale și fibroasă cea a piciorului, cu miros foarte slab și gust delicat și plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-maroniu la gri-cenușiu, la ocru și, câteodată, la alburiu. Pe măsură ce ciuperca se maturizează, cuticula pălăriei se retrage, lăsând la vedere tuburile marginale. Porii și tuburile sunt la început albicioși și apoi gri. Solzii de pe picior sunt, inițial, albicioși, apoi gălbui și, în final, brun-negricioși. În contact cu aerul, carnea se pigmentează mai întâi cu roz-violet, apoi cu gri și mai târziu, devine neagră. Prin fierbere, devine neagră.

HABITAT. Crește numai în pădurile de foioase, în special pe sub carpeni, mesteceni, plopi și aluni, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-începutul toamnei.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este ușor de confundat cu ***Leccinum scabrum*** **și** cu ***Leccinum duriusculum*** cu aceeași valoare gastronomică.

SINONIME. *Boletus scaber, Boletus griseus, Leccinum griseum.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare modestă, trebuie consumată imediat după ce a fost culeasă, deoarece carnea sa are tendința de a se altera rapid. Se recomandă îndepărtarea piciorului și a cuticulei.

Porphyrellus porphyrosporus

Pălăria, groasă și cărnoasă, la început este emisferică și apoi, convexă, cu **cuticula** fin catifelată, netedă, lucioasă și cu reflexe mătăsoase. **Piciorul,** cilindric, neted, cu striații subțiri longitudinale, este gri, la fel ca pălăria. **Porii** sunt mici și rotunzi. **Tuburile** sunt lungi. **Carnea** are o consistență redusă, fibroasă, cu miros și gust acru-acidulate și neplăcute.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; gri

Picior
înălțime 4-15 cm; gri

Strat poros
maroniu

Carne
măslinie

Miros
acru-acidulat

Gust
acru-acidulat

Spori
măslinii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între gri-plumburiu și brun-închis. Frecate cu degetele, tuburile capătă nuanțe verzui-albăstrui. Carnea poate fi galben-pai, violetă sau maronie.

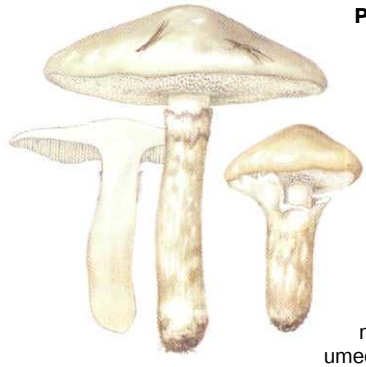
HABITAT. Specie destul de rară la sud de Alpi, poate fi frecvent întâlnită și chiar din abundență în regiunile Europei Centrale. Crește în pădurile de foioase și în cele de conifere, în special la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. De la sfârșitul verii până toamna târziu.

SINONIME. *Porphyrellus pseudoscaber, Boletus porphyrosporus.*

INTERES GASTRONOMIC. Are o valoare redusă din cauza mirosului neplăcut pe care și-l păstrează chiar și după fierbere. Se poate conserva în ulei sau în oțet.

Suillus aeruginascens

Pălăria, relativ cărnoasă și elastică, la început, are formă de clopot și, apoi, devine convexă sau aproape plată. Câteodată este vizibil și un gurgui puțin proeminent. **Cuticula** este netedă și ușor lipicioasă, dar, pe vreme uscată, este scvamoasă. **Piciorul,** cilindric foarte compact și tare, are un **inel** mic, membranos, alb, care se detașează cu ușurință. **Porii** sunt largi, unghiulari, zimțați și destul de inegali. **Tuburile** sunt lungi și decurente pe o porțiune mai mică sau mai mare de picior. **Carnea** este flască și umedă, cu miros de fructe și gust dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; gri

Picior
înălțime 4-8 cm; gri

Strat poros
gri

Carne
albicioasă

Miros
de fructe

Gust
dulce

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Pălăria este gri-cenușie cu nuanțe verzui, brune sau gălbui. Piciorul este albicios deasupra inelului, iar dedesubt, gri sau în nuanțe de brun. Porii sunt la început gri, apoi ușor violacei și bruni. În contact cu aerul, carnea din pălărie devine gri-maronie, iar cea din picior, gălbuie.

HABITAT. Specie rară, crește numai în pădurile de zadă (specie de conifere).

PERIOADA DE CREȘTERE. De la sfârșitul primăverii până toamna.

SINONIME. *Boletus aeruginascens, Boletus viscidus.*

INTERES GASTRONOMIC. Calitate foarte slabă. Trebuie curățată și îndepărtată cuticula.

Suillus badius - Hribul murg

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; brună

Picior
înălțime 4-12 cm; coajă de alună

Strat poros
albicios

Carne
albicioasă

Miros
de fructe

Gust
dulce

Spori
maronii

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, destul de cărnoasă și consistentă, la început este emisferică și, apoi, convexă sau aproape plată, inițial cu bordură răsfrântă în jos, spre picior și, apoi, ridicată, uneori răsfrântă în sus. **Cuticula** este catifelată, dar, pe vreme umedă, devine lipicioasă. **Piciorul** poate fi subțire și cilindric, dar și robust, bont, tare și cărnos, având pe suprafața sa firișoare subțiri care îi dau un aspect catifelat. **Porii** sunt mici și unghiulari. **Tuburile** sunt de dimensiuni diferite și, de obicei, aderente la picior. **Carnea** este relativ tare și compactă, cu miros slab de fructe și gust dulceag.

VARIABILITATE. Pălăria este brun-închisă și câteodată negricioasă. Coloritul piciorului variază între maro-coajă de alună și brun, cu suprafața, inițial, fibroasă și, apoi, netedă. Stratul poros, albicios, gălbui sau verzui, când este atins, se pigmentează rapid în bleumarin. Tuburile sunt galbene sau măslinii. Carnea este albă cu pete gălbui, răspândite neregulat.

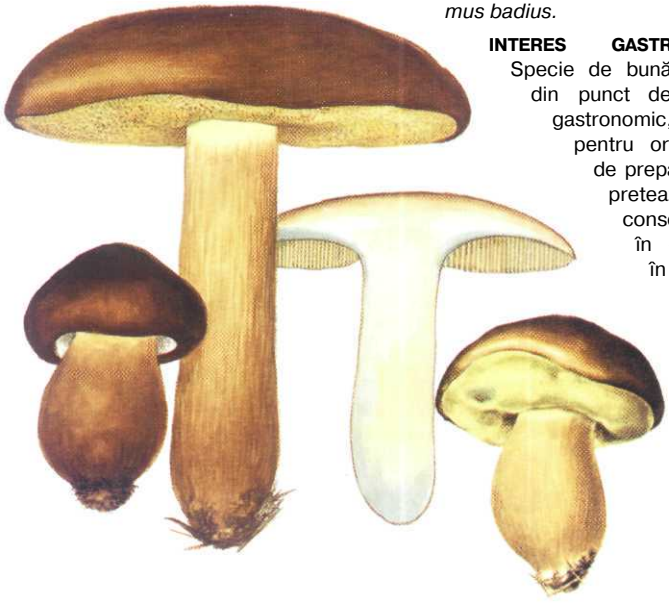
HABITAT. Este o specie destul de obișnuită și crește numai în pădurile de conifere și foioase, în special de stejar, fag și castan, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi uneori confundată cu ***Boletus edulis,*** care însă nu-și schimbă culoarea niciodată.

SINONIME. *Boletus badius, Xerocomus badius.*

INTERES GASTRONOMIC. Specie de bună calitate din punct de vedere gastronomic, potrivită pentru orice mod de preparare. Se pretează și la conservarea în oțet sau în ulei.

Cuticula speciei Boletus badius, *mai ales pe vreme uscată, are un aspect catifelat tipic.*

Untcoasa cu inel-**Suillus elegans**

Pălăria, foarte compactă și cărnoasă, are, la început, formă de clopot și, apoi, convexă sau aproape plată, cu marginea răsfrântă în jos, spre picior, și, câteodată, cu un gurgui mare central, nu prea pronunțat. **Cuticula** este netedă, lipicioasă și aproape cleioasă. **Piciorul,** relativ compact și solid, este cilindric sau, câteodată, îngroșat la bază. Pe porțiunea superioară are o rețea fină, iar pe cea de jos sunt numeroase punctișoare. **Porii** sunt mici. **Tuburile** sunt scurte, aderente la picior, mai mult sau mai puțin decurente. **Carnea** este moale și spongioasă, cu miros foarte slab și gust dulceag.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-15 cm; galbenă

Picior
înălțime 4-10 cm; galben

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
slab

Gust
dulce

Spori
măslinii

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia de la galben-viu la portocaliu și la brun-gălbui, cu nuanțe roșietice. Piciorul are nuanțe de galben și portocaliu. Stratul poros este, la început, galben și, apoi, măsliniu; când este atins, se colorează în brun. Tuburile au aceeași variație ca porii, dar, când sunt atinși, devin gri-roz. În contact cu aerul, carnea capătă pete roz-brune.

HABITAT. Este o ciupercă destul de obișnuită care crește, câteodată în grupuri de numeroase exemplare sau în șiruri lungi, în special în pădurile de zadă (o specie de conifere). De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. De la sfârșitul primăverii până toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Boletus flavus,*** care are un colorit ceva mai deschis.

SINONIME. *Boletus elegans, Boletus pulchellus, Suillus grevillei, Ixocomus elegans.*

INTERES GASTRONOMIC. Doar exemplarele tinere sunt comestibile. Înainte de fierbere se recomandă să se îndepărteze cuticula și tuburile, pentru că sunt vâscoase.

Suillus granulatus - Pitoașca

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; ocru

Picior
înălțime 4-9 cm; galben

Strat poros
galben

Carne
gălbuie

Miros
plăcut

Gust
dulce

Spori
ocru

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, destul de compactă și cu consistentă elastică, la început, este emisferic-conică, apoi, convexă sau aplatizată, cu marginea mai întâi răsfrântă în jos, spre picior și, mai târziu, îndreptată în sus. **Cuticula** netedă, lucioasă și destul de vâscoasă, se detașează ușor de pe carnea pălăriei. **Piciorul** este cilindric sau șerpuit în mod neregulat, foarte dur și compact. În partea superioară are o suprafață zgrunțuroasă, galbenă sau brun-roșcată. **Porii,** mici și unghiulari, emană picături foarte mici de lichid lăptos care, uscându-se, formează un fel de brumă maronie. **Tuburile** sunt scurte, aderente sau decurente de-a lungul piciorului. Carnea este fragedă și moale, nu-și schimbă culoarea în contact cu aerul, are miros plăcut, tipic, de ciupercă și gust dulceag.

VARIABILITATE. Pălăria poate avea numeroase nuanțe diferite de ocru, brun-gălbui și maroniu. Zona zgrunțuroasă de pe picior, la început, este galben-crem și, apoi, maroniu. Stratul poros este, mai întâi, galben-palid și, apoi, de culoarea sulfului. Tuburile sunt gălbui sau verzui.

HABITAT. Această ciupercă poate fi întâlnită atât în pădurile de foioase, cât și în cele de conifere, în special de pini, de la câmpie la munte. Se poate dezvolta complet, până la maturitate, de mai multe ori în același sezon.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă mult cu *Boletus* ***collinitus,*** care însă nu emană prin pori picături de lichid.

SINONIME. *Boletus circinatus, Boletus granulatus, Ixocomus granulatus.*

INTERES GASTRONOMIC. Doar exemplarele tinere sunt comestibile, de bună calitate. Când este veche, este destul de indigestă și dă uneori efecte laxative neplăcute. Înainte de fierbere, se recomandă să se îndepărteze cuticula de pe pălărie pentru că este deosebit de vâscoasă. În timpul acestei operațiuni este necesar să fie protejate mâinile, pentru că această ciupercă emite o substanță colorantă greu de șters.

Turta-vacii-**Suillus luteus**

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, la început este emisferică, apoi convexă și, în final, plată, cu marginea ondulată și cu lobi. **Cuticula** este netedă, relativ lipicioasă și lucioasă, cu striații foarte fine radiale, violacee; poate fi ușor detașată de pălărie. **Piciorul,** solid și masiv, cilindric sau ușor șerpuit, are în porțiunea superioară un **inel** vizibil, cu marginea zdrențuită. **Porii** sunt foarte mici și unghiulari. **Tuburile** sunt lungi și aderente. **Carnea** este moale și compactă, cu gust și miros aproape imperceptibile.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-12 cm; maronie

Picior
înălțime 4-10 cm; gălbui

Strat poros
galben

Carne
albicioasă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. Pălăria este maronie cu nuanțe violacee mai mult sau mai puțin accentuate. Piciorul este galben cu puncte roșu-brune deasupra inelului și alb-gri dedesubtul lui. Inelul este, inițial, lipicios și alburiu, apoi se usucă în jurul piciorului, căpătând nuanțe violete la început și maronii mai târziu. Carnea poate fi albă sau gălbuie; îmbătrânind prea mult are tendința de a deveni apoasă.

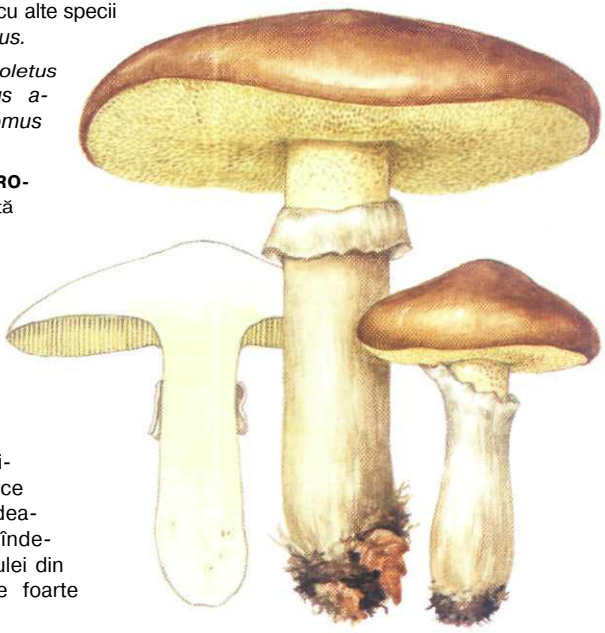
HABITAT. Este o ciupercă foarte obișnuită pe porțiunile ierboase din pădurile de conifere, în special de pini, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este greu să fie confundată cu alte specii din genul *Boletus.*

SINONIME. *Boletus luteus, Boletus a-anulatus, Ixocomus luteus.*

INTERES GASTRONOMIC. Această ciupercă este comestibilă de bună calitate, cu condiția să fie tânără. Exemplarele mature sunt relativ alterate și devin indigeste. În orice caz este întotdeauna necesară îndepărtarea cuticulei din cauză că este foarte lipicioasă.

Pălăria ciupercii Suillus luteus este *foarte lipicioasă, aproape întotdeauna acoperită de fragmente lemnoase și ace de conifere lipite.*

Tylopilus felleus

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-12 cm; maronie

Picior
înălțime 5-14 cm; maroniu

Strat poros
alb-roz

Carne
albă

Miros
tipic de ciupercă

Gust
amar

Spori
roz

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte cărnoasă și tare, la început este emisferică, apoi convexă și, la maturitate, plată sau ușor adâncită, deseori cu marginea ondulată și crestată. **Cuticula** este uscată și catifelată. **Piciorul,** destul de gros și în formă de pară, are pe el o rețea în relief de culoare brun-închis. **Porii** sunt foarte mici, inițial rotunzi, apoi unghiulari. **Tuburile** sunt lungi și aderente printr-un cârlig. **Carnea** este moale, aproape spongioasă, cu miros delicat și gust oarecum amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia între brun-deschis și gălbui. Rețeaua de pe picior tinde să dispară către bază. Tuburile și porii sunt, mai întâi, albi și, apoi, roz sau chiar violacei. Când este tăiată, carnea devine roz.

HABITAT. Poate fi găsită în pădurile de foioase și de conifere, în special în locuri uscate, de la deal la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Boletus edulis*** **sau** cu ***Boletus aereus,*** care, totuși, au rețeaua de pe picior mai delicată.

SINONIME. *Boletus felleus.*

Auriscalpium vulgare

Pălăria, foarte subțire și scorțoasă, are un aspect caracteristic, asemănător ca formă, unui rinichi, fiind puțin convexă. **Cuticula** este acoperită cu un puf des și fin, brun-gălbui. **Piciorul,** subțire, îngroșat la bază și subțiat la vârf, prins de pălărie în poziție complet laterală, este acoperit și el cu un puf des. Suprafața himenială (de sub pălărie) este formată din **țepi** mici, lungi de circa 2 mm.

Carnea este compactă, aproape lemnoasă, fără gust și miros caracteristice.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la brun-gălbui până la aproape negru. Piciorul poate fi brun-închis sau negru. Țepii sunt la început roz și apoi bruni. La maturitate, par albi datorită sporilor care se acumulează pe ei.

HABITAT. Crește pe conurile de conifere căzute pe pământ și în stare de putrefacție, la munte.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este o ciupercă inconfundabilă.

SINONIME. *Hydnum auriscalpium.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 1-2 cm; maronie

Picior
înălțime 2-8 cm; maroniu

Țepi
maronii

Carnea
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Nicoreața-**Lentinellus cochleatus**

Pălăria, relativ scorțoasă și elastică, are o formă caracteristică de pâlnie sau de ureche, deschisă într-o latură, cu marginea mult răsfrântă spre interior, ondulată și crestată. **Cuticula** este netedă, lucioasă și lipicioasă, dar, pe vreme secetoasă, poate avea un aspect uscat și aspru. **Piciorul** este bont, subțiat la bază și prelungit într-un fel de rădăcină, prins de pălărie aproape întotdeauna excentric sau lateral. **Lamele** sunt rare, zimțate și decurente pe aproape toată lungimea piciorului. **Carnea** este tare și compactă, cu miros caracteristic de anason și gust slab, dar plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei se schimbă de la ocru, la roz-trandafiriu, la arămiu și la brun-roșcat. Piciorul este brun sau roșcat, mai închis la bază. Lamele sunt, inițial, albicioase, apoi roz.

HABITAT. Crește în grupuri mari pe cioturile și pe buștenii în stare de putrefacție, în pădurile de foioase, de la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Lentinus cochleatus.*

INTERES GASTRONOMIC. Se folosesc numai exemplarele tinere, celelalte fiind scorțoase și indigeste.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-8 cm; ocru

Picior înălțime
3-5 cm; brun-roșcat

Lame
albicioase

Carne
roșiatică

Miros
de anason

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Cantharellus cibarius · Bureți galbeni

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; galbenă

Picior
înălțime 3-8 cm; galben

Pseudolame
galbene

Carne
gălbuie

Miros
de fructe

Gust
dulceag

Spori
galbeni

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
excelentă

Pălăria, cărnoasă, compactă și tare, la început este convexă, apoi ușor adâncită și, la maturitate deplină, ca o pâlnie mult adâncită, cu suprafața destul de neregulată (cu mici cocoașe) și marginea ondulată. **Piciorul** este foarte robust, tare, neted, în formă de trunchi de con răsturnat. Suprafața himenială (de sub pălărie) este formată din **pseudolame** ca niște cute, relativ șerpuite, ramificate și decurente pe o porțiune lungă din picior. **Carnea** este compactă, fibroasă, cu miros de fructe și gust dulceag, care uneori poate da senzație de amar în gură.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la galben-deschis la galben-auriu și câteodată la portocaliu. Piciorul și pseudolamele au aceleași variații coloristice ca pălăria. În secțiune, carnea este galbenă la margine și albicioasă în mijloc.

HABITAT. Crește în pâlcuri, uneori de numeroase exemplare, atât în pădurile de conifere cât și în cele de foioase, pe frunzișul putred și prin mușchi, în special la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. De la sfârșitul primăverii până toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Cantharellus friesii,*** de culoare portocalie mai pronunțată și cu aceeași valoare gastronomică.

Răspândită în pădurile de foioase și de conifere din zona temperată, Cantharellus cibarius *se ascunde deseori pe sub frunze și ace de conifere.*

INTERES GASTRONOMIC

Foarte cunoscută și apreciată, această ciupercă este excelentă din punct de vedere culinar și se pretează la orice mod de preparare. Rar atacată de larve sau de melci, suportă bine transportul și poate fi găsită întotdeauna în magazinele specializate. După o fierbere mai îndelungată, poate fi servită ca atare, ca garnitură la friptură, în omlete sau ca excelent condiment pentru paste și pilaf. Poate fi uscată.

Trâmbița piticilor- **Cantharellus cornucopioides**

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-10 cm; gri-neagră

Picior
înălțime 3-7 cm; gri

Carne
gri-negricioasă

Miros
plăcut

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

La această ciupercă este imposibil să se facă distincție între pălărie și picior pentru că acesta din urmă se reduce la un mic ciot înfipt în pământ. Aparatul fructifer de deasupra (pălăria) are formă de pâlnie foarte adâncă sau de trompetă, destul de subțire și elastică, având marginea mult ondulată și crestată. Cuticula este acoperită de solzi foarte mici de culoare închisă. Suprafața himenială este formată din cute minuscule sau zbârcituri abia vizibile, foarte sinuoase și ramificate. Carnea, subțire, este elastică și membranoasă, cu miros slab, dar plăcut și gust vag dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul din interiorul corpului fructifer poate varia între gri-negricios și brun-gri, iar la exterior este gri cu nuanțe albăstrui sau violete.

HABITAT. Poate fi întâlnită în grupuri, câteodată cu exemplare foarte numeroase și dese, în pădurile de foioase, în special în vecinătatea fagilor, dar și în pădurile de conifere, în locuri umede, cu mult mușchi. În special la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este imposibil de confundat cu alte specii datorită formei și culorii.

SINONIME. *Craterellus cornucopioides.*

INTERES GASTRONOMIC. În ciuda culorii nu prea îmbietoare, este considerată de bună calitate din punct de vedere gastronomic. Are nevoie însă, de o fierbere îndelungată, deoarece carnea este destul de tare. Cel mai bine se pretează la uscare și apoi la măcinare, pentru a fi folosită la aromatizarea celor mai variate feluri de mâncare.

Inconfundabilă datorită aspectului care i-a adus denumirea populară de trâmbița-piticilor, această ciupercă se întâlnește in special în pădurile de conifere.

Cantharellus infundibuliformis

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria diametru 2-6 cm; brună
Picior înălțime 3-8 cm; gălbui
Pseudolame gălbui
Carne galbenă
Miros plăcut
Gust dulceag
Spori galbeni
Habitat conifere
Comestibilitate mediocră

Pălăria, destul de tare și cărnoasă, inițial este convexă, cu o mică adâncitură în mijloc și, apoi, în formă de pâlnie adâncă, având marginea relativ crestată și ondulată. Suprafața este deseori acoperită cu solzi mici. **Piciorul** este cilindric, turtit sau răsucit, parțial gol în interior și cu suprafață catifelată. **Pseudolamele** sunt foarte dese, comunicând între ele prin vinișoare și destul de mult decurente în lungul piciorului. **Carnea** este subțire și tare, cu miros aromat și gust dulceag, care poate lăsa mai târziu în gură o senzație de amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei oscilează între brun-gri și galben. Pseudolamele, inițial, sunt galbene și, apoi, gri.

HABITAT. Crește în pădurile de conifere, mai rar de foioase, întotdeauna pe sol acid, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Cantharellus lutescens,*** considerată înrudită.

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă, dar puțin căutată datorită cărnii foarte tari.

Cantharellus lutescens

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria diametru 2-8 cm; brună
Picior înălțime 3-10 cm; galben
Pseudolame galben-roz
Carne gălbuie
Miros de fructe
Gust plăcut
Spori albi
Habitat conifere, foioase
Comestibilitate bună

Pălăria, foarte subțire și membranoasă, la început este adâncită și, apoi, în formă de pâlnie, cu suprafața pufoasă sau netedă și cu marginea destul de ondulată și crestată adânc. Sub pălărie se află suprafața himenială formată din cute sau **pseudolame** foarte distanțate între ele și relativ decurente în lungul piciorului. **Piciorul** este fusiform, conic și subțiat la bază, câteodată brăzdat longitudinal și complet gol în interior. La exemplarele mature, piciorul este gol până în pălărie. **Carnea** este foarte subțire, dar tare, cu miros de fructe și gust foarte plăcut.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei este negricioasă, cu nuanțe gălbui sau portocalii. Piciorul este galben-aprins sau portocaliu. Suprafața himenială poate fi galbenă, roz sau arămie.

HABITAT. Crește pe terenuri ierboase și cu mușchi în pădurile de conifere, mai rar în cele de foioase, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă cu ***Cantharellus tubaeformis*** (trompeta-căprioarei) și cu ***Cantharellus infundibuliformis,*** care cresc în aceleași locuri.

INTERES GASTRONOMIC. Ciupercă de bună calitate, care se pretează și la uscare. Este excelentă pregătită cu ouă jumări.

Trompeta căprioarei • **Cantharellus tubaeformis**

Pălăria, foarte subțire și membranoasă, la început este convexă și, apoi, în formă de pâlnie, comunicând printr-un orificiu cu golul piciorului. Marginea, cu puf fin, este relativ ondulată și crestată. **Cuticula** este acoperită cu solzișori subțiri de culoare închisă, ceea ce îi dă un aspect catifelat. **Piciorul** este cilindric și, câteodată, bont la bază, deseori foarte turtit și întotdeauna gol în interior. Suprafața himenială este compusă din **pseudolame** foarte rare și ramificate, puțin decurente în lungul piciorului. **Carnea** este tare, semănând cu cauciucul ca elasticitate, cu miros de pământ și gust greu de definit.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-brun-închis la coaja de alună-gălbui. Piciorul este galben, câteodată cu nuanțe maronii. Pseudolamele, la început, sunt gălbui și, apoi, gri-albăstrui.

HABITAT. Crește, uneori în pâlcuri mici, prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este confundată deseori cu ***Cantharellus lutescens,*** comestibilă și ea.

PRECAUȚII. Este considerată o specie comestibilă de bună calitate, dar carnea sa tare trebuie fiartă timp îndelungat.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-7 cm; brună

Picior
înălțime 3-8 cm; galben

Pseudolame
galbene

Carne
albă

Miros
de pământ

Gust
vag

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

Nevrophyllum clavatum

Aparatul fructifer are la început, formă de măciucă, puțin aplatizată și, apoi, devine ca o pâlnie mare, cu pereții mai îngroșați într-o latură decât în alta și cu bordura puțin ondulată și crestată. Suprafața himenială externă este formată dintr-o țesătură deasă de mici cute și nervuri **(pseudolame),** foarte ramificate. **Piciorul,** uneori scurt și bont, alteori mai alungit, este neted și compact. **Carnea** este albă, nu-și schimbă culoarea în contact cu aerul, moale și fragedă, cu miros de migdale și gust plăcut.

VARIABILITATE. Partea din interior a aparatului fructifer, la început este violetă, apoi ocru și la maturitate verzuie. Coloritul suprafeței himeniale externe poate fi violaceu sau roz-trandafiriu. Piciorul este violet la început, dar, la maturitate, începe să se decoloreze. La exemplarele bătrâne, gustul devine acru-acidulat.

HABITAT. În special în pădurile de conifere, mai ales pe sub brazi, dar și în pădurile de foioase. Crește în grupuri cu numeroase exemplare la baza cioturilor în stare de putrefacție sau prin mușchi. La munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Inconfundabilă.

SINONIME. *Cantharellus clavatus.*

PRECAUȚII. Ciuperca este comestibilă numai când este tânără.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-8 cm; violet-ocru

Picior
înălțime 6-12 cm; violaceu

Pseudolame
violacee

Carne
albă

Miros
de migdale

Gust
plăcut

Spori
ocru

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
bună

Clavariadelphus pistillaris · Pilugelele

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 2-6 cm; gălbui
Înălțime
6-30 cm
Carne
albă
Miros
slab
Gust
amar
Spori
albi
Habitat
foioase
Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer are o formă inconfundabilă de măciucă sau de pisălog (pilug), cu un **peduncul** (picior) foarte lung și îngust, înfipt adânc în stratul de frunze din care crește. Suprafața exterioară este, deseori, ușor zgrunțuroasă. **Carnea** este albă, spongioasă, cu miros slab și gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul acestei ciuperci neobișnuite variază între galben și roșietic, câteodată cu nuanțe violacee. Partea pedunculară se decolorează treptat spre bază.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special pe soluri calcaroase. La munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă cu ***Clavariadelphus ligula,*** care, însă, are dimensiuni mai mici.

SINONIME. *Clavaria pistillaris.*

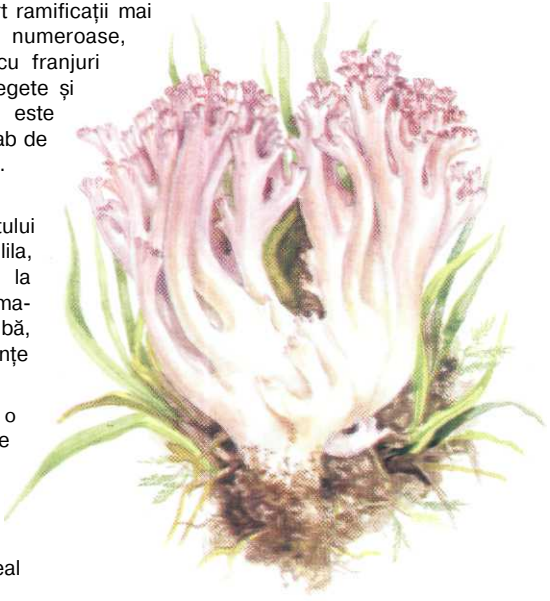
PRECAUȚII. NU este comestibilă din cauza gustului amar și uneori și acru. Unele persoane consideră că exemplarele tinere pot fi consumate după o scurtă fierbere.

Clavulina amethystina

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime 2-8 cm; violaceu
Carne
albicioasă
Miros
de făină
Gust
amar
Spori
albi
Habitat
foioase, conifere
Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer are o bază comună din care se despart ramificații mai mult sau mai puțin numeroase, terminate la vârf cu franjuri groase ca niște degete și încrețite. **Carnea** este fragilă, cu miros slab de făină și gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer poate fi lila, violet, gri-maroniu la exemplarele mai mature. Carnea este albă, câteodată cu nuanțe gălbui sau violete.

HABITAT. Este o ciupercă destul de frecvent întâlnită în pădurile de foioase și de conifere, în locuri umede și umbroase, de la deal la munte.

Clavulina rugosa

Aparatul fructifer este vertical, format din simple tuburi albe, relativ ramificate sau bifurcate, turtite în forme diferite și cu suprafața zbârcită. **Carnea** este albă, foarte fragilă, fără miros și gust perceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între alb și galben-crem, dar, pe vreme uscată, poate fi și ocru. Carnea este albă sau gălbuie.

HABITAT. Este o specie obișnuită la munte, crescând, solitară sau în mici grupuri, la marginea pășunilor și în luminișurile ierboase.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă mult cu ***Clavulina cristata,*** mai ramificată și zimțată la vârf, necomestibilă nici ea.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime 4-10 cm; alb

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Clavulinopsis corniculata

Aparatul fructifer are o bază comună, acoperită cu o lânozitate deasă albă, din care se desfac multe ramificații, netede și contorsionate, împărțite de obicei dihotomic (fiecare în câte două brațe). **Carnea,** relativ dură și consistentă, are gust amar și miros neplăcut de făină râncedă.

Clavulinopsis fusiformis

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la galben, ca gălbenușul de ou, la galben-ocru.

HABITAT. Crește la întâmplare pe pășuni și în luminișurile ierboase, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Din vară, până toamna târziu.

Clavulinopsis corniculata

SPECII ASEMĂNĂTOARE. ***Clavulinopsis fusiformis,*** și ea de culoare gălbuie, care se deosebește prin absența ramificațiilor și prin forma mai alungită.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime 2-7 cm; galben

Carne
galbenă

Miros
neplăcut

Gust
amar

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
NU

Ramaria botrytis · Rămurelele

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime
10-20 cm; gălbui

Carne
albicioasă

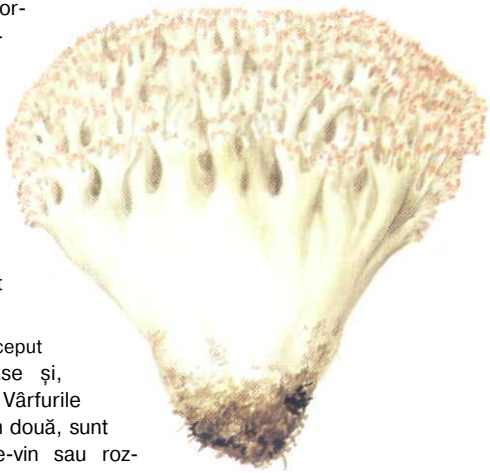
Miros
plăcut

Gust
plăcut

Spori
gălbui

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Aparatul fructifer este format din numeroase ramificații cilindrice, cărnoase și elastice, groase la bază și subțiate treptat către vârf. **Piciorul** este scurt, foarte gros, aproape bulbos, cărnos și compact. **Carnea** este apoasă, compactă și fragilă, cu miros și gust slabe, dar plăcute.

VARIABILITATE. La început ramificațiile sunt albicioase și, apoi, devine galben-ocru. Vârfurile lor, zimțate sau despicate în două, sunt viu colorate în roșu-lit-de-vin sau roz-intens. Piciorul poate fi alb sau gălbui.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, în special pe sub fagi și mesteceni, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Ramaria pallida,*** de culoare liliachie, care provoacă prin ingerare grețuri neplăcute.
SINONIME. *Clavaha botrytis.*

PRECAUȚII. Pot fi consumate numai exemplarele tinere, îndepărtând ramificațiile. Este necesară întotdeauna o fierbere prelungită pentru a se elimina orice urmă de gust amar.

Creasta Cocoșului • **Ramaria flava**

La fel ca toate speciile de *Ramaria,* și aceasta este o ciupercă neobișnuită care, în întregul său **(aparatul fructifer)** se aseamănă cu o formațiune coralieră, mult ramificată. Se poate distinge o bază comună, foarte mare, solidă și compactă, putând fi considerată un fel de **picior,** din care pornesc numeroase ramificații dihotomice (cu două brațe) repetate, turtite, netede, lucioase și scorțoase. **Carnea** este moale, fragilă, aproape apoasă, cu miros plăcut și gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul ramurilor variază între galben-deschis și galben ca sulful. Baza este albă, cu nuanțe gălbui și pete roșietice de diferite mărimi, mai evidente la exemplarele care cresc pe sub conifere.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime
5-15 cm; galben

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
mediocră

HABITAT. Poate fi găsită în locurile cele mai umede și umbroase din pădurile de foioase și de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Ramaria aurea,*** cu aceleași calități gastronomice.

SINONIME. *Clavaria flava.*

PRECAUȚII. Este considerată comestibilă, dar trebuie folosită cu multă prudență. În primul rând, se vor culege numai exemplarele tinere, nematurizate, folosindu-se numai baza, nu și ramurile, care sunt destul de amare. Ciupercile mature nu sunt comestibile, deoarece au un puternic efect laxativ.

Prezentă în pădurile de la munte, Ramaria flava *are un aspect coraloid tipic: „ramurile" se desfac dintr-o bază comună.*

Hydnum repandum - Ploșnița

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-15 cm; gălbuie

Picior
înălțime 3-8 cm; albicios

Țepi
albicioși

Carne
albă

Miros
slab

Gust
amărui

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, foarte tare, compactă și elastică, la început este convexă, apoi plată și, la sfârșitul maturizării, chiar adâncită, cu suprafața destul de neregulată și cu marginea foarte ondulată și crestată. **Piciorul** este bont și robust, cilindric, drept sau puțin curbat, iar inserția în pălărie este mai mult sau mai puțin excentrică. Suprafața himenială este alcătuită din **țepi** mici și conici, destul de lungi, puțin decurenți pe lângă picior. Sunt foarte fragili și, la simpla atingere, se detașează imediat de pălărie. **Carnea** este relativ tare și compactă, cu miros plăcut foarte slab și gust oarecum amar.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei diferă de la alb-gălbui la culoarea cojii de alună-deschisă, câteodată cu nuanțe portocalii. Piciorul și țepii, la început, sunt albicioși și, pe parcursul maturizării, capătă aceleași culori ca pălăria. Carnea este albă și, în contact cu aerul, devine galben-maronie.

HABITAT. Se găsește în grupuri dese, cu multe exemplare înghesuite unul într-altul, uneori cu piciorul și pălăria unite astfel încât parcă formează o singură ciupercă, în pădurile de foioase și de conifere. De multe ori crește în șiruri lungi sau în cercuri largi. La deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna, până la apariția primelor geruri.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu varietatea ***rufescens,*** comestibilă și ea, care se deosebește printr-un aspect mai plăpând și prin culoarea tinzând spre roz.

INTERES GASTRONOMIC. Este o ciupercă de bună calitate, dar numai când este tânără. Exemplarele bătrâne trebuie fierte mult pentru a elimina gustul amar și pentru a face comestibilă carnea cam scorțoasă.

O *caracteristică tipică a* Hidnaceelor este *prezența țepilor care atârnă sub pălărie (vezi desenele din pagina alăturată).*

Barba țapului · **Sarcodon imbricatum**

Pălăria, destul de cărnoasă și tare, la început este convexă, apoi plată sau adâncită mult în mijloc și cu marginea relativ răsfrântă în jos, spre picior, și ondulată. **Cuticula** are suprafața destul de neregulată din cauza unor solzi mari, ieșiți mult în relief, așezați în șiruri concentrice și încălecați ca țiglele pe acoperișul unei case. **Piciorul** este bont și robust, câteodată și bulbos, gol în interior și prins excentric de pălărie. Suprafața sa este netedă și ușor fibroasă. Țepii sunt foarte deși, fragili, decurenți de-a lungul piciorului și ușor de îndepărtat, chiar printr-o simplă atingere cu degetul. **Carnea** este compactă, tare, aproape fără miros și cu gust amărui.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-30 cm; brună

Picior
înălțime 3-8 cm; gri-brun

Țepi
gri

Carne
gri

Miros
slab

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
conifere

Comestibilitate
bună

VARIABILITATE. La exemplarele tinere, suprafața pălăriei este catifelată, dar, la maturitate, solzii cresc și devin din ce în ce mai mari și zbârliți, colorați în brun-închis, câteodată cu nuanțe de alb-murdar. Piciorul și țepii, la început sunt gălbui și apoi gri-bruni. Carnea poate avea o culoare între alb și indigo-deschis. La exemplarele mature, mirosul devine neplăcut, ca de ceva rânced.

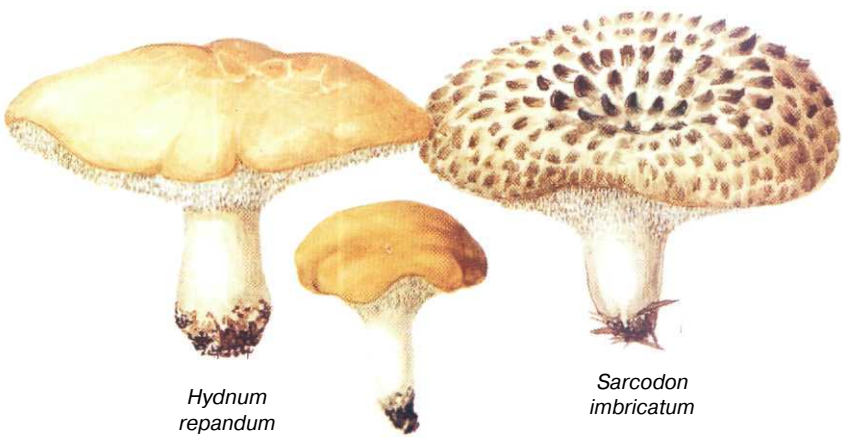
HABITAT. Crește, uneori în grupuri destul de mari, doar în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Sarcodon badium,*** necomestibilă pentru că are carnea lemnoasă și gust foarte amar, având solzi mari pe pălărie, dar nu încălecați ca țiglele.

SINONIME. *Hydnum imbricatum.*

INTERES GASTRONOMIC. Pot fi consumate numai ciupercile tinere. Sunt suficiente câteva minute de fierbere pentru a elimina gustul amar. Se pretează foarte bine cu pilafuri, după diferite rețete; în acest caz trebuie folosită în doze mici pentru că are o aromă foarte puternică. Este excelentă conservată în ulei, după ce a fost fiartă în oțet. Poate fi și uscată.

Hydnum repandum

Sarcodon imbricatum

Hymenochaete rubiginosa

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 2-6 cm; maroniu
Carne
ruginie
Miros
inodoră
Gust
insipidă
Spori
albi
Habitat
foioase
Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer este format dintr-o serie de mici etajere turtite și suprapuse, cu marginea foarte subțire, deseori crestată și ondulată. Pe fața superioară sunt vizibile fâșii dese, concentrice; această suprafață este catifelată la exemplarele tinere, devenind, apoi, netedă. Fața inferioară, de culoare ruginie, este zbârcită și spongioasă. **Carnea,** într-un strat subțire, este fragilă, fără miros și gust definite.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer în partea sa superioară variază de la brun-gălbui la brun-închis, ajungând până la negru în cazul exemplarelor bătrâne.

HABITAT. Crește pe buștenii și cioturile putrede din pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toată durata anului.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Hymenochaete fuliginosa,*** care crește în aceleași locuri.

Inonotus hispidus

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 10-30 cm; înălțime 2-10 cm; ocru-brun
Strat poros
galben
Carne
galbenă
Miros
inodoră
Gust
insipidă
Spori
ruginii
Habitat
foioase
Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer, foarte gros și țeapăn, are forma unei etajere extinse ca un evantai. Suprafața, pe care sunt vizibile numeroase șanțuri concentrice, este plată sau ușor adâncită și acoperită cu peri deși și zbârliți. **Porii** sunt foarte mici, rotunzi și unghiulari. **Tuburile** sunt lungi. **Carnea** este moale și spongioasă, complet îmbibată cu apă pe vreme umedă, uscată și fragilă când timpul este secetos.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la galben-ocru la brun-tabac. Porii și tuburile, la început, sunt galbeni și, apoi, bruni, întotdeauna strălucitori. Carnea, la început, este galbenă și, treptat, devine roșie-ruginie.

HABITAT. Răspândită și destul de obișnuită, crește solitară, mai rar în grupuri suprapuse, ca niște balcoane, pe trunchiurile de foioase, în special pe stejari. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Tot anul.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Nu poate fi confundată cu alte specii din același gen datorită pufului care îi acoperă toată suprafața.

Phaeolus schweinitzii

Aparatul fructifer este format dintr-un fel de perniță plată sau ușor adâncită cu suprafața neregulată, plină de negi, cu fâșii distincte concentrice și acoperită de peri groși zbârliți. Câteodată există și un mic **picior,** gros și robust, subțiat la bază și catifelat fin. **Porii** sunt rotunzi sau unghiulari, foarte mici. **Tuburile** sunt scurte și decurente în lungul piciorului, dacă acesta există. **Carnea** este moale și fibroasă la ciupercile tinere și lemnoasă la exemplarele mature.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între galben-sulf, ruginiu și brun, putând ajunge până la negricios. Suprafața himenială (stratul poros), la început, este galben, apoi brună.

HABITAT. Crește în grupuri de mai multe exemplare, câteodată unite între ele, pe rădăcini sau pe cioturi putrezite de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 10-30 cm; galben-maroniu
Strat poros galben
Carne brun-gălbuie
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat conifere
Comestibilitate NU

Phellinus igniarius

Aparatul fructifer, foarte tare și lemnos, are formă caracteristică de copită de cal. Suprafața este netedă și mată, cu **Cuticula** foarte subțire și catifelată. Când îmbătrânește, începe să crape și să fie acoperită de plante parazite și mușchi. **Porii** sunt relativi mici și rotunzi. **Tuburile** sunt scurte și dispuse în straturi, câte unul în fiecare an. **Carnea** este lemnoasă, cu gust amar.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între galben-ocru și brun-roșcat, iar la exemplarele foarte bătrâne ajunge până la negru. Porii și tuburile, la început, sunt gălbui și, apoi, devin ruginii. Carnea are, uneori, pete mai închise.

HABITAT. Este o ciupercă parazită foarte dăunătoare pentru foioase și în special, pentru sălcii. Provoacă un putregai specific, albicios.

PERIOADA DE CREȘTERE. Ciupercă perenă.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Fomes fomentarius*** (iasca).

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-30 cm; înălțime 5-20 cm; galben-brun
Strat poros galben
Carne ruginie
Miros tipic de ciupercă
Gust amar
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Fistulina hepatica - Limba-boului

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer lungime 10-20 cm; înălțime 2-6 cm; roşu

Strat poros galben

Carne roşie

Miros inodoră

Gust acru

Spori rozii

Habitat foioase

Comestibilitate bună

La această ciupercă de copac se poate recunoaşte numai **pălăria,** foarte cărnoasă şi groasă, care prin aspectul său aminteşte de o limbă mare. **Porii,** destul de mari şi rotunjiţi, încep să apară numai atunci când ciuperca a ajuns la dimensiuni considerabile. **Tuburile** sunt foarte scurte şi cilindrice, moi şi cărnoase. Sunt relativ înghesuite unul într-altul, dar rămân separate. **Piciorul** nu este vizibil aproape niciodată; este scurt, bont şi prins excentric de aparatul fructifer. **Carnea** este compactă, roşietică, cu vinişoare subţiri galbene şi, când este tăiată, emană un suc gros, roşu-sângeriu. Este aproape inodoră şi are gust acru-acidulat, dar plăcut.

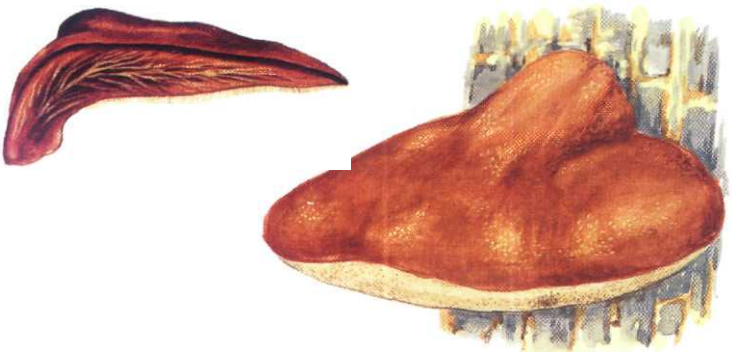
VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între roşu-deschis şi roşu-mov, câteodată şi portocaliu. Cuticula, la început, este catifelată şi apoi gelatinoasă. Porii şi tuburile sunt, la început, gălbui şi, la maturitate, roz. Când sunt atinşi, devin maro.

HABITAT. Această specie creşte pe trunchiuri de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. NU poate fi confundată cu nici o altă ciupercă.

SINONIME. *Boletus hepaticus, Fistulina buglossoides, Hypodrys hepaticus.*

Fistulina hepatica *este o ciupercă al cărei picior nu poate fi observat pentru că dispare în scoarţa plantei care o găzduieşte.*

INTERES GASTRONOMIC

Ciuperca limba-boului este *bună de mâncat cu condiţia să fie tânără. Poate fi tăiată felii şi pregătită la grătar sau în tigaie. Este excelentă ca salată, singură sau în combinaţie cu alte verdeţuri. Este o ciupercă bogată în vitamina C; o sută de grame din carnea sa asigură aproape toată cantitatea necesară organismului într-o zi.*

Ganoderma applanatum

Aparatul fructifer este, mai mult sau mai puțin, plat, ca o etajeră semicirculară, tare și asemănătoare plutei. Pe fața sa superioară sunt vizibili numeroși negi și brazde concentrice, de asemenea numeroase, iar **Cuticula** este lemnoasă și încrețită. Fața inferioară este acoperită de himenul care se deschide spre exterior prin minusculi **pori** albi. **Tuburile** sunt destul de lungi și dispuse în straturi, câte unul pentru fiecare an. **Carnea** are o consistență lemnoasă, cu miros tipic de ciupercă și gust amar.

VARIABILITATE. Partea superioară a aparatului fructifer are culori care variază între brun ca scorțișoara și gri-maroniu, cu bordură albă. Suprafața himenială, la început, este albă și, apoi, maro.

HABITAT. Crește, uneori supraetajată, pe trunchiurile de foioase cărora le dăunează foarte mult, provocându-le un putregai alb. Este frecvent întâlnită de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Perenă.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Fomes marginatus.***

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 10-60 cm; înălțime 2-20 cm; maroniu

Strat poros
alb

Carne
maronie

Miros
tipic de ciupercă

Gust
amar

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Ganoderma lucidum

Pălăria în formă de rinichi sau aproape ovoidală este plată, foarte groasă și lemnoasă. Suprafața este netedă, lucioasă, neregulată și ondulată, împărțită în multe inele de creștere concentrice care au nuanțe diferite. **Piciorul,** prins excentric de pălărie sau chiar în poziție laterală, este lung, cilindric, neregulat și foarte consistent. **Porii** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile** sunt scurte. **Carnea** este deosebit de scorțoasă, inodoră și insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între roșietic și brun-violaceu, ajungând, uneori, până la negru, cu nuanțe gălbui și cu inele de creștere vizibile. Este, la început, spongioasă și, apoi, lemnoasă. Piciorul, câteodată foarte lung, alteori abia vizibil, are același colorit ca pălăria. Porii sunt, inițial albicioși, apoi galbeni și chiar negri. Tuburile sunt, la început, albe și, apoi, galbene.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase și, mult mai rar, în cele de conifere, pe cioturi sau rădăcini intrate în putrefacție. În timpul creșterii, înglobează în pălărie rămurele, frunze, bucățele de lemn, și tot ce se află în calea sa. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Poate fi găsită tot anul.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Între speciile din acest gen este singura care posedă picior.

CARTE DE IDENTITATE

Pălăria
diametru 5-10 cm; roșiatică

Picior
înălțime 5-25 cm; roșiatic

Strat poros
ocru

Carne
ocru

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Polyporus confluens · Buretele-oilor

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; ocru

Picior
înălțime 3-8 cm; albicios

Strat poros
alb

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
amar

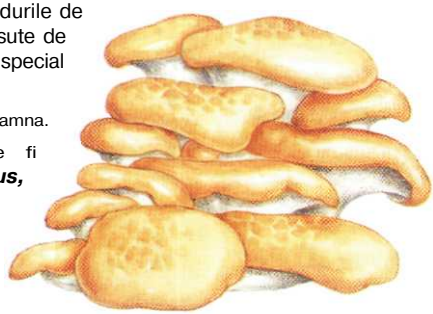
Habitat
conifere

Comestibilitate
MEDIOCRĂ

Are tendința de a crește întotdeauna în grupuri de exemplare înghesuite între ele, cu picioare și pălării alăturate și deseori unite formând astfel un corp unic. Fiecare **pălărie,** acolo unde ea se mai poate distinge separat, este convexă, cu marginea răsucită în jos și foarte ondulată. **Cuticula** este netedă, dar, pe vreme secetoasă, tinde să crape. **Piciorul** este foarte scurt și, câteodată, imposibil de depistat, relativ bont și de formă neregulată. **Porii,** sunt foarte mici și rotunzi. **Tuburile** sunt destul de scurte și decurente în lungul piciorului până la bază. **Carnea** este compactă, foarte elastică, fragilă, neschimbându-și culoarea în contact cu aerul, cu miros slab și gust amărui.

VARIABILITATE. Culoarea pălăriei variază între galben-roz și ocru, uneori până la culoarea cojii de alună. Porii și tuburile sunt, la început, albi și, apoi, gălbui. Piciorul poate fi neted sau făinos, cu nuanțe roz la bază.

HABITAT. Poate fi întâlnită în pădurile de conifere, câteodată în pâlcuri de sute de exemplare înghesuite între ele, în special la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu *Albatrellus* ***ovinus,*** mai închisă la culoare.

PRECAUȚII. Întrucât este perisabilă, se recomandă să fie folosită, în primul rând, conservată în ulei sau oțet.

Polyporus leucomelas

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-15 cm; negricioasă

Picior
înălțime 3-4 cm; negru

Strat poros
alb-gri

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
amară

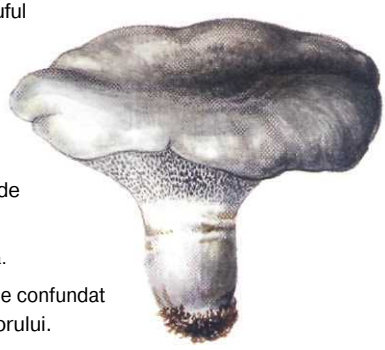
Spori
albi

Habitat
conifere, foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria, foarte tare și cărnoasă, la început este globuloasă, apoi convexă și, la sfârșitul maturizării, plată, cu suprafață neregulată, plină de mici cocoașe și cu marginea ondulată sau crestată. **Cuticula** are aspect uscat. **Piciorul,** foarte bont și subțiat la bază, este prins de pălărie în poziție excentrică și, câteodată, acoperit de solzi foarte mici. **Porii** sunt mari, unghiulari și zimțați. **Tuburile** sunt foarte scurte și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este foarte compactă și fragilă, cu miros imperceptibil și gust amărui.

VARIABILITATE. Pălăria poate fi colorată diferit, de la negru-gri la brun-gri. Cuticula este, la început, netedă și apoi zbârcită, uneori cu crestături adânci. Piciorul are același colorit ca pălăria, dar în tonalități mai deschise și cu pete de dimensiuni diferite, albe sau gălbui. Puful care îl acoperă cade destul de repede, astfel încât exemplarele mature au suprafața netedă. Porii și tuburile, la început, sunt albi și, apoi, gri. Când este tăiată, carnea devine rapid roz.

HABITAT. Crește în special în pădurile de conifere, la deal și la munte.

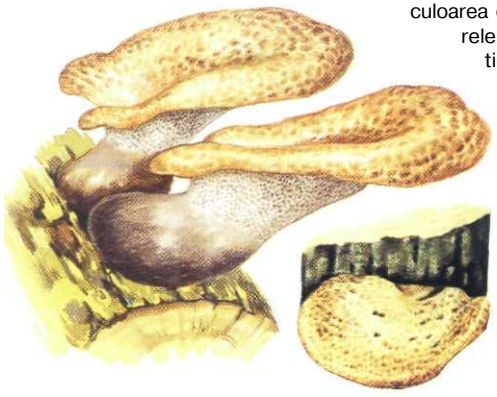
PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este greu de confundat din cauza culorii negre a pălăriei și piciorului.

Urechea nucului-**Polyporus squamosus**

La fel ca multe alte ciuperci din genul *Polyporus,* crește în colonii cu diametrul de peste 60 cm. Fiecare **pălărie** în parte, are formă de evantai, cu o scobitură adâncă în zona de inserție a piciorului și este acoperită cu numeroși solzi maronii, dispuși în șiruri concentrice. **Piciorul,** foarte gros, bont și cilindric, este prins de pălărie în poziție excentrică. **Porii** sunt unghiulari și zimțați. **Tuburile** sunt scurte și decurente pe lângă picior. **Carnea** are miros de miere și gust dulceag.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben și coaja de alună-deschis. Piciorul, la început acoperit cu o pulbere brună, devine apoi neted. Tuburile și porii sunt, la început, albicioși și, apoi, de culoarea cojii de alună. La exemplarele tinere, carnea este elastică dar, pe măsură ce se maturizează, ea devine din ce în ce mai lemnoasă.

HABITAT. Crește pe trunchiurile celor mai diferite conifere și pe lemnul uscat, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Primăvara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este o ciupercă Inconfundabilă.

SINONIME. *Polyporus pallidus, Melanopus squamosus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă, dar de calitate mediocră și numai exemplarele tinere.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 10-60 cm; gălbuie

Picior
înălțime 2-8 cm; brun

Strat poros
albe

Carne
albă

Miros
de miere

Gust
dulceag

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Carnea ciupercii Polyporus squamosus, *de valoare comestibilă mediocră, devine cu timpul scorțoasă, imposibil de mâncat.*

Polyporus umbellatus · Bureții iepurești

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-6 cm; gri

Picior
înălțime 6-20 cm; alb

Strat poros
alb

Carne
albă

Miros
de făină

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Este o specie cu aspect de tufă, care crește în grupuri, cu diametrul de 40-50 cm, cu sute de exemplare. Fiecare picior se împarte în mai multe brațe care se termină, fiecare, cu o mică pălărie. **Pălăriile,** destul de subțiri și cărnoase, la început sunt globuloase și, apoi, plate, cu centrul scobit și cu gurgui mic. **Piciorul** este subțire, cilindric și de consistență moale. **Porii** sunt mici, rotunzi și unghiulari. **Tuburile** sunt scurte și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este foarte fragedă și fibroasă, cu miros de făină și gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia între gri-deschis și maroniu, ajungând până la culoarea cojii de alună, cu solzi mici, maronii. La încheierea perioadei de maturizare, carnea emană un miros foarte neplăcut.

HABITAT. Crește pe trunchiurile diferitelor foioase, în special fagi și stejari, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Grifola umbellata, Polypilus umbellatus.*

INTERES GASTRONOMIC. Comestibilă numai dacă este tânără. Poate fi conservată în ulei și în oțet.

Polyporus pes-caprae

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 6-12 cm; brună

Picior
înălțime 3-5 cm; albicios

Strat poros
alb

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
de migdale

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Pălăria, foarte cărnoasă și elastică, la început este convexă și, apoi, se aplatizează, deseori cu o brazdă adâncă în centru. Marginea este subțire, mult răsucită și, câteodată, crestată. **Cuticula** este acoperită cu un strat pâslos de solzi maronii, dispuși în șiruri regulate. **Piciorul,** neted și cu formă destul de neregulată, este prins de pălărie în poziție excentrică și, câteodată, complet laterală. **Porii** sunt foarte largi, cu contur poligonal. **Tuburile** sunt scurte și decurente în lungul piciorului. **Carnea** este compactă, dar fragilă, cu miros slab și gust de migdale.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-închis și negricios. Porii și tuburile sunt albi sau gălbui. Carnea are uneori nuanțe verzui.

HABITAT. Este o specie destul de rară, care se întâlnește uneori în grupuri de numeroase exemplare, în pădurile de conifere și, mai rar, în cele de foioase, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

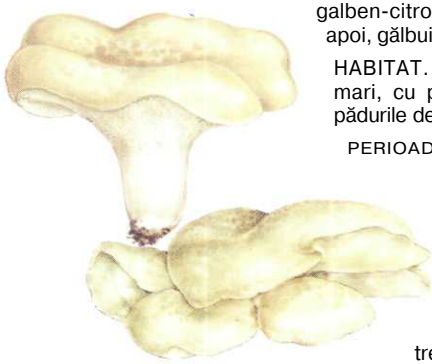
SINONIME. *Polyporus scobinacaeus, Albatrellus pes-caprae.*

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă numai când este tânără. Înainte de a fi pregătită, trebuie îndepărtate Cuticula și piciorul. Este excelentă friptă pe tablă sau la grătar.

Babița-oilor-**Albatrellus ovinus**

Pălăria, destul de compactă și fragilă, la început este convexă și apoi, treptat adâncită, cu suprafață neregulată și bordură larg ondulată și crestată. Cuticula este foarte uscată și cu aspect mătăsos. Piciorul, bont și solid, este destul de subțiat la bază, aproape conic, și cu inserție excentrică în pălărie. Porii sunt foarte mici și rotunzi. Tuburile sunt scurte și mult decurente în lungul piciorului. Carnea este fragilă și densă, cu miros și gust de migdale.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei merge de la albicios la galben-palid, cu pete mai închise, de mărimi diferite. Cuticula, atunci când se usucă, are tendința de a se sparge în fragmente poliedrice de culoare ocru, cu marginea mai deschisă. Piciorul poate fi ori neted, ori făinos; este alb, mai mult sau mai puțin pătat cu galben. Porii și tuburile au culori cuprinse între alb și galben-citron. Carnea, la început, este albă, apoi, gălbuie.

HABITAT. Poate fi întâlnită, uneori în grupuri mari, cu picior și pălărie deseori unite, în pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Polyporus ovinus.*

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă de bună calitate numai când este *tânără.* Înainte de a fi pregătită, este necesar să fie fiartă bine. Partea dinspre bază a piciorului trebuie îndepărtată.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-15 cm; albicioasă
Picior înălțime 2-4 cm; alb
Strat poros alb
Carne albă
Miros de migdale
Gust de migdale
Spori albi
Habitat conifere
Comestibilitate bună

Coriolus versicolor

Aparatul fructifer este foarte subțire, scorțos, elastic și, are, de obicei, forma unor etajere suprapuse. Este ca un evantai având suprafața cu frumoase dungi concentrice, netede și lucioase, alternante cu altele, catifelate fin și mate. Bordura sa este ondulată și crestată. Porii sunt foarte mici și rotunzi. Tuburile sunt destul de scurte, nedepășind 1 mm. Carnea este foarte puțină cantitativ, tare și scorțoasă.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este mai variabil decât la orice altă specie și poate merge de la negru-verzui, la brun-închis și chiar la roșu-ocru. Porii sunt, la început, albi și, apoi, galbeni, ajungând până la brun-roșiatici.

HABITAT. Crește în colonii suprae tajate pe lemnul uscat al foioaselor și, mai rar, al coniferelor. Câteodată, poate fi întâlnită și pe structuri de lemn construite de oameni.

PERIOADA DE CREȘTERE. Pe tot parcursul anului.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu *Bjerkandera adusta,* cu habitat identic.

SINONIME. *Trametes versicolor.*

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 4-10 cm; înălțime 0,1-0,4; de culori diferite
Strat poros alb
Carne albă
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate NU

Daedalea quercina

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-30 cm; înălțime 5-10 cm; ocru
Strat poros albicios
Carne ocru
Miros acru
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer, dur și asemănător cu pluta, are forma unei etajere semicirculare, foarte voluminoasă și solidă. Fața inferioară este neregulată, zgrunțuroasă, netedă sau puțin catifelată, cu inele concentrice, vizibile mai ales spre margine. **Porii** sunt largi, ca niște labirinturi și deseori alungiți, astfel încât se aseamănă cu niște lame întortocheate și foarte cărnoase, comunicând între ele și uneori ramificate. **Tuburile** sunt destul de largi. **Carnea** este foarte compactă, lemnoasă, cu miros slab acru.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la ocru la galben-crem, cu nuanțe gri. Porii sunt albicioși sau ocru.

HABITAT. Poate fi găsită destul de frecvent, solitară sau în grupuri mici suprapuse, pe trunchiurile, chiar uscate, de foioase, în special de stejari, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toată durata anului.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. NU poate fi confundată cu altă specie datorită structurii pseudolamelare a porilor.

SINONIME. *Trametes quercina, Lenzites quercina.*

Fomes fomentarius-lasca

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-50 cm; înălțime 2-25 cm; gri
Strat poros gălbui
Carne brună
Miros de fructe
Gust amar
Spori galbeni
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer, foarte compact, robust și lemnos, poate fi comparat cu o copită de cal sau cu o scoică mare. Suprafața externă este formată dintr-o crustă cărnoasă, tare, foarte neregulată, cu șanțuri concentrice și cu striații gri. **Porii** sunt destul de mici și rotunzi. **Tuburile** sunt foarte scurte și formează straturi anuale suprapuse. **Carnea** este tare și uscată, cu miros slab de fructe și gust foarte amar.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între albicios și galben-deschis, mergând până la gri. Porii sunt gri-deschis, dar, când sunt atinși, devin maronii. Tuburile sunt ruginii sau bruni. Carnea poate fi gri sau brună.

HABITAT. Această ciupercă se dezvoltă pe trunchiurile vii ale multor foioase, în special pe fagi și mesteceni. Este foarte des întâlnită în Europa de Nord, iar în Europa Centrală și de Sud, poate fi găsită, mai ales, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Perenă.

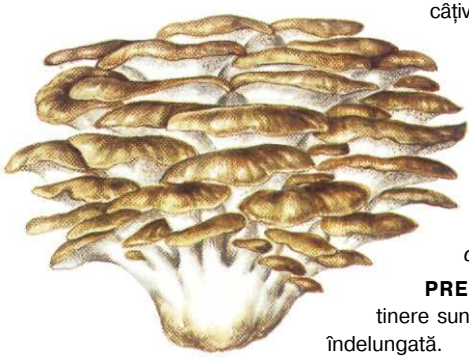
SINONIME. *Polyporus fomentarius, Ungulina fomentaria.*

Foalele-vacii-**Grifola frondosa**

Este o specie care crește în adevărate tufe, formate din sute de exemplare, cu picioare și pălării înghesuite unele într-altele, uneori unite la bază; aceste colonii pot avea un diametru de peste 50 cm. Fiecare **pălărie** în parte este ca un evantai, cu suprafața plată sau puțin adâncită. **Cuticula** este foarte uscată, catifelată, cu zbârcituri sau striații radiale. **Piciorul** este aproape întotdeauna absent. **Porii** sunt mici, iar **tuburile** scurte și decurente. **Carnea** este fragilă și fibroasă, cu miros puternic și gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri la brun-deschis și ocru. Porii sunt albi și, când sunt atinși, se fac imediat negri.

HABITAT. Crește la baza diferitelor foioase, provocându-le moartea în decurs de câțiva ani. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Polyporus umbellatus,*** comestibilă.

SINONIME. *Polyporus frondosus.*

PRECAUȚII. Numai exemplarele tinere sunt comestibile după o fierbere îndelungată.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 2-8 cm; gri-brună
Picior deseori absent
Strat poros albi
Carne albă
Miros puternic
Gust plăcut
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate mediocră

Heterobasidion annosum

Aparatul fructifer are formă de etajeră, foarte extins și scund, cu bordură subțire, albă, ondulată și, deseori, crestată. Fața superioară este neregulată, cu negi și cu striații concentrice, cu suprafața acoperită de puf. **Porii,** foarte mici, pot fi rotunzi sau alungiți neregulat. **Tuburile** sunt scurte și dispuse în straturi anuale suprapuse. **Carnea,** asemănătoare cu pluta sau lemnoasă, emană un miros puternic de mucegai.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la brun-deschis la negricios. Câteodată capătă nuanțe verzi datorită algelor unicelulare care cresc pe suprafața sa. Stratul poros este la început albicios și apoi gălbui. Carnea poate merge de la alb la brun-deschis.

HABITAT. Crește pe niveluri suprapuse în pădurile de conifere, mai rar în cele de foioase, fixându-se pe trunchiurile vii sau pe rădăcini. Pe arborii parazitați în acest fel, provoacă mucegai din cauza căruia aceștia se usucă în scurt timp. La deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Perenă.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu *Ganoderma* ***adspersum,*** un parazit exclusiv al foioaselor.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-30 cm; înălțime 1-3 cm; maroniu
Strat poros *albicios*
Carne albă
Miros de mucegai
Gust amar
Spori albi
Habitat conifere
Comestibilitate NU

Laetiporus sulphureus

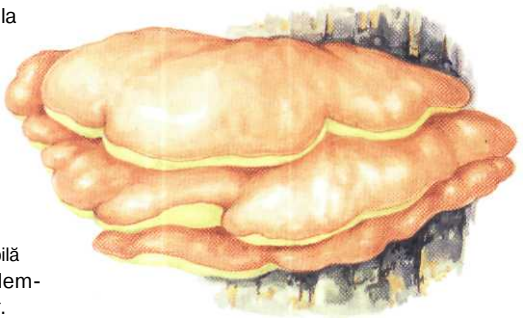
CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 10-30 cm; galben-portocaliu
Strat poros galben
Carne gălbuie
Miros plăcut
Gust acru-acidulat
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Specie sesilă, fără picior, crește pe trunchiurile uscate de foioase. **Pălăriile** separate sunt deseori greu de diferențiat, deoarece cresc suprapuse, aproape unite, astfel încât formează adevărate conglomerate care cântăresc zeci de kilograme. Bordura este relativ ondulată și crestată, astfel încât formează lobi de diferite dimensiuni. Sunt întotdeauna acoperite de o pulbere galben-crem. **Porii** sunt mici, rotunzi și zimțați, secretând din abundență un lichid apos, galben. **Carnea** este moale și suculentă, relativ fragilă, cu miros slab și gust amărui.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-deschis și galben-portocaliu.

HABITAT. Crește pe trunchiuri de diferite foioase. Prezența sa este întotdeauna dăunătoare pentru plante, care se usucă după câțiva ani. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SINONIME. *Polyporus sulphureus, Polypilus sulphureus.*

PRECAUȚII. Necomestibilă din cauza consistenței lemnoase și a gustului amar.

Lenzites betulina

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-8 cm; înălțime 2-4 cm; gri
Lame ocru
Carne albicioasă
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer are forma unei etajere, semicircular, relativ subțire, tare și elastic. Fața superioară este acoperită cu un puf fin și brăzdată de striații concentrice mai închise la culoare. Himenul este format din **lame** foarte dese, ramificate, despicate și câteodată, practic, unite între ele. **Carnea** este tare, lânoasă sau ca pluta, foarte elastică, fără miros și gust perceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la gri la brun-deschis. Câteodată poate părea verzui din cauza numeroaselor alge unicelulare care își găsesc teren prielnic în puful de pe fața superioară. Lamele pot fi galben-pai sau brun-deschis.

HABITAT. Crește în pădurile de foioase, pe lemn viu sau uscat, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Tot anul.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă destul de mult cu ***Coriolus pubescens,*** la care striațiile de pe aparatul fructifer sunt mai puțin vizibile.

SINONIME. *Trametes betulina.*

Meripilus giganteus

Aparatul fructifer este compus din numeroase niveluri semicirculare, așezate unul deasupra altuia, foarte strânse unul într-altul și asemănătoare țiglelor de pe acoperișul unei case. Fiecare pălărie, cu diametrul de 10-30 cm, este destul de subțire, foarte catifelată, crestată radial și cu multe striații concentrice. Bordura este ondulată și uneori crestată. **Porii** sunt mici, rotunzi sau alungiți. Nu există un picior cu adevărat, pălăriile se unesc la bază într-un corp mare, fără o formă precisă și de lungime variabilă. **Tuburile** sunt scurte. **Carnea** este fibroasă și moale, cu miros și gust destul de acidulat.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer poate varia de la brun-ocru la roșietic, cu pete negricioase de dimensiuni diferite. Porii, albicioși sau gălbui, se înnegresc atunci când sunt atinși. Carnea este albă, dar în contact cu aerul, mai întâi se înroșește și apoi se înnegrește.

HABITAT. Crește în aglomerări enorme, care pot ajunge la greutatea de peste 30 de kg, la baza trunchiurilor sau la rădăcina stejarilor și a fagilor. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Grifola frondosa,*** mai mică și cu picior vizibil, și cu ***Polyporus*** *montanus,* care se deosebește deoarece carnea sa nu se înnegrește în contact cu aerul.

INTERES GASTRONOMIC. Poate fi comestibilă doar când este tânără, altfel este prea fibroasă și scorțoasă.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 20-80 cm; maroniu

Strat poros
ocru

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
acru-acidulat

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Pseudotrametes gibbosa

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-20 cm; înălțime 1-8 cm; albicios
Strat poros alb
Carne albă
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer, destul de gros, tare și scorțos, are o formă semicirculară caracteristică. Fața superioară este ondulată, plină de negi, lânoasă sau fin catifelată, cu inele concentrice vizibile indicând creșterea. **Porii** sunt mici, alungiți sau ovali. **Tuburile** sunt scurte. **Carnea,** asemănătoare cu pluta, este foarte densă, inodoră și insipidă.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la alb la gălbui, câteodată cu nuanțe de brun. Este uneori verde din cauza numeroaselor alge unicelulare care cresc pe suprafața sa. Porii sunt, la început, albicioși și apoi crem. Tuburile variază între alb și galben.

HABITAT. Crește solitară sau în grupuri mici, cu exemplare suprapuse pe lemnul uscat de foioase, câteodată și pe cel al construcțiilor ridicate de om, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este aproape Inconfundabilă.

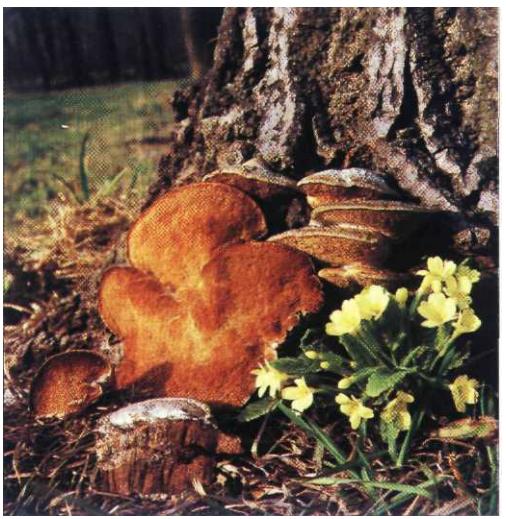
Trametes suaveolens

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-12 cm; înălțime 1-4 cm; alb
Strat poros alb
Carne albă
Miros de anason
Gust slab
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer are o formă tipică de etajeră semicirculară. Fața superioară, catifelată sau netedă, este relativ granulată. **Porii** sunt mari, cu contur circular sau unghiular. **Tuburile** au o lungime medie. **Carnea** este compactă, elastică, aproape lemnoasă, cu miros puternic, caracteristic, de anason.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la alb-murdar la gălbui, cu nuanțe gri. Porii și tuburile sunt, la început, albi și, apoi, gălbui.

HABITAT. Această specie crește pe lemnul verde sau uscat al diferitelor foioase, în special pe plopi și sălcii. De la câmpie la munte.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi recunoscută ușor după mirosul puternic de anason.

Schizophyllum commune

Aparatul fructifer, cu suprafața relativ convexă, în formă de evantai, este sesilă sau cu un **picior** foarte scurt. Fața superioară, foarte neregulată și ondulată, este acoperită de o lânozitate deasă și albicioasă caracteristică. Bordura este ondulată și crestată adânc. Fața inferioară este acoperită de un **himeniu** fertil, format din **pseudolame** dispuse radial și deseori despicate, foarte înalte și subțiri. **Carnea** este foarte subțire, tare și elastică, fără miros și gust perceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la alb la gri, cu nuanțe purpurii. Pseudolamele pot fi roz-violacee.

HABITAT. Este o specie răspândită și destul de banală, care crește de obicei în grupuri mici pe bucăți de lemn uscat de foioase, pe ramuri uscate sau bucăți de scoarță căzute la pământ, ca și pe lemnul construcțiilor. De la câmpie la munte, unde, câteodată, se poate întâlni și pe lemnul coniferelor.

PERIOADA DE CREȘTERE. Tot anul.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este o ciupercă inconfundabilă datorită formei, culorii pseudolamelor și locului în care trăiește.

INTERES GASTRONOMIC. NU are nici o valoare alimentară din cauza cărnii scorțoase.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 1-4 cm; înălțime 1-2 cm; alb

Pseudolamele
roz

Carne
albă

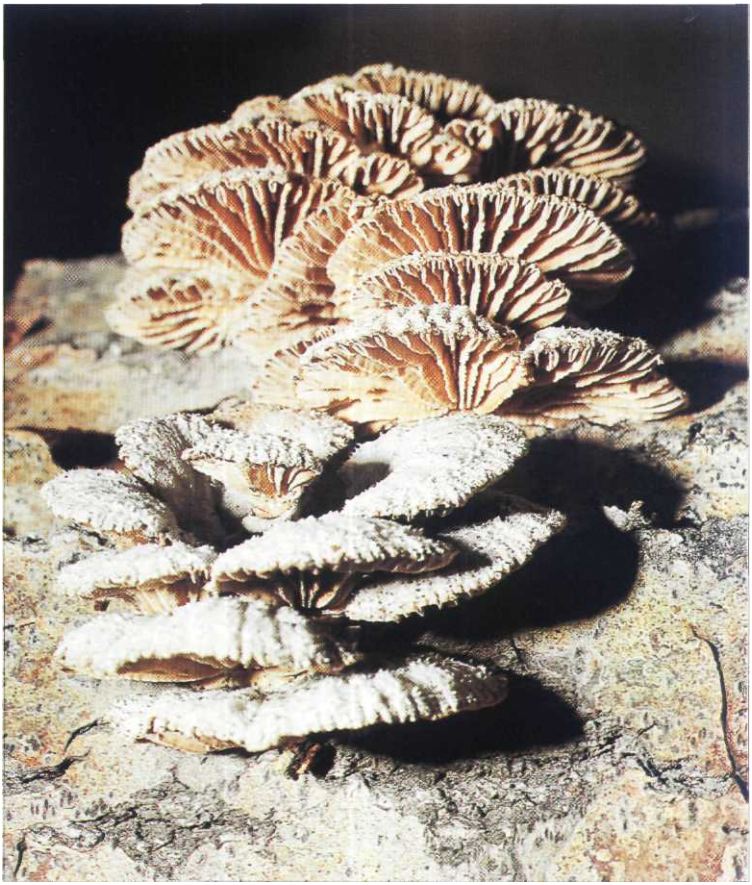
Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Putând fi întâlnită pe toată durata anului, Schizophyllum commune *crește pe bucăți din lemnul foioaselor.*

Sparassis crispa · Creţuşca

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 10-14 cm; gălbui

Carne albă

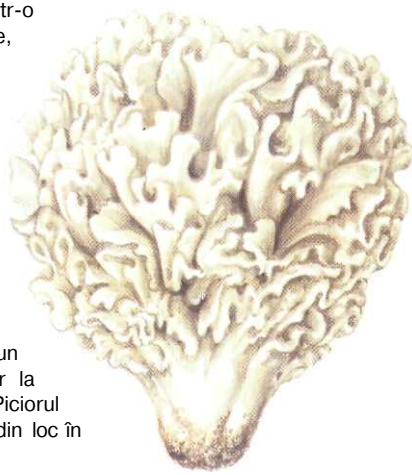
Miros de răşină

Gust de alune

Spori albi

Habitat conifere

Comestibilitate mediocră

Aparatul fructifer este format dintr-o mulțime de fâșii subțiri și ondulate, răsucite și amestecate, care dau acestei ciuperci aspectul unei căpățâni uriașe de salată. **Piciorul** este foarte scurt, bont și globulos, înfipt adânc în pământ. **Carnea** din așa-numita pălărie este elastică și asemănătoare cauciucului, iar cea a piciorului este fibroasă, cu miros de rășină și gust de alună.

VARIABILITATE. Cutele din care este format aparatul fructifer au un colorit variabil, de la alb-murdar la gălbui, cu bordura mai deschisă. Piciorul este alburiu sau galben-deschis, din loc în loc pătat cu roșcat sau brun.

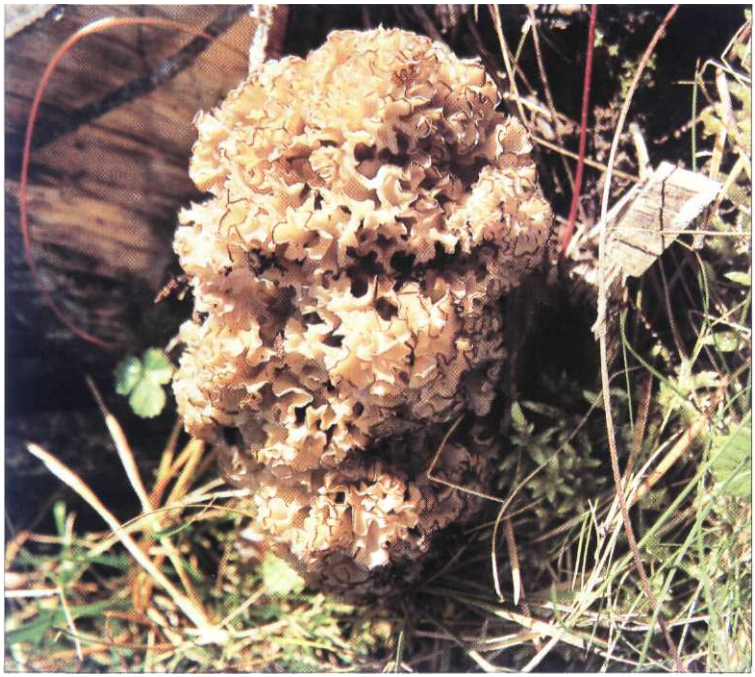
HABITAT. În pădurile de conifere, în special prin tufișuri, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Sparassis laminosa*** care, însă, crește numai în pădurile de foioase.

SINONIME. *Clavaria crispa, Helvella ramosa.*

PRECAUȚII. Este comestibilă numai când este tânără. Când îmbătrânește carnea devine scorțoasă și provoacă indigestii.

Semănând cu o conopidă, ciuperca Sparassis crispa *poate ajunge la dimensiuni foarte mari, chiar de 40 cm.*

Stereum hirsutum

Aparatul fructifer este format din numeroase etajere suprapuse, semicirculare și subțiri ca niște foi de hârtie, pieloase și elastice. Fața superioară este împărțită în zone concentrice acoperite cu un puf aspru. Marginea este neregulată și ondulată sau cu lobi. **Suprafața himenială** fertilă, situată pe fața inferioară, este netedă sau ondulată.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer poate varia de la alb la gălbui, gri și chiar roșcat. Suprafața himenială este, la început, gălbuie și, apoi, brun-deschis.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-10 cm; alb
Himeniu gălbui
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

HABITAT. Crește pe lemnul putred, cioturi, trunchiuri uscate sau crengi de foioase căzute pe pământ, de la deal la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Tot **anul.**

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu alte specii de ***Stereum.***

Thelephora palmata

Aparatul fructifer este alcătuit din numeroase ramificații drepte, turtite și de forma unor palme, aproape arborescente, franjurate sau zimțate la vârf, pornind de fapt de la o bază comună. **Carnea,** elastică și scorțoasă, are un miros respingător.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între maroniu și violet, cu nuanțe albicioase pe suprafețe diferite ca mărime.

HABITAT. Crește în zonele cele mai umede din pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toamna.

SINONIME. *Phylacteria palmata.*

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 1-3 cm; înălțime 3-10 cm; maroniu
Carne brună
Miros respingător
Spori bruni
Habitat conifere
Comestibilitate NU

Calocera viscosa

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime 3-10 cm; galben

Carne
galbenă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
ovali

Habitat
conifere

Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer, foarte dur și gelatinos, neted și lucios pe vreme uscată, este format dintr-un trunchi comun din care se desfac ramificații cilindrice care se termină în formă de dinte. La bază se prelungește printr-un fel de rădăcină de culoare albă. **Carnea** este galbenă, dură, elastică, fără gust și miros.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer poate varia între galben-auriu și portocaliu intens.

HABITAT. Această specie crește pe cioturile putrede sau pe bucăți de lemn de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Ar putea fi confundată cu o specie din familia ***Clavariaceae,*** galbenă, care, însă, are o consistență mai puțin compactă și elastică.

Guepinia rufa

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
înălțime 3-12 cm; roșu

Carne
albicioasă

Miros
nedefinit

Gust
plăcut

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Aparatul fructifer este gelatinos și elastic, ca niște lopățele sau pâlnii lunguiețe, cu o crestătură adâncă longitudinală care ajunge până la punctul de contact cu pământul, acolo unde uneori se poate observa un **picior** foarte mic. Suprafața internă este netedă și lucioasă, iar cea externă, unde se află Himeniul, este formată din cute subțiri și zbârcite. **Carnea** este subțire, fragedă, gelatinoasă și elastică, având mirosul greu sesizabil și gustul plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul acestei ciuperci variază de la roșu-portocaliu la roșu-închis, câteodată cu nuanțe violacee.

HABITAT. Crește în grupuri, câteodată cu foarte numeroase exemplare, în pădurile de conifere, în special pe pământul foarte umed, printre mușchi și pe bucățile de lemn muiate de apă. La munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

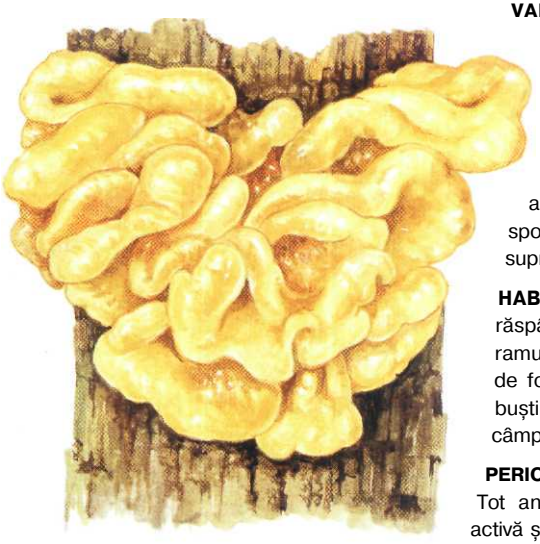
SINONIME. *Guepinia helevelloides, Gynxephalus rufus.*

INTERES GASTRONOMIC. Ciuperca este comestibilă numai când este tânără și atunci se poate consuma și crudă, în salată. Când este bătrână, devine indigestă.

Tremella mesenterica

Aparatul fructifer este moale, gelatinos, tremurător, format din lobi și cute răsucite, netede și lucioase, cu aspect aproape apos, ceea ce îl face să semene cu un intestin. **Carnea** este gelatinoasă, dar consistentă, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Forma aparatului fructifer este foarte variată; coloritul poate fi galben-aprins sau portocaliu. Câteodată poate fi albicioasă din cauza sporilor care se adună pe suprafața lui.

HABITAT. Specie banală, răspândită, care crește pe ramuri și rămurele uscate de foioase, pe diferiți arbuști și pe iederă. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Tot anul. Este o ciupercă activă și iarna.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-8 cm; galben
Carne galbenă
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Pseudohydnum gelatinosum

Este o specie neobișnuită, orginară din Australia, astăzi răspândită în toată emisfera nordică. **Pălăria,** extinsă în formă de limbă sau de evantai, are fața superioară granulată fin, iar cea inferioară, cu **himeniul** fertil, este acoperită din abundență cu mici proeminențe țepoase și are consistența relativ moale. Se agață direct de trunchiurile copacilor, doar, foarte rar, are un **picior** foarte scurt, bont, robust și lânos, prins lateral. În ansamblu său, ciuperca are un aspect translucid. **Carnea** este gelatinoasă, destul de multă, aproape fără miros și gust plăcut caracteristic.

VARIABILITATE. Suprafața pălăriei variază de la alb la gri, ajungând până la brun-deschis, cu nuanțe albăstrui bătând în violaceu.

HABITAT. Crește pe cioturi și pe bușteni putreziți de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Sfârșitul verii-toamna târziu.

SINONIME. *Tremellodon gelatinosum.*

INTERES GASTRONOMIC. Bună din punct de vedere al comestibilității, poate fi consumată crudă sau gătită cu sos.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 2-6 cm; alburiu
Himeniu alb, cu țepi
Carne albă
Miros slab
Gust plăcut
Spori albi
Habitat conifere
Comestibilitate bună

Auricularia auricula-judae · Urechiușele

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 3-10 cm; grosime 0,2-0,5 cm; violaceu

Carne
violacee

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
mediocră

Aparatul fructifer, cu consistență elastică și gelatinoasă, este foarte subțire și mult lățit, în formă de ureche. Fața superioară este împânzită de numeroase filamente lânoase gri, care îi dau un aspect tipic catifelat, în timp ce fața inferioară este relativ zbârcită. Uneori, la bază, se observă un **picior** foarte mic. Deseori corpurile fructifere sunt unite în grupuri dezordonate.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între violaceu și brun-măsliniu. Carnea este gelatinoasă și elastică la ciuperca tânără, apoi din ce în ce mai tare și uscată. Dacă este umezită, revine la calitatea originară.

HABITAT. Poate fi întâlnită în zonele cele mai umede din interiorul pădurilor de foioase, în special pe lemnul putred de soc și de arin. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este ușor de recunoscut datorită culorii sale violacee.

SINONIME. *Hirneola auhcula -judae, Tremella auricula.*

INTERES GASTRONOMIC. Poate fi consumată crudă în salată. Este folosită mai ales în bucătăria orientală.

Forma speciei Auricularia auricula -judae *este asemănătoare cu aceea a unei urechi; este o ciupercă lignicolă care crește pe lemnul putred de soc și arin.*

Buretele cerbilor· **Sclerodeima citrinum**

Aparatul fructifer este globulos-turtit sau oval, acoperit de un **exoperidiu** tare și rigid, având pe suprafața sa solzi și negi bine reliefați și aspri, distribuiți neregulat. Ajungând la maturitate, acest înveliș se rupe în mod neregulat pentru a permite eliberarea sporilor. Ciuperca se fixează în pământ prin cordoane miceliare destul de rezistente, asemănătoare cu niște rădăcini. **Gleba,** destul de compactă la exemplarele încă nematurizate, emană un miros neplăcut puternic.

VARIABILITATE. Coloritul exoperidiului trece de la galben-deschis la ocru-portocaliu. Gleba este, la început, albicioasă, apoi negru-violacee cu vinișoare alburii și, apoi, se reduce la o grămăjoară prăfoasă brun-negricioasă.

HABITAT. Crește în locuri nisipoase și cu pietriș, foarte uscate, de la câmpie la munte. Este atacată de *Boletus parasiticus,* parazitul său specific.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-12 cm; gălbui
Gleba alb-negricioasă
Miros neplăcut
Gust de usturoi
Spori bruni
Habitat terenuri aride
Comestibilitate TOXICĂ

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Trăiește în aceleași locuri ca ***Scleroderma verrucosum,*** cu care se aseamănă, dar aceasta este mai închisă la culoare și are un picior scurt.

SINONIME. *Scleroderma aurantium, Scleroderma vulgare.*

PERICULOZITATE. Dacă este ingerată, provoacă tulburări gastrointestinale grave.

Buretele-cerbilor falș- **Scleroderma verrucosum**

Aparatul fructifer, cu suprafața pieloasă, dură, acoperită cu solzi mici maronii, are o formă aproape globuloasă, destul de turtită și se sprijină pe un peduncul bont, rigid și brăzdat de lungi șanțuri și zbârcituri. La maturitate se despică neregulat pentru a permite ieșirea glebei care acum este prăfoasă și amestecată cu spori. **Gleba** este dură și compactă, cu miros puternic, neplăcut și gust acru.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer poate trece de la gălbui la brun. Gleba, la început albă și tare, devine măslinie și, la maturitate deplină, este neagră și prăfoasă.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-8 cm; gălbui
Gleba albicioasă
Miros neplăcut
Gust acru
Spori bruni
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate NU

HABITAT. Este o specie foarte des întâlnită în locuri aride și ierboase, chiar și în parcuri, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII **ASEMĂNĂTOARE.** Poate fi confundată cu ***Scleroderma areolatum,*** în general de dimensiuni mai mici.

PERICULOZITATE. Ciuperca nu este comestibilă, deoarece mulți autori o consideră suspectă și o posibilă cauză a unor tulburări gastrointestinale.

Astraeus hygrometricus

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 3-6 cm; înălțime 2-4 cm; maroniu

Miros
inodoră

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

La început, **aparatul fructifer** are o formă globuloasă, dar, o dată cu apropierea maturității, **exoperdiul** care îl învelește se despică în 6-15 **lacinii** ascuțite care, pe vreme umedă, se desfac astfel încât formează un fel de stea mică, iar pe vreme uscată se repliază acoperind sacul cu spori. Laciniile sunt maronii-deschis, cu numeroase dungi subțiri care le dau un aspect marmorat. **Sacul** sporal intern este globulos, cu o consistență ca de hârtie; **la** maturitate apare un orificiu central pe unde ies sporii, iar răspândirea lor este stimulată de mișcarea laciniilor.

VARIABILITATE. Coloritul laciniilor variază între ocru-roșcat și brun-închis. Sacul sporal poate fi gri sau maroniu. La început gleba este albă și compactă, devenind apoi negricioasă și prăfoasă.

HABITAT. Trăiește în locuri nisipoase și cu pietriș din pădurile de foioase, cu o preferință pentru zonele de sub stejari; mai rar este întâlnită în pădurile de conifere. De la câmpie la deal.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Prin aspectul său general amintește de ciupercile din genul ***Geastrum,*** de care se deosebește prin felul în care crește și prin sporii mai mari.

Sphaerobolus stellatus

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 0,1-0,3 cm; portocaliu

Carne
albă

Spori
albi

Habitat
lignicolă

Comestibilitate
NU

Este o ciupercă de dimensiuni foarte mici, dar nu trebuie trecută cu vederea din acest motiv; de fapt întotdeauna i-a interesat pe micologi datorită modului în care își împrăștie sporii. La început este o sferă mică învelită într-un **exoperidiu** neted, În continuare, acesta se despică în 5-9 **lacinii** foarte subțiri, care se desfac treptat formând o mică stea portocalie. Pe parcursul acestei faze, este dezgolit **peridiul** sferic din mijloc, care, printr-un mecanism complicat de hidratare și de variație osmotică în interiorul țesuturilor, este aruncat la distanță de chiar câțiva metri ca să permită o bună răspândire a sporilor.

HABITAT. Răspândită și destul de banală, această ciudată ciupercuță crește în colonii dese pe lemn putred, pe lemn uscat, frunze uscate, grămezi vechi de rumeguș, pânză de sac aruncată, mai rar pe grămezile de bălegar. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Toamna.

INTERES GASTRONOMIC. Valoarea alimentară a ciupercii nu este cunoscută; trebuie considerată necomestibilă.

Geastrum fimbriatum

Geastrum mirabilis

Geastrum fornicatum

Geastrum fimbriatum

La început este o mică biluță albicioasă, uneori cu fire de pământ încrustate în ea și cu înveliș destul de scorțos. Puțin câte puțin, **Cuticula** tinde să se despice formând 6-9 **lacinii** care se extind către exterior ca niște petale mici dispuse ca razele unei stele. Fiecare lacinie începe să se răsucească spre exterior și în jos, astfel încât ridică și ciuperca de la pământ. În mijlocul acestei „flori" neobișnuite se află **sacul sporal,** neted, membranos și semănând cu hârtia. În partea de sus se poate observa un mic **gurgui,** care la maturitate se deschide ca un crater minuscul cu marginea franjurată, pentru a permite sporilor să iasă.

CARTA D IDENTIT

Aparat fructifer
diametru 2-5 cm; înălțime 2-4 cm; albicios

Carne
albicioasă

Miros
nedefinit

Gust
nedefinit

Spori
bruni

Habitat
Foioase, conifere

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. La început, laciniile au o consistență cărnoasă și sunt alb-murdare, apoi devin din ce în ce mai lemnoase și maronii. Sacul sporal este, la început, alb și, apoi, de culoarea cojii de alună spre măsliniu. Gleba este, inițial, albă și fibroasă, apoi devine de culoarea tutunului și prăfoasă.

HABITAT. Poate fi întâlnită frecvent în pădurile de foioase și de conifere, pe terenuri bogate în humus, de la deal la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă cu ***Geastrum rufescens*** care, însă, are un colorit mai roșietic. Din același gen mai fac parte ***Geastrum quadrifidum*** cu exoperidiul împărțit în 4-8 lacinii dispuse sub formă de raze și cu sacul sporal susținut de un peduncul scurt; ***Geastrum fornicatum,*** ale cărei lacinii se întind în jos ridicând de la pământ sacul sporal de formă aproape globuloasă-turtită; ***Geastrum*** *mirabilis.* cu 5 lacinii, care crește pe frunze moarte.

SINONIME. *Geastrum sessile.*

Caracteristica tuturor speciilor de Geastrum este *aceea că, la maturitate, își deschid laciniile care sunt așezate ca petalele unei flori.*

Langermannia gigantea · Beșica porcului

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 7-80 cm; alb
Gleba albă
Miros plăcut
Gust slab
Spori bruni
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate bună

Aparatul fructifer, de formă globuloasă, poate atinge dimensiuni gigantice și o greutate de până la 20 kg. Creșterea are loc în timp foarte scurt, câteodată chiar într-o singură noapte. Suprafața carpoforului, formată din **exoperidiu,** este netedă și pieloasă. La bază se poate observa un mic peduncul continuat prin numeroase cordoane miceliare rizoide, datorită cărora ciuperca se fixează de substrat. La maturitate se despică neregulat în partea superioară pentru a permite ieșirea sporilor.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la alb cu nuanțe roz la maroniu. Gleba este, la început, albă și compactă, apoi măslinie și moale, iar la sfârșitul perioadei de maturizare, brună și prăfoasă.

HABITAT. Este o specie rară care crește de obicei în grupuri, pe terenuri ierboase necultivate, dar și în grădini, cu condiția ca acestea să nu fie umede, cel mai frecvent la altitudini joase.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este ușor de recunoscut datorită culorii sale violacee.

SINONIME. *Lycoperdon giganteum, Lycoperdon maximum, Calvatia gigantea.*

Lycoperdon perlatum

Langermannia gigantea

INTERES GASTRONOMIC

Specia este considerată bună pentru consum numai când ciuperca este tânără și cu gleba complet albă. În acest caz poate fi consumată chiar crudă sub formă de salată, tăiată felii, nu prea mult sărată, stropită cu lămâie și lăsată să se macereze circa două ore. Pentru că are carnea compactă, se pretează foarte bine la a fi preparată la grătar sau pane și prăjită în unt.

Căşul ciorii-**Lycoperdon perlatum**

La fel ca aproape toate speciile din familia *Lycoperdaceae,* şi aceasta are aspect de pară. Suprafaţa sa externă este acoperită cu o membrană tare şi friabilă, uşor de înlăturat, numită **exoperidiu.** Pedunculul de la bază este neted şi acoperit de un strat fin de pulbere asemănătoare cu mătreaţa, iar în partea superioară sunt întotdeauna prezenţi **ţepi (aculei)** foarte mici, rigizi şi albi, care se detaşează uşor. În interior ciuperca este, la început, albă şi compactă.

VARIABILITATE. Exoperidiul este, la început, alb, apoi devine gălbui-ocru şi, la sfârşitul perioadei de maturizare, maroniu. În acest moment, în mijlocul aparatului fructifer, apare un opercul (orificiu cu un fel de căpăcel) prin care pot ieşi sporii. Gleba este, la început, albă, compactă şi uşor spongioasă, apoi devine moale, de consistenţa cauciucului şi gălbuie, iar, la maturitate, brună şi prăfoasă din cauza numărului mare de spori care s-au format în ea, cu miros acru-acidulat şi neplăcut.

HABITAT. Creşte pe pământ, acolo unde găseşte bucăţi de lemn putred, în pădurile de foioase şi de conifere, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Vara-toamna.

SPECII **ASEMĂNĂTOARE.** Se aseamănă foarte mult cu ***Lycoperdon piriforme.***

SINONIME. *Lycoperdon gemmatum.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă de bună calitate însă numai atât timp cât gleba este albă. Poate fi consumată crudă în salată.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 2-5 cm; înălţime 3-6 cm; alb

Gleba
albă

Miros
puternic, de ciupercă

Gust
plăcut

Spori
bruni

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
bună

Dintre toate speciile care aparţin familiei Lycoperdaceae, perlatum *este cel mai frecvent Întâlnită; poate fi găsită şi în grupuri.*

Lycoperdon echinatum · Buretele aricilor

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 2-6 cm; maroniu
Gleba albă
Miros plăcut
Gust slab
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Aparatul fructifer, de formă globuloasă, aproape sferică, se subțiază către bază printr-un peduncul scurt și bont care se prelungește în pământ cu hife subțiri rizomorfe. Suprafața este acoperită cu un strat des de **aculei** (țepi) ascuțiți, dar moi, uniți la vârf câte trei-patru, dând ciupercii un aspect zburlit; acești țepi cad ușor și lasă liberă o zonă netedă. La încheierea maturizării, în partea centrală se deschide un orificiu (opercul) prin care sunt eliberați sporii.

VARIABILITATE. Culoarea aparatului fructifer variază între alburiu și brun-deschis. Gleba este, la început, albă și compactă, devenind, apoi, brun-roșcată și prăfoasă.

HABITAT. Această ciupercă poate crește solitară, dar și în grupuri mici, în special în pădurile de foioase și prin tufărișuri, pe sol calcaros. La deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

Lycoperdon piriforme · Perele-cerbilor

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 2-5 cm; înălțime 3-8 cm; albicios
Carne albă
Miros neplăcut
Gust slab
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Aparatul fructifer este tipic piriform (în formă de pară), subțiat brusc la bază unde formează un peduncul alungit și bont. **Exoperidiul,** rigid și friabil, este acoperit cu **aculei** care cad repede sau pot fi ușor îndepărtați; când cad, lasă liberă suprafața netedă de dedesubt. În vârf are, câteodată, un mic gurgui.

VARIABILITATE. Exoperidiul este, la început, alb-imaculat, și, treptat, devine gălbui și brun. Gleba, al cărei colorit variază între albicios și maroniu sau brun-închis, este, inițial, compactă, apoi moale, asemănătoare cauciucului, transformându-se, în final, într-un fel de pulbere.

HABITAT. Răspândită și banală, această specie crește de obicei în grupuri mari, pe cioturi sau pe bucăți de lemn putred, în pădurile de foioase, în special de fag și stejar. De la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este confundată de obicei cu ***Lycoperdon perlatum,*** cu aceeași valoare gastronomică, dar cu exoperidiul acoperit de aculei mai puțin ascuțiți.

INTERES GASTRONOMIC. Este comestibilă numai până la maturitate, adică atâta timp cât are gleba complet albă.

Ghioaga iepurilor-**Lycoperdon saccatum**

La această ciupercă se pot observa: o parte superioară globuloasă și un peduncul la bază, foarte lung și puternic. Suprafața fin granulată, astfel încât pare zgrunțuroasă, are întotdeauna șanțuri vizibile longitudinale. În partea superioară este aproape mereu prezent un **gurgui** mic și foarte plat.

VARIABILITATE. Exoperidiul este variabil în colorit, de la alb-gălbui la brun-deschis. Gleba este, la început, albă și densă, apoi măslinie, asemănătoare cu cauciucul, iar după maturizare devine brun-negricioasă și prăfoasă.

HABITAT. Poate fi întâlnită solitară, dar și în grupuri mici prin pădurile de foioase și de conifere, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Datorită dimensiunilor și faptului că are suprafața acoperită de cute ondulate, nu poate fi confundată cu altă specie.

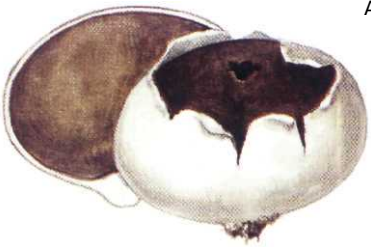
SINONIME. *Calvatia excipuliformis.*

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată bună pentru consum cu condiția să fie tânără. Trebuie îndepărtat exoperidiul, la fel ca la toate speciile din această familie, pentru că este scorțos, iar piciorul fibros. Este excelentă crudă, în salată.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-8 cm; înălțime 5-25 cm; alb
Carne albă
Miros plăcut
Gust plăcut
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Zburătoarea cenușie · **Bovista plumbea**

Are o formă globuloasă, aproape sferică, cu mici filamente rizomorfe la bază. **Exoperidiul** este neted, catifelat, cu scoarța groasă și membranoasă, iar **endoperidiul** este subțire și asemănător cu hârtia.

VARIABILITATE. Exoperidiul, la început albicios și apoi cu nuanțe de gri, o dată cu trecerea timpului, tinde să crape în fâșii late, lăsând descoperit endoperidiul de dedesubt, care are un colorit variabil între alb și gri-închis sau maroniu. Gleba este, inițial, albă și compactă, apoi galben-măslinie și flască, iar, după maturizare, devine brun-roșcată și prăfoasă. La început are un miros puternic și plăcut, dar, cu trecerea timpului, acesta devine din ce în ce mai grețos. La sfârșitul maturizării, în partea de sus se deschide un orificiu (opercul) prin care se răspândesc sporii.

HABITAT. Crește izolat sau în grupuri mici prin iarba pășunilor, în luminișuri, pe marginea potecilor, în locuri uscate și expuse la soare. De la șes la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult, fiind greu de deosebit, cu ***Bovista nigrescens*** (prăhăița neagră, zburătoarea cenușie), comestibilă, de calitate mediocră.

INTERES GASTRONOMIC. Este considerată comestibilă, dar de valoare scăzută, din cauza mirosului foarte puternic și persistent.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 2-4 cm; alb
Carne albă
Miros plăcut
Gust slab
Spori bruni
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate mediocră

Calvatia utriformis · Buretele iepurilor

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 6-15 cm; alb
Carne albă
Miros slab
Spori bruni
Habitat foioase
Comestibilitate bună

Aparatul fructifer are formă de pară, mult turtită sau aproape ca o sferă și un peduncul scurt. **Exoperidiul** este acoperit cu plăci ca niște negi, de formă poliedrică și despărțite prin șanțuri adânci.

VARIABILITATE. Aparatul fructifer este, inițial, alb-imaculat, apoi ocru și brun-închis. Gleba variază, la exemplarele tinere, între alb și galben-verzui, pentru ca, la maturitate deplină, să devină brună. La maturitate, ciuperca se golește și apoi nu mai rămâne din ea decât o cupă mică negricioasă.

HABITAT. Este o ciupercă răspândită și banală care crește de obicei în grupuri mici, în pădurile de foioase, pe terenuri ierboase, în luminișuri, de-a lungul potecilor, de la șes la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. NU poate fi confundată cu alte specii din cauza reliefului parcă sculptat de pe suprafața sa.

SINONIME. *Lycoperdon coelatum.*

INTERES GASTRONOMIC. Această ciupercă este considerată comestibilă, de bună calitate, dar numai când este tânără. Înainte de a fi pregătită, este, în orice caz, nevoie să se îndepărteze exoperidiul, care este prea tare.

Caracteristic pentru Calvatia utriformis este *aspectul suprafeței corpului fructifer care seamănă cu un mozaic format din plăci poliedrice.*

Crucibulum laeve

Aparatul fructifer este, la început, sferic și, apoi, cilindric, închis la partea superioară de un fel de membrană de culoare portocalie și cu solzi mici. În ultima fază de creștere, se lărgește în formă de cupă și membrana se sfâșie, descoperind 10-15 peridii rotunde și turtite, alb-gri, conținând sporii. Fiecare dintre aceștia este închis într-o cupă minusculă de care se fixează printr-un filament subțire.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 0,5-1 cm; maroniu
Carne brună
Miros de pământ
Spori albi
Habitat lignicolă (pe lemn)
Comestibilitate NU

VARIABILITATE. La exterior aparatul fructifer este galben-maroniu, cu suprafața catifelată, iar la interior este mai deschis la culoare și neted.

HABITAT. Crește în grupuri numeroase, uneori și în șiruri, pe lemnul putred, în special de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Cyatus striatus.***

SINONIME. *Crucibulum vulgare.*

Când membrana care închide in partea superioară aparatul fructifer se rupe, pot fi observate peridiile care conțin sporii; impresia este aceea de a ne găsi in fața unui mic cuib cu ouășoare.

Cyathus olla

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 1-1,5 cm; înălțime 1-2 cm; gălbui

Spori albi

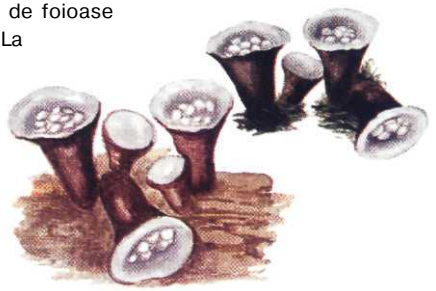
Habitat foioase, conifere

Comestibilitate NU

Aparatul fructifer al acestei ciuperci are, la început, o formă cilindrică sau ușor conică, închis la partea superioară de o membrană subțire, albicioasă și lânoasă. La maturitate, capătă formă de clopot cu marginea ușor ondulată. În același timp, membrana dispare, lăsând deschis interiorul caliciului unde se află cam zece **peridii** gri-argintii, de formă lenticulară, prins fiecare de pereții aparatului fructifer printr-un firișor subțire.

VARIABILITATE. Coloritul suprafeței exterioare, pufoasă sau catifelată, poate varia de la gălbui la gri-deschis. Cel al suprafeței interioare netede este argintiu.

HABITAT. Răspândită și banală, această ciupercă poate fi întâlnită în grupuri mai mult sau mai puțin numeroase pe sol, pe rămurele sau pe alte fragmente vegetale, în pădurile de foioase și, mai rar, în cele de conifere. La deal și la munte. Deseori poate fi găsită și în sere.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este o ciupercă inconfundabilă datorită formei de clopot.

Cyathus striatus

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 1-1,5 cm; înălțime 1-2 cm; brun

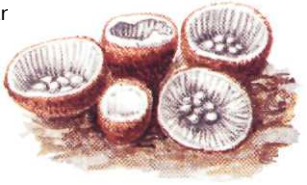
Spori albi

Habitat lignicolă (pe lemn)

Comestibilitate NU

Este o ciupercă mică al cărei **aparat fructifer** are, inițial, formă de con cu baza lărgită și răsturnată, închis în partea superioară de o membrană subțire albicioasă. Suprafața interioară este brăzdată de șanțuri fine, iar cea exterioară este netedă și cu peri scurți și deși. Pe parcursul maturizării, membrana se sfâșie, se usucă și cade, iar aparatul fructifer ia formă de cupă mică. Pe fundul ei sunt vizibile numeroase **peridii** gri, ovoidale, care acoperă gleba.

VARIABILITATE. Fața interioară a aparatului fructifer este gri, mai mult sau mai puțin lucioasă, iar cea exterioară, brun-închisă, este acoperită cu peri scurți sau catifelată.

HABITAT. Este o specie obișnuită care crește pe cioturi putrede, pe fragmente de lemn, câteodată și pe conuri căzute pe pământ, în pădurile de foioase și de conifere. La deal și la munte. Deseori poate fi găsită și în sere.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Seamănă destul de mult cu ***Crucibulum laeve,*** la care, însă, exemplarele tinere sunt închise printr-o membrană portocalie.

Mutinus caninus

Aparatul fructifer are în prima perioadă de evoluție o formă de ou, parțial înfipt în pământ. Curând însă, se despică în partea de sus, lăsând să crească un fel de **picior** înalt, cilindric, drept sau curbat, complet gol în interior, foarte fragil, care se termină cu o **pălărie** conică, deseori găurită în vârf. La bază este vizibilă o **volvă** gelatinoasă și destul de consistentă, care se prelungește pe sub pământ cu filamente miceliare ca niște rădăcini. Suprafața piciorului are găurele foarte fine. **Carnea** are consistență scăzută, cu miros nu prea pătrunzător, dar neplăcut.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 1-2 cm; portocaliu

Picior
înălțime 8-12 cm; albicios

Carne
albă

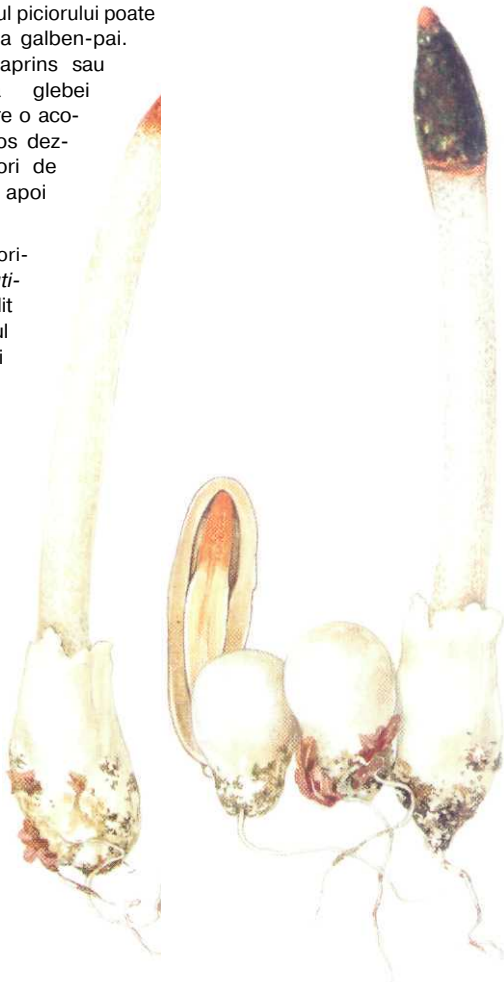
Miros
neplăcut

Spori
galbeni

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

VARIABILITATE. Coloritul piciorului poate varia de la alb-imaculat la galben-pai. Pălăria este portocaliu-aprins sau verde-oliv din cauza glebei vâscoase și lipicioase care o acoperă. Ea emană un miros dezgustător care atrage nori de muște, ele răspândind apoi sporii.

HABITAT. Ciupercă de origine nord-americană, *Mutinus caninus,* s-a răspândit în toată Europa la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, datorită, probabil, sporilor, transportați aici de trupele aliate. Destul de rară, dar local, uneori, chiar din abundență, poate fi găsită, de obicei, în grupuri mici, în locurile cele mai umede din pădurile de foioase, de la șes până la dealurile de altitudine medie.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Mutinus elegans,*** de dimensiuni mai mari și cu pălăria mult mai ascuțită și nediferențiată de picior.

Phallus impudicus • Buretele pucios

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-5 cm; verzui
Picior înălțime 10-20 cm; alb
Carne albicioasă
Miros respingător
Spori gălbui
Habitat foioase
Comestibilitate NU

Când este tânără, această ciupercă are aspectul unu ou sau al unei pere cu consistență gelatinoasă. La maturitate deplină, capătă aspect falie tipic, cu **pălăria** conică în formă de clopot, brăzdată de nervuri vizibile care delimitează suprafețe poliedrice. **Piciorul** este robust, relativ alungit, cilindric, complet gol în interior, foarte fragil și cu suprafața zbârcită. La bază este înfășurat într-o **volvă** membranoasă care se continuă în pământ printr-o prelungire ca o rădăcină. Carnea este foarte delicată, spongioasă și emană o duhoare pestilențială care poate fi simțită de la mare distanță.

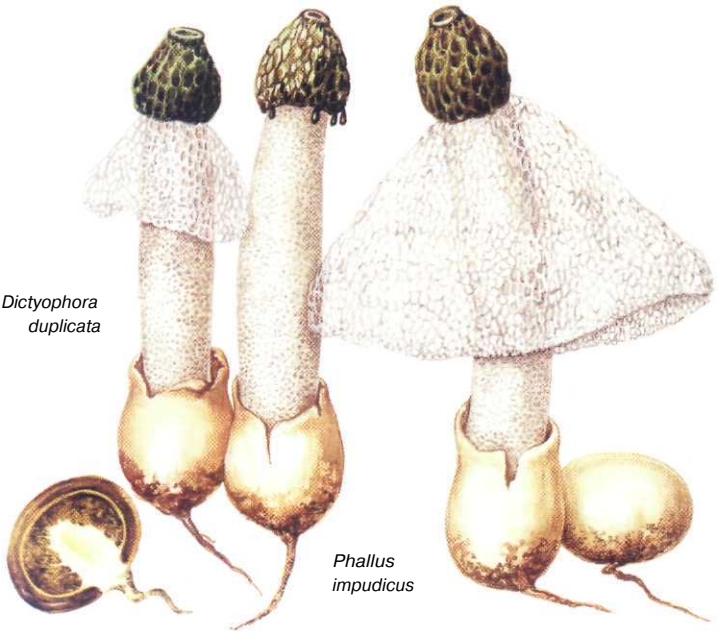

VARIABILITATE. Gleba care acoperă pălăria are un colorit variabil, între verde-măsliniu și negru. Pe măsură ce trece timpul, se transformă într-o substanță vâscoasă și apoasă care, cu mirosul său fetid, atrage roiuri de muște. Carnea, la exemplarele tinere, încă înfășurate în volvă, are miros de ridichi.

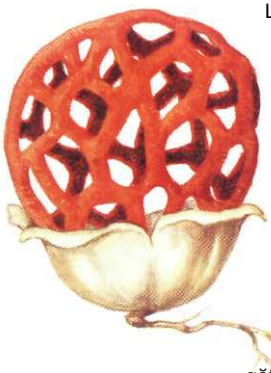
HABITAT. Crește pe sol, în pădurile de foioase, de la șes la deal.
PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Phallus hadriani*** care se deosebește prin culoarea roșie-violet a volvei și prin pălăria mai rotunjită.

Foarte asemănătoare cu speciile de Phallus, *ciupercile din genul* Dictyophora *sunt caracterizate de prezența unor „fustițe" care acoperă o parte din picior.*

Clathrus cancellatus

La început este ca o sferă sau ca un ou moale, gelatinos, învelit într-o coajă fragilă albă. Pe măsură ce se maturizează, învelișul se deschide în partea superioară și începe să apară la suprafață **exoperidiul,** care este format dintr-o rețea globulară, foarte complicată și de culoarea roșie ca a coralului, cu zimți deși într-o nuanță mai deschisă. Ramurile din care este formată rețeaua, pătrate în secțiune, sunt complet goale în interior și foarte fragile. **Volva** de la bază este membranoasă și se prelungește în pământ cu un fel de rizom foarte ramificat. **Gleba** se reduce la câteva mici granule negricioase. Suprafața, lucioasă și mucilaginoasă, emană un miros fetid, respingătorteare se poate simți de la mare distanță.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 5-10 cm; roșu
înălțime 6-12 cm
Miros fetid
Spori gălbui
Habitat foioase
Comestibilitate NU

VARIABILITATE. Exoperidiul are un colorit variabil între roșu-viu și roz. Rețeaua poate fi uneori întreruptă sau incompletă.

HABITAT. Este o specie foarte rară, care crește în locurile cele mai umede din pădurile de foioase și pe versanții împăduriți ai văilor, de la șes la deal.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este Inconfundabilă datorită culorii stridente și formei neobișnuite.

SINONIME. *Clathrus ruber.*

Lysurus gardneri

Aparatul fructifer are la început forma unei sfere mari albe și gelatinoase. În timpul perioadei de maturizare, aceasta se rupe în partea superioară și lasă să apară un **picior** gros, cilindric, foarte fragil și complet gol în interior, terminat în vârf cu 6-8 ramificații flexibile și roșii, semănând cu tentaculele unei caracatițe. Suprafața lor este relativ zbârcită și pe latura interioară se află **gleba,** la început gelatinoasă și, apoi, tinde să se lichefieze. **Volva** este membranoasă și persistentă. **Carnea** este foarte fragilă și friabilă, cu miros caracteristic, respingător, de excremente umane.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 4-5 cm; înălțime 8-10 cm; alb
Tentacule roșii
Miros de excremente
Spori galbeni
Habitat terenuri ierboase
Comestibilitate NU

VARIABILITATE. Coloritul piciorului variază de la alb la galben-deschis. Tentaculele pot fi roșii sau portocalii.

HABITAT. Specie foarte rară, crește pe pajiști și pășuni foarte bine fertilizate natural. Se consideră că este de origine exotică, adusă întâmplător în Europa.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

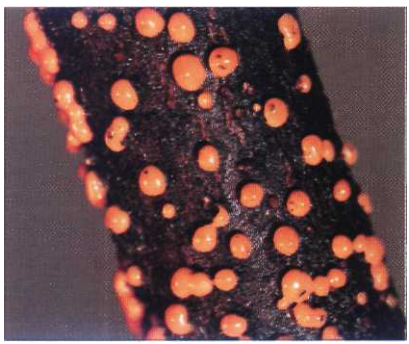
SPECII ASEMĂNĂTOARE. Datorită formei sale neobișnuite, nu poate fi confundată cu alte specii.

Cordyceps militaris
(familia Clavicipitaceae)
Ciupercă mică și plăpândă (0,3-1 cm), cu formă de măciucă sau de picioruș, de culoare roșie-portocalie. Hifele sale se dezvoltă pe corpurile larvelor de coleoptere și în scurt timp din acestea nu mai rămâne decât partea exterioară, chitinoasă. Miceliul său se poate fixa și pe animale vii. Rar întâlnită, această ciupercă trăiește în păduri, pe pajiști, și în grădini, vara și toamna; nu prezintă nici un interes alimentar.

Daldinia concentrica
(familia Xilariaceae)
Corpul fructifer (1-5 cm) este neregulat globulos, cu suprafața colorată într-o gamă variabilă de culori, mergând de la brun-roșcat la negru. Deseori are un aspect prăfos, parcă plină de funingine din cauza numărului foarte mare de spori care se află pe striații concentrice într-o nuanță mai închisă. Crește tot anul pe crengi uscate de foioase, în special mesteceni și frasini. Nu prezintă interes alimentar.

Nectria cinnabarina
(familia Nectriaceae)
Este o ciupercă de dimensiuni foarte mici (0,1-0,4 cm), care crește în mod obișnuit pe trunchiul și pe crengile uscate ale foioaselor și, mai rar, ale coniferelor. Corpul fructifer este rotund și foarte turtit, cu diametrul de câțiva milimetri și de culoare mai întâi roșie și, apoi, roșu-închis. Se consideră că poate avea un efect patogen asupra multor arbori. Ciclul său de dezvoltare durează neîntrerupt tot anul. Fără interes alimentar.

Xylaria hypoxilon
(familia Xilariaceae)
Corpul său fructifer, înalt de cel mult 8 cm, este deseori ramificat astfel încât seamănă cu coarnele în miniatură ale unui cerb. Vârfurile sunt, la început, albicioase și, apoi, negre și brumate, iar baza, pedunculată, este întotdeauna neagră și catifelată, deseori curbată sau sinuoasă. Crește pe tot parcursul anului pe cioturi putrede, trunchiuri uscate și crengi căzute pe pământ, în special în pădurile de foioase. Nu prezintă interes alimentar.

Zbârciogul ţuguiat• **Morchella conica**

Pălăria (mitra), complet goală în interior şi de formă conic-alungită, este acoperită de alveole poliedrice de culoare mai închisă, asemănătoare cu celulele unui fagure de albine, despărţite prin nervuri în nuanţe mai deschise. Suprafaţa sa internă este albicioasă şi cu aspect flocos. **Piciorul** este bont, robust, cu şanţuri longitudinale şi, deseori, cu aspect catifelat. Gol pe dinăuntru, comunică direct cu spaţiul liber din interiorul pălăriei. **Carnea** este destul de puţină, de consistenţă ceroasă, cu miros şi gust nu prea puternice, dar plăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei este la început grimaroniu şi apoi negru-măsliniu. Piciorul, care poate fi bulbos sau subţiat la bază, cu suprafaţa mai mult sau mai puţin zbârcită, are o culoare care variază între albicios şi coaja de alună-deschis. Carnea pălăriei este iniţial albă şi apoi gri.

HABITAT. Zbârciogul creşte în locurile nisipoase din pădurile rare de foioase, uneori şi de conifere, de la şes la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Primăvara.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu alte specii de *Morchellaceae* toate comestibile, dar cu prudenţă.

PRECAUŢII. Vezi *Morchella crassipes.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 2-4 cm; brună
Picior înălţime 3-8 cm;
Carne albicioasă
Miros slab
Gust plăcut
Spori galbeni
Habitat foioase, conifere
Comestibilitate excelentă

Morchella crassipes

Pălăria este conic-largă, cu alveole foarte adânci, despărţite prin nervuri proeminente şi zbârcite. **Piciorul** este foarte lung şi solid, cu suprafaţa brăzdată în mod neregulat şi catifelată. **Carnea** este albă, subţire şi puţin scorţoasă, cu miros şi gust greu perceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între ocru şi grimaroniu. Piciorul este alb cu nuanţe diferite de roz.

HABITAT. Creşte în pădurile de foioase, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREŞTERE. Primăvara.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă mult cu celelalte specii din acelaşi gen, totuşi se deosebeşte de acestea prin dimensiunile mai mari.

PRECAUŢII. Printre zbârciogi, speciile *crassipes, conica* şi *rotunda* sunt considerate excelente, dar trebuie folosite respectând anumite precauţii. Înainte de toate, pot fi consumate numai exemplarele nematurizate, aruncându-se cele bătrâne sau cu semne de alterare pentru că pot provoca tulburări destul de grave. În orice caz vor fi opărite şi fierte mai mult, dar şi în acest caz vor fi consumate în cantităţi moderate şi niciodată în mai multe feluri la aceeaşi masă. Este cunoscut că unele substanţe toxice din aceste ciuperci se pot acumula în organismul uman.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie diametru 5-8 cm;
Picior înălţime 8-18 cm; alb
Carne albă
Miros slab
Gust slab
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate excelentă

Morchella esculenta-Ciuciuleții

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-10 cm; ocru

Picior
înălțime 5-20 cm; alb

Carne
albă

Miros
slab

Gust
insipidă

Spori
gălbui

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Partea fertilă care poate fi considerată **pălărie** are formă ovoidală, globuloasă sau conic-largă, cu suprafața zbârcită și perforată, asemănătoare unui fagure cu alveole neregulate și unghiulare. Această „pălărie" este susținută de un **picior** bont și solid, brăzdat în diferite feluri și uneori cu negi, complet gol pe dinăuntru. Pălăria și piciorul comunică prin interior. **Carnea** este subțire, foarte fragilă, fără miros și cu gust slab, dar plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între galben-murdar și brun-deschis. Piciorul este, la început, alb și, apoi, ocru.

HABITAT. Zbârciogul poate fi găsit în pădurile rare de foioase, prin tufișuri sau prin luncile ierboase, de la șes la dealurile de altitudine medie. Speciile arboricole cu care se acomodează cel mai bine sunt: ulmii, frasinii, plopii și salcâmii.

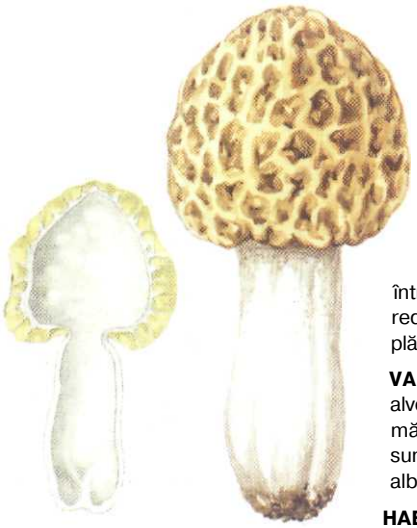
PERIOADA DE CREȘTERE. Este o specie precoce care apare primăvara, din martie până în mai.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ușurință cu ***Morchella rotunda,*** pe care unui autorii o consideră o varietate a sa, care se deosebește prin forma rotunjită a pălăriei.

PRECAUȚII. Este o ciupercă bună pentru consum. Însă, la fel ca toți zbârciogii, nu trebuie consumată în cantități exagerate și nici în mai multe feluri la aceeași masă, pentru că provoacă tulburări gastrice destul de grave.

Zbârciogul rotund • **Morchella rotunda**

Pălăria, complet goală în interior și destul de fragilă, are formă globuloasă, cu suprafața acoperită de numeroase alveole cu conturul neregulat și șerpuit care îi dă aspectul unui burete. **Piciorul,** relativ bont și îngroșat la bază, este flocos în partea de sus și cu șanțuri longitudinale la partea inferioară. Piciorul și pălăria sunt goale în interior și comunică între ele. **Carnea** este de consistență redusă, albă, cu miros dulceag și gust plăcut.

VARIABILITATE. Coloritul de bază al alveolelor de pe pălărie este ocru sau măsliniu, iar nervurile despărțitoare sunt gălbui. Piciorul este, la început, alb, apoi, gălbui.

HABITAT. Crește în pădurile foarte rare de foioase, pe sol nisipos, în special pe sub ulmi și frasini, câteodată pe lângă potecile de la țară sau prin vii. De la șes la deal.

PERIOADA DE CREȘTERE. Primăvara.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se deosebește de ceilalți zbârciogi prin forma pălăriei.

PRECAUȚII. Vezi *Morchella crassipes.*

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 4-7 cm; gălbuie

Picior
înălțime 4-8 cm; alb

Carne
albă

Miros
dulceag

Gust
plăcut

Spori
ocru

Habitat
foioase

Comestibilitate
excelentă

La fel ca zbârciogii, și Zbârciogul rotund trebuie fiert mai mult înainte de a fi consumat, pentru a se elimina substanțele toxice termolabile pe care le conține.

Gyromitra esculenta • Zbârciogul gras

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 5-15 cm; brună

Picior
înălțime 3-8 cm; albicios

Carne
albă

Miros
dulceag

Gust
slab

Spori
albi

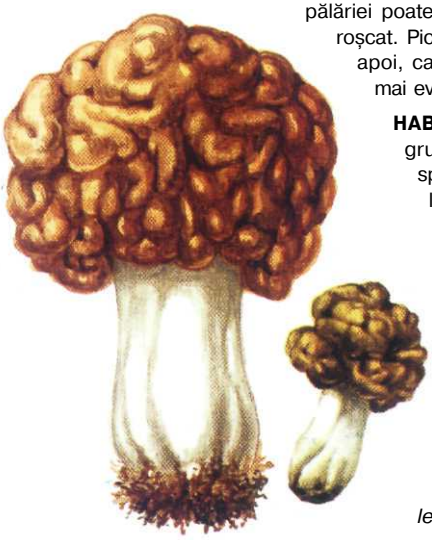
Habitat
conifere

Comestibilitate
MORTALĂ

Pălăria, goală în interior, de formă neregulată și, deseori, împărțită în mai mulți lobi, are numeroase cute întortocheate care o fac să semene cu un creier. Marginea este aderentă la **picior.** Acesta, gol în interior, este bont, acoperit cu negi și cu nervuri longitudinale, destul de îngroșat la bază și cu suprafața flocoasă. **Carnea** este foarte fragilă și apoasă, cu aspect cerat și cu gust și miros slabe, dar plăcute.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei poate varia între brun-gălbui și brun-roșcat. Piciorul este, la început, albicios și, apoi, capătă nuanțe de roz din ce în ce mai evidente.

HABITAT. Crește solitară sau în grupuri pe solurile nisipoase, în special prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Este o specie de primăvară care apare din aprilie până în mai, câteodată până în iunie.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Gyromitra gigas*** (Zbârciogul uriaș), mai deschis la culoare și la fel de periculos.

SINONIME. *Physomitra esculenta.*

Gyromitra esculenta este *una dintre ciupercile cele mai perfide. Este comestibilă doar fiartă și cu cea mai mare prudență; crudă este mortală; a fost denumită „ciuperca uneori ucigașă".*

PERICULOZITATE

În stare crudă, este foarte otrăvitoare, chiar mortală. După fierbere capătă un gust destul de plăcut, dar trebuie consumată cu cea mai mare prudență, pentru că poate da naștere multor otrăviri grave. Nu poate fi consumată în feluri de mâncare diferite la aceeași masă, pentru că substanțele toxice pe care le conține pot avea efecte combinate. Pare dovedit că toxinele se distrug prin uscare. Pălăriile exemplarelor bătrâne, totuși, s-ar putea să conțină, în afară de toxinele obișnuite ale ciupercii, și altele datorate alterării, acestea fiind distruse prin fierbere. Simptomele provocate de otrăvirea cu Gyromitra esculenta *sunt: greață, vomă și diaree, urmate de icter, afecțiuni ale ficatului și rinichilor și, în final, chiar dacă destul de rar, comă și moarte.*

Zbârciogul corcit-**Verpa conica**

Pălăria, de formă ovoidală sau conică, uneori ca un clopot, are suprafața relativ neregulată, ușor zbârcită și vag alveolată; este unită cu piciorul. **Piciorul** este cilindric, albicios, gol în interior, cu suprafața acoperită de bobite mici maronii, dispuse în șiruri. **Carnea** este fragedă și fragilă, aproape fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între măsliniu și brun-închis ori deschis.

HABITAT. Este o specie relativ obișnuită, care crește printre tufe sau mărăcinișuri, pe soluri calcaroase.

PERIOADA DE CREȘTERE. Sfârșitul primăverii.

PRECAUȚII. Specie comestibilă de valoare mediocră.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; măslinie
Picior
înălțime 6-12 cm; albicios
Carne
albicioasă
Miros
slab
Gust
nedefinit
Spori
albi
Habitat
tufișuri
Comestibilitate
mediocră

Verpa digitaliformis

Pălăria, conică sau în formă de clopot, are o suprafață destul de neregulată, ușor zbârcită și, pe alocuri, alveolară, câteodată cu adâncituri pronunțate și cu gurgui în vârf. **Piciorul** este fragil, complet gol în interior, destul de alungit, cilindric sau ușor turtit, cu suprafața acoperită de solzi foarte fini, în șiruri orizontale. **Carnea** este fragedă și fragilă, aproape lipsită de miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gălbui până la brun-roșcat. Piciorul este colorat între gălbui și albicios.

HABITAT. Specia aceasta, destul de rară, crește pe aproape orice fel de teren ierbos și în luminișurile de pădure, de la câmpie la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. În primele luni ale primăverii.

PRECAUȚII. Ciupercă de valoare alimentară mediocră. Nu trebuie consumată în mai multe feluri la aceeași masă din cauza efectelor pe care acidul helvellic le poate avea asupra organismului.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; brună
Picior
înălțime 5-10 cm; albicios
Carne
albicioasă
Miros
slab
Gust
nedefinit
Spori
albi
Habitat
terenuri ierboase
Comestibilitate
mediocră

Helvella crispa-Zbârciogul creț

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-6 cm; albicioasă

Picior
înălțime 3-8 cm; alb

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Pălăria este formată dintr-o foaie subțire, cu un contur neregulat, împărțită în trei lobi semănând cu o șa. Partea superioară este zbârcită și alb-murdară, iar cea inferioară este catifelată și ocru. **Piciorul** (înalt uneori chiar de 15 cm) este cilindric sau în formă de măciucă, cu goluri în interior și cu nervuri pronunțate longitudinale, deseori ramificate și încrucișate. **Carnea** este foarte subțire, dar dură, cu miros și gust nedefinite.

VARIABILITATE. Partea superioară a pălăriei este albicioasă, cu nuanțe gălbui sau roz. Piciorul poate fi alb sau gălbui.

HABITAT. Crește în locuri umede din pădurile de foioase sau, mai rar, de conifere, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Gyromitra*** *infula.* totuși, are dimensiuni mult mai mari.

PRECAUȚII. NU este considerată otrăvitoare, dar nici îmbietoare, fiind și indigestă din cauza cărnii pieloase.

Zbârciogul negru • **Helvella lacunosa**

La fel ca toate speciile din această familie, are **pălăria** de o formă foarte ciudată, lobată ca o șa, ondulată sau răsucită și atârnând peste picior. **Piciorul** este gol în interior, cilindric, foarte contorsionat, cu șanțuri sau cu goluri adânci. **Carnea** este puțină cantitativ, foarte fragilă și elastică, fără miros și gust.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază între brun-roșcat și brun-închis. Piciorul este gri, cu vinișoare albe.

HABITAT. Este o specie destul de rară care crește în pădurile de foioase și de conifere, în special pe bucăți de lemn semicarbonizate în urma incendiilor, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. De primăvara până toamna.

PRECAUȚII. Este considerată comestibilă, cu toate că de calitate mediocră, numai când este foarte tânără, pentru că atunci când începe să se maturizeze devine destul de toxică. Se recomandă să nu fie consumată crudă, ci fiartă timp îndelungat.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 3-5 cm; brună

Picior
înălțime 3-10 cm; gri

Carne
albicioasă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
mediocră

Zbârciogul văratic- **Leptopodia elastica**

Pălăria, destul de răsucită și cu lobi de forme neregulate, are un aspect caracteristic de șa. Suprafața sa este uscată și catifelată. **Piciorul** este cilindric sau turtit, mai gros la bază și subțiat la vârf, la început plin, apoi gol în interior, neted sau puțin zbârcit. **Carnea** are consistența cauciucului, elastică, cu miros plăcut și gust foarte slab.

VARIABILITATE. Coloritul pălăriei variază de la gri-maroniu la gri-gălbui. Piciorul, albicios, poate avea deseori nuanțe roz.

HABITAT. Crește pe pământ, de obicei în grupuri mici, prin pădurile de conifere, la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă foarte mult cu ***Leptopodia atra,*** despre care nu se știe dacă este comestibilă.

SINONIME. *Helvella elastica.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă, dar de valoare scăzută din cauza consistenței reduse a cărnii sale care, prin fierbere, tinde să se transforme într-o pastă.

CARTE DE IDENTITATE

Pălărie
diametru 2-4 cm; maronie

Picior
înălțime 4-7 cm; alb

Carne
albă

Miros
plăcut

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
conifere

Comestibilitate
mediocră

Paxina acetabulum-Păhărușele

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 2-8 cm; brun

Picior
înălțime 2-3 cm; albicios

Carne
albă

Miros
inodoră

Gust
insipidă

Spori
albi

Habitat
foioase, conifere

Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer are forma unei cupe mici care, pe măsură ce ciuperca se maturizează, se lărgește; marginea este, deseori, ondulată și crestată. Suprafața interioară este de culoare închisă și netedă, iar cea exterioară este mai deschisă la culoare și flocoasă, cu nervuri. **Piciorul** este foarte scurt și bont, cu suprafața zgrunțuroasă și străbătut de nervuri longitudinale. **Carnea,** albă, este fragilă și gelatinoasă, fără miros și gust definite.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază intre brun-ocru și brun-închis, iar cel al piciorului, între albicios și gălbui.

HABITAT. Este o ciupercă răspândită, dar nu prea obișnuită, care crește printre frunzele moarte din pădurile de foioase și de conifere, preferând solul calcaros.

PERIOADA DE CREȘTERE. Primăvara-vara.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. La o examinare superficială, poate fi confundată cu ***Disciotis venosa,*** și aceasta fără valoare alimentară, care se deosebește prin forma de castronaș și prin mirosul de clor.

SINONIME. *Helvella acetabulum, Acetabula vulgaris, Peziza acetabulum.*

Paxina acetabulum se *deosebește de celelalte specii din familia* Helvellaceae *prin nervurile vizibile de-a lungul piciorului, continuând și pe fața inferioară a pălăriei.*

Urechiușa bârligată • **Peziza badia**

Aparatul fructifer are forma caracteristică a unei cupe mici cu marginea ondulată și crestată, suprafața internă fiind pufoasă și de culoare închisă, iar cea exterioară, netedă și într-o nuanță mai deschisă. **Piciorul** este rudimentar sau complet absent. **Carnea** este moale și fragilă, fără miros și gust definite. Când este tăiată, emană un suc abundent lăptos.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază între brun-roșcat și brun-închis.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 3-8 cm;
Picior înălțime 2-4 cm; maroniu
Carne roșiatică
Miros inodoră
Gust insipidă
Spori albi
Habitat foioase
Comestibilitate mediocră

HABITAT. Crește pe pământ în pădurile de foioase, în special pe soluri nisipoase sau argiloase, la deal și la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Se aseamănă cu multe alte specii din familia ***Pezizaceae*** de culoare brună.

PRECAUȚII. Unii autori o consideră comestibilă, dar de calitate scăzută, doar dacă este bine fiartă.

Otidea onotica

Cu forma sa alungită și cu marginea răsfrântă spre interior, **aparatul fructifer** al acestei ciuperci seamănă cu urechea unui măgar sau a unui iepure. Suprafața externă este catifelată, cea internă, netedă. La bază aparatul fructifer se subțiază, continuând cu un peduncul scurt sau **picior,** alb și lânos. **Carnea** are o consistență elastică și pieloasă, aproape ceroasă la pipăit, cu gust și miros aproape imperceptibile.

VARIABILITATE. Coloritul variază între galben-portocaliu și ocru, cu nuanțe roz.

HABITAT. Este o specie destul de rară; crește solitară sau în grupuri mici, atât în pădurile de foioase cât și în cele de conifere, la deal și la munte.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 4-6 cm; înălțime 4-10 cm; ocru
Carne gălbuie
Miros inodoră
Gust slab
Spori albi
Habitat conifere, foioase
Comestibilitate mediocră]

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna

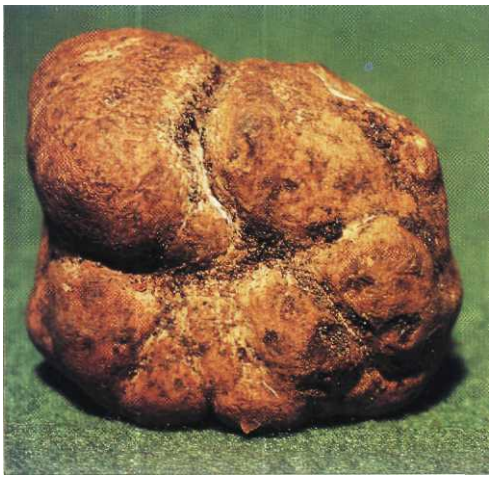
SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi ușor confundată cu ***Otidea cochleata,*** și ea necomestibilă, care se deosebește prin culoarea mai intensă și prin înălțimea mai mică.

INTERES GASTRONOMIC. Specie comestibilă de valoare scăzută din cauza cărnii tari și asemănătoare cu cauciucul.

Tuber magnatum-Trufa cenușie

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 2-12 cm; ocru
Carne albicioasă cu vinișoare
Miros uşor usturoiat
Gust plăcut
Spori gălbui
Habitat foioase
Comestibilitate excelentă

Este o ciupercă tipic hipogee, care, prin aspect și culoare, amintește un cartof cu multe scobituri. Suprafața sa este destul de neregulată și are un aspect fin catifelat. **Cuticula** este foarte subțire și compactă, alb-gri cu numeroase vinișoare albe, filiforme și încâlcite, care îi dau un aspect marmorat. Mirosul este puternic, ca de usturoi sau de brânză fermentată, iar gustul este foarte plăcut.

VARIABILITATE. Forma este destul de variabilă, globuloasă, cu goluri mari, turtită sau cu lobi proeminenți. Coloritul cuticulei este ocru sau maroniu. Carnea poate fi albă, galbenă sau gri, câteodată cu nuanțe roșietice. Greutatea poate fi diferită: de la 30 la 200 - 300 g., dar sunt exemplare care pot ajunge la 800 g., și, în cazuri excepționale, la un kilogram sau chiar mai mult.

HABITAT. Este o ciupercă hipogee tipică; crește la adâncimi diferite, însă numai în soluri sfărâmicioase și calcaroase. Poate fi găsită în pădurile de foioase, în special în cele de stejar, salcie, plop și tei, la șes și la deal. Pentru a o căuta este folosită capacitatea olfactivă a câinilor dresați anume în acest scop și a porcilor tineri. Crește în Piemont și izolat, în alte câteva zone restrânse din Italia Centrală și din centrul și sudul Franței.

Numele trufei albe (sau cenușii) înseamnă „a marilor seniori"; aceasta datorită prețului sau foarte ridicat încă din antichitate.

PERIOADA DE CREȘTERE. Din vară până iarna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. ***Choiromyces meandriformis,*** necomestibilă, care provoacă efecte laxative puternice.

SINONIME. *Tuber griseum, Tuber album.*

INTERES GASTRONOMIC

Este o ciupercă foarte prețuită, destul de bună și ca aromatizant. În acest scop, însă, nu trebuie folosită în doze exagerate pentru ca gustul său foarte puternic să nu devină predominant. Este consumată aproape în exclusivitate în stare crudă, tăiată felii cu un instrument special (un fel de grătar) direct peste mâncare. Printre rețetele cele mai apreciate cărora trufa le dă aroma sa inegalabilă pot fi amintite: pilaf, cremă piemonteză, piepturi de pui, ouă la tigaie, salată de carne crudă, salată de ciuperci champignon.

Trufa vărătică • **Tuber aestivum**

Aparatul fructifer, mai mult sau mai puțin globulos, este acoperit cu negi în formă de piramidă ascuțită de culoare brun-negricioasă. **Gleba** internă este foarte compactă, cu miros puternic și aromat, iar gustul este de nuci.

VARIABILITATE. Coloritul aparatului fructifer variază de la brun-închis la negru. Gleba este la început albicioasă, apoi gălbuie, cu o țesătură marmorată fină de vinișoare maronii și, la maturitate deplină, devine brun-închis.

HABITAT. Crește complet sub pământ și, rareori, poate fi găsită ieșind la suprafață, în pădurile de foioase și, mult mai rar, în cele de conifere, pe soluri calcaroase în zonele de deal.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Este greu de confundat cu alte specii înrudite din cauza suprafeței sale cu negi deși.

INTERES GASTRONOMIC. Mai puțin căutată decât alte trufe, poate fi considerată, totuși de bună calitate, fiind folosită în același fel.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 3-9 cm; negru-maroniu

Carne
albicioasă

Miros
plăcut, puternic

Gust
de nuci

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
bună

Fierea pământului• **Tuber melanosporum**

La fel ca toate celelalte trufe, este hipogee. Aspectul general amintește de o piatră cu formă neregulată sau de o bucată de cărbune. **Cuticula,** foarte subțire, este brun-negricioasă, acoperită cu negi poliedrici despărțiți de linii verzui. **Carnea** este compactă, cu miros foarte puternic, picant și gust plăcut, dar ușor amărui.

VARIABILITATE. Cuticula, negricioasă, devine ruginie când este atinsă. Carnea, compactă și din ce în ce mai moale, este, la început, albă, apoi gri și, la sfârșitul maturizării, brun-violacee, tot cu vinișoare subțiri, albe sau roșietice, foarte întortocheate.

HABITAT. Se găsește prin pădurile de foioase cu sol calcaros, în zone mediteraneene.

PERIOADA DE CREȘTERE. Din vară până iarna.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Poate fi confundată cu ***Tuber brumate*** (trufele de iarnă) care are aceleași caracteristici, dar crește exclusiv iarna.

SINONIME. *Tuber nigrum.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie excelentă din punct de vedere alimentar, pretându-se la aceleași rețete ca și trufa albă; poate fi consumată în cantități chiar mai mari, eventual fiartă.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 3-6 cm; negru sau negru-roșiatic

Carne
gri

Miros
puternic

Gust
plăcut

Spori
bruni

Habitat
foioase

Comestibilitate
excelentă

Sarcoscypha coccinea

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 1-5 cm;
înălțime 1-3 cm;
roșu

Carne
albă

Miros
slab

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
foioase

Comestibilitate
NU

Aparatul fructifer are formă de cupă foarte largă, cu marginea ondulată și, deseori, ușor răsfrântă spre interior. Suprafața interioară este netedă și lucioasă, iar cea exterioară, fin catifelată. **Piciorul** este foarte scurt, subțiat la bază, destul de dens și cu suprafața acoperită de puf fin. **Carnea** este puțină cantitativ, compactă și elastică.

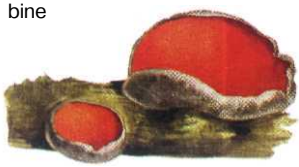
VARIABILITATE. În interior, culoarea aparatului fructifer este variabilă între roșu-carmin și roz-intens, iar la exterior, poate fi albicioasă, roz și câteodată ocru.

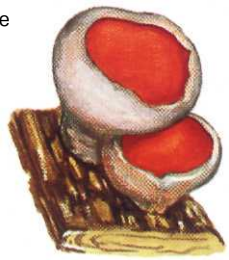
HABITAT. Crește pe fragmente de lemn putred în locurile cele mai umede din pădurile de foioase, de la deal la munte.

PERIOADA **DE CREȘTERE.** Toamna-iama.

SPECII ASEMĂNĂTOARE. Această specie de ***Peziza*** stacojie poate fi ușor de confundat cu alte specii din aceeași familie, de culoare roșie.

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie fără valoare gastronomică din cauza cărnii prea elastice. Unii autori o consideră comestibilă, dar numai după ce este foarte bine fiartă. Oricum, însă, nu se recomandă consumarea acestei ciuperci.

Aleuria aurantia-Urechea-babei

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer
diametru 3-9 cm;
înălțime 2-4 cm;
portocaliu

Carne
roșiatică

Miros
slab

Gust
slab

Spori
albi

Habitat
terenuri ierboase

Comestibilitate
bună

Aparatul fructifer arată, la început, ca o bilă goală în interior, de culoare alb-roz acoperită cu o pulbere foarte fină, apoi se deschide ca o cupă foarte largă, uneori cu forme destul de neregulate și ciudate. Marginea, acoperită de un puf foarte fin, maroniu, este relativ ondulată și crestată. **Carnea,** foarte subțire (doar câțiva milimetri), este relativ gelatinoasă și cerată, cu miros și gust slabe, dar plăcute.

VARIABILITATE. Suprafața internă, netedă, variază în colorit de la portocaliu la roșu-viu, iar cea exterioară, catifelată, are aceleași nuanțe coloristice, dar mai deschise.

HABITAT. Crește în grupuri mici, prin luminișuri ierboase, pe pajiști, de-a lungul potecilor din interiorul pădurilor de conifere și de foioase, de la deal la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

SPECII **ASEMĂNĂTOARE.** Se aseamănă foarte mult cu *Melastiza chateri,* de dimensiuni mai mici și fără valoare gastronomică.

SINONIME. *Peziza aurantia.*

INTERES GASTRONOMIC. Este o specie comestibilă chiar în stare crudă. Unele persoane o consideră excelentă ca desert, muiată într-un lichior și apoi presărată cu zahăr.

Humaria hemisphaerica

Aparatul fructifer are formă caracteristică de cupă foarte adâncă, sesilă, cu suprafața interioară albicioasă, iar cea exterioară brună. Aceasta din urmă este acoperită de un fel de pâslă formată din firișoare rigide care îi dau un aspect catifelat.

VARIABILITATE. Coloritul suprafeței exterioare a aparatul fructifer poate varia între brun-coajă de alună și brun-gri.

HABITAT. Crește prin mușchiul de pe mici fragmente lemnoase, în special la munte. De obicei formează grupuri relativ numeroase.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 1-3 cm; maroniu

Carne albicioasă

Spori albi

Habitat foioase, conifere

Comestibilitate NU

Scutellinia scutellata

Aparatul fructifer are, la început, o formă globuloasă și, apoi, se aseamănă cu un mic disc turtit. Suprafața interioară este netedă și strălucitoare, iar cea exterioară are zbârcituri fine. Pe bordură sunt vizibili perișori rigizi și ascuțiți, uneori bifurcați, de culoare neagră.

VARIABILITATE. Coloritul suprafeței interioare a aparatul fructifer variază între portocaliu-intens și roșu stacojiu.

HABITAT. Crește pe lemnul umed și în curs de putrefacție prin pădurile de foioase, de la șes la munte.

PERIOADA DE CREȘTERE. Vara-toamna.

CARTE DE IDENTITATE

Aparat fructifer diametru 0,2-1 cm; roșu

Spori albi

Habitat foioase

Comestibilitate NU

Anexe

Ciupercile în arta culinară

Note dietetice

Este cunoscut faptul că, în trecut, ciupercile erau considerate drept „carnea săracului", aceasta și pentru că, atunci, când mediul înconjurător nu era atât de deteriorat și de poluat ca astăzi, ele se găseau din abundență în păduri și pe pajiști; de la sfârșitul primăverii și până toamna, era suficient să te scoli dimineața devreme și să pornești la drum ca să-ți procuri gratis un aliment gustos și consistent, care putea fi conservat cu ușurință pentru iarnă.

Din păcate, neglijența și lipsa de educație civică a prea multor culegători fac ca mediul natural să devină din ce în ce mai sărac; deseori, cine nu cunoaște decât puține specii de ciuperci și neapărat din familia hribilor, calcă în picioare sau sfărâmă fără motiv alte specii, și ele delicioase, care ar putea plăcea altor culegători. Acest mod de a distruge devine deosebit de grav când este vorba de exemplarele încă tinere la care sporii nu s-au maturizat; tocmai acestea sunt victimele unui asemenea dispreț.

Valoarea nutritivă a ciupercilor este aproximativ egală la hribi ca și la cele de tip champignon cultivate care, la un preț destul de convenabil și ușor de procurat de peste tot, pot fi incluse frecvent dacă nu în alimentația zilnică, măcar în cea săptămânală; avantajul este dublu, pentru că se va putea schimba gustul mâncărurilor și va exista o alternativă la consumul exagerat de proteine animale, știut fiind că nivelul de proteine conținut de ciuperci este destul de ridicat; s-ar limita în acest fel consumul de lipide care în ciuperci este foarte scăzut, cu condiția să nu se folosească prea multă grăsime la prepararea lor.

În funcție de consistența cărnii lor, ciupercile conțin între 78 și 92% apă, iar țesutul lor este format dintr-o polizaharidă, micoceluloza, pe care organismul nu o folosește, la ea adăugându-se deseori și chitina. Analiza substanței uscate relevă prezența carbohidratelor și a proteinelor; în special în compoziția acestora din urmă există unii aminoacizi care nu se găsesc decât aici, așa încât proteinele din ciuperci pot fi considerate ca având o considerabilă valoare biologică pentru că nu lipsește nici unul dintre aminoacizii esențiali. Grăsimile sunt în cantități mici și, de obicei, legate chimic de proteine. Sunt prezente numeroase săruri, printre care fosforul și potasiul, de asemenea, în cantități mai mici, și sodiul, sulful, magneziul și calciul. La unele specii sunt prezente și vitaminele, în special cele din grupele A, B și D, iar vitamina C este aproape întotdeauna absentă, cu excepția ciupercii „limba-boului" *(Fistulina hepatica):* 100 de g. din carnea sa conțin aproximativ necesarul organismului nostru pentru o zi.

Caloriile pe care le dau 100 g. de ciuperci proaspete sunt între 30 și 85, așa că le putem include fără grijă în regimurile hipocalorice; la ciupercile uscate nivelul crește până la 300-350, cu un procent mediu de proteine de 36,5%.

Pregătirea pentru consum

Cel mai important secret pentru o bună reușită în prepararea unui fel de mâncare cu ciuperci constă în alegerea cu grijă a „materiei prime": ciupercile trebuie să fie absolut proaspete și sănătoase, fără nici o urmă de alterare. De aceea este bine să

fie gătite cât mai curând posibil după culegere sau cumpărare (dacă nu avem intenția să le conservăm conform unor metode pe care le vom prezenta mai jos); câteodată, în doar câteva ore, în special când timpul este călduros, ciupercile încep să-și piardă din calități sau să intre în putrefacție.

Prepararea propriu-zisă depinde însă de caracteristicile speciilor de ciuperci; toate trebuie însă curățate îndepărtându-se cu grijă pământul sau părțile eventual lovite, dar numai unele trebuie spălate, pentru că în acest fel se pierde mare parte din aroma lor.

De aceea se vor spăla cu apă rece din abundență ciupercile de mici dimensiuni și cele cu lame (aceasta pentru că niciodată nu se vor putea îndepărta în alt mod impuritățile adunate în lame), ca gălbiorii, ghebele și champignon-ul de câmp, ca să enumerăm doar câteva.

Ciupercile de dimensiuni mai mari, cum sunt diferitele specii de bureți sau hribi, vor fi curățate doar cu o cârpă umedă; în acest fel se vor îndepărta toate urmele de pământ fără a se pierde gustul și aroma ciupercii (această operațiune se face cu mare grijă, mai ales dacă aceste ciuperci se vor consuma crude). Tot în legătură cu bureții, amintim că este bine să se îndepărteze partea inferioară spongioasă a pălăriei când aceasta este prea moale sau se detașează prea ușor sau când este vorba de o specie la care această parte este vâscoasă în mod natural *(Suillus elegans* = untoasa cu inel). Gogoașa, buretele-iepurilor trebuie însă curățate de Cuticula externă, deseori destul de tare, și același lucru trebuie făcut și cu speciile de *Suillus* care au pălăria acoperită cu o cuticulă relativ lipicioasă. Tot așa, se va îndepărta Cuticula de pe pălăria ciupercilor la care se observă o degradare oricât de mică. La vinețici, ale căror lame sunt relativ fragile și se pot sfărâma ușor, este mai bine să se îndepărteze întreg himeniul, lucru care trebuie făcut și cu crăițele sau ciuperca de câmp, dacă acestea sunt prea bătrâne. Alte părți care trebuie îndepărtate sunt inelul și volva de la acele ciuperci la care acestea există. În sfârșit amintim că este bine să se arunce acele exemplare din specia *Clavahaceae* la care carnea este apoasă; de fapt acest lucru este în general necesar, pentru că de la toate ciupercile trebuie consumate doar părțile complet sănătoase și cu o consistență normală, iar toate celelalte (lovite, scorțoase, fibroase, vâscoase și lipicioase etc.) trebuie aruncate fără regret.

Amintim că fierberea prealabilă a ciupercilor nu este recomandabilă, cu excepția speciilor care, fără această operațiune, nu ar fi comestibile; gustul nu va fi compromis: se va recurge totuși la o fierbere prealabilă când ciupercile vor fi consumate de persoane cu stomacul sensibil.

Odată terminate operațiunile de curățare, se va trece la eliminarea piciorului la ciupercile la care acesta nu poate fi mâncat (de exemplu, buretele șerpesc sau ghebele prea mari) și la tăierea lor în funcție de rețeta după care vor fi preparate.

În acest sens nu este prea ușor de stabilit care tip de ciupercă este potrivită pentru o anumită rețetă și care nu, pentru că, în general - cel puțin pentru felurile de mâncare cele mai obișnuite - toate speciile comestibile sunt potrivite pentru orice mod de preparare. Ca regulă generală, amintim totuși că exemplarele cele mai tinere, tari și „perfecte" se vor păstra pentru a fi consumate crude în salate (champignon, hribi tineri, crăițe) sau pentru conservare în ulei sau oțet.

Ciupercile cu pălăria mare se pretează la frigerea pe grătar, pane sau umplute. Piciorul de la toate celelalte exemplare pot fi gătite oricum: tocăniță, cu roșii, cu sos etc.

Dacă au fost fierte, ciupercile pot fi conservate în frigider, la fel ca alte alimente fierte în prealabil.

Valoarea gastronomică a ciupercilor comestibile

EXCELENTĂ

Agaricus arvensis (ciuperca de câmp, champignonul-oilor)
Agaricus bisporus (champignon, ciuperca de bălegar)
Agrocybe cylindracea
Amanita caesarea (buretele domnesc, crăiţele, champignon)
Boletus aereus (hribul pucios)
Boletus edulis (hribii, mânătărcile)
Boletus pinicola (hribi, mânătarca)
Boletus reticulatus (mânătarca)
Cantharellus cibarius (gălbiorii, bureţii galbeni)
Coprinus comatus (buretele cu perucă)
Entoloma clypeatum (scutul-pieptănuşului)
Galerina mutabilis (gheba-ciobanilor, popinicii)
Hygrophorus marzuolus
Lepiota excoriata (gheba de păşune)
Lepiota naucina
Lepiota procera (buretele şerpesc, pălăria-şarpelui)
Marasmius aredeas (bureciorii, ghebele de luncă, cuişoarele)
Morchella conica (Zbârciogul, Zbârciogul ţuguiat)
Morchella crassipes (Zbârciogul)
Morchella rotunda (Zbârciogul rotund)
Russula cyanoxantha (vineţica-porumbeilor)
Tricholoma equestre (buretele-călăreţului)
Tricholoma gambosum (buretele de mai)
Tricholoma portentosum
Tuber magnatum
Tuber melanosporum (fierea-pământului, trufele de iarnă)

BUNĂ

Agaricus abruptibulbus
Agaricus augustus
Agaricus haemorrhoidarius
Agaricus silvicola (ciuperca de pădure)
Albatrellus ovinus (babiţa-oilor)
Aleuria aurantia (urechiuşele)
Amanita junquillea
Amanita ovoidea
Amanita solitaria
Amanita vaginata (ciuperca fără inel)
Armillaria mellea (ghebele, opinticii, hălimaşul)
Armillaria tabescens
Boletus erythropus
Boletus luridus (buretele-vrăjitoarei, hribul-mistreţului)
Boletus regius (hribul domnesc)
Calvatia utriformis (buretele-iepurilor)
Cantharellus cornucopioides (trâmbiţa-piticilor)
Cantharellus lutescens
Cantharellus tubaeformis (trompeta-căprioarei, gălbiorii)
Clitocybe geotropa
Clitocybe infundibuliformis (pâlnioara, pâlnia-Cenuşăresei)
Clitocybe prunulus (nicoreţii, buretele de muşchi)
Cortinarius cumatilis
Cortinarius praestans
Fistulina hepatica (limba-boului)
Gomphidius glutinosus (bălusca-molidului)
Gomphidius viscidus (bălusca purpurie)
Gyroporus castaneus (hribul castaniu)
Gyroporus cyanescens (hribul albastru)
Hydnum repandum (flocoşelul)
Hygrocybe punicea
Hygrophorus chrysodon
Hygrophorus olivaceoalbus
Hygrophorus poetarum
Laccaha amethystina
Lactarius deliciosus (râşcovul de brad, pita lui Dumnezeu)
Lactarius sanguifluus
Lactarius volemus (lăptuca dulce)
Langermannia gigantea (beşica-porcului)
Leccinum aurantiacum
Lepiota puellaris (buretele şerpesc şofroniu)
Lepiota rhacodes
Lepista inversa
Lepista nuda (violetele)
Lycoperdon perlatum (caşul-ciorii)
Lycoperdon piriforme (perele-cerbilor)
Lycoperdon saccatum (ghioaga-iepurilor)
Morchella esculenta (ciuciuleţii, zbârciogii)
Nevrophyllum clavatum
Phylloporus rhodoxanthus
Pleurotus cornucopiae (trâmbiţa-piticilor)
Pleurotus eryngii
Pleurotus ostreatus (urechiuşele, păstrăvii de fag)
Polyporus pes-caprae
Polyporus umbellatus (bureţii iepureşti)
Pseudohydnum gelatinosus
Ramaria botrytis (rămurelele, creasta-cocoşului, opinticii)
Rozites caperata (scufiţa-caprei)
Russula aeruginea (vineţica-porcului)
Russula alutacea (pâinişbarele)
Russula aurata (hulubiţa aurie, pâinişoarele)

Russula decolorans
Russula integra (pâinișoara-cucului)
Russula mustelina
Russula olivacea
Russula paludosa
Russula turci
Russula vesca (pâinea-pământului)
Russula virescens
Sarcodon imbhcatum (barba-țapului)
Strophaha ferrii
Suillus badius (hribul murg)
Suillus granulatus (pitoașca)
Suillus luteus (turta vacii, văcuțele)
Tricholoma colossus
Tricholoma columbetta (porumbițele)
Tricholoma terreum (ciuperca-șoarecelui, buretele-pământului, șoriceasca)
Tuber aestivum (trufa văratică)

MEDIOCRĂ

Agrocybe praecox
Amanita citrina (buretele de lămâie)
Amanita echinocephala
Amanita eliae
Amanita excelsa
Amanita rubescens (buretele roșu brobonat)
Amanita spissa
Auriculaha auricula-judae
Boletinus cavipes
Boletus chrysenteron (hribul de mușchi)
Boletus pulverulentus
Boletus subtomentosus (buza-caprei)
Bovista plumbea (prăhăița)
Cantharellus infundibuliformis
Clitocybe nebularis (Cenușăreasa, ciuperca-cețurilor)
Clitocybe odora
Collybia acervata (ștejărița)
Collybia butyracea
Collybia velutipes (ghebele tomnatice, ciuperca-ulmului)
Coprinus atramentarius (buretele de cerneală, popenchii)
Cortinarius elegantior
Cortinarius multiformis
Cortinarius varius (hreanul-pădurii)
Cortinarius violaceus (bureții vineții)
Gomphidius helveticus
Gomphidius roseus
Grifola frondosa (foalele-vacii)
Guepinia rufa
Hebeloma radicosum
Helvella lacunosa (Zbârciogul negru)
Hygrocybe coccinea
Hygrocybe conica
Hygrocybe laeta
Hygrophoropsis aurantiaca (buretele portocaliu)
Hygrophorus agathosmus (buretele melcului)
Hygrophorus camarophyllus
Hygrophorus hypothejus
Hygrophorus leucophaeus
Hygrophorus pudorinus
Hygrophorus russula
Hygrophorus virgineus
Laccaria laccata (pâlnia brumată)
Lacrymaria velutina
Lactarius camphoratus
Lactarius deterhmus
Leccinum carpini (pitarca)
Lentinellus cochleatus (nicoreața)
Lepiota badhami
Lepiota mastoidea
Lepista irina
Leptopodia elastica
Lyophyllum aggregatum
Melanoleuca grammopodia
Meripilus giganteus
Mycena pura (bureciorul rozaceu)
Otidea onotica
Oudemansiella rădicata
Peziza badia (Urechiușa bârligată)
Pluteus cervinus (popinicii, ciuperca-cerbilor)
Pluteus patricius
Pluteus pellitus
Polyporus confluens (buretele-oilor)
Polyporus squamosus (urechea-nucului)
Porphyrellus porphyrosporus
Ramaria flava (creasta-cocoșului, opinticii)
Russula atropurpurea
Russula delica (vinețica lăptoasă)
Russula lepida (pâinișoara-oilor, bureții de spin)
Russula ochroleuca
Russula puellaris
Russula violeipes
Russula xerampelina (scrumbia-pădurii)
Sparassis crispa (Crețușca, creasta-cocoșului)
Suillus aeruginascens
Suillus elegans (untoasa cu inel)
Tricholoma caligatum
Tricholoma cnista
Tricholoma populinum
Tricholoma rutilans (roșcovanele)
Tricholoma vaccinum
Verpa conica (Zbârciogul corcit)
Verpa digitaliformis
Volvariella bombycina
Volvariella gloiocephala
Volvariella speciosa

Rețete culinare

SALATĂ DE CIUPERCI CRUDE

Sunt potrivite pentru acest mod de preparare, foarte simplu dar gustos, exemplare tinere, nematurizate, de hribi, mânătărci *(Boletus edulis* și *Boletus aereus),* crăițe *(Amanita caesarea)* - în special champignon *(Agaricus bisporus)* foarte ușor de găsit în comerț, fiind o specie cultivată - dar și de alte specii, mai puțin cunoscute și la fel de bune ca: *Pseudohydnum gelatinosum* și *Guepinia rufa,* cunoscută mai ales sub numele de „ciuperca de gelatină". După ce ați curățat cu grijă ciupercile, tăiați-le în felii subțiri și condimentați-le cu o maioneză din ulei, lămâie, sare și piper. Serviți după ce ați garnisit cu felii subțiri de caşcaval (parmezan).

CIUPERCI A LA GREC

Pentru această rețetă se potrivesc în special hribii, mânătărcile, dar merg foarte bine și ciupercile de câmp, cultivate sau sălbatice. Curățați ciupercile (pentru patru persoane calculați cam 500 g), tăiați-le în bucăți destul de mărișoare și puneți-le într-o tigaie cu o jumătate de pahar de ulei, o foaie de dafin, un vârf de cuțit de chimen pulbere (dacă nu aveți, puteți să renunțați la el), câteva fire de mărar tocate mărunt, sare și piper; acoperiți totul cu apă și puneți pe foc. Când încep să clocotească, dați focul foarte încet și lăsați să fiarbă în continuare cam douăzeci de minute. Dacă este necesar mai adăugați apă în timpul fierberii. Cu câteva minute înainte de a le lua de pe foc, presărați deasupra două linguri de pătrunjel tocat mărunt și stoarceți sucul de la o lămâie. Le puteți servi calde, dar și reci, ca un aperitiv mai deosebit.

TOURNEDOS A LA ROSSINI

Pentru această rețetă este nevoie de inegalabila trufă: este foarte bună, dar foarte scumpă. Se calculează un tournedos de persoană. Pentru fiecare tournedos este necesară o felie de file de vită, groasă de 2 cm, o felie de pâine prăjită în unt, de aceleași dimensiuni ca toumedos-ul, o felioară de ficat crud de gâscă, puțin mai mică decât tournedos, o felie de trufă, ulei de măsline, sare, piper și creson proaspăt.
Dați puțin prin făină feliile de ficat de gâscă. Rumeniți pe ambele părți mai întâi carnea și apoi ficatul de gâscă. Presărați sare și piper. Aranjați feliile de carne pe pâinea prăjită și, deasupra, puneți felioarele de ficat; puneți totul pe un platou, păstrându-le la cald. În tigaia în care ați rumenit carnea vărsați un pahar, potrivit ca mărime, de vin dulce (Madera) și cu lingura de lemn amestecați sucul de carne rămas cu vinul, obținând astfel un sos pe care îl vărsați peste tournedos. Așezați pe fiecare tournedos o felioară de trufă și decorați cu frunzulițe de creson proaspăt.

CREMĂ DE CIUPERCI

Pentru această rețetă sunt potriviți bureții și în special buretele șerpesc *(Lepiota procera).* Prăjiți ciupercile în puțin unt, în tigaie cu capac, până când carnea lor devine fragedă. Adăugați o lingură de făină și jumătate de pahar de smântână proaspătă, lăsați pe foc să fiarbă încet, adăugați după gust sare și piper și serviți crema fierbinte cu crutoane de pâine prăjită.

SUPĂ DE CIUPERCI

Puneți la fiert până dau în clocot, ciupercile tăiate în bucățele mici cu ulei, unt, ceapă, usturoi, pătrunjel, sare și piper. Adăugați zeamă de carne și o lingură de suc

de roșii, apoi lăsați din nou să fiarbă la foc mic. Serviți supa fierbinte presărând deasupra caşcaval (parmezan) ras.

CIORBĂ DE CIUPERCI

Prăjiți în unt slănină tăiată în bucăți mici și pătrunjel, de asemenea tocat. Adăugați ciupercile tăiate felii și lăsați să fiarbă la foc mic circa zece minute. Turnați această compoziție în zeama de carne care clocotește și lăsați să fiarbă timp de cel puțin douăzeci de minute. Luați de pe foc, adăugați un ou bătut amestecat din belșug cu caşcaval (parmezan) ras, amestecați energic și serviți imediat.

CIORBĂ DE ORZ CU CIUPERCI

Foarte buni pentru această ciorbă gustoasă, sunt hribii, care îi dau o aromă deosebită; se pot folosi însă și alte ciuperci mai puțin scumpe. Hribii pot fi uscați; în acest caz sunt necesare treizeci de grame; dacă sunt proaspeți, circa 450 g., gata curățați. Dacă folosiți ciuperci uscate, acestea trebuie lăsate să se moaie în apă călduță timp de o oră. Tocați mărunt jumătate din ciupercile curățate în prealabil. Puneți la rumenit ceapa cu untul, adăugați ciupercile, o ceașcă de orz cu bobul rotund, sare și piper, acoperiți cu apă și lăsați să fiarbă cam o oră și jumătate. Topiți într-o tigaie cam trei linguri de unt și puneți la rumenit ciupercile rămase, tăiate și acestea felii. După ce s-au rumenit, adăugați-le peste ciorba care clocotește, adăugând și un litru de lapte cald. Amestecați cu grijă, lăsați să clocotească și serviți imediat.

TĂIEȚEI CU CIUPERCI

Prăjiți ciupercile, este bine dacă acestea sunt hribi sau champignon, într-o tigaie cu puțin unt, șuncă tocată fin și usturoi, care ulterior va fi scos și aruncat. Când totul este prăjit, adăugați o lingură de făină, smântână proaspătă după preferință, câteva linguri de zeamă de carne, sare și piper. Adăugați tăieței, deja fierți, amestecați rapid și serviți foarte cald.

PILAF CU CIUPERCI

Pregătiți pilaful după rețeta cu care sunteți obișnuiți și, când este fiert pe jumătate, adăugați ciupercile proaspete, tăiate mărunt și rumenite în ulei și unt. Aromatizați cu ciuperci uscate și adăugați, eventual, și puțin praf de ciuperci.

BUDINCĂ DE MĂMĂLIGĂ CU CIUPERCI

Faceți o mămăligă tare cu 600 g. de mălai și tăiați-o în felii. Puneți la rumenit în unt un cățel de usturoi, adăugați 300 g. de ciuperci tăiate feliuțe (hribi sau champignon), sare și piper și lăsați să fiarbă la foc moderat circa 20 minute, adăugând, dacă este necesar, puțină zeamă de carne. Topiți într-o cratiță 50 g. unt, adăugați două linguri de făină și dizolvați-o, amestecând continuu, cu două pahare de lapte. Adăugați câteva linguri de caşcaval ras, turnați sosul obținut peste ciuperci și amestecați cu grijă. Ungeți cu unt un vas de sticlă termorezistentă, așezați pe fundul lui câteva felii de mămăligă, acoperiți-le cu o parte din sosul de ciuperci deja preparat și continuați în straturi alternative, având grijă ca deasupra să fie tot mămăligă. Împrăștiați pe deasupra câteva bucățele de unt, presărați caşcaval ras și dați la cuptor timp de circa 40 de minute.

PLĂCINTĂ CU CIUPERCI

Această plăcintă poate fi preparată cu diferite specii de ciuperci, în funcție de sezon. întindeți cu sucitorul un aluat (pregătit ca pentru pizza), astfel încât să

obțineți două dreptunghiuri de dimensiuni egale. Ungeți cu unt un vas de sticlă termorezistentă, așezați o foaie de aluat și întindeți peste ea 500 g de ciuperci tăiate felioare pe care în prealabil le-ați rumenit în unt. Adăugați sare și piper după gust, apoi acoperiți ciupercile cu 300 g urdă de bivoliță (preferabil mozzarella) și felii de ou fiert tare. Acoperiți cu al doilea dreptunghi de aluat și presați cu vârfurile degetelor de jur-împrejur. Ungeți suprafața cu un gălbenuș de ou bătut și dați la cuptor, la foc moderat, timp de 25 de minute.

CIUPERCI CA TRUFELE

Tăiați ciuperci în felii subțiri și prăjiți-le la foc iute, timp de câteva minute în ulei sau unt cu usturoi, pătrunjel, sare și piper. Cam la jumătatea timpului de prăjire se poate adăuga sucul de la o lămâie, care apoi va fi lăsat să se evapore la foc mic timp de câteva minute.

CIUPERCI LA CUPTOR SAU LA GRĂTAR

Se pot folosi pălăriile cărnoase de la aproape toate ciupercile comestibile. Piciorul acestor ciuperci trebuie tocat mărunt și amestecat cu ceapă tocată fin, pătrunjel, condimente după gust, sare și piper, ulei și pesmet. Cu această compoziție umpleți ciupercile, pe care le veți așeza în tava de copt cu partea inferioară (tuburi sau lame) în sus. Se coc în cuptor la foc moderat timp de circa 20 minute și se servesc fierbinți.

CIUPERCI PRĂJITE (PANE)

Sunt indicate pălăriile de hribi și de burete șerpesc (pălăria-șarpelui), care trebuie curățate cu grijă, date prin gălbenuș bătut și pesmet, apoi prăjite în unt la foc iute.

CIUPERCI CU SOS

Pot fi folosite specii diferite pentru ca să se obțină un fel de mâncare foarte gustoasă, cu mai multe arome. Tăiați ciupercile în felii potrivit de groase și prăjiți-le în ulei amestecat cu unt, adăugând și usturoi pisat. Când scade grăsimea, adăugați, puțin câte puțin, zeamă de carne. Serviți fierbinte, după ce ați adăugat la sfârșit un praf de piper.

OMLETĂ CU CIUPERCI

Sunt potrivite pentru această rețetă ciupercile de câmp, hribii, mânătărcile, bureții și multe alte specii. Ciupercile trebuie tăiate bucățele și prăjite în unt, adăugând pătrunjel, ierburi aromatice și sare. Adăugați ouăle bătute, pe care le veți lăsa până când omleta este gata.

FICAT CU CIUPERCI

Prăjiți în unt ficatul tăiat în feliuțe subțiri, adăugând șuncă și ceapă tocată mărunt. Separat, prăjiți în unt ciupercile tăiate în bucăți mici. Amestecați totul, sărați, puneți puțin piper și serviți-le fierbinți.

CHIFTELUȚE DE CIUPERCI

Tocați mărunt ciupercile și prăjiți-le în ulei și unt, apoi amestecați-le cu o pastă formată din ouă, cârnați, carne tocată, pesmet și puțină făină, pe care ați omogenizat-o, adăugând puțină zeamă de carne. Pregătiți chifteluțe rotunde,

dați-le prin ou bătut și pesmet și prăjiți-le în mult ulei de măsline. Acest amestec poate fi foarte bun și ca umplutură pentru vinete, dovlecei, ardei gras și flori de dovleac.

FRIGĂRUI DE CIUPERCI

Este o rețetă extrem de simplă, care poate fi foarte indicată la o ieșire în aer liber cu prietenii. Utilizați ciuperci cărnoase, ca bureții și champignonul de câmp, pe care le veți înșira pe crenguțe verzi și le veți frige pe jăratic, stropindu-le din când în când cu unt topit și presărând pe ele sare și piper.

CIUPERCI CU PARMEZAN

Așezați pe fundul unei cratițe unse cu unt felii de șuncă grasă și acoperiți-le cu felii de ciuperci proaspete. Adăugați sare, ierburi aromatice după gust, unt și felii de parmezan. Coaceți în cuptor la temperatură moderată timp de circa treizeci de minute.

CIUPERCI TIROLEZE

Prăjiți timp de circa zece minute în unt ciupercile tăiate felii, adăugați puțină zeamă de carne fierbinte și lăsați să fiarbă încă zece minute. Turnați deasupra câteva gălbenușuri de ou bătute la care ați adăugat puțin vin alb sec și, apoi, lăsați din nou să fiarbă.

CIUPERCI CU SOS

Prăjiți în ulei amestecat cu unt, ceapă tocată fin, usturoi, cârnați în bucățele foarte mici, costiță și felioare subțiri de fleică. Adăugați ciupercile fierte în prealabil, câteva linguri de sos de roșii, puțină zeamă de carne, frunze de dafin, sare și piper. Serviți cu mămăligă fierbinte.

IEPURE CU CIUPERCI

Rețeta cere destulă muncă și puțină răbdare, dar merită osteneala pentru că rezultatul este foarte apetisant. Specia de ciuperci care se potrivește cel mai bine este buretele-călărețului *(Tricholoma equestre).* La un kilogram de carne de iepure sunt necesare 230 g. de ciuperci.
Tăiați iepurele în bucăți și puneți-le la fiert timp de treizeci de minute într-un vas cu 3 l zeamă de carne. Culegeți spuma și adăugați puțin cimbru, foi de dafin și două cepe mari tocate mărunt. Continuați fierberea, la foc moderat, timp de încă treizeci de minute. Cu zece minute înainte de terminarea fierberii adăugați ciupercile, bine curățate și tăiate felioare. Lăsați să se răcească, scurgeți zeama de carne și strecurați-o într-un alt vas. Aruncați oasele și frunzele de dafin. Într-o cratiță, rumeniți în unt o lingură de făină, adăugând treptat circa 1 l zeamă de carne, amestecând mereu, și lăsați să fiarbă câteva minute. Bateți într-un castron trei gălbenușuri de ou și turnați-le încet peste sosul de făină, amestecând până începe să se îngroașe. Răsturnați în acest sos carnea de iepure împreună cu celelalte ingrediente, adăugați puțină zeama de lămâie, sare și piper, amestecați, lăsați pe foc până clocotește și serviți fierbinte.

SOTE DE PUI CU CIUPERCI

Pentru această rețetă se folosesc de obicei ciuperci de cultură, dar sunt bune și alte specii, cu condiția să fie cărnoase. Curățați, spălați și tăiați în bucăți un pui, dați-l prin făină și unduiți-l într-o tigaie cu mult unt. Scoateți-l din unt și țineți-l la cald. În untul rămas, rumeniți o ceapă tocată mărunt, adăugați 300 g. de ciuperci tăiate felii

subțiri, un pahar de supă de pasăre, o jumătate de pahar de vin alb sec, sare, piper și o lingură de bulion de roșii. Lăsați să clocotească amestecând continuu, turnați sosul într-un vas de sticlă termorezistentă și adăugați puiul; puneți vasul în cuptor la foc moderat timp de circa 45 de minute sau până când carnea devine fragedă. Serviți foarte fierbinte.

CIUPERCI CU VIN DE MADERA

Alegeți pentru această rețetă diferite specii de ciuperci, chiar dintre cele care nu au o valoare gastronomică prea mare, de exemplu, vinețici sau bureți. Sunt necesare 500 g. de ciuperci deja curățate. Înăbușiți-le într-o tigaie fără a adăuga nici un lichid până când va ieși toată apa existentă în mod natural în ele. Scurgeți lichidul rezultat și puneți-le la rumenit timp de cinci minute într-o tigaie cu unt. Turnați peste ele un pahar de vin dulce (Madera, Marsala etc), dați focul mai tare până când se evaporă vinul. Presărați deasupra făină, adăugați sare, piper și o lingură de tarhon verde tocat foarte mărunt. Amestecați totul, adăugați o jumătate de pahar de zeamă de carne și lăsați să fiarbă încă cinci minute, mestecând continuu.

ZBÂRCIOGI UMPLUȚI

Este una dintre rețetele cela mai potrivite de preparare a zbârciogilor. Îi puteți umple cu o pastă făcută din carne tocată de pasăre sau de vită, pătrunjel tocat, puțină zeamă de lămâie, sare, piper, pesmet, nucșoară și un gălbenuș de ou.
După ce ați curățat ciupercile opăriți-le timp de două minute în multă apă clocotită cu puțină sare; scurgeți-le și tăiați-le pe jumătate în lung. Umpleți-le cu pasta pregătită, așezați-le într-un vas de sticlă termorezistentă unsă cu unt, adăugați un pahar de zeamă de carne și lăsați să fiarbă în cuptor, la foc moderat, timp de treizeci de minute. La sfârșit presărați deasupra pătrunjel tocat mărunt și serviți imediat.

SUFLEU DE CIUPERCI

Specia cea mai potrivită pentru această rețetă foarte rafinată este champignonul (sălbatic sau de cultură), dar pot fi utilizați cu rezultate foarte bune și gălbiorii.
Puneți la rumenit într-o cratiță, la foc moderat, 50 g. făină în 50 g. unt, amestecând continuu; adăugați puțin câte puțin o jumătate de pahar de lapte și continuați să amestecați până când sosul devine destul de gros. Luați vasul de pe foc și lăsați să se răcorească puțin sosul obținut. Tăiați mărunt 120 g. de ciuperci și adăugați-le în sos împreună cu o lingură rasă de muștar pulbere și sare. Adăugați pe rând, unul câte unul, trei gălbenușuri de ou, bateți spumă albușurile și adăugați-le și pe ele mestecând cu grijă. Ungeți cu unt o tavă de sticlă termorezistentă, turnați în ea compoziția și Coaceți la 190° timp de 45 de minute sau până când sufleul va crește și suprafața sa se va rumeni. Serviți imediat în farfurii încălzite.

SCOICI CU CIUPERCI

Gustul delicat al scoicilor se potrivește foarte bine cu cel al ciupercilor. Pentru 4-5 persoane, sunt necesare tot atâtea scoici mari (de râu sau de baltă) și 3-4 pălării de hribi, 1/3 l de ulei de măsline, 2 linguri de zeamă de lămâie, o foaie de dafin, un cățel mare de usturoi, sare, piper și puțin coriandru măcinat.
Scoateți scoicile din cochilii, spălați-le bine și puneți-le într-un castronaș cu ulei, zeamă de lămâie, dafin, usturoi, sare, piper și coriandru; lăsați la marinat timp de trei ore în frigider. Curățați ciupercile, încingeți grătarul, apoi înșirați alternativ pe câteva țepușe felii de scoici și de ciuperci; lăsați-le să se frigă câte zece minute pe fiecare parte, stropindu-le cu lichidul folosit pentru marinare. Serviți cu cartofi prăjiți sau orez fiert.

LIMBĂ DE MARE CU CIUPERCI

Fileurile de limbă de mare se prepară foarte repede: în acest fel nu se schimbă gustul ciupercilor. Cele mai indicate pentru această rețetă sunt champignon de cultură. Se va calcula câte un fileu întreg de limbă de mare pentru fiecare persoană. Pentru umplutură sunt necesare, la patru fileuri, 340 g. de ciuperci, curățate și tăiate mărunt, dar veți păstra deoparte două pălării pentru fiecare fileu. Puneți într-un castron ciupercile tocate, pesmet, pătrunjel și ceapă, de asemenea tocată, sare, piper și 40 g. de unt topit. Amestecați cu grijă și așezați compoziția rezultată pe cele patru fileuri de pește, rulați-le și fixați-le cu o scobitoare. Așezați rulourile într-un vas de sticlă termorezistentă unsă cu unt, punând pe fiecare rulou câte două pălării de ciupercă. Stropiți-le cu unt topit și Coaceți la 170° timp de circa treizeci de minute.

Conservarea ciupercilor

USCAREA

Printre metodele clasice de conservare a ciupercilor, una dintre cele mai răspândite este, fără îndoială, uscarea. În afară de faptul că nu toate speciile pot fi uscate, este important să se aleagă exemplare sănătoase, fără insecte parazite sau mucegai și de o comestibilitate fără nici un dubiu; odată uscate este practic imposibil să mai fie alese. În Italia, ca și în alte țări, se obișnuiește să se usuce aproape exclusiv ciuperci din genul *Boletus* (bureți), dar se pot conserva în același fel și alte specii cum ar fi ciuciulețiii, crăițele, champignonul de câmp etc.

Pentru pregătirea ciupercilor în vederea uscării, trebuie îndepărtate părțile alterate, baza piciorului sau piciorul întreg atunci când este prea tare sau fibros; de asemenea se vor curăța urmele de pământ cele mai evidente (se vor spăla bine atunci când vor fi consumate). În ce privește hribii, dacă sunt în perfectă stare și nu prea mult crescuți, se pot păstra și tuburile de pe fața inferioară a pălăriei. Ciupercile se taie apoi în felii de circa 2 milimetri grosime, în lung, de sus în jos. Feliile se așază pe grătare sau plase din sfoară subțire sau din sârmă inoxidabilă, sau chiar și pe planșete de lemn curate și bine uscate, acoperite pe cât posibil cu o pânză din bumbac; se lasă la aer, la soare nu prea puternic și se vor aduce în casă pe vreme umedă sau noaptea, evitând astfel să absoarbă din nou umezeala. Este un procedeu bun să se acopere ciupercile, pe durata uscării, cu o pânză foarte subțire și rară pentru a împiedica insectele să-și depună ouăle sau să le strice.

Amintim că, pentru a avea rezultate bune, este bine ca uscarea să aibă loc în aer liber, la lumina naturală a soarelui; doar în caz de necesitate, când uscarea deja începută este în pericol să fie compromisă de condițiile meteorologice nefavorabile, se poate recurge la o sursă de căldură artificială, ca foen electric sau gura cuptorului cu foc foarte mic.

Când feliile au devenit scorțoase și, strângându-le între degete, nu mai secretă umezeală, se pot pune în săculeți de sugativă sau de tifon care vor fi păstrați la loc uscat și aerisit; dacă suntem siguri că s-au uscat perfect le putem păstra și în vase de sticlă, de metal sau în pungi de plastic.

În momentul consumării, ciupercile uscate se spală în apă multă și se lasă în apă călduță pentru a se rehidrata timp de o oră sau mai mult; se scurg și, din acest moment, sunt bune pentru a fi pregătite.

PULBEREA DE CIUPERCI

Ciupercile uscate pot fi măcinate cu o râșniță sau în piuliță. Pulberea astfel obținută este excelentă pentru condimentarea cărnii, sosurilor și pilafurilor. Pentru această

formă de întrebuințare sunt potrivite mai ales buretele țepos *(Sarcodon imbricatum),* babița-oilor *(Albatrellus ovinus),* unele specii de ciuperci cu aparatul fructifer în formă de gogoașă, nicorești etc. Deoarece aroma acestor ciuperci devine extrem de puternică prin deshidratare, pulberea obținută din ele trebuie folosită în cantități mici.

CIUPERCI ÎN ULEI

Alte metode excelente sunt cele prin care ciupercile se conservă în vase cu ulei, oțet sau sare. Pentru conservarea în ulei sunt foarte potriviți hribii și ghebele; cel mai important este să fie foarte proaspete, tari și sănătoase. Într-un vas de lut așezați ciupercile în straturi, cu sare, felii de lămâie și ierburi aromatice după gust. Lăsați-le astfel treizeci de minute, apoi adăugați un pahar de oțet și apă cât să le acopere și puneți-le să clocotească timp de trei minute. După aceea le scoateți, le clătiți cu apă rece, le scurgeți și le așezați în borcane care se vor închide ermetic. Acoperiți-le cu oțet alb nefiert. Lăsați-le astfel timp de opt zile. Apoi le scoateți, le clătiți în oțet proaspăt, le scurgeți și le aranjați în borcane. Turnați deasupra ulei de măsline și păstrați la loc răcoros. Ciupercile conservate în ulei sunt un aperitiv excelent și o garnitură rafinată pentru fripturi și rasoluri.

CIUPERCI ÎN OȚET

În oțet se conservă, mai ales, ghebele, gălbiorii, hribii etc; totuși această metodă, comparativ cu cea de mai sus, are dezavantajul că gustul de oțet este mai puternic decât aroma ciupercilor. Puneți pe foc o cratiță cu apă, în care adăugați un pahar cu oțet alb, sare din abundență, câteva foi de dafin, salvie și busuioc. Curățați ciupercile și răsturnați-le în cratiță. Lăsați-le să fiarbă acoperite și la foc moderat timp de douăzeci de minute, apoi le scurgeți. Într-un alt vas puneți la fiert oțet în cantitatea necesară pentru a acoperi ulterior ciupercile în borcane. Adăugați piper boabe și ciupercile, lăsând să clocotească, timp de câteva minute. Luați vasul de pe foc, așezați ciupercile în borcane foarte curate, acoperiți cu ulei de măsline, închideți ermetic și păstrați la loc răcoros.

CIUPERCI CU SARE

Este un procedeu care nu se mai folosește prea mult în prezent, dar, în trecut, când nu existau posibilități de refrigerare sau congelare, era singura posibilitate de a se păstra pentru iarnă o rezervă de ciuperci în stare naturală. Este o rețetă foarte potrivită pentru ghebe; după ce le-ați spălat și scurs de apă, se pun să clocotească timp de două minute în apă cu oțet, apoi se lasă să se scurgă bine și se așază în borcan cu capac ermetic, în straturi alternate cu sare grunjoasă (ultimul va fi de sare). Înainte de a fi consumate se îndepărtează sarea, se spală în multă apă rece și se scurg; vor fi ca și cum abia atunci au fost culese.

CIUPERCI CONGELATE

Unele specii de ciuperci, de exemplu hribii, pot fi congelate ca orice alt aliment. Procedeul nu este dificil; se răzuie bine ciupercile, se curăță cu o cârpă umedă, se lasă puțin să se usuce și se taie în felii subțiri; se așază pe tăvițe de carton (una lângă alta, nu suprapuse) și se pun la congelat. După ce s-au congelat se pun în pungi de plastic (se pot păstra astfel în congelator timp de un an). La unele specii, cum ar fi ghebele *(Armillaria mellea),* prin congelare proprietățile toxice devin mai puternice: de aceea este necesară o fierbere prelungită, după care se va proceda în modul descris mai sus.

Povești, curiozități și credințe populare

CIUPERCA URIAȘĂ

Recordul în privința dimensiunilor aparține speciei *Lagermannia gigantea,* o ciupercă aparținând familiei Lycoperdaceae, cunoscută sub mai multe denumiri populare (gogoșele, răsuflătoarea-pământului etc). Dimensiunile sale extraordinare (poate ajunge la un diametru de 80 cm și o greutate de 20 de kg) i-au făcut pe cercetătorii care au studiat această specie să-i dea denumiri științifice corespunzătoare: *Lycoperdon giganteum, Lycoperdon maximum, Calvatia gigantea.* Când este tânără, această ciupercă este foarte gustoasă în anumite rețete și, în trecut, era întrebuințată și în alte scopuri. La țară, era folosită ca antihemoragic: în acest scop exemplarele tinere (când ciuperca are o consistență normală) erau tăiate în felii și puse la uscat. Mai era folosită și de apicultori pentru că o bucată din această ciupercă arde foarte lent și degajă o mare cantitate de fum: când se făceau diferite operațiuni în stupi, era aprinsă o bucățică pentru ca fumul să liniștească albinele. Mai târziu s-a constat că această ciupercă mai deține un record: aparatul său fructifer poate conține până la șapte miliarde de spori.

CIUPERCA - LOCUINȚĂ

Orice culegător de ciuperci știe că unele animale se hrănesc cu ciuperci. Printre acestea pe primul loc se află limaxul (melcul fără cochilie), ca dovadă și faptul că din predilecția lui pentru ciuperci a apărut legenda, în realitate destul de periculoasă, că speciile roase de melci nu ar fi otrăvitoare: lucru care nu corespunde absolut deloc realității. Apoi sunt șoarecii și veveriţele care se hrănesc în special cu ciuperci, ducându-le în vizuini ca să-și facă provizii de hrană pentru iarnă. Mai neobișnuit este faptul că, pentru anumite specii de animale, ciupercile nu sunt o sursă de hrană, ci o locuință. Sunt trei categorii de animale care trăiesc în interiorul corpului fructifer al ciupercii: micetobiotice, micetofile și micetoxene. Din primul grup fac parte unele specii de insecte, ca moluște și arahnide, care trăiesc numai în ciuperci, neputând supraviețui în alt mediu; al doilea grup cuprinde animale care ar putea trăi pe orice altă plantă în descompunere, dar au ales ciuperca pur și simplu pentru că, la un moment dat, au ajuns pe ea; în sfârșit, din al treilea grup fac parte „musafirii" ocazionali atrași de corpul fructifer al ciupercii, fie pentru că aici găsesc o umiditate care le prieşte, fie că le lipsea o altă hrană. Este evident că mediul cel mai prielnic pentru toate aceste animale îl constituie speciile care trăiesc cel mai mult în decursul anului.

CIUPERCILE DE CERNEALĂ

Sub această denumire sunt reunite multe specii din genul *Coprinus,* ușor de recunoscut atât prin forma corpului fructifer, cât și prin anumite particularități legate de dezvoltarea lor. Printre acestea din urmă, cea care prezintă un mare interes și curiozitate în rândul culegătorilor de ciuperci este prezența unor lame așa-numite delicvescente care, atunci când sporii ajung la maturitate, se transformă într-un lichid negricios; deseori, o dată cu lamele, se distruge și o

parte din pălărie printr-un proces care, din punct de vedere chimic, se aseamănă cu digerarea hranei de către animale. Practic, este vorba despre consumarea țesuturilor de către enzimele aflate în celule, care au proprietatea de a distruge însăși protoplasma în care au luat naștere. Acest proces poate dura doar câteva zile la speciile de dimensiuni mai mari și câteva ore la cele mai mici.

PÂNĂ LA TREI MII DE METRI ȘI MAI SUS

Culmile munților nu oferă în general condiții favorabile de viață pentru plante; totuși, pe unii versanți mai puțin expuși, trăiesc anumite specii de arbuști care cresc mult aplecați spre pământ putând fi asociați prin simbioză cu ciuperci, așa cum se întâmplă în pădure. Genurile existente în zona montană sunt cam aceleași cu cele care se găsesc la câmpie, deși există și specii caracteristice pentru această altitudine, ca *Russula alpina, Lactarius lacunarum* și *Amanita nivalis.* Etajul zăpezilor veșnice găzduiește specii care cresc la marginea acestei zone, adică acolo unde zăpezile lasă loc unei tundre montane (de altitudine) și unde dezghețul din vară creează, măcar temporar, un mediu suficient de umed pentru germinația sporilor. Amintim în acest sens *Aleuria nivalis, Dasyscypha bicolor* și *Cheilhymenia stercorea;* în plus, mai există ciuperci care se pot acomoda ocazional cu viața în zona respectivă, cum sunt *Discina leucoxantha* și *Clitocybe vermicularis.* Limitele de altitudine pentru aceste specii variază între 2000 și 3000 m.

CREȘTEREA ÎN APĂ

Unele ciuperci din clasa *Ascomycetes* s-au adaptat să trăiască complet cufundate în apă: *Mitrula paludosa,* de exemplu, trăiește pe tulpina și pe rădăcinile aflate sub apă ale plantelor acvatice, ca răculețul, și pe frunzele în descompunere sau pe rămurelele aduse de curentul de apă. La maturitate, această specie are piciorul foarte lung, până la suprafața apei, pentru ca sporii (ascosporii) să fie împrăștiați de vânt. Și alte specii de ascomicete care cresc și se maturizează în apă beneficiază de aceeași caracteristică prin care sporii pot fi purtați departe de corpul fructifer pentru a germina în alte zone.

CIUPERCILE LUMINISCENTE

Ghebele, care sunt cunoscute pentru calitățile lor gastronomice și pentru faptul că pot fi întâlnite, cel mai des, pe marginea șanțurilor și prin desișuri, au o caracteristică destul de interesantă: emit noaptea o lumină slab verzuie. Fenomenul se datorează unor reacții chimice speciale asemănătoare oxidării, care au loc în celulele ciupercii în timpul respirației. Cu toate că unii autorii au interpretat această luminiscență ca o metodă de a atrage insectele, care în felul acesta ar răspândi sporii, se consideră, în general, că fenomenul este de natură strict chimică și că nu are nici o legătură cu stimularea reproducerii. Ghebele nu sunt, desigur, singurele ciuperci luminiscente: poate că această ciupercă este cea mai obișnuită, dar există și alte specii ca, de exemplu, *Clitocybe illudens* și *Pleurotus lampus* (numit astfel tocmai pentru luminozitatea sa nocturnă), care au fost studiate și observate intens, în special datorită acestei proprietăți. Există numeroase ciuperci tropicale luminiscente, după cum este cunoscut că, în unele zone din Indonezia, fetele obișnuiesc să culeagă aceste ciuperci, făcând din ele salbe pe care le poartă la gât ca să-și semnaleze prin întuneric prezența pentru cei care le curtează.

CIUPERCA ...DOMESTICĂ

Există o specie de ciuperci care poate fi considerată „domestică", adică legată exclusiv de activitatea umană. Este vorba despre S*erpula lacrymans,* care, în

natură, este cunoscută exclusiv doar într-o provincie îndepărtată din Himalaya, unde crește pe copaci uscați. Purtând denumirea populară de „ciuperca de casă", ea se instalează pe lemnul din construcții în medii umede: condițiile optime pentru ca ea să poate crește presupun o umiditate de 30-40%. Ea se poate extinde și în zone mai uscate, pentru că odată instalată, își poate crea singură condițiile necesare vieții transportând apa prin hifele sale în noul loc. Specia are un aparat fructifer cu o grosime de circa un centimetru, se lipește de lemnul pe care îl atacă, câteodată luând chiar formă de etajeră, specifică multor specii care trăiesc pe lemn.

LUNGUL DRUM LA SPORILOR

Sporii își păstrează timp îndelungat capacitatea de germinare: există specii de ciuperci care produc spori în stare să rămână în pământ chiar și zece ani înainte de a găsi condițiile adecvate pentru a da naștere noilor micelii și, deci, noilor corpuri fructifere. Această perioadă lungă de supraviețuire explică felul în care unele ciuperci transmit omului sarcina de a transporta sporii de la un continent la altul, parcurgând distanțe de mii de kilometri. Un caz, atestat istoric prin documente, este acela al speciei *Mutinus caninus,* actualmente larg răspândită prin pădurile Europei. Înainte de cel de-al doilea război mondial, ea exista numai în America de Nord. Cei care au transportat, fără să vrea, sporii în Europa, au fost soldații americani, prin noroiul care rămânea pe bocancii lor. Odată ajunși pe Vechiul Continent, sporii au găsit condiții prielnice pentru a germina și a-și perpetua specia cam peste tot. În privința lungilor călătorii ale sporilor, poate fi citat cazul unei specii inferioare: rugina-grâului. Este de acum sigur faptul că sporii acestei ciuperci reușesc să parcurgă în fiecare an, transportați de vânt, distanțe care despart Texasul de Canada.

O ENIGMĂ A PREISTORIEI

În septembrie 1991, la marginea ghețarului din Similaun, la granița dintre Italia și Austria, a fost descoperit corpul mumificat și bine conservat în gheață al unui om care trăise cu 5 300 de ani în urmă. Lângă Omul din Similaun (cum a fost botezat imediat) au fost găsite cam șaptezeci de obiecte care constituiau, ca să spunem așa, averea sa personală, printre care câteva ciuperci minuscule, cu piciorul extrem de subțire și pălăria foarte mică și ea. La ce ar fi trebuit să servească ele? Aceasta este întrebarea pe care și-au pus-o cercetătorii, dar la care, cel puțin până acum, nu au găsit un răspuns sigur. Ipotezele cele mai plauzibile sunt două. Prima ar fi că aceste mici ciuperci aveau pălăria ușor de aprins și că Omul din Similaun se servea de ele pentru a aprinde focul, frecându-le de o suprafață zgrunțuroasă, la fel cum se folosesc chibriturile. Cealaltă ipoteză sugerează idea că ar fi putut fi ciuperci halucinogene și că omul acela le mânca atunci când trebuia să găsească forțele necesare pentru a depăși dificultățile lungului său drum prin munții nestrăbătuți și ostili.

DIAMANTELE DIN BUCĂTĂRIE

Considerate ca adevărate „diamante" ale bucătăriei, trufele sunt, dintre toate ciupercile, cele mai bine apreciate și cele mai scumpe. În antichitate Pliniu le considera adevărate minuni ale naturii, aceasta demonstrând că, încă de atunci, ele erau în mare vogă, fiind plătite prin greutatea echivalentă în aur; după o perioadă de uitare intervenită în urma căderii Imperiului Roman, în timpul Renașterii, trufele și-au recăpătat integral prestigiul. Căutarea trufelor, dat fiind

marele interes economic care guvernează comercializarea acestei ciuperci, este astăzi rezervată numai căutătorilor profesioniști, iar căutătorul amator, practic, a dispărut. Este interesant totuși să cunoaștem câteva caracteristici: de exemplu, care sunt zonele în care se găsește de obicei. Un indiciu este absența ierburilor, pentru că miceliul trufei împiedică dezvoltarea plantelor care nu trăiesc cu ea în simbioză. În plus, terenul are unele încrețituri specifice dezvoltării în volum a trufelor; un alt indiciu este prezența „muștei de trufă" *(Helomyza tartufifera),* care se oprește pe locul unde cresc trufele, depunându-și acolo ouăle. Pentru a le căuta, în afară de „sondă" (o nuielușă care se înfige în pământ până când întâlnește un obstacol care poate fi o trufă), se mai folosește și aportul câinilor special dresați în acest scop (de obicei, din rasa Caniche) care, cu mirosul lor excepțional, dau de veste despre prezența ciupercii. într-o vreme era folosit în acest scop și porcul, care nu avea nevoie de dresaj pentru că este un mare amator de trufe: acest procedeu a fost aproape în totalitate abandonat din cauza pagubelor pe care porcul, săpând cu râtul, la produce pășunilor.

CIUPERCILE, FIICELE TUNETULUI

Datorită formei lor neobișnuite și apariției aproape neașteptate prin păduri și pajiști, încă din cele mai vechi timpuri, ciupercile au fost obiectul unei intense curiozități a omului. În secolul I d. C. Pliniu cel Tânăr se interesa de originea trufelor, minunându-se de faptul că aparent nu aveau rădăcini și făcând supoziții fantastice asupra felului în care cresc. În cei 1 500 de ani care au urmat nu s-a mai făcut nici un pas înainte pentru a se da un răspuns la această întrebare. Specialiștii în plante medicinale din secolul al XVI-lea, care erau interesați mai mult de proprietățile medicinale ale ciupercilor decât de adevărata lor origine, nu au făcut altceva decât să preia concepțiile grecilor și ale romanilor. În anul 1522, Gerolamo Block scria despre ciuperci și trufe că nu erau decât „pur și simplu umiditatea în exces a pământului, a copacilor, a lemnului putred și a altor substanțe în putrefacție": convingerea lui Block provenea de la autorii clasici, care considerau ciupercile drept rod al ploii și al tunetului. Credințe și mai ciudate există în tezaurul folcloric al Europei. Se credea, de exemplu, că, în nopțile cu furtună, zeul Odin călărea prin cer urmărit de demoni; pentru că urmărirea era înverșunată, o dâră de spumă și sânge cădea din gura calului și, în locurile în care atingea pământul, creșteau ciuperci otrăvitoare, roșii și albe.

ROMANII, CE GURMANZI!

Primii adevărați gurmanzi în ceea ce privește ciupercile au fost romanii, care le consumau cu mare lăcomie. Dar și părerile lor erau uneori discordante. Seneca, de exemplu, nu le considera o hrană propriu-zisă, ci doar ceva care stârnea pofta de mâncare și-l făceau pe acela care era deja sătul, să vrea să mai mănânce încă. În orice caz, nu este nici o îndoială că romanii consumau o cantitate apreciabilă de ciuperci de diferite specii: trufe, zbârciogi, bureți și crăițe care reprezentau o adevărată sărbătoare la masa lor. Specia cea mai căutată era *Amanita caesarea* (champignonul de câmp) descrisă ca o ciupercă imperială sau hrana-zeilor: această ciupercă frumoasă, cu pălăria portocalie și lame galbene este și astăzi foarte apreciată.

CULTUL CIUPERCILOR ÎN AMERICA CENTRALĂ

În pensinsula Yucatan, în Mexic, au fost descoperite pietre vechi în formă de ciuperci, sculptate ca niște fețe umane: aceasta ne face să presupunem că, în

cadrul culturii maya, înfloritoare după anul 2 500 î. C, exista un cult bazat pe ciuperci. Este foarte probabil că această veche populație avea o venerație deosebită pentru ciuperci, deoarece descoperiseră proprietățile halucionogene ale unor specii aparținând genurilor *Psilocybe* și *Stropharia.* Prima atestare documentară a utilizării ciupercilor halucinogene în America Centrală ne parvine de la *conchistadorii* spanioli din secolul al XVI-lea. Bernardino de Sahagun relatează că existau acolo „anumite ciupercuțe" pe care indienii le numesc *teonanacatl* (în traducere liberă „carnea-zeilor"). Ele cresc pe mușchi sau în zonele reci de la înălțime. Cei care le mănâncă au vedenii sau simt o slăbiciune. Bernardino continuă, descriind folosirea rituală a ciupercilor la un banchet: „Mănâncă niște ciuperci mici cu miere, apoi devin agitați, unii încep să danseze, unii plâng, alții cântă". *Teonanacatl* era considerat un cuvânt sfânt și era rostit doar în șoaptă: la unele triburi numai vrăjitorii aveau voie să-l pronunțe!

PRIMA OTRĂVIRE

Folosirea ciupercilor ca aliment a început probabil încă din preistorie. În toată această perioadă foarte lungă, în care omul a trăit ca vânător-culegător, ciupercile din pădure trebuie să fi reprezentat o sursă importantă de alimentație, chiar dacă doar de sezon. Fără îndoială, oamenii primitivi au încercat să mănânce ciupercile și au învățat pe riscul lor să recunoască speciile pe care merită să le culeagă, precum și pe cele otrăvitoare. Primele mențiuni despre folosirea ciupercilor în alimentație datează din perioada clasică. Grecii și romanii erau buni cunoscători și apreciau ciupercile ca un fel de mâncare delicios. Totuși, ei au fost probabil primii care au suferit primele accidente; unul dintre primele texte care se referă la ciuperci, un fragment din Euripide (480-406 î. C), menționează cazul unei femei care, împreună cu familia sa, „a murit pentru că mâncase din ele".

SCĂUNELUL BROAȘTELOR

Credința că ar exista o deosebire fundamentală care să poată separa ciupercile comestibile de cele otrăvitoare pare să-și aibă originea în ierbarele-ghid publicate în secolele al XVI-lea și al XVII-lea. *Grete Herbal,* redactat în Marea Britanie la anul 1526, ne dă în acest sens un exemplu tipic:„Ciupercile (...) sunt de două feluri, o specie este mortală ucigându-i pe cei care mănâncă din ea și este numită *tode stooles* („taburetul broaștei râioase"), iar cealaltă, nu. Cele care sunt mortale au o mare umiditate, vâscoasă și lipicioasă care nu se supune legilor naturii și ale digestiei și sunt înfricoșător de periculoase dacă sunt mâncate, așa că este bine să fie evitate". Același principiu este aplicat și în primele scheme de clasificare: astfel, Clusius (1601) împărțea ciupercile în două grupe mari, *Fungi esculenti* (comestibile) și *Fungi noxii et perniciosi* (dăunătoare).

PRIMELE CULTURI DE CIUPERCI

Ca și în alte privințe ale studierii ciupercilor, meritul pentru descoperirea unei metode de producție de tip comercial revine francezilor. Se pare că metode corecte în acest sens au apărut și s-au perfecționat pe timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea, iar prima descriere științifică a cultivării ciupercii de bălegar i se datorează lui Tournefort în anul 1707. A trebuit să se aștepte până în secolul al XIX-lea, pentru ca producerea industrială a ciupercilor să iasă din domeniul pur experimental și să se răspândească, deși la început doar cu caracter artizanal, prin tot mai mulți cultivatori care, treptat, au perfecționat metodologiile respective. Cu toate acestea, înființarea unei culturi de ciuperci la scară largă, dând rezultate cu adevărat pozitive, s-a realizat abia în secolul al XX-lea.

Glosar

ACULEI (ȚEPI)
Sunt mici protuberante de forma unor ghimpi care acoperă fața inferioară a pălăriei ciupercilor din familia Hydnaceae; acești aculei sunt înveliți în himeniul format din bazidii.

ADNATE (ADERENTE)
Se numesc astfel lamele ciupercilor când aderă la picior pe toată înălțimea lor.

ALVEOLE
Sunt mici gropițe, care pot fi mai mult sau mai puțin extinse sau adânci, caracteristice pentru pălăria unor ciuperci.

ANASTOMOZATE
Se numesc astfel lamele de pe fața inferioară a pălăriei multor ciuperci, când se unesc între ele din loc în loc, formând un fel de rețea.

ANEXE (ANEXATE)
Se numesc așa lamele ciupercilor când sunt unite cu piciorul doar pe o porțiune scurtă din înălțimea lor, astfel încât par că sunt abia apropiate sau doar îl ating.

APENDICULAT
Este numele pălăriei care are un franj pe margine rămas de la vălul parțial.

APLATIZATĂ
Pălăria unei ciuperci se numește astfel când este plată (plană).

APOTECĂ
Este aparatul (corpul fructifer) al ciupercilor din clasa Ascomycetes (Discomycetes) și a lichenilor (Ascolicheni) la care himeniul este mult expus în exterior; la ciuperci apoteca este deseori foarte extinsă.

ARBORICOLE
Este vorba despre ciuperci sau alte organisme care cresc, de regulă, pe copaci, atât ca parazit, cât și ca saprofite sau epifite.

ASCĂ
Organ de dimensiuni microscopice caracteristic pentru ciupercile Ascomycete (de exemplu, zbârciogii sau trufele) care pot avea o formă globuloasă, de măciulie, alungită sau cilindrică; în interiorul acesteia sunt produși și păstrați patru sau opt spori (ascospori).

AUTOTROF
Se numesc astfel toate organismele capabile să sintetizeze zaharurile pornind de la anhidrida carbonică din mediul înconjurător și de la apa de care dispun, folosind ca energie lumina solară (fotosinteza); ciupercile nu sunt autrofe, așa cum sunt toate vegetalele verzi. Opusul termenului este heterotrof.

BAZIDIE

Este o structură unicelulare sau, mai rar, formată din câteva celule, caracterizând ciupercile Bazidiomycetae, care au la exterior între unul și patru spori (bazidiospori); are de obicei formă de măciulie, mai rar globuloasă sau alungită. Sporii se află, la extremitatea superioară a bazidiei, pe mici protuberante numite sterigme. Totalitatea bazidiilor formează himeniul.

BRUMAT

Acoperit de brumă, adică de o pojghiță subțire, asemănătoare cu o pulbere:această pojghiță poate acoperi pălăria sau piciorul unor ciuperci.

CAMPANULATĂ

Este numele pălăriei când are formă de clopot.

CARPOFOR

Este corpul (aparatul) fructifer al ciupercilor sau ciuperca așa cum se numește uzual, care poartă ascele (ascocarp) sau bazidiile (bazidiocarp) producătoare de spori.

CAUSTIC

Sucul lăptos secretat de unele ciuperci din genurile *Lactahus* și *Russula,* când are un gust care parcă arde, foarte iritant.

CLAVAT

În formă de măciucă: se numește astfel piciorul când este mai mic la vârf și se îngroașă, treptat, fără a forma un bulb, către bază.

COABITARE

Asocierea strânsă și reciproc avantajoasă între două exemplare de specii diferite, fără ca totuși să existe o interdependență directă între ele.

CONGENITAL

Se numesc astfel, de exemplu, pedunculii a două ciuperci, crescuți într-o bază comună, uniți la bază. În unele cazuri aceasta este o caracteristică a unor specii (de exemplu, *Clitocybe connata, Lyophyllum aggregatum),* în altele, este un efect teratologic *(teratologie* - știința care studiază viciile de conformație și anomaliile de structură ale organismelor vii - n. trad.).

CONIDII

Sunt sporii produși fără intervenția vreunui fenomen sexual; spori agamați sau asexuali.

COPROFILE

Ciuperci care trăiesc pe excremente.

CORP FRUCTIFER

Vezi: carpofor.

CORTINĂ

Este o pieliță fină care, la multe exemplare tinere de ciuperci, coboară de la marginea pălăriei până la partea superioară sau la mijlocul piciorului; de fapt face

parte din vălul parțial și poate fi membranos sau, de cele mai multe ori, are aspectul unor filamente mătăsoase, uneori ca o pânză de păianjen ca la unele specii din genul *Cortinarius.*

CRESTATĂ
Vezi: lobată.

CUTICULĂ
Numită uneori impropriu pieliță; este denumit astfel învelișul subțire care acoperă pălăria ciupercii.

DECURENTE
Se numesc astfel lamele când se prelungesc de-a lungul piciorului ciupercii, așa cum se întâmplă în general la speciile din genul *Lactarius,* la unele specii de *Pleurotus* etc; aceeași denumire se dă și tuburilor de la unele specii de *Polyporus* și *Boletus.*

DIHOTOMIE
Despărțire repetată în două ramuri.

DISTANȚATE
Se numesc astfel lamele ciupercilor, specificându-se totuși dacă sunt distanțate sau depărtate între ele sau, toate împreună, sunt într-o asemenea poziție față de picior, adică separate de acesta, neaderente.

ENDOPERIDIU

Strat interior al peridiului, elastic, care se rupe pentru a elibera sporii, mai subțire decât exoperidiul.

EPIGEE

Organele și organismele, deci și ciuperci, care trăiesc deasupra nivelului pământului.

ETAJERĂ

Forma unor Polyporaceae care trăiesc pe scoarța trunchiurilor de copaci; de obicei au conturul rotunjit și sunt mai subțiri la margine, apoi treptat îngroșate către punctul de prindere.

EXCENTRIC
Piciorul prins de pălărie într-un punct care nu se află în centrul acesteia.

EXOPERIDIU
Strat exterior al peridiului, care se rupe mai repede; este mai puțin elastic și mai gros decât endoperidiul.

FIBRILE (FILAMENTE)
Sunt firișoare foarte subțiri sau linii care se pot observa în direcție longitudinală pe piciorul unor ciuperci sau, deseori, în sens radial pe pălărie, așa cum se întâmplă la multe specii din genul *Russula.*

FIBROS
Piciorul unei ciuperci la care, atunci când este rupt, se observă o structură, mai mult sau mai puțin deasă, de filamente (fibrile).

FISTULOS
Se numește astfel piciorul unei ciuperci când în interiorul său se observă un spațiu gol, continuu, longitudinal.

FLOCOS
Acoperit cu un puf asemănător cu bumbacul.

FRANJURAT
Cu marginea neregulată, cu franjuri de diferite mărimi.

GERMINAȚIE
Dezvoltarea unei semințe sau a unui spor pentru a da naștere unor țesuturi noi; este datorată unei creșteri a metabolismului.

GLEBA
Este porțiunea fertilă, cea care conține sporii, la ciupercile cu corpul fructifer globulos, Gasteromicetae (genul *Lycoperdon).* Câteodată se lichefiază, ca la ciupercile din genurile *Phallus* și *Clathrus.*

GROPIȚE
Mici adâncituri, de obicei neregulate, care se observă pe piciorul unor ciuperci.

GURGUI
Proeminență, mai mult sau mai puțin, vizibilă în centrul pălăriei multor ciuperci; gurguiul este de formă conic-rotunjită și poate fi prezent și la ciupercile cu pălăria adâncită ca, de exemplu, la *Clitocybe infundibuliformis.*

HALUCINOGENE
Substanțe care, dacă sunt ingerate, produc stări de halucinație. Sindroame halucinogene pot fi provocate de ciuperci care aparțin genurilor *Psilocybe, Stropharia, Inocybe.*

HETEROTROFE
Toate organismele care sunt obligate să-și ia ca hrană substanțele necesare, așa cum se găsesc acestea în natură sau transformate în hrană de către alte organisme; este cazul ciupercilor superioare. Contrariul: autotrofe.

HIALIN
Translucid, transparent, decolorat.

HIFE
Filamente microscopice, de lungimi diferite, formate din celule lungi, așezate una după alta, cu un aspect oarecum de segmente; hifele fac parte din miceliul ciupercilor sau din corpul lor fructifer (carpoforul), acesta fiind constituit și el dintr-un sistem foarte dens de hife.

HIMENIU

Totalitatea celulelor fertile care conțin sau poartă sporii ciupercilor; poate fi format din asce (himeniu ascofor) sau din bazidii (himeniu bzidiofor). În himeniu, în afară de asce sau de bazidii, se mai pot găsi celule sterile de diferite forme.

HIPOGEE

Sunt organele sau organismele, deci și ciupercile, care trăiesc sub nivelul pământului (de exemplu, trufele),

HUMICOLE

Ciupercile care trăiesc pe sau în humus.

HUMUS

Pământ fertil provenit dintr-o lungă și complexă transformare a resturilor vegetale și animale sub acțiunea unor bacterii, ciuperci microscopice, protozoare etc.

INEL

Este cercul moale și membranos, de lățime diferită, uneori simplu (genul *Amanita),* alteori dublu (unele ciuperci de câmp din genul *Agahcus),* care se află în partea de sus a piciorului; el provine din vălul parțial care se întinde până la marginea pălăriei protejând lamele sau porii tuburilor (genul *Lepiota).*

INFUNDIBULIFORMÂ

Este numită astfel pălăria de ciupercă atunci când capătă forma unei pâlnii.

LACINII

Resturi, zdrențe mai mult sau mai puțin înguste, inegale, care persistă după ruperea exoperidiului.

LAME

Formațiuni ca niște foi, subțiri și foarte delicate, care se observă, așezate radial în jurul piciorului, sub pălăria a numeroase specii de ciuperci *(Agaricaceae);* lamele sunt acoperite de himeniul format din bazidiile care poartă sporii.

LAMELE (LAMELULE)

La ciupercile cu lame, lamelele sunt mai scurte decât lamele, astfel încât, pornind de la marginea pălăriei, se termină destul de departe de picior; deseori nu sunt mai lungi de jumătate din lungimea lamelor.

LANCEOLAT

Cu formă alungită și subțiată la extremități; uneori mai mult la una dintre acestea.

LATEX

Numit și suc sau lapte, este lichidul de o densitate variabilă, lăptos, uneori lipicios, secretat de carnea unor specii de ciuperci din genul *Lactarius,* care se numesc chiar lăptuci. Latexul poate fi dulceag sau acru, alb sau colorat în galben sau roșu.

LIBERE

Sunt unele lame care nu ajung până la picior.

LICHENI
Organisme simbiotice apărute prin asocierea dintre o ciupercă și o algă.

LOBATĂ
Pălăria unor ciuperci care este sinuoasă și cu crestături rotunjite.

MICELIU
Totalitatea filamentelor microscopice (hife) constituind prima fază de creștere a unei ciuperci; poate avea forma unei pânze de păianjen, pâslos, ca niște panglici sau cordoane. Din miceliu, în anumite condiții, ia naștere corpul fructifer, ciuperca propriu-zisă. Este numit miceliu primar acela care s-a format de la un singur spor; miceliul secundar rezultă din contopirea a două sau mai multe hife.

MICORIZĂ
Formațiune datorată hifelor care înfășoară rădăcinile foarte tinere (ectomicoriză) sau pătrund în interiorul lor (endomicoriză), înlesnind simbioza dintre ciupercă și planta gazdă căreia îi aparțin rădăcinile micorizate.

MICOZE
Toate bolile omului, animalelor și uneori ale plantelor, cauzate de ciuperci parazite.

MICROMICETE
Sunt ciupercile microscopice, de obicei parazite sau saprofite, din organismele vegetale sau animale.

MITRĂ
Denumire dată pălăriei unor ciuperci din genurile Ascomycete, Helvellaceae și Morchellaceae, pentru că seamănă bine cu o mitră papală.

MOBIL (MIȘCĂTOR)
Se numește astfel inelul ciupercilor, când acesta, la maturitate, rămâne întreg, dar se poate deplasa de-a lungul piciorului. Așa se întâmplă de obicei la buretele șerpesc (*Lepiota procera).*

MUCEGAIURI
Termen general cuprinzând ciupercile saprofite sau parazite microscopice. Fiecare specie de mucegai se poate dezvoltă în colonii întinse sau restrânse, de diferite culori, cu aspect făinos, catifelat sau ca o coajă.

NEGI
Sunt fragmentele, plate sau în relief, câteodată și ascuțite, rămase de la învelișul general (buretele pestriț - *Amanita muscaria);* negii pot avea însă și altă proveniență.

OMBILICATĂ
Pălăria unei ciuperci având în centru o gropiță asemănătoare unui ombilic (buric); de exemplu, la *Laccaria laccata.*

PALMAT
Cu o formă care amintește de palma mâinii și de degete.

PARAZITĂ
Este numită astfel specia care trăiește pe seama altei ciuperci sau altui organism, vegetal sau animal, provocându-i daune și, deseori, moartea.

PATOGEN
Organism care provoacă boli altor ființe vii.

PÂSLOS
Se numește astfel partea unei ciuperci acoperită de peri scurți care au aspectul unui strat de pâslă.

PĂLĂRIE
Numită și pileu, este partea de sus, lărgită, a ciupercilor superioare; pe fața inferioară pot exista lame (agaricacee), pori (bureți) sau aculei (hidnacee), iar în centru, excentric sau lateral, se prinde un picior, stipite sau peduncul. Forma pălăriei este diferită; în cazul zbârciogilor din genul *Morchella* ea se numește mitră, pentru că are această formă caracteristică.

PERIDIU
Învelișul în care se află țesutul sporigen, iar la maturitate conține sporii la speciile de gasteromicete.

PICIOR
Este așa-numită „tulpină" a ciupercilor, adică partea lor axială, care se prinde sub pălărie, central, excentric sau lateral; poate avea forme diferite și caracteristici proprii ca: rețea, granulație, puf etc. Mai este numit și stipite sau peduncul.

PORI
Sunt orificiile tuburilor la Polyporaceae și la Boletaceae; porii pot fi foarte mici sau abia vizibili, rotunzi, unghiulari sau alungiți, de o culoare care variază de la alb la galben, brun sau măsliniu.

PRESAT
Strâns, foarte apropiat.

RADICULAR
Este caracteristica piciorului unei ciuperci atunci când el crește în pământ, continuând deseori cu un șir de hife (de exemplu, la *Hebeloma radicosum).*

RĂSFRÂNTĂ
Marginea pălăriei atunci când este răsucită către interior, adică spre lame sau spre pori.

REȚEA (RETICUL)
Aspect de rețea, cu ochiuri mai mici sau mai mari (deseori foarte mici, mai ales la exemplarele tinere) și cu o culoare variabilă între alb și galben, roșu și brun.

RIZOMORFĂ
Mănunchi lung de hife (caracteristic pentru ciupercile superioare), în formă de cordon sau de panglică, foarte dens, capabil să rămână timp îndelungat în condiții de viață latentă și să reia oricând, în condiții propice, producerea de miceliu și de corpuri fructifere. Rizomorfele se dezvoltă în pământul bogat în humus, pe frunzele moarte, pe cioturi, pe scoarța copacilor și, în general, pe lemnul uscat.

SAPROFITĂ
Ciuperca sau alt organism care crește pe plante sau animale moarte sau pe unele dintre părțile acestora; așa sunt, de exemplu, ciupercile care trăiesc pe lemn.

SCOARȚĂ (CIUPERCI DE SCOARȚĂ)
Sunt numite astfel speciile care trăiesc fixate pe scoarța trunchiurilor de copaci, având formă de etajeră, copită de cal sau de ciupercă normală.

SCOICĂ (FORMĂ DE)
Pălăria unei ciuperci având forma cochiliei unei scoici, cu piciorul prins excentric sau lateral; exemplu tipic este Urechiușa *(Pleurotus ostreatus).*

SESILĂ
Ciupercă la care lipsește piciorul.

SIMBIOTICĂ
Este ciuperca sau orice alt organism vegetal sau animal, care trăiește în simbioză cu una sau mai multe ființe vii.

SIMBIOZĂ
Asocierea și conviețuirea a două organisme aparținând unor specii diferite, între care se stabilesc legături foarte strânse: sunt simbiotice, de exemplu, ciupercile micorizice. În cazul în care simbioza este în avantajul ambelor organisme, ea se numește reciprocă. Este, însă, antagonică, atunci când este în detrimentul unuia sau altuia dintre aceste organisme simbiotice: într-un asemenea caz apare noțiunea de parazitism.

SINUATE
Lamele care prezintă o adâncitură înainte de a se uni cu piciorul.

SOLZOASĂ
Suprafața acoperită de solzi de dimensiuni variabile și distincți, liberi sau ca o mătreață.

SPOR
Termen generic prin care se denumește celula sexuală originară (cele cu origine sexuală se numesc conidii) aptă să germineze și să reproducă un organism - în cazul nostru o ciupercă - asemănător cu cel care a produs-o. Sporii se află în asce la Ascomycetae și în bazidii la Basidiomyceteae. Pot avea forme diferite, globuloși sau alungiți, continui sau cu segmente. Ciupercile cu lame din clasa Basidiomycetes pot fi împărțite pe baza culorii sporilor sau mai bine zis a sporului, sau a totalității sporilor adunați când cad de pe lamele pălăriei. După acest criteriu

ciupercile se vor împărți în Leucospore (cu spori albi), Rodospore (cu spori roz sau roșii), Ocrospore (cu spori galbeni, ocru, bruni), Iantinospore (cu spori violacei), Melanospore (cu spori negri).

STIPITATĂ

Se numește astfel ciuperca al cărui corp fructifer (pălărie) este susținut de picior, sau stipite.

STRIURI

Linii foarte fine cu aspect mătăsos care, dispuse radial, sunt caracteristice pentru pălăria multor ciuperci, în special din genul *Russula, Tricholoma* și *Cortinarius.*

SUBSTRAT

Suprafața pe care crește și din care se hrănește o ciupercă.

SUBȚIAT (ATENUAT)

Este numit astfel piciorul unor ciuperci atunci când, chiar dacă are o secțiune rotundă, nu este perfect cilindric, ci subțiat la una dintre extremități.

TAL

În sens larg, corpul vegetativ al plantelor criptogame pluricelulare; este lipsit de rădăcină, tulpină, frunze și muguri în sens propriu și nu are vase conducătoare. Se întâlnește și la ciuperci.

TĂRCAT

Piciorul și pălăria, când culoarea lor nu este uniformă ci cu pete, bălțată.

TERMOLABIL

Este o caracteristică a substanțelor otrăvitoare conținute de ciuperci care, printr-o fierbere la cel puțin 60° C, își pierd total sau în mare parte proprietățile toxice.

TERMOSTABIL

Este o caracteristică a substanțelor otrăvitoare conținute de ciuperci care nu-și pierd proprietățile toxice chiar dacă sunt supuse la temperaturi peste 60°C.

TUBERCULAT

Aspectul pe care îl are marginea pălăriei unor ciuperci, ca băloșelul *(Russula foetens),* care, pe lângă striații, are șiruri de mici protuberante sau tuberculi; termenul se folosește și pentru alte părți ale ciupercilor.

TUBURI

Tuburi subțiri caracteristice unor ciuperci numite chiar „cu tuburi" (Boletaceae și Polyporaceae); tuburile sunt dispuse alături unul de altul, vertical, alcătuind partea inferioară a pălăriei respectivelor ciuperci; pereții lor interiori sunt acoperiți de himeniu, iar orificiul de la capătul liber se numește por.

UTRIFORM

Corp fructifer, picior sau cavitate în formă de sac, burduf.

VOAL (ÎNVELIŞ) GENERAL

Este învelişul membranos şi moale care, la unele specii de ciuperci, îmbracă, înainte de maturitate, tot corpul şi care, prin creşterea acestuia, se sfâşie formând volva (de exemplu, buretele-viperei - *Amanita phalloides).* Pe măsura dezvoltării ciupercii, resturi din acest înveliş pot rămâne ca solzi sau negi pe pălărie (ca la multe amanite).

VOAL (ÎNVELIŞ) PARŢIAL

Este membrana moale care, la multe exemplare tinere, care au volvă, porneşte de la marginea pălăriei şi acoperă, protejându-le lamele (crăiţa - *Amanita caesarea);* se numeşte înveliş marginal acela care, în lipsa învelişului total sau a cortinei, protejează porii tuburilor (untoasa cu inel - *Suillus elegans),* unindu-se în jurul piciorului; pe măsură ce ciuperca se dezvoltă, acest înveliş, ca şi cortina, se rupe, rămânând inelul şi, câteodată, resturi pe marginea pălăriei.

VOLVĂ

Este învelişul membranos moale, în general alb, sub formă de cupă, răsucit ca o pâlnie, sau tubular, care conţine piciorul unor ciuperci (de exemplu unele specii din genurile *Amanita* şi *Volvariella);* volva este ceea ce rămâne din învelişul general.

Indice pentru denumiri științifice

Cifrele în negru indică paginile unde ciuperca este prezentată într-o fișă separată.
Cifrele obișnuite se referă la specii asemănătoare sau la sinonime.

Acetabula vulgaris 278
Agaricus abruptibulbus **180**
Agaricus acris 122
Agaricus aeruginosus 189
Agaricus amarus 122
Agaricus arvensis **181**, 184
Agaricus augustus **182**
Agaricus aurantiacus 51, 105
Agaricus aurantium 45
Agaricus bisporus **183**
Agaricus blennius 118
Agaricus bulbosus vernus 59
Agaricus caesareus 45
Agaricus campestris 183
Agaricus camphoratus 118
Agaricus candicans 176
Agaricus cardarella 145
Agaricus cariophilus 102
Agaricus citrinus 46
Agaricus clypeatus 153
Agaricus crustuiiniformis 157
Agaricus deliciosus 120
Agaricus excoriatus 64
Agaricus fascicularis 186
Agaricus fertilis 153
Agaricus fusipes 94
Agaricus geotropus 83
Agaricus glutinosus 199
Agaricus grammocephalus 96
Agaricus haemorrhoidahus **180**
Agaricus jacobinus 179
Agaricus laccatus 87
Agaricus listeri 125
Agaricus lividus 153
Agaricus maculatus 52
Agaricus mesophaeus 159
Agaricus mucidus 106
Agaricus muscarius 51
Agaricus naucinus 63
Agaricus nigripes 97
Agaricus nudus 99
Agaricus olivaceoalbus 114
Agaricus oreades 102
Agaricus ostreatus 146
Agaricus pantherinus 52
Agaricus piperatus 122
Agaricus platyphyllus 96
Agaricus porcellanus 193
Agaricus praecox 176
Agaricus procerus 67
Agaricus purpurascens 115
Agaricus rhacodes 68
Agaricus rubens 53
Agaricus rufus 123
Agaricus semiglobatus 188
Agaricus sepium 153
Agaricus silvaticus 180
Agaricus silvicola 55, **184**
Agaricus sinuatus 153
Agaricus soiitarius 56
Agaricus spissus 57
Agaricus stercorarius 188
Agaricus subdulcis 128
Agaricus sublateritium 187
Agaricus sulphureus 72
Agaricus tigrinus 148
Agaricus tiphoides 193
Agaricus torminosus 126
Agaricus vellereus 125
Agaricus velutinus 195
Agaricus velutipes 97
Agaricus viridulus 189
Agaricus volemus 124
Agaricus xantohadermus **184**
Agrocybe aegerita 175
Agrocybe arvalis 176
Agrocybe *cylindracea* **175**
Agrocabe dura 176
Agrocybe paludosa 176
Agrocybe praecox 176
/\grocyfoe *semiorbicularis* 176
Albatrellus ovinus 242, **245**
Albatrellus pes-caprae 244
Aieuria aurantia **282**
Amanita ampla 57
Amanita aspera 60
Amanita aureola 45,51
Amanita boudieri 56
Amanita caesarea **44-45,** 51
Amanita cinerea 57
Amanita citrina 46
Amanita echinocephala **47**
Amanita eliae 60
Amanita excelsa **47**
Amanita gemmata 48
Amanita junquillea **48**
Amanita mappa 46
Amanita muscaria 45, **50-51**, 78
Amanita ovoidea 49, 55, 56
Amanita pantherina 47, 48, **52,** 53, 57, 60
Amanita phalloides 46,49, **54-55,** 58, 59, 80
Amanita plumbea 58
Amanita porphyria 46, 60
Amanita rubens 53
Amanita rubescens 52, **53**

Amanita solitaria **56**
Amanita spissa 52, **57**
Amanita vaginata **58**
Amanita verna 49, **59,** 63
Amanita viridis 134
Amanita virosa **60,** 63
Amanitopsis vaginata 58
Armillaria caligata 70
Armillaria matsutake 70
Armillaria mellea **88-89,** 90, 97, 170, 172, 186
Armillaria mucida 106
Armillaria tabescens 89, **90**
Armillariella mellea 89
Astraeus hygrometricus **258**
Auricularia auricula-judae **256**
Auriscalpium vulgare **227**

Bjerkandera adusta 245
Bolbitius vitellinus **174**
Boletinus cavipes **217**
Boletus aereus **204,** 226
Boletus aeruginascens 221
Boletus aestivalis 214
Boletus albidus **205,** 215
Boletus amarellus 210
Boletus annulatus 225
Boletus aurantiacus 219
Boletus badius 222
Boletus calopus **206,** 215
Boletus castaneus 218
Boletus cavipes 217
Boletus chrysenteron **205,** 216
Boletus circinatus 224
Boletus collinitus 224
Boletus communis 216
Boletus cyanescens 218
Boletus edulis **202-203,** 222, 226
Boletus elegans 223
Boletus erythropus **207,** 208
Boletus felleus 226
Boletus ferrugineus 205, 216
Boletus flavus 223
Boletus granulatus 224
Boletus griseus 220
Boletus hepaticus 240
Boletus luridus 206, 207, **208**
Boletus luteus 225
Boletus pachypus 206
Boletus paradoxus 179
Boletus parasiticus **210**
Boletus pinicola **209**
Boletus piperatus **210**
Boletus porphyrosporus 221
Boletus pulchellus 223
Boletus pulverulentus **211**
Boletus purpureus **212**
Boletus queletii 208
Boletus regius 213
Boletus reticulatus **214**
Boletus rubeolarius 208
Boletus rufus 219
Boletus satanas 206, 212, **215**
Boletus satanoides 215
Boletus scaber 220
Boletus subtomentosus **216**
Boletus viscidus 221
Bovista nigrescens 263
Bovista plumbea **263**

Calocera viscosa **254**
Calvatia excipuliformis 263
Calvatia gigantea 260
Calvatia utriformis 264
Cantharellus aurantiacus 105
Cantharellus cibarius 105, **228**
Cantharellus clavatus 231
Cantharellus cornucopioides **229**
Cantharellus friesii 228
Cantharellus infundibuliformis **230**
Cantharellus lutescens **230,** 231
Cantharellus tubaeforms 230, **231**
Choiromyces meandriformis 280
Clathrus cancellatus **269**
Clathrus ruber 269
Clavaria botrytis 234
Clavaria crispa 252
Clavaria flava 235
Clavaria pistillaris 232
Clavariadelphus ligula 232
Clavariadelphus pistillaris **232**
Clavulina amethystina **232**
Clavulina cristata 233
Clavulina rugosa **233**
Clavulinopsis corniculata **233**
Clavulinopsis fusiformis 233
Clitocybe aurantiaca 105, 177
Clitocybe cerussata **81**
Clitocybe cinerascens 91
Clitocybe connata 81
Clitocybe dealbata 81, **82**
Clitocybe flaccida 98
Clitocybe geotropa **83**
Clitocybe infundibuliformis **84**
Clitocybe inversa 98
Clitocybe laccata 87
Clitocybe mellea 89
Clitocybe nebularis **85**
Clitocybe odora **83**
Clitocybe olearia 177
Clitocybe rivulosa 81
Clitocybe splendens 98
Clitocybe squamulosa 84
Clitocybe tabescens 90
Clitocybe vermicularis 84
Clitopilus prunulus **81**, 82
Coelopus cyanescens 218
Collybia acervata **92**
Collybia butyracea **93**
Collybia confluens **95**
Collybia dryophila 92
Collybia fusipes **94**
Collybia leucocephala 95
Collybia longipes 106

Collybia maculata **95**
Collybia platyphylla **96**
Collybia rădicata 106
Collybia tenacella **96**
Collybia velutipes 94, **97,** 106
Coprinus atramentarius **192**
Coprinus comatus **193**
Coprinus disseminatus **194**
Coprinus ovatus 193
Coprinus picaceus **195**
Cordyceps militaris **270**
Coriolus pubescens 248
Coriolus versiscolor **245**
Cortinarius anomalus **167**
Cortinarius armillatus **167**
Cortinarius berkeleyi 161
Cortinarius bolaris 160, **162**
Cortinarius camphoratus 165, **167**
Cortinarius cinnamomeus 1**67**
Cortinarius collinitus **168**
Cortinarius cumatilis **162**
Cortinarius elegantior **163**
Cortinarius fulgens 163
Cortinarius fulminoides 161
Cortinarius largus 164, **168**
Cortinarius multiformis **163**
Cortinarius nemorensis 161
Cortinarius orellanus **160,** 161
Cortinarius praestans iM, 162
Cortinarius purpurascens **164**
Cortinarius rubicundus 162
Cortinarius rutilans 160
Cortinarius sanguineus 160, **164**
Cortinarius scaurus 164
Cortinarius semisanguineus **168**
Cortinarius speciosissimus 160
Cortinarius traganus **165**
Cortinarius trivialis **168**
Cortinarius varius **165**
Cortinarius violaceus 99, **166**
Craterellus cornucopioides 229
Crucibulum laeve **265,** 266
Crucibulum vulgare 265
Cyathus olla **266**
Cyatus striatus **265, 266**
Cystoderma amianthinum **61**
Cystoderma aureum 173
Cystoderma carcharias **61**
Cystoderma granulosum 61

Daedalea quercina **246**
Daldinia concentrica **270**
Disciotis venosa 278

Entoloma aprile 153
Entoloma bloxami 153
Entoloma clypeatum **153**
Entoloma fertile 153
Entoloma lividum 85, **153**
Entoloma nidorosum 154
Entoloma rhodopolium **154**
Entoloma sinuatum 153

Fistulina buglossoides 240
Fistulina hepatica **240**
Flammulina velutipes 97
Fomes *fomentarius* 239, **246**
Fomes marginatus 241

Galerina mutabilis 89, **172**
Ganoderma adspersum 247
Ganoderma applanatum **241**
Ganoderma lucidum **241**
Geastrum fimbriatum **259**
Geastrum fornicatum 259
Geastrum mirabilis 259
Geastrum quadrifidum 259
Geastrum rufescens 259
Geastrum sessile 259
Geophila aeruginosa 189
Geophgila coronilla 190
Gomphidius glutinosus **199**
Gomphidius helveticus **200**
Gomphidius roseus **200,** 201
Gomphidius rutilus 201
Gomphidius viscidus 200, **201**
Gomphus glutinosus 199
Gri/b/a *frondosa* **247,** 249
Grffo/a *umbellata* 244
Guepinia helvelloides 254
Guepinia rufa **254**
Gymnopilus junonius **172**
Gymnopilus spectabilis 172
Gyrocephalus rufus 254
Gyromitra esculenta 27'4
Gyromitra gigas 274
Gyromitra infula 276
Gyroporus castaneus **218**
Gyroporus cyanescens **218**

Hebeloma crustuliniforme **157,** 159
Hebeloma mesophaeum **159**
Hebeloma radicosum **158**
Hebeloma sinapizans **159**
Hebeloma testaceum 159
Helvella acetabulum 278
Helvella crispa **276**
Helvella elastica 277
Helvella lacunosa **277**
Helvella ramosa 252
Heterobasidion annosum **247**
Hirneola auricula-judae 256
Humana hemisphaerica **283**
Hydnum auriscalpium 227
Hydnum imbricatum 237
Hydnum repandum **236**
Hygrocybe coccinea 109, **110**
Hygrocybe conica **107**
Hygrocybe intermedia 109
Hygrocybe laeta **110**
Hygrocybe miniata **107,** 109
Hygrocybe nigrescens 107, **110**
Hygrocybe psittacina 1**08**
Hygrocybe punicea **109**
Hygrocybe turunda **110**

Hygrophoropsis aurantiaca **105**
Hygrophorus agathosmus **111**
Hygrophorus camarophyllus **117**
Hygrophorus caprinus 113
Hygrophorus chrysodon **112**
Hygrophorus conicus 107
Hygrophorus cossus 102
Hygrophorus eburneus 112, **117**
Hygrophorus hypothejus **117**
Hygrophorus leucophaeus **114**
Hygrophorus marzuolus **113**
Hygrophorus miniatus 107
Hygrophorus niveus 116
Hygrophorus olivaceoalbus **114**
Hygrophorus poătarum **115**
Hygrophorus psittacinus 108
Hygrophorus pudorinus **115**
Hygrophorus puniceus 109
Hygrophorus russula **116**
Hygrophorus virgineus **116**
Hymenochaete fulginosa 238
Hymenochaete rubiginosa **238**
Hypholoma capnoides **185,** 186
Hypholoma fasciculare 89, 97, **186,** 187
Hypholoma hydrophilum 198
Hypholoma sublateritium 185, **187**
Hypholoma velutinum 195
Hypodrys hepaticus 240
Hypophyllum pellitum 56

Inocybe cincinnata 157
Inocybe fastigiata 156
Inocybe lacera **157**
Inocybe lateraria 156
Inocybe maculata **156**
Inocybe patouillardi **156**
Inocybe repanda 156
Inonotus hispidus **238**
Ixocomus elegans 223
Ixocomus granulatus 224
Ixocomus luteus 225

Laccaria amethystina **86**
Laccaria laccata **87**
Lacrymaria lacrymabunda 195
Lacrymaria pyrotrichia 195
Lacrymaria velutina **195**
Lactarius aurantiacus 123
Lactarius blennius **118**
Lactarius camphoratus **118**
Lactarius ciliciodes 126
Lactarius controversus 122, **128**
Lactarius crhysorrheus **119**
Lactarius deliciosus **120,** 125, 129
Lactarius deterrimus 120, **129**
Lactarius fluens 118
Lactarius fuliginosus **121**
Lactarius lactifluus 124
Lactarius lignyotus 121, **129**
Lactarius listeri 125
Lactarius mitissimus **129**
Lactarius picinus **121**
Lactarius piperatus **122,** 125, 128, 137
Lactarius porninsis **123**
Lactarius repraesentaneus 124
Lactarius resimus 124
Lactarius rufus **123**
Lactarius salmonicolor 120
Lactarius sanguifluus 120, **125**
Lactarius scrobiculatus **124**
Lactarius subdulcis **128**
Lactarius torminosus **126**
Lactarius turpis **129**
Lactarius uvidus 1**27**
Lactarius vellereus 122, **125,** 137
Lactarius violascens 127
Lactarius viridis 118
Lactarius volemus **124**
Laetiporus sulphureus **248**
Langermannia gigantea **260**
Leccinum aurantiacum **219**
Leccinum carpini **220**
Leccinum duriusculum 220
Leccinum griseum 220
Leccinum rufum 219
Leccinum scabrum 220
Leccinum vulpinum 219
Lentinellus cochleatus **227**
Lentinus cochleatus 227
Lentinus cyathiformis **147**
Lentinus lepideus **147**
Lentinus tigrinus **148**
Lenzites betulina **248**
Lenzites quercina 246
Lepiota acutesquamosa **62**
Lepiota americana 69
Lepiota badhami **69**
Lepiota cristata **65**
Lepiota excoriata **64**
Lepiota helveola **64**
Lepiota hystrix 62
Lepiota ieucothites 63
Lepiota mastoidea 64, **69**
Lepiota naucina **63**
Lepiota parvis 63
Lepiota procera **66-67,** 69
Lepiota pudica 63
Lepiota puellaris **69**
Lepiota rhacodes 67, **68**
Lepiota rhacodes var. hortensis 68
Lepista inversa **98**
Lepista irina **98**
Lepista nebularis 85
Lepista nuda **99**
Lepista pyranaea 173
Leptonia incana **154**
Leptonia polita 154
Leptopodia atra 277
Leptopodia elastica **227**
Leucocoprinus procerus 67
Leucopaxillus giganteus 83
Limacium chrysodon 112
Limacium glutiniferum 115
Limacium marzuolus 113

Lycoperdon coelatum 264
Lycoperdon echinatum **262**
Lycoperdon gemmatum 261
Lycoperdon giganteum 260
Lycoperdon maximum 260
Lycoperdon perlatum **261**, 262
Lycoperdon piriforme 261, **262**
Lycoperdon saccatum **263**
Lyophyllum aggregatum **91**
Lyophyllum decastes 91
Lysurus gardneri **269**

Macrolepiota procera 67
Macrolepiota rhacodes 68
Marasmius alliaceus **100**
Marasmius androsaceus **100**
Marasmius brassicolensis 101
Marasmius confiuens 95
Marasmius foetens **101**
Marasmius graminum 100
Marasmius oreades **102**
Marasmius perforans 100
Marasmius rotuia 100, **101**
Marasmius scordonius 100
Melanoleuca grammopodia **90**
Melanopus squamosa 243
Melastiza chateri 282
Meripilus giganteus **249**
Micromphale foetidum 101
Morchela conica **271**
Morchella crassipes **271**, 273
Morchella esculenta **272**
Morchella rotunda 272, **273**
Mucidula mucida 106
Mucidula rădicata 106
Mutinus caninus **267**
Mutinus elegans 267
Mycena alcalina 1**03**
Mycena înclinată 1**03**
Mycena oortiana 103
Mycena polygramma **105**
Mycena pura 87, **104**
Mixocybe radicosa 158

Nectria cinnabarina **270**
Nematoloma fasciculare 186
Nematoloma sublateritium 187
Nevrophyllum clavatum **231**
Nolanea hirtipes **155**
Nolanea mammosa 155
Nolanea staurospora 1**55**

Omphalia campanella **86**
Omphalia fibula 86
Omphalotus olarius **177**
Ofctea *cochleata* 279
Otidea onotica **279**
Oudemansiella mucida **106**
Oudemansiella rădicata **106**

Panaeolina foenisecii 1**96**
Panaeolus acuminatus 197
Panaeolus foenisecii 196
Panaeolus papilionaceus **196**
Panaeolus semiovatus 197
Panaeolus sphinctrinus **197**
Panaeolus subbalteatus 197
Panus tigrinus 148
Panus torulosus 1**47**
Paxillus atrotomentosus **179**
Paxillus involutus **178**
Paxillus paradoxus 179
Paxina acetabulum **278**
Peziza acetabulum 278
Peziza aurantia 282
Peziza badia **279**
Phaeolepiota aurea 1**73**
Phaeolus schweinitzii **239**
Phallus hadriani 268
Phallus impudicus **268**
Phellinus igniarius **239**
Pholiota aegerita 175, 186
Pholiota aurea 173
Pholiota caperata 170, 171
Pholiota carbonaria 158
Pholiota comosa 169
Pholiota destruens **169**
Pholiota flammans **171**
Pholiota mutabilis 97, 172
Pholiota praecox 176
Pholiota radicosa 158
Pholiota semiorbicularis 176
Pholiota spectabilis 172
Pholiota squarrosa **170,** 171
Phylacteria palmata 253
Phylloporus rhodoxanthus **179**
Physomitra esculenta 274
Pleurotus columbinus 146
Pleurotus cornucopiae **145**
Pleurotus eryngii **145**
Pleurotus fuscus 145
Pleurotus olearius 177
Pleurotus ostreatus **146**
Pluteus atricapillus 149
Pluteus cervinus **149,** 150
Pluteus patricius 149, **150**
Pluteus pellitus 149, **150**
Polypilus sulphureum 248
Polypilus umbellatus 244
Polyporus confiuens **242**
Polyporus fomentarius 246
Polyporus frondosus 247
Polyporus leucomelas **242**
Polyporus montanus 249
Polyporus ovinus 245
Polyporus pallidus 243
Polyporus pes-caprae **244**
Polyporus scobinacaeus 244
Polyporus squamosus **243**
Polyporus sulphureus 248
Polyporus umbellatus **244,** 247
Porphyrellus porphyrosporus **221**
Porphyrellus pseudoscaber 221
Pratella cretacea 184
Psalliota arvensis 181

Psalliota augusta 182
Psalliota bispora 183
Psalliota cretacea 184
Psalliota haemorrhoidaria 180
Psalliota silvicola 184
Psalliota xanthoderma 184
Psathyrella disseminata 194
Psathyrella hydrophila **198**
Pseudocoprinus disseminatus 194
Pseudohiatula tenacella 96
Pseudohydnum gelatinosum **255**
Pseudotrametes gibbosa **250**
Pilocybe semilanceata **188**

Ramaria aurea 235
Ramaria botrytis **234**
Ramaria flava **235**
Ramaria pallida 234
Rhodocybe truncata 98
Rhodopaxillus irinum 98
Rhodopaxillus nudus 99
Rhodophyllus clypeatus 153
Rhodophyllus incanus 154
Rhodophyllus sinuatus 153
Rhodophyllus staurosporus 155
Rhodosporus prunulus 81
Ripartites metrodii **173**
Rozites caperata **171**
Russula aeruginea **130,** 134
Russula albonigra 131
Russula alutacea **131,** 140
Russula atropurpurea **143**
Russula aurata **132**
Russula coerulea **133**
Russula consobrina 139
Russula cyanoxantha 130, **134**
Russula decolorans **136**
Russula delica **137**
Russula emetica 132, **135,** 142, 143
Russula farinipes 141
Russula fellea **138**
Russula foetens **139**
Russula fragillis 135
Russula grisea 134
Russula integra **140**
Russula lepida **136**
Russula luțea 138
Russula mustelina **139**
Russula nigricans **131**
Russula nitida 141
Russula opchroleuca **144**
Russula olivacea 131, **133**
Russula paludosa 136, **144**
Russula pectinata **141**
Russula puellaris **141**
Russula queletii **142,** 143
Russula sanguinea **142**
Russula sardonia 142, **143**
Russula sororia 141
Russula turci **144**
Russula vesca **138**
Russula violeipes **144**
Russula virescens 55, **130**
Russula xerampelina **137**

Sarcodon badium 237
Sarcodon imbricatum **237**
Sarcoscypha coccinea **282**
Schizophyllum commune **251**
Scleroderma areolatum 257
Scleroderma aurantium 257
Scleroderma citrinum **257**
Scleroderma verrucosum **257**
Scleroderma vulgare 257
Scutellinia scutellata **283**
Sparassis crispa **252**
Sparassis laminosa 252
Sphaerobulus stellatus **258**
Stereum hirsutum **253**
Stropharia aeruginosa **189**
Stropharia coronilla **190**
Stropharia ferrii **191**
Stropharia rugoso-annulata 191
Stropharia semiglobata **188**
Suillus aeruginascens **221**
Suillus badius **222**
Suillus elegans **223**
Suillus granulatus **224**
Suillus grevillei 223
Suillus luteus **225**

Thelephora palmata **253**
Trametes betulina 248
Trametes quercina 246
Trametes suaveolens **250**
Trametes versicolor 245
Tremella auricula 256
Tremella mesenterica **255**
Tremellodon gelatinosum 255
Tricholoma album **70**
Tricholoma aurantum 55
Tricholoma caligatum **70**
Tricholoma cnista **75,** 90
Tricholoma colossus **71**
Tricholoma columbetta **75**
Tricholoma equestre 72, **73,** 80
Tricholoma gambosum **73,** 75
Tricholoma groanense 79
Tricholoma irinus 98
Tricholoma lascivum 70
Tricholoma nudum 99
Tricholoma pardinum **76,** 79
Tricholoma populinum **77**
Tricholoma portentosum 55, **74,** 80
Tricholoma pseudoalbum 70
Tricholoma rutilans **78**
Tricholoma saponaceum **73**
Tricholoma sejunctum 55,74, **80**
Tricholoma sulphureum **72**
Tricholoma terreum 76, **79**
Tricholoma tigrinum 76
Tricholoma ustale 80
Tricholoma vaccinum **80**
Tricholomopsis platyphylla 96
Tricholomopsis rutilans 78
Tuber aestivum **281**
Tuber album 280
Tuber brumale 281

Tuber griseum 280
Tuber magnatum **280**
Tuber melanosporum **281**
Tuber nigrum 281
Tubiporus calopus 206
Tubiporus edulis 203, 209
Tubiporus erythropus 207
Tylopilus felleus 203, 204, 209, 214, 226

Ungulina fomentaria 246

Verpa conica **275**
Verpa digitaliformis **275**
Viridis odora 83
Volvariella bombycina 151
Volvariella gloiocephala 151
Volvariella speciosa 152
Volvariella bombycina 1**51**
Volvariella gloiocephala **151**
Volvariella loveiana **152**
Volvariella speciosa 1**52**
Volvariella surrecta 152

Xerocomus badius 222
Xerocomus chrysenteron 205
Xerocomus parasiticus 210
Xerocomus piperatus 210
Xerocomus *pulverulentus* 211
Xerocomus subtomentosus 216
Xeromphalina campanella 86
Xylaria hypoxilon **270**

Indice pentru denumiri populare românești

Babița-oilor 245, 296
Barba-țapului 237
Bălușca-molidului 199
Bălușca purpurie 200, 201
Beșica porcului 260
Bureciorii 100, 102
Bureciorul rozaceu 104
Buretele aricilor 262
Buretele bălos 112, 117, 139
Buretele-călărețului 72, 73, 80, 293
Buretele-cerbilor 257
Buretele cu perucă 193
Buretele de cerneală 192
Buretele de lămâie 46
Buretele de mai 73, 75
Buretele de mușchi 81
Buretele de spin 134
Buretele domnesc 44
Buretele-iepurilor264, 287
Buretele iute 122, 137
Buretele-melcului 111
Buretele-oilor 242
Buretele-panterei 52, 47, 53
Buretele pestriț 50
Buretele portocaliu 105
Buretele primăvăratic 49, 59
Buretele pucios 268
Buretele roșu brobonat 52, 53
Buretele roșu de stejar 212
Buretele șerpesc 287
Buretele șerpesc șofraniu 67, 68, 290
Buretele tomnatic 60
Buretele-vacii 128
Buretele-viperei 49, 54
Buretele-vrăjitoarei 206, 207, 208
Bureții de mesteacăn 167, 220
Bureții flocoși 126
Bureții galbeni 228
Bureții gălbiori 129
Bureții iepurești 244
Bureții melcești 112, 117
Bureții porcești 178
Bureții solzoși 170
Bureții vinețiii 99
Buza-caprei 216
Cașul-ciorii 261
Cenușăreasa 85, 152
Champignon 183, 287, 290, 291, 294
Champignonul de câmp 287, 293
Champignonul-oilor 184
Ciuciuleții 272
Ciuperca-cerbilor 149
Ciuperca-cețurilor 85
Ciuperca de bălegar 183
Ciuperca de câmp 181, 184, 300
Ciuperca de gelatină 290
Ciuperca de pădure 184
Ciuperca papagal 108
Ciuperca fără inel 58
Ciuperca-pieptănușului 153
Ciuperca plângătoare 157, 159
Ciuperca-plopului 77, 175
Ciuperca-șoarecelui 76, 79
Ciuperca-ulmului 97

Ciuperca umbrelă 67
Cocârlele 100
Crăițele 287
Creasta-cocoșului 235, 252
Crețușca 252
Fierea-pământului 281
Flocoșelul 236
Foalele-vacii 247
Gălbenița 72
Gălbiorii 105,228,287,294,231
Gheba cărămizie 185, 187
Gheba-ciobanilor 97, 172
Gheba de pășune 64
Gheba pucioasă 97, 186
Ghebele 88, 97, 186,287,296
Ghebele de luncă 102
Ghebele de pădure 106
Ghebele de stejar 94
Ghebele tomnatice 94, 97, 106
Ghioaga-iepurilor 263
Gogoașa 287, 297
Hălimașul 97
Hreanul pădurii 165
Hribii 202, 209, 287, 290, 291, 292, 295, 296
Hribul albastru 218
Hribul castaniu 218
Hribul domnesc 213
Hribul-dracului 206, 212, 215
Hribul-mistrețului 206, 207, 208
Hribul murg 222
Hribul de mușchi 205
Hribul pucios 204
Hribul-văcarului 200
Hribul țigănesc 206, 215
Hulubița aurie 132
Iasca 239, 246
Lăptuca dulce 124, 129
Lăptuca galbenă 123
Lăptuca sângerie 122, 128
Limba-boului 240, 286
Mânătarca 209, 214,290
Mânătarca pietroasă 202
Melcișorii 117
Muscărița 78
Nicorețiі 82
Nicoreața 227
Opinticii 97, 120, 234, 235
Pălăria-șarpelui 66, 292
Păhăruțele 278
Păstrăvii de fag 146
Pâinea-pământului 138
Pâinișoarele 131, 140
Pâinișoara-cucului 140
Pâinișoara-oilor 136
Pâlnia brumată 87
Pâlnioara 84
Perele-cerbilor 262
Pilugelele 232
Pita lui Dumnezeu 120
Pita-vacii 200
Pitarca 220
Pitoașca 224
Popinicii 97, 149, 172
Porceasca 179
Porumbițele 75
Prăhăița neagră 263
Rămurelele 234
Râșcovul de brad 120
Râșcovul brun 121
Râșcovul pâslos 125, 137
Râșcovul roșu 123
Râșcovul verzui 118
Roșcovanele 78
Scrumbia-pădurii 137
Scufița-caprei 171
Scutul-pieptănușului 153
Stejărița 92
Trâmbița-piticilor 145, 229
Trompeta-căprioarei 230, 231
Trufa cenușie 280, 290, 299
Trufa vărатică 281
Trufele de iarnă 281
Turta-vacii 225
Untoasa cu inel 223, 287
Untoasa piperată 210
Urechea-nucului 243
Urechiușele 256
Urechiușa bârligată 279
Usturoiașii 100
Văcuțe 200, 225
Vinețica cenușie 134
Vinețica-ciobanului 138
Vinețica-focului 135, 142, 143
Vinețica lăptoasă 137
Vinețica negricioasă 131
Vinețica pestriță 55. 130
Vinețica-porcului 130, 134
Vinețica-porumbeilor 134
Violetele 99
Zbârciogii 294
Zbârciogul corcit 275
Zbârciogul creț 276
Zbârciogul gras 274
Zbârciogul negru 277
Zbârciogul rotund 273
Zbârciogul țuguiat 271
Zbârciogul uriaș 274
Zburătoarea cenușie 263

GHID COMPLET ALL

Un ghid complet pentru cunoașterea
și identificarea celor mai cunoscute
specii de ciuperci

•

peste 400 de specii descrise:
formă, variabilitate,
perioadă de creștere și habitat,
specii asemănătoare,
interes gastronomic, periculozitate

•

750 de ilustrații color:
fotografii și desene reprezentând ciupercile
în diferite stadii de dezvoltare

ISBN 973-684-137-5
9 789736 841378